

CISV

.....

TRANG

จากวันวานถึงวันนี้ของเมืองตรัง

ON BOARD GUIDE

A GUIDE FOR TOURISTS & BUSINESS PEOPLE

ตริัง

.....

TRANG

จากวันวานถึงวันนี้ของเมืองตรัง

ชาวตรังใจกว้าง สร้างแต่ความดี

ขอาทรงพรพระราธิญ ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า นายพิกัดย์ สังข์ธรรม และบริษัทไมโคร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ชาวตรังใจกว้างสร้างแต่ความดี
เพื่อศักดิ์ศรีชาวตรังที่มีมานาน
ทุกคนล้วนสร้างตน ด้วยผลงาน
ปลื้มบาน จะช่วยกันสร้างสรรค์ ชาติไทย

ชาวตรังร่วมรักและร่วมไมตรี
ประเพณี คุณธรรม ระเบียบวินัย
พร้อมรักษาให้ได้เป็นศรีแผ่นดินไทย
ชาติศาสน์ทรงชัย
แหล่งรวมดวงใจบูชาทั่วกัน

ชาวตรังภาคภูมิใจที่เราได้มีชื่อไทย
และอยู่ใต้พระบุญญาทุกคราสุขสันต์
ทรวงเป็นร่มฉัตร ปกป้องผองไทย
พันภัยทั่วกัน
ธ. เป็นมิ่งขวัญที่เพชรพร้งเพชร
คุ้มเกล้าชาวตรัง

ศาลาหน้าวัดพระพรหม อัมรินทร์

ฟ้าตรัง

โอ้ว่าเมืองตรัง ดุจดั่งเมืองพรหม เมื่อได้มาชม แสนจะรื่นรมณ์สมใจสุขอุรา
ธรรมชาติช่างงาม สุดงามตื่นตา ดั่งเทพสร้างมา สวยยิ่งกว่าแว้นไต่
แผ่นดินธรรม และแผ่นดินทอง สุขเนื่องนองทั้งกายและใจหนุ่มและสาว
เรจร้าแจ่มใส พร้อมใจทำงานสร้างตน
ทำนาทำสวนและด้านทะเล ต่างหมู่เทศนayangเกิดผล
ที่เมืองตรังคนไม่ยอม ด้วยทุกคนรักสามัคคี
โอ้... ชาวตรัง ปลูกฝังความดี ชาติ ศาสน์ จักรี ทุกคน ยอมพลีลม ทุนเทิดบูชา
ถิ่นใดไม่ซึ่งตรังติดตา โอ้... ตรังนั้นหนา สูงด้วยคุณค่า สมคำว่า ฟ้าตรัง

สระกะพังสุรินทร์

สระกะพังสุรินทร์ ยลและยืนขึ้นใจ ยามรุ่งอรุณไถย แสงทองรำไร ส่องมา
ส่องประกายพรายพราว งามวิบวาบตื่นตา ไม้ดอกกลดสวยงามา ดูฝูงปลาเร่ร่ำระเร่ซล
ศาลาลอยร้อยดวงใจ กลางน้ำใส้นั้นบัวอุบล พักกายใจพายร้อนรน ร่มพฤกษ์ยืนต้นร่มใจ
สระกะพังสุรินทร์ เห็นนกบินจากไป จำจากฝากฝังดวงใจทุกดวงไว้ ที่สระกะพังสุรินทร์

สวรรค์เมืองตรัง

งามทะเลสวยงาม	ทุกสิ่งงามล้ำในยามสายัณห์
เกาะโห่งงามพริ้งพรณ	หาดปากเมงนั้นทุกวันสุขใจ
เกาะโห่งเกาะลิบง	ชวนให้ลุ่มหลงเกาะเขือกวิไล
เกาะแหวนงามซึ่งใจ	งามหาดเจ้าโห่ง พาใจแสนเพลิน
หาดสำราญครื้นเครง	คลื่นสาดเหมือนเพลงสอคล้องชวนเชิด
เกาะมุกงามเหลือเกิน	หยงหลังแสนเพลิน หาดสวรรค์สรรพาสาทใจ
เกาะรอกของเรา	ขมนั้นหาดยาว เทลาเหลือยงเหนือใคร
เกาะม้างามสมใจ	เกาะกระดานไชร์ วิมานฉิมพลี

ประพันธ์โดย คุณแม่เยาวลักษณ์ ผลประเสริฐ
ที่ปรึกษาภคิตติมศักดิ์ด้านบันเทิง

ท่อยปฏิสนธการ

ความสวยงาม คุณค่าที่เลิศล้ำแห่งป่าเขาลำเนาไพร มิ่งไม้
สายน้ำในเทือกเขาบรรทัดตลอดแนวชายแดนด้านตะวันออกป่าชายเลน
ที่ร่มครึ้ม หาดทรายสีเงินยวง เกาะแก่งอันเป็นปฏิมากรรมจากธรรมชาติ
สิมรกตแห่งน้ำทะเลบริสุทธิ์ปะการังหลากสีอันหลายรูปลักษณ์งดงาม
ทะเลตลอดแนวฝั่งทะเลด้านตะวันตก เหล่านี้เป็นห่วงโซ่เชื่อมสัมพันธ์
สรรพชีวิตทั้งมวลเข้าไว้ในระบบนิเวศอันล้ำลึกและไพศาล เรียกว่า
"ทรัพยากรธรรมชาติ"

จังหวัดตรัง ก่อปรเข้าด้วยศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต มิตรไมตรี
ของผู้คน ดังคำที่ว่า "ชาวตรังใจกว้าง สร้างแต่ความดี" จึงขอเชิญ
ทุกท่านมาเสพย์สุนทริยรสภูมิชาติ ด้วยความสงบ เย็นกายสบายใจ
ดื่มด่ำสำราญอยู่มีรู้อย่าง

ความบริสุทธิ์ สวยงามของธรรมชาติ คือ ความสวยงาม
บริสุทธิ์ในดวงใจของชาวตรังที่พร้อมมอบผู้มาเยือน ขอให้ความบริสุทธิ์
ความสวยงามนี้ จงได้อยู่คู่ฟ้าดินตรัง และอยู่ในดวงใจของท่าน
ตลอดกาลนิรันดร์

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

CONTENTS

จากวันวานถึงวันนี้ของเมืองตรัง	9	Trang — Past and Present
ชุมชนตรังช่วงยุคก่อนประวัติศาสตร์	10	Pre-Historic Era of Trang
พื้นภูมิ พื้นเพ	16	Trang and its Background
ตรังเมือง	28	Trang Muang
ตรังทุ่ง-ตรังนา	53	Trang Thung-Trang Na
ตรังเขา	81	Trang Khao
ตรังเล	99	Trang Lae
จังหวัดตรังกับการอนุรักษ์	128	Trang and Conservation Measures
มรดกวัฒนธรรมอันโดดเด่นซึ่งความเป็นตรัง	138	Trang and its Cultural Heritage
ประเพณีงานศพ	145	Funeral Ceremony
ประเพณีถือศีลกินเจ	147	Vegetarian Festival

อนุสาวรีย์พระราชวังมฤคบุรี (คอ ชิมบี้ ณ ระนอง)

จากวันวานถึงวันนี้ ของเมืองตรัง

ภาษาปริศนาคำว่า “ตรัง”

มีผู้พยายามค้นหาความหมายและความเป็นมาของคำว่า “ตรัง” มากกระทั่งถึงวันนี้ คำว่า “ตรัง” ก็ยังเป็นเพียงสันนิษฐาน หาข้อยุติมิได้ สันนิษฐานที่พอจะรับฟังได้ก็คือ

“ตรัง” มาจากคำว่า “ตริง” แปลว่า “ลูกคลื่น” เนื่องจากพื้นที่ของเมืองตรังเป็นเนินเล็ก ๆ สูง ๆ ต่ำ ๆ หลายลูกคลื่นอยู่ทั่วไป

“ตรัง” มาจากคำว่า “ตริงเค” เป็นภาษามลายู แปลว่า “รุ่งอรุณ” หรือ “สว่างแล้ว” สันนิษฐานว่าเกิดจากการที่เรือค้าขายของชาวมลายูเดินทางถึงปากแม่น้ำตรังเป็นเวลารุ่งอรุณพอดี

“ตรัง” มาจากภาษาเขมรหมายถึง พืชตระกูลปาล์ม เนื่องจากมีปาล์มชนิดหนึ่งที่ขึ้นในพื้นที่จังหวัดตรังเป็นพันธุ์ไม้หายากในท้องที่อื่นคือ ปาล์มเจ้าเมืองตรัง ประกอบกับชื่อสถานที่ในภูมิภาคนี้ส่วนใหญ่เป็นชื่อที่ตั้งตามสิ่งของที่มีโดยธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ การตั้งชื่อเมืองตามชื่อต้นไม้ที่มีอยู่เป็นพิเศษของท้องที่ก็อาจเป็นไปได้

อย่างไรก็ตาม ถึงวันนี้ คำว่า “ตรัง” ก็ยังเป็นภาษาปริศนาอยู่นั่นเอง...

TRANG - PAST AND PRESENT

A Puzzling — “Trang”

Many people have searched for the meaning of the word “Trang,” in order to be able to explain its origin, but so far only hypothetical facts exist. No final meaning can be agreed upon. The various hypothesis are as follows-

“Trang” is derived from “Trangkha” which means “waves”. In the northern part of Trang the land is characterized by high and low formations, creating a wave-like appearance.

“Trang” is derived from “Trang-Kae” a Malay word which means “dawn” or “the day comes”. In the past Malaysian merchants sailed the ships which traded along the coast, and appeared at the mouth of the Trang River at dawn. They saw the sunrise, so they called the place “Tran-kae”.

“Trang” comes from the Khmer language which means “a species of palm tree” There is only a kind of palm tree planted in Trang which cannot be found anywhere else. It is called “Palm Phraya Trang”. People usually name objects according to nature, so it is possible that the name “Trang” may have been given for this reason.

Despite all the hypothesis, the derivation of the word, Trang remains a puzzle.

ชุมชนตรัง ช่วงยุคก่อน ประวัติศาสตร์

ตรัง เป็นแหล่งชุมชนที่มีผู้คนอาศัยติดต่อกันมา
เป็นระยะเวลานาน ความเป็นชุมชนของตรังจึงอาจแบ่งได้
เป็นช่วงยุคสมัยหลายช่วง

ร่องรอยอารยธรรมที่ปรากฏในท้องที่จังหวัดตรัง
มีการพบขวานหินขัด ซึ่งเป็นเครื่องมือของผู้คนที่อาศัย
ในเขตเมืองตรังก่อนยุคประวัติศาสตร์ทุกอำเภอ นอก
จากนี้ยังพบเศษภาชนะดินเผาหือสามขา ที่เขาปิยะ
เขาสามบาตร ถ้าเขาพระ เป็นต้น ภาพเขียนสีที่เขา
แบหนะ เขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ภาพเขียนสีที่
เขาสามบาตร ลุกปิดแก้วอย่างที่พบที่คลองท่อมจังหวัด
กระบี่พบที่ถ้าเขาโต๊ะแนะ อำเภอกันตัง เขาสามบาตร
อำเภอเมืองตรัง สิ่งเหล่านี้เน้นความเป็นชุมชนยุคแรก

ซึ่งดินแดนทางภาคใต้ยังมีบางส่วนจมอยู่ใต้ทะเลหรือมนุษย์
ในยุคหินใหม่นับมาอาศัยตามถ้ำ ตามเขา และเพิงผาอยู่

ชุมชนตรังช่วงสมัยก่อนพุทธศตวรรษที่ 8

ชุมชนตรังในช่วงนี้ ชี้อเมืองปาลันดา
ปรากฏในจดหมายเหตุของปโตเลมี ซึ่งจีนเรียกว่า "ปือ
ลดดา" คือเมืองปะเหลียน ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งของ
จังหวัดตรังในปัจจุบัน อเล็กซานเดอร์ซึ่งบอกเล่าให้ปโตเล
มีบันทึกไว้ว่า เป็นเมืองท่าฝั่งมหาสมุทรอินเดีย หรือแหลม
สุวรรณภูมิทางด้านตะวันตก สภาพการเป็นเมืองท่าเรือ
ของเมืองปะเหลียนและเมืองตรังคงมีมาช้านาน สภาพ
ชุมชนเป็นเมืองเล็ก ๆ ที่ใช้เป็นทางข้ามแหลม
มลายูของเมืองพัทลุงและสงขลาทางหนึ่ง เมือง
นครศรีธรรมราชอีกทางหนึ่ง

ชุมชนตรังสมัยพุทธศตวรรษที่ 10 - 12

ในช่วงที่พระเจ้าศรีธรรมราชาทรงสร้างเมือง
นครศรีธรรมราชขึ้นที่หาดทรายแก้ว เมื่อพ.ศ. 1098 แล้ว
สร้างพระธาตุขึ้นที่นครศรีธรรมราชตามตำนาน การสร้าง
พระธาตุเมืองนครฯ โดยหลักฐานศาสตร์ของพราหมณ์
มีการสร้างเมืองแม่และมีเมืองบริวาร เมืองตรังเป็นเมือง
สิบสองนักษัตรของเมืองนครศรีธรรมราช ถือดวามะเมื่อย
(น้ำ) เป็นตราประจำเมือง แต่หาหลักฐานใด ๆ กล่าวถึง
ว่าเจ้าเมืองตรังมีชื่อเสียงเรียงนามอย่างไร จนกระทั่ง
เมืองนครศรีธรรมราชร้างเพราะอิทธิพลของโรครบาศ
และตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรศรีวิชัย

THE HISTORY OF TRANG

People have been settled in Trang for
a long time and this has made it possible for the
history to be directed into different periods of
time.

Traces of early civilization in Trang
have been found, as people have discovered a

kind of axe called "Kwan Hinkat". It was a tool of the early settlers of the Trang district. Also, bits of pottery and three-legged pots have been found at Pina, Sambat Hills and Kaophra Cave. Together with these, colourful paintings have been found at Kaosambat and different colourful beads, like the ones found in Krabi, have been found at Kao Toa Nae, Kantang District and Kaosambat in the Muang District. All of these illustrates the life style of the early Trang Community in the South of Thailand. In addition to this, there have been numerous findings in the sea. Human beings in New Stone Age preferred living in the caves and hills.

TRANG DURING B.E.8

In history, the name "Palanda" occurred and this name was later changed to "Porlada" which means "Palien", one of Trang's districts. King Alexander ordered the area to be recorded in writing and it can be described as follows "...it is a port on the Indian Ocean Coast or West Suwanapoom Cape." So Palien and Muang District ports might have existed a long time ago. Generally Trang was a small community which used to be another route to cross to the Malay Frontier from Pattalung, Songkhla and Nakornsrihammarat.

TRANG IN B.E. 10 - 12

King Srithammasokarat established Nakornsrihammarat at Sai Kao Beach in B.E. 1098 and then built the big Chedi which enshrines an image of Lord Buddha. After that, major cities and sub cities were built up. At this time Trang was a sub-city. The symbol of the horse was the emblem. Unfortunately there is no evidence of rulers in Trang, until the period where Nakornsrihammarat lost a great number of people because of disease. Later the area was ruled by rulers of Sriwichai Kingdom.

ชุมชนกรุงสมัยพุทธศตวรรษที่ 13 - 18

ในสมัยนี้ ปรากฏหลักฐานเป็นชุมชนอยู่แถบท้องที่อำเภอห้วยยอด คือ วัดศรีวิหาร วัดนุแกง ถ้ำเขาลำย ซึ่งพบพระพิมพ์ดินดิบศิลปะศรีวิชัยจารึกคำว่า "เยมมา" เป็นภาษาสันสกฤตตัวอักษรเทวนาครี จำนวน 14 พิมพ์ เป็นการสร้างตามแบบพุทธศาสนา ลัทธิมหายาน นิกายวัชรยาน ซึ่งมีอายุประมาณ พ.ศ. 1300 - 1350 แสดงถึงอำนาจของศรีวิชัย จากนครศรีธรรมราชได้แผ่อิทธิพลมาถึง

ชุมชนกรุงสมัยพุทธศตวรรษที่ 19 - 20

ด้านการบูรณะระเบียบวิหารรอบองค์พระธาตุนครศรีธรรมราช เมื่อพระเจ้าศรีธรรมโคกราชได้บูรณะสร้างวิหารระเบียบรอบองค์พระธาตุ เมื่อ พ.ศ. 1815 ได้เกณฑ์หัวเมืองต่าง ๆ ในปักษ์ใต้มาช่วย ซึ่งปรากฏชื่อเจ้าเมืองครั้งแรก คือ ขุนแปดต้น พระเจ้าศรีธรรมโคกราชองค์นี้ ปกครองนครศรีธรรมราชเป็นราชวงศ์ปฐมวงศ์ มีพระอนุชา 2 องค์ คือพระเจ้าจันทราภานุและพระเจ้าพงศ์สุรสาธซึ่งต่อมาเมื่อทราบแล้วได้หย่าศึกกับพระนางอาภิตี 1 คือพระเจ้าอุทอง ปฐมกษัตริย์ของกรุงศรีอยุธยา ที่ตำบลไม้แก้ว อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในปัจจุบัน

เมืองกรุงศรีกรุงศรีอยุธยา

ชื่อเมืองตรัง ถูกกล่าวถึง เป็นเมืองท่าของเมืองนครศรีธรรมราชทางด่านทะเลนอก (ทะเลอันดามัน)ฝั่งตะวันตกของภาคใต้ในสมัยพระรามาธิบดีที่ 2 พ.ศ. 2054 ในจดหมายเหตุของปอร์ตุเกสกล่าวถึงผู้สำเร็จราชการเมืองกัวในประเทศอินเดียยกทัพมาตีเมืองมะละกาของไทยเมื่อทราบว่าเป็นเมืองประเทศราชของไทยจึงให้อาณาเขตเดินทางจากมะละกามาขึ้นบกที่เมืองตรังไปยังนครศรีธรรมราชเพื่อเดินทางไปกรุงศรีอยุธยาเพื่อนำคำสอนของ

ศาลหลักเมือง

และถวายปิ่นไฟด้วย และจากตำนานนางเลือนขาวซึ่งเขียนขึ้นในปี พ.ศ. 2272 สมัยพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระ กล่าวถึงการเดินทางมาสร้างวัดพระงาม วัดพระศรีสรรเพชญ์ พุทธสิหิงค์ วัดกำแพงพุทธของนางเลือนขาว และพระกุมาร และจากตำนานพราหมณ์เมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งเขียนเมื่อ พ.ศ. 2276 ตรงกับสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ กล่าวถึงเมืองตรังว่า เป็นเมืองที่พราหมณ์นำเอาเทวรูปพระนารายณ์ รูปพระลักษมณ์ รูปพระอิศวร รูปพิฆเฏะและพิงช้าทองแดงจากกษัตริย์เมืองรามนครในประเทศอินเดียมาถวายพระรามาธิบดีที่ 1 เมื่อถูกพายุแตกพัดเข้าปากแม่น้ำตรัง กรมการเมืองตรังรายงานเมืองนครศรีธรรมราช เจ้าพระยาบวรราชนายก จึงรายงานไปกรุงศรีอยุธยา พระรามาธิบดีที่ 1 โปรดฯ ให้พระยาโกษาธิบดีไปรับเทวรูป เกิดพายุไปไม่ได้ จึงโปรดฯ ให้ประดิษฐานไว้ที่ตำบลท่าม้า ชาวเมืองนครศรีธรรมราชจึงได้สร้างวิหารพระนารายณ์ไว้ที่นั้น

เมืองกรุงสมัยกรุงธนบุรี

ใน พ.ศ. 2319 พระเจ้ากรุงธนบุรี โปรดฯ ให้แยกหัวเมืองปักษ์ใต้ชอกจากเมืองนครศรีธรรมราช ดังนั้น พ.ศ. 2320 เป็นต้นมา หัวเมืองนครศรีธรรมราชจึงเหลือแค่เมืองตรังและเมืองท่าทองเท่านั้น

เมืองตรังที่ “ควนธานี”

จากหลักฐานทำเนียบเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อปี พ.ศ. 2354 ในรัชสมัยสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระยานครศรีธรรมราช (น้อย) ได้กราบบูลเกล้าฯ ถวายพระกรุณาขอขึ้นเป็นเจ้าเมืองตรังเป็นพระอุไทยธานี มีตำแหน่งเป็นผู้ว่าราชการเมืองตรังโดยสมบูรณ์เป็นคนแรก และได้สร้างหลักเมืองตรังที่สวนธานี (ศาลหลักเมืองซึ่งที่ตำบลควนธานีในปัจจุบัน)

เมืองตรังที่สวนธานี มีเหตุการณ์ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์หลายอย่างเช่น พ.ศ. 2367 อังกฤษได้ส่งร้อยเอกเจมส์โลว์ มาเจรจาความเรื่องผลประโยชน์การค้าของอังกฤษในแหลมมลายูกับพระยานครฯ (น้อย) ที่เมืองตรังและเมื่อ พ.ศ. 2381 เมื่อพระสงครามวิจิตเป็นเจ้าเมืองตรัง ต้นกุ่มะทะหมัด สหัตต้นกุ่มะทะหมัด อาเภบ และหัวนมาลี สลัดเกาะยาว ได้นำกำลังพลเข้าตีด่านพระม่วง ด้านควนทองสี และเข้ายึดเมืองตรังที่ควนธานีได้ หัวนมาลีตั้งตัวเป็นเจ้าเมืองแต่ในที่ที่สุดก็ถูกกองทัพเมืองนครศรีธรรมราชและเมืองสงขลาปราบได้

ในปี พ.ศ. 2418 พระยาบวรราชนายกได้ออกไปเป็นข้าหลวงใหญ่ฝั่งทะเลตะวันตก ตั้งกองบัญชาการข้าหลวงใหญ่ที่เมืองตรังและโอนเมืองตรังให้ขึ้นกับกรุงเทพฯ โดยตรง ต่อมาในปี พ.ศ. 2433 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสภาคใต้ เมื่อมาถึงเมืองตรังเห็นสภาพเมืองตรังทรุดโทรม จึงโปรดเกล้าฯ ให้พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง)

จากเมืองทวารวดีมาปรับปรุงเมืองตรัง และในปี พ.ศ. 2434 ได้โปรดฯ ให้เมืองปะเหลียนขึ้นขึ้นกับพัทลุงมาขึ้นกับเมืองตรังด้วย

ครุฑกูระ...เมืองกรังครันรณโกสินทร์

ในช่วงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เมืองตรังแยกส่วนตามลักษณะที่ตั้งได้หลายส่วนเริ่มต้นที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงโปรดฯ ให้รวมเมืองตรังเพาะเมืองกูรา เข้าด้วยกัน เป็นเมืองตรังกูรา โดยส่งพระภักดีบริรักษ์ (พระยาธรรมาธิราชธรรมาภิบาลศรีจันทร์) ผู้ช่วยราชการเมืองนครศรีธรรมราชเป็นผู้รักษาเมืองตรังกูราและให้ขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ เมื่อประมาณ พ.ศ. 2330 ที่ตั้งเมืองอยู่บริเวณแถบบ้านป่าหมากและบ้านนาเขกในปัจจุบัน

ย้ายเมืองอีกที...ไปกันถัน

พระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ (คอซิมบี๊ ณ ระนอง)

เมื่อปรับปรุงเมืองเสร็จแล้วเห็นว่าเมืองตรังที่สวนธานีไม่เหมาะสมกับการทำมาค้าขาย และต้องการสร้างเมืองตรังให้เป็นเมืองท่าเรือสำคัญของฝั่งตะวันตก จึงกราบบังคมทูลย้ายเมืองไปตั้งที่กันตังเมื่อ พ.ศ. 2436 โดยสร้างศาลากลางเป็นตึก 2 ชั้น มีศาลและอำเภอขึ้นเดียวอยู่ 2 ข้างศาลากลาง ปัจจุบันไม่เหลือซากปรักหักพังอยู่เลย

เจ้าแห่งการพัฒนา...สร้างเมืองกรัง

พระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ได้รับสมญานามจากชาวตรังว่าเป็น "เจ้าแห่งการพัฒนา" เนื่องจากเป็นผู้ที่วางรากฐานความเจริญให้กับเมืองตรังไว้มากมาย เช่น ตัดถนนเชื่อมอำเภอและจังหวัด ถนนที่ได้แสดงความสามารถและสติปัญญาอันเฉียบแหลมคือถนนบนเขาพันผ้า เชื่อมตรงกับหัทธอง การจัดวางผังเมืองสร้างท่าเรือกันตัง การนำพันธุ์ยางพารามาปลูกที่กันตังเป็นครั้งแรกในประเทศไทย การเปิดทำการค้ากับต่าง

ประเทศวางรากฐานการประกอบอาชีพของราษฎร ชาวจังหวัดตรังรำลึกถึงพระคุณของท่าน จึงได้ร่วมกันสร้างอนุสาวรีย์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2494 และจัดงานรำลึกในวันคล้ายวันถึงแก่อนิจกรรมของท่านในวันที่ 10 เมษายน ของทุกปี

จากกันตังสู่ กับเทียน

ในปี พ.ศ. 2458 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จประพาสเลียบมณฑล ชะลออยู่ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 ทรงพระราชดำริว่า การตั้งเมืองที่กันตังจะไม่ปลอดภัยจากอริราชศัตรู ประกอบกับอหิวาต์ตกโรคกำลังระบาด และกันตังเป็นที่ลุ่มมากขยายเมืองต่อไปลำบาก ทรงเห็นว่าที่ตำบลทับเที่ยง เป็นชุมชนหนาแน่นและเหมาะที่จะตั้งเมืองจึงโปรดฯ ให้ย้ายเมืองตรังมาตั้งที่ตำบลทับเที่ยงอันเป็นที่ตั้งจังหวัดตรังในปัจจุบันนี้

จากวันวาน ถึง วันนี้อย่างเมืองตรัง

จากหลักฐานต่าง ๆ ที่เอ่ยอ้างกันมาพอจะประมวลได้ว่าชุมชนตรังเป็นชุมชนที่มีมาแล้วตั้งแต่ ช่วงยุคก่อนประวัติศาสตร์ หลักฐานต่าง ๆ เริ่มชัดเจนขึ้นเป็นลำดับเมื่อชุมชนใหญ่ขึ้นมีระบบการปกครองเข้ามาเกี่ยวข้อง ระยะเวลาอันนานยาวนานหลายศตวรรษกว่าจะมาเป็นเมืองตรังในรูปลักษณะปัจจุบันได้ผ่านความเป็นมา สะสมอดีต อารยธรรม ศิลปขนบธรรมเนียมประเพณีไว้มากมาย ดังจะปรากฏชัดเจนอยู่ทั้งในเขตตรังเมือง ตรังนา ตรังเขา และตรังเล (ทะเล)

จากวันวานถึงวันนี้ของเมืองตรัง จึงเป็นเรื่องที่น่าจะย้อนมองกลับไปในอดีตเพื่อที่จะสานต่ออนาคตให้คงงามต่อไป

TRANG IN B.E. 13 - 18

In the Trang District of Huai Yod there is the Keereewihan Temple, Hukang Temple and Kaosai Cave where unbaked clay images have been found. There is suspicion that it was Sriwichai Art which was carved with Sansakrit. They were made as a token of thanks to the Buddhist principles.

IN B.E. 19 - 20

The first leader of Trang was Khun Patsun. He was one of the rulers who was ordered to help King Srithammakrat repair the balconies around the Chedi enshrining the Image of the Lord Buddha, in B.E. 1815.

TRANG DURING THE AYUDHAYA PERIOD

Trang was proclaimed a port of Nakornsrihammarat in B.E. 2054. The leader of India used Trang as the port of entry when he went to attack Malaka, misunderstanding the fact that Malaka did not belong to Thailand. Later when he realized, he sent someone to apologise. According to the story a Bhrama brought some images to give to the King of Thailand but his ship sank during a storm. The images were found at the mouth of Trang River. The bad news was reported and the King sent someone to collect the images, which are now at Tambon Thama in Nakornsrihammarat.

TRANG DURING THE THONBURI PERIOD

In B.E. 2319 King Thonburi separated the cities in the south. Other sub - cities were removed from Nakornsrihammarat. By B.E. 2320 Nakorn and Trang were separate cities.

TRANG AT KHUANTHANEE

During the reign of King Rama II, the ruler of Nakorn, Phya Nakorn (Noi) proposed that his son be the Trang ruler. Thus, the first Trang governor was Phra Upaithanee (Nai

Mueng). He established the City Post (Sao Lak Muang) at Khuanthanee.

In B.E. 2367 England sent Lieutenant Jameslow to talk about the Advantages for England of Dealing commercially in Malaya Cape with Phraya Trang. In 2318, Phra Songkram acted as the Trang ruler. During this time, pirate attacked Pramuang and Khuanthongsri frontiers, controlled Trang. Later they were defeated by Nakorn and Songkhla armies.

In B.E. 2418, Phraya Montrisuriyawong was the most important ruler on the West coast. He constructed his headquarters in Muang Trang and worked directly with Bangkok. Later in B.E. 2433, King Chulalongkorn took a trip to the south and visited Trang. He saw Trang in ruins so he sent Phraya Ratsadanupradit (Korsim Bee Naranong) from Kraburi, to be the person to rebuild Trang. He also allowed Muang Palien, which was a part of Pattalung, to become a district of Trang.

TRANGPHURA – TRANG DURING THE RATTANAKOSIN PERIOD

King Ramal I combined the communities of Trang and Phura together, and gave the community a "Trangphura". He sent Phra Pakdeeborirak (Phraya Trangsrinai or Phraya Trang Pumapibansrijan) to be the ruler of Trangphura. In B.E. 2320, Trang was located at Ban Pamak at that time.

SHIFT TO KANTANG

Phraya Rasadanupradit believed that the Trang port at Khuanthanee, was not an appropriate port for trading. He wanted Trang to be an important Western port. So, he asked for permission from Bangkok to move the port of Trang to Kantang, in B.E. 2436. He also ordered a two - storey Town Hall, and a single - storey courthouse and office building to be built.

THE GREAT DEVELOPER

Phraya Rasadanupradit was known by the people of Trang as "The Great Developer" on account of his contribution to making Trang a civilized city. For instance, he ordered his men to construct roads connecting Trang to every district. The most remarkable road which indicted his enthusiasm is the winding road on Pappa Mountain between Trang and Pattalung.

In addition to this, he organized town planning and built the Kantang Port. He was also the first ruler to bring the Para Rubber tree plant to Trang and to Thailand! Furthermore he let foreign merchants trade with Trang. Even now, Trang people still feel grateful to him. So Monument was established in B.E. 2494 - And April 10th is a remembrance Day (the day of his death).

FROM KANTANG TO TAPTIENG

During the first World War, in B.E. 2458, King Rama VI took a trip to Trang. He thought about the location of Kantang. He was worried that being near the sea Kantang might not be safe from enemies. At that time The cholera disease was spreading. The Kantang area was quite small and it was difficult to expand the city for the future. He saw Taptieng as a good place because a lot of people gathered there. Thus, Kantang was moved to Taptieng.

TRANG FROM YESTERDAY TO TODAY

From the large amount of evidence mentioned, it can be concluded that the roots of the Trang community lie in prehistorical times. The more the community grows, the more evidence is found. It has taken a long time century by century, for Trang to become what is Trang today. It has developed civilization, art, culture and tradition which are aspects of every part of Trang : in towns, fields, mountains and seas.

พื้ณภูมิ-พื้ณเพ

สภาพภูมิศาสตร์

ที่ตั้งและอาณาเขต จังหวัดตรัง ตั้งอยู่ทางภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามันประมาณเส้นรุ้งที่ 7 องศา 31 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศา 38 ลิปดาตะวันออก รวมเนื้อที่ประมาณ 4,941.439 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,088,399.375 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ จรดอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ทิศใต้ จรดอำเภอทุ่งหว้า จังหวัดสตูล อำเภอรัษฎา จังหวัดสงขลา และช่องมะละกา มหาสมุทรอินเดีย

ทิศตะวันออก จรดอำเภอสวนขนุน อำเภอปะทิว อำเภอตะโหมด จังหวัดพัทลุง โดยมีเทือกเขาบรรทัดกั้นอาณาเขตตลอดแนว

ทิศตะวันตก จรดอำเภอคลองท่อม อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ และมหาสมุทรอินเดีย

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพพื้นที่เป็นเนินสูงๆ ต่ำๆ ครอบคลุมบริเวณ ถ้าเริ่มต้นมองดูจากทางทิศตะวันออกจะพบป่าเขาบรรทัดที่ยังคงสภาพอุดมสมบูรณ์ ประมาณว่าเนื้อที่ป่าเกือบร้อยละ 20 ของเนื้อที่จังหวัดส่วนใหญ่เป็นพื้นที่แถบเทือกเขาบรรทัด ที่เชิงเขาเป็นดินลูกรังแดงในส่วนลูกควนและแนวเนิน สำหรับที่ราบส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย

ที่ราบสูงสลับลูกควนแนวเนินจากเชิงเขาบรรทัดค่อยๆ ลาดต่ำลงจนจรดฝั่งอันดามัน ลูกควน เนินสูง และภูเขาขนาดย่อมที่กระจายทั่วพื้นที่จังหวัด ทำให้ภาพรวมทางภูมิศาสตร์เป็นลอนสูงต่ำมีค่าสำคัญๆ 3 สาย คือแม่น้ำตรัง อันมีต้นกำเนิดจากเขาวังทับเทือกเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช แม่น้ำปะเหลียนเกิดจากเทือกเขาบรรทัด เขตอำเภอปะเหลียนและคลองกะลาเล็นน้ำเกิดจากควนปรางกร้อน ควนชะโนและควนน้ำแดง ชายแดนตรังกระบี่

แม่น้ำหลักสำคัญ 3 สายนี้ ยังมีลำห้วยสายธารบริวารที่คอยส่งน้ำให้อีกกว่าประมาณ 100 สายคลองและเพราะความลาดชันของท้องน้ำมีสูง กระแสน้ำจึงไหลแรง รวดเร็วลงทะเลที่ปากแม่น้ำตรังและปากแม่น้ำปะเหลียน ตลอดจนกระทั่งปากอ่าวลิเกาแต่อย่างไรก็ตามพื้นที่จังหวัดตรัง ก็เชื่อว่าจะแห้งแล้งเพราะลำน้ำสายต่างๆ รวมความยาวประมาณ 1,173 กิโลเมตร ในพื้นที่จังหวัด 4,941.439 ตารางกิโลเมตร ยังความชุ่มฉ่ำให้ตลอดปี

ลำห้วยสายธารที่พัดผ่านหุบเขาช่องควนที่ราบลุ่มน้ำ บางแห่งเป็นแอ่งน้ำขังตลอดปี เป็นพรุ หนอง บึง ละหาน ยังความเอิบอาบไปทั่วอาณาบริเวณ

 Clarion M.P. Resort Hotel

YOUR LIFESTYLE WILL BE ENHANCED HERE

ณ ที่นี้ ทุกสิ่งเพียบพร้อมสำหรับคุณ

สัมผัสความหรูเลิศรูปแบบสำหรับวันพักผ่อน ด้วยห้องพักสวยหรู 248 ห้อง พร้อมเครื่องอำนวยความสะดวกครบครันทันสมัยพร้อมสระว่ายน้ำกลางแจ้งกับภัตตาคารหรู และห้องจัดเลี้ยงแสนสบายซึ่งบรรจุคนได้ กว่า 1,500 คน ความเพลิดเพลินนี้มีไว้สำหรับท่าน ณ ที่นี้ โรงแรม แคลเรียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท - โรงแรมระดับ 5 ดาว หาดใหญ่ ทันสมัยที่สุดในจังหวัดตรัง

You will be taken to a whole new experience during a stay at the Clarion M.P. Resort Hotel. With our luxurious 248 rooms and all facilities, we ensure the utmost convenience the five-star hotel can offer.

184 Trang-Pattalung Road, Ampur Muang, Trang 92000

Tel (075) 214230-45

โรงแรม แคลเรียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท Clarion M.P. Resort Hotel

Clarion M.P. Resort Hotel

RELAX WITH UTMOST PLEASURE

พักผ่อนอย่างสุขสบาย ปล่อยใจไปกับผืนวันสวย

ด้วยบรรยากาศแห่งสวรรค์เมืองตรัง

ณ ที่นี้ โรงแรม แคลเรียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท เราเตรียมพร้อมสำหรับความ สบายเย็น เป็นส่วนตัว ท่ามกลางความสะอาดสบาย เพื่อสร้างความประทับใจ ไม่รู้ลืมให้กับคุณ ด้วยห้องพักแบบต่าง ๆ ทั้งพร้อมด้วยอุปกรณ์เพื่อความ สะดวกสมบูรณ์แบบ สดกับเป็นโรงแรมระดับ 5 ดาว

The Clarion MP Resort Hotel ensure the ultimate privacy and the comfort of its spacious rooms. You will be impressed by the decoration and feel as comfortable as being at home.

184 Trang-Pattalung Road, Ampur Muang, Trang 92000

Tel: (075) 214230-45

โรงแรม แคลเรียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท

Clarion M.P. Resort Hotel

สภาพภูมิอากาศ จังหวัดจึงได้รับลมมรสุมจากทั้งทางตะวันออกเฉียงเหนือช่วงเดือนตุลาคม-มกราคม และลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน ทำให้มีฝนตกชุกเฉลี่ยประมาณ 1,910 มิลลิเมตร โดยค่าเฉลี่ยปีละระหว่างเดือนพฤษภาคม-กันยายนมีน้ำฝนประมาณ 1,100 มิลลิเมตร

อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยประมาณในช่วงเดือนพฤษภาคม-กันยายน 39 องศาเซลเซียส ค่าอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยประมาณ 15 องศาเซลเซียส

ช่วงเวลาอากาศเย็นสบาย ประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน-ต้นเดือนธันวาคม อันเป็นช่วงเวลาที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านหลังก่อน จังหวัดจึงได้จัดงานเฉลิมพระชนมพรรษาขึ้น ณ บริเวณศาลากลางจังหวัด เป็นงานเทศกาลประจำปีชาวตรังเรียกชมรมชมในช่วงนี้อีกชื่อหนึ่งว่า "ลมงานเฉลิม"

ลมมรสุมจากทั้งสองทิศทาง ให้ความชื้นจากทะเลอาหรับและทะเลอันดามัน ทำให้จังหวัดมีความชื้นสัมพัทธ์สูง และชุ่มชื้นตลอดปี ปริมาณน้ำฝนตลอดปีได้ 1,910.7 มิลลิเมตร

ทรัพยากรธรรมชาติ

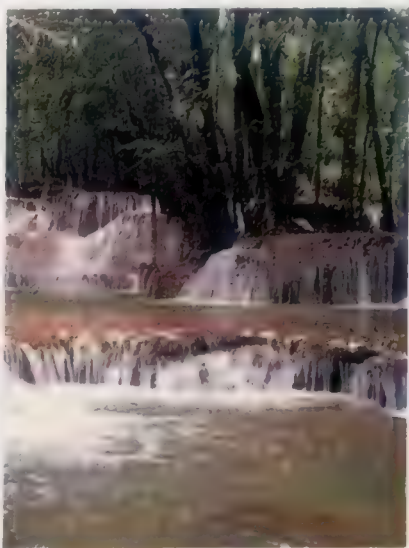
ป่าเทือกเขาบรรทัดทางทิศตะวันออกทอดขึ้นทิศตะวันออกเฉียงเหนือลงทิศตะวันออกเฉียงใต้ เชื่อมต่อเนื่องกันตลอดแนวบรรทัดและลัดเลาะลำน้ำทั้งป่าเทือกเขาเขื่อนเขาแดนกระบุรี ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ นับเป็นป่าบกอันไพศาล เนื้อที่ประมาณ 1,530,625 ไร่ แม้เหลือสภาพป่าเพียง 639,375 ไร่ ที่ยังรับได้ว่าเป็นสภาพป่าสมบูรณ์เพราะลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงพรรณไม้ป่าดั้งเดิมรกเื้อ กันทั้งทางราชการได้กวาดจับดูแลอย่างจริงจังตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตรักษาพันธุ์ป่า สวรรคต

การบุกรุกโดยผู้มีประสิทธิภาพ ป่าในเขตเทือกเขาจึงเป็นป่าบริสุทธิ์ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ให้ลมพัดล่อเลี้ยงมวลชีวิตทั่วจังหวัด และก่อกำเนิดธรรมชาติน้ำตกทั้ง "โดน" * ทั้ง "ขนาน" * กว่า 20 แห่งตลอดเทือกเขาดังกล่าว

ทางทิศตะวันตก ตลอดแนวชายฝั่ง 119.20 กิโลเมตร เป็นป่าชายเลนเนื้อที่ประมาณ 186,331.25 ไร่ เหลือสภาพ ป่าสมบูรณ์ 164,225 ไร่ ยังเหลือสภาพธรรมชาติเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงชายฝั่งตามธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวอาหารของพืชพรรณ สัตว์น้ำ และระบบนิเวศน์ ป่าชายเลน ได้มีการดำเนินการอนุรักษ์เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ การพิทักษ์ในสองอันดามัน

* โดน คือ ป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพมากที่สุดชนิดหนึ่ง

* ขนาน คือ ป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพสูงรองลงมา

หันตาเห็น เงินทองมีใช้จ่ายอย่างชุ่มมือ ขณะที่หมู่ต๋องทุ่ง-
ตรังนามีแต่ข้าว ที่ชาวต๋องไม่นิยมซื้อขายกัน ใครไม่มีกิน
ก็ได้รับการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คนเด้าตนแก่หมู่ต๋อง-หมุ่นมาถึง
กับสั่งลูกหลานว่า อย่าได้ขายข้าวเด็ดขาด จะทำให้เกิด
ความเสื่อมเสียไม่เจริญก้าวหน้า ใครไม่มีกินก็
เจือจานแจกจ่ายให้เขาไป คตินิยมเกี่ยวกับเรื่องข้าวนี้
หมู่ต๋องทุ่ง-ตรังนาถือว่าข้าวมีไว้กิน ไม่ใช่มีไว้ขาย ใคร
ทำนาได้ข้าวเหลือกินก็เอื้อเฟื้อผู้ขาดแคลน โดยเฉพาะ
กับหมู่ต๋องเขา-ตรังเล ซึ่งมีที่น้าน้อย

เมื่อที่นาถูกปรับเปลี่ยนเป็นพื้นที่สวนยางพาราใน
รอบร่วม 100 ปีมานี้ พื้นที่สวนยางพาราเพิ่มมากขึ้น จน
ปัจจุบันพื้นที่สวนยางพาราถึง 1,130,645 ไร่ คิดเป็น
ร้อยละ 80.07 ของพื้นที่เกษตรกรรม ที่ราบลุ่มน้ำ นาดอน
นาโคก หุบเขาช่องควน ซึ่งเคยเป็นที่นาถูกเบียดขับโดย
สวนยางพาราเสียสิ้น แม้นาลึกบางแห่งในหมู่ต๋องทุ่ง-ตรัง
นาเขต้อาเภอบะเหลียนยังคงถูกร่องปลูกสวนยางพารากันแล้ว
ที่ทุ่งที่นาใกล้เขตชุมชน เป็นพื้นที่รองรับการขยายตัวของ
เมือง ก็ถูกถมสูงชันเป็นบ้านจัดสรรซื้อขายกันละพัน
หมู่ต๋องทุ่ง-ตรังนามีเงินจับจ่ายคล่องมือในขณะที่พื้นที่ทำนา
กลับลดลง ปริมาณข้าวที่ส่งซื้อจากต่างจังหวัดเพิ่ม
ปริมาณสูงขึ้นทุกปี

ต๋องทุ่ง-ตรังนาในวันนี้ ยังมีอนุสาวรีย์คือ ที่นา
อันทรงเกียรติภูมิแห่งบรรพชนอยู่ วัฒนาอารามถ้ำเดิน
เนินควน ต่อดต๋องทั้งศิลปะการแสดงหนังตะลุง มโนราห์กา-
หลอ ก็ยังคงยืนหยัดท้าทายวัฒนธรรมไทยยุคอยู่อย่างทรง

3) ต๋องเมือง

แต่เดิมทีนั้น กลุ่มประชากรจะอยู่กันหนาแน่น
ในชุมชนต๋องทุ่ง-ตรังนา จนกระทั่งเมื่อมีเงินตราเข้ามา
เป็นสื่อกลางในความสัมพันธ์ระหว่างคนระหว่างหมู่ระบบ
การตลาด การพาณิชย์จึงมีบทบาทสูงขึ้น ย่านชุมชนจึง
เป็นย่านธุรกิจการพาณิชย์ เกิดระบบการปกครองท้องถิ่น
เป็นเขตสุขาภิบาล เขตเทศบาล เป็นศูนย์กลางทั้งการเมือง
การปกครอง การเศรษฐกิจของจังหวัด

ระบบเงินตราได้เข้ามาเป็นสายโยงใยผูกมัดคน
แทนที่การแลกเปลี่ยนแบ่งปันระหว่างต๋องกลุ่มต่าง ๆ
ความเป็นต๋องเมืองจึงดูซับซ้อนเอาทรัพยากรนานาจากหมู่
ต๋องเขา ต๋องทุ่ง-ตรังนา และต๋องเล ขณะเดียวกันก็
กระจายเงินตราขยายกำลังซื้อไปยังกลุ่มต่างๆดังกล่าวด้วย

ในหมู่คนต๋องเมืองนั้น เดิมทีเป็นกลุ่มพ่อค้า
จากเมืองจีน พออยู่มาได้สักราวชั่วคนที่สาม ก็กลมกลืน
วิถีชีวิตเป็นคนไทย แต่คงความเป็นต๋องเมืองไว้โดยอาชีพ

ธุรกิจการพาณิชย์และจิตวิญญาณที่มุ่งมั่นในการสร้างสมทน ขยายบทบาทฐานทางเศรษฐกิจในกิจกรรมต่างๆ ทั้ง ภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม คนหมู่ต้งเมืองจึง เป็นกลุ่มคนผู้สร้างสรรค์วัฒนธรรมใหม่ แย่งชิงการนำไป จากหมู่ต้งทุ่ง-ต้งนา ชุมชนเกษตรที่เคยเป็นกลุ่มนำ พาสงสังคมในอดีตต้องเปลี่ยนสภาพเป็นผู้ตามกลุ่มต้งเมือง เป็นผู้สร้างความเจริญมั่งคั่งให้แก่บ้านเมือง ในขณะที่ ได้ยกรุ่นกลุ่มต้งเมืองก็รับเอาวัฒนธรรม วิถีชีวิตแนวคิด และค่านิยมจากต้งหมู่อื่นเข้ามาหลอมรวมเป็นต้ง ได้อย่างดำรงเอกลักษณ์ สรุปรวมลงในคำขวัญประจำ เมืองว่า “ชาวต้งใจกว้าง สร้างแต่ความดี”

4) ต้งเล

เขตติดต่อชายฝั่งจากบ้านบางคางควา ตำบล เขาไม้แก้ว อำเภอลือเกา จรดแดนจังหวัดกระบี่ กระทั่งถึง บ้านท่าคลอง ตำบลลิพัง อำเภอปะเหลียน สุดแดน จังหวัดสตูล ระยะทาง 119.20 กิโลเมตร ผ่านหมู่บ้าน ชายฝั่ง 63 หมู่บ้าน จำนวนกว่า 4,359 ครอบครัวย ประชากรร่วม 3 หมื่นคน ประกอบอาชีพประมงทะเล ผลผลิตทางด้านประมงมีมูลค่าสูงเป็นอันดับสองรองจาก ยางพารา

หมู่ต้งเล เป็นชุมชนเก่าแก่ มีเอกสารเก่าสมัย รัตนโกสินทร์ตอนต้น รับรองการตั้งอยู่ของหมู่บ้านบาง หมู่บ้าน เช่น พระม่วง นาเกลือ ฯลฯ ในอำเภอกันตัง บ้านแหลมมะขาม แหลมไทร ฯลฯ อำเภอลือเกา

ทรัพยากรทางทะเลอันมหาศาล สามารถเลี้ยง ปากท้องคนเมืองต้งทั้งโดยตรงในการประกอบกิจการ ประมงทะเลเพื่อยังชีพ และโดยทางอ้อมในการ ประกอบกิจการประมงเชิงพาณิชย์มานานนับศตวรรษ

ต้งเล ในวันนี้ ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทรง ศักยภาพสูง ด้วยสภาพธรรมชาติชายฝั่ง เกาะแก่งหลากหลายรูปลักษณ์ถึง 46 เกาะ ป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงตามธรรมชาติและที่อยู่อาศัย เจริญ เติบโตของกุ้ง หอย ปู ปลา นานาพรรณและทั้งเป็นแหล่ง เพาะเลี้ยงชายฝั่งที่จัดการขึ้นโดยหมู่ต้งเล นำความ มั่งคั่งมาสู่ผู้ประกอบการ และความอยู่เย็นเป็นสุขตาม อัตภาพของชุมชนชายฝั่ง

การศึกษา

ลูกหลานหมู่ต้งเลกลุ่มต่าง ๆ มีสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา 19 แห่ง วิทยาลัย 364 โรงเรียน โรงเรียน มัธยมศึกษา 39 โรงเรียน

สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งสังกัดภาค รัฐบาลและเอกชนรวม 10 แห่ง นอกจากนี้ยังมีการ ศึกษาอิสระระบบจัดดำเนินการโดยศูนย์การศึกษาออก โรงเรียน และสถานศึกษาอื่นอีก 2 แห่งคือ ศูนย์ฝึกวิชา ชีพและโรงเรียนสารพัดช่าง

สถานศึกษาเหล่านี้ เป็นแหล่งเพาะปลูกภูมิ ปัญญาสามารถเพื่อยาวชนจะได้เข้าสู่สังคมอย่างมี คุณภาพต่อไป ลูกหลานเมืองต้งมีชื่อเสียงโด่งดังในทุก วงการไม่ว่าการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา สังคม กล่าว สรุปลักษณะการทั้งราชการการเมืองและราชการประจำ และภาคเอกชน มีลูกหลานเมืองต้งจากต้งเล ต้งทุ่ง- ต้งนา ต้งเมืองและต้งเลเข้าไปมีบทบาทสำคัญใน ระดับชาติทุกวงการ

Clarion M.P. Resort Hotel

ENJOY THE BEST OF INTERNATIONAL FOODS

ลิ้มรสความหลากหลายของอาหาร

ทุกในสักวัน เสาร์ และอาทิตย์ มีเมนูกับอาหารนานาชาติให้คุณเลือกสรรและลิ้มรสอาหารรสเลิศและอร่อย ทดลองชิมเนื้อเซวหวานเนื้อกุ้งแม่น้ำ หรือเลือกปลากระพงสด รสชาติอร่อยและ สดดีเปลี่ยนกับพืชผักที่ทะเล แล้วไปสนุกสนานกับกลุ่มเพื่อนฝูง ลีลาพัก ก่อนกลับมามีความสุขด้วยข้าวต้มรสเผ็ดที่เรามีไว้บริการตอนดึกสุด 24 ชั่วโมง

Every Friday, Saturday and Sunday, enjoy the best of international cuisines and dishes made to sweeten your night. We have hotel bar too a support for you.

Yong Le Coffee Shop

- 24 hours -

โรงแรม แคลเรียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท

Clarion M.P. Resort Hotel

Clarion M.P. Resort Hotel

THE PERFECT PLACE FOR PARTIES

สัมผัสบรรยากาศการประชุมที่เพียบพร้อมสมบูรณ์แบบ

ไม่ว่างานเลี้ยงฉลอง หรือ การประชุม ลมมนของห้องจะเล็ก หรือใหญ่เพียงใด เราเตรียม
 ห้องพร้อมพร้อมสมบูรณ์ไว้คอยต้อนรับด้วย ฟังก์ชันแกรนด์ฮอลล์ ห้องจัดเลี้ยงหรูหรา
 โอ่อ่าของโรงแรมที่สามเรศบรรจุได้มากถึง 1,500 คน นอกจากนี้ยังมีห้องประชุมใช้
 ห้องสัมมนาที่เพียบพร้อมด้วยอุปกรณ์สมบูรณ์แบบ ครบครันทันสมัย และพิเศษเหนืออื่นใด
 ทีมศูนย์บริการธุรกิจพร้อมด้วยเลขานุการ ที่คอยบริการท่านคงเป็นเลขาส่วนตัว

With its capacity of 1500 persons ! AH FRANG GRAND HALL is absolutely perfect for any party
 celebration and seminar. We can provide you with conference kits and high-tech audiovisual as well as
 qualified secretaries from our business service center.

Function Room-Fah Trang Grand Hall

Tel : (075) 214-230-45

โรงแรม แคลเรียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท Clarion M.P. Resort Hotel

จังหวัดกระบี่
KRABI

จังหวัดนครศรีธรรมราช
NAKHON SRI
THAMMARAT

แผนที่จังหวัดตรังโดยสังเขป
TRANG MAP

ถ. ส. วิทยา
RATSADA

วัดพระพรหม
WAT TUM PRAPUT

วัดเขาพระ
WAT KOA PRA

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

น้ำตกปากแจ่ม
PAK JAEM WATERFALL

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

ถ. เขียวหาด
CHANG HAI CAVE

สัญลักษณ์

- ที่ตั้งอำเภอ กิ่งอำเภอ
- สถานที่ท่องเที่ยว
- ถนนลาดยาง
- ทางรถไฟ
- ถนนลูกรัง

จังหวัดพัทลุง
PHATHALUNG

จังหวัดสงขลา
SONGKHLA

จังหวัดสตูล
SATUN

ทะเลอันดามัน
ANDAMAN SEA

เกาะเปโตร
KOH PETRA

เกาะลวณ
KOH LAO LIANG

เกาะลิบง
KOH LIBONG

เกาะกระดาน
KOH KRADAN

เกาะมุก
KOH MOOK

เกาะไห
KOH HAI

เกาะล่อ
KOH LOR

เกาะพี
KOH PEE

เกาะพี
KOH PEE

เกาะพี
KOH PEE

เกาะเปโตร
KOH PETRA

เกาะลวณ
KOH LAO LIANG

เกาะลิบง
KOH LIBONG

เกาะกระดาน
KOH KRADAN

เกาะมุก
KOH MOOK

เกาะไห
KOH HAI

เกาะล่อ
KOH LOR

เกาะพี
KOH PEE

เกาะพี
KOH PEE

เกาะพี
KOH PEE

แผนที่เขตเทศบาลเมืองตรัง MAP OF TOWN OF TRANG

ไป อ. กันตัง
TO KANTANG

ไป อ. ระพี พังงา,ภูเก็ต
TO KRABI, PHANGA, PHUKET

ถนนสายใต้
NAMPUT TAI RD.

ทางรถไฟสายใต้ ตอนทุ่งสง-กันตัง
TUNGSONG-KANTANG SOUTH RAILWAY

ไปกระบี่ นครศรีธรรมราช
TO KRABI, NAKHON SRITHAMMARAT

ไปสนามบิน
TO AIRPORT

ไปสตูล
TO SATO

คลองหางนอย
KLONG HANGNOI

ถนนคัน
KUANKAN RD.

ถนนพหลโยธิน
PHANAKHOM RD.

M.P. GOLF DRIVING RANGE

ไปพัทลุง หาดใหญ่ ภูเก็ต
TO PHATTHALUNG, HAATYAI, SONGKHLA

โรงแรม แคลเดียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท
CLARION M.P. RESORT HOTEL

สวนสาธารณะกระจังตูลินทร์
KAPANGSURIN PARK

ถนนสายใต้
NAMPUT TAI RD.

ถนนจักรพรรดิ
RAKJAN RD.

ถนนวินกรัง
WIENKRANG RD.

ถนนพัทลุง
PATTALUNG RD.

ถนนเจมปะนี
JERMPANYA RD.

ศูนย์รวมสรรพสินค้า
SIRIBARN DEPARTMENT STORE

ถนนควนเคeree
KUANKERE RD.

คลองห้วยยาง
KLONG HUAYYANG

สถานีขนส่ง
BUS TERMINAL

ฟาร์มเคเบิลทีวี
FAR-YANG CABLE TV.

วัดนิโครธ
WAT NIKROTE RD.

ถนนควน
THUNGKUAN RD.

ไดมอนด์ ดีพาร์ตเมนต์สโตร์
DAIMOND DEPARTMENT STORE

วัดพิศมณ
WISETKON RD.

ถนนวังตอ
WANGTOR RD.

ถนนวังตอ
WANGTOR RD.

คลองพญาเจด
KLONG PHAJET

ถนนพญาเจด
KLONG PHAJET RD.

403

4046

4

4

สถานที่ราชการ

- ศาลากลางจังหวัด
- เทศบาลเมืองตรัง
- ที่ว่าการ อ.เมืองตรัง
- ศาลจังหวัด
- กองกำกับการตำรวจภูธร
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- สถานีรถไฟ
- ไปรษณีย์โทรเลขตรัง
- ไปรษณีย์โทรเลขทစ်เที่ยง

วัด

- ต้นตยภิรม
- ควนพิเศษ
- หนองน้ำเจ็ด
- นิคมระพี
- กะพังสุรินทร์
- กุฎยาราม
- นิโคระ

ศาลเจ้า

- ท่ามก้งเยี่ย
- หมื่นจาม
- กิวอ่อง
- ทวดคำ
- ศาลเจ้าแม่ทับทิม
- ศาลเจ้าวัดหน้าเขา

สถานที่บันเทิง

- ว็อาร์
- บอสส์คลับ
- โรงภาพยนตร์ลิโด
- โรงภาพยนตร์ตรังราม

โรงพยาบาล

- ตรัง
- ตรังรวมแพทย์
- วัดนแพทย์
- ตรังขาดะ
- ราชดำเนิน

โรงแรม

เมลเรียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท

- ห้องอาหารจินตงหยวน
- ห้องอาหารญี่ปุ่นทากะราบูเน่
- ห้องอาหารนานาชาติทองหลิน
- เอ็ม.พี. อินเทอร์เน็ตเตอร์
- เอ็ม.พี. คาเฟ่โอเกะ

- ธรรมรินทร์
- ตรัง และห้องอาหารศรีตรัง
- ควินส์ และห้องอาหารไพลิน
- วัดนนา
- โกเต้ง และห้องอาหารโกเต้ง

ร้านอาหาร (ภัตตาคาร)

- น้ามุ่ย
- สตอกดิน
- โกยาว
- ธรรมบุญ
- กนก
- คอกม้า อิลไซด์
- โซกุน
- ครัวชนบท
- ครัวทับเที่ยง

ธนาคาร

- ธกส.
- ออมสิน
- ไทยพาณิชย์
- มหานคร
- ศรีนคร
- กสิกรไทย
- กรุงเทพ
- กรุงเทพ (2 สาขา)
- กรุงศรีอยุธยา
- ทหารไทย
- นครหลวงไทย
- กรุงเทพพาณิชย์การ

โรงเรียน

- สภาราชินี
- วัดควนวิเศษ
- บูรณะรำลึก
- พรศิริกุล
- สหตรังอาชีพ
- อนุบาลตรัง
- ทับเที่ยงฮั่วเจียว
- ตรังคริสเตียน
- เทศบาลสงฆ์วิทย
- จีนตังฮี้
- ทิพย์รัตน์
- วัดนศึกษา
- วิทยาลัยพยานาตรัง

สถานบริการนันทนันทนาการ

ดอกศรีตรัง

ศรีตรัง เป็นดอกไม้ประจำจังหวัดตรัง ลักษณะช่อสีม่วงอ่อนนิยมเนวลาบานดอกพร้อมเพรียงกันอย่างสามัคคีต้อนรับฤดูร้อน ท่ามกลางแสงแดดใสสองฉาย และสายลมตะวันตกโลมริน

ศรีตรัง จึงเป็นดอกไม้แห่งศักดิ์ศรี ทรงความสง่างามของเมืองตรัง

สัญลักษณ์วัวชน

วัวชน เป็นกีฬาประจำจังหวัดตรัง เดิมทีนั้น ชาวนาใช้วัวไถนา ลากเกวียนพ้อสิ้นฤดูเก็บเกี่ยว ก็จะปล่อยวัวให้เข้าฝูงอยู่ตามทุ่งนา ชายป่าละเมาะและเล็มหญ้าตามท้องทุ่ง ดื่มน้ำในลำประโดง ตามอรรถาศัย

พวกวัวตัวผู้ พอเริ่มวัยหนุ่มก็ ก็จะประตองกำลังกัน ใช้เขี้ยวแทงพลงชน ประชาต่อสู้กันเป็นสามารรถวัวตัวชนะก็ได้เป็นจำฝูง เป็นพ่อนั้ววัวที่แข็งแรง ตัวโตให้ลูกวัวตัวโตและแข็งแรงตามพ่อชวานาก็นำมาใช้งานในนา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชาวตรังได้เล็งเห็นคุณค่าในการคัดเลือกพันธุ์วัวตัวแข็งแรงตามธรรมชาติ จึงได้เลือกสรรวัวตัวที่มีโครงร่างใหญ่ รูปลักษณะได้สัดส่วนสวยงาม นำมาเลี้ยงดูให้เจริญเติบโตเต็มที่ พร้อมกับฝึกปรือให้น้ำใจเข้มแข็ง

พลทน พอได้เวลาอันสมควร ก็พาไปเฝ้าเรือนคน ตมชนนากิฟานวัวต่าง ๆ

ในการแข่งขันนั้น วัวชนทุกตัว จะต้องสู้กัน อย่างเต็มความสามารถ ด้วยพลังจิตใจอันกล้าหาญ พลทน เข้มแข็ง และลีลาเพลงชนอันเป็นชั้นเชิงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัววัดวัดด้วยความสามารถว่า ก็จะถอดทวยล้มแพ้ ตัวที่ชนะก็ไม่เข้าเดิมคู่ต่อสู้ตัวพ่ายแพ้ ทั้งสองตัวต่างยอมรับในผลแพ้ ชนะอย่างคุณนียมภาพ

วัวชน จึงนอกจากจะมีผลเกำลัง ร่างกายแข็งแรงแล้วยังต้องมีจิตใจกล้าที่กล้าหาญเข้มแข็งอดทน ประการสำคัญคือวัวชนทุกตัว ไม่เอาเปรียบคู่ต่อสู้ ชนกันอย่างบริสุทธิ์ตามความสามารถ ลีลาชั้นเชิงและพลังกำลัง เน้นจบสิ้นการแข่งขัน ตัวที่ชนะหรือตัวที่แพ้ต่างยอมรับผลแพ้ ชนะอย่างนุกู้ผู้กล้าหาญ ควรแก่การยกย่อง

BULLFIGHT

Bullfighting is part of Trang's Games. Usually farmers use cows to plough the fields, and pull carts which are full of rice. After this activity is completed, the cows are left in flocks eating grass together in the fields.

For oxen, when they become mature, they usually test their strength by fighting each other. The animals use all their skills. The winner will become the leader and the strong father which will produce strong babies in the future.

According to this natural method of classifying breeds of cows, large ones are chosen to be brought up and at the same time they are trained to be strong in order to be able to bear pain. When time has come for testing their strength, they are taken to different bullfight fields.

During this time, they show one outstanding characteristic they use all strength and energy to fight and if they cannot overpower the other, they surrender and the one who wins expresses a very good sporting spirit - they stop the fight instead of battling with the loser. This is very interesting.

SRI TRANG

Sritrang is a symbol flower of Trang. It blooms in a bunch with light violet petals which welcomes summer and the eastern wind. The feeling people have towards Sritrang is extreme proudness.

ตรังเมือง

กรับ กรับ ฟังจักข่าวยูสา...?

เจือ สดะเวทิน นักภาษาและกวี ได้เขียนถึง
"ตรัง" ไว้ว่า

ตรัง ตรังฝั่งจิตข้า	อยู่สาม
ตรัง ชื่อเมืองเรื่อนาม	ปักชใต้
ตรัง กวียดลือนาม	นฤเษ
ตรัง หนึ่งนามดอกไม้	ชื่อศรี ศรีตรัง

"ตรังเมือง" นั้น เคย "เรื่อนาม ปักชใต้" มาตั้งแต่อดีต ด้วยเป็นเมืองท่าเมืองทองเมืองค้าขายและเมืองสำคัญในเส้นทางสายประวัติศาสตร์ในการเดินทางติดต่อกับเมืองอื่น ๆ รวมทั้งต่างประเทศประวัติศาสตร์หลักฐานอ้างอิงต่าง ๆ ขึ้นถึงความสำคัญ ความรุ่งเรืองจากสภาพชุมชนมาเป็นเมืองและเป็นจังหวัดสำคัญจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ปัจจุบันถ้าสนใจจะค้นคว้าให้ลึกซึ้ง

"ตรังกวี" อันได้แก่อดีตเจ้าเมืองตรัง พระยาตรัง (สีโหน) กวีรัตนโกสินทร์ ก็ยังคงคุณค่าความภาคภูมิใจแก่ชาวตรัง และกวีรุ่นหลังให้สืบทอดมาดสาย

ส่วน "ศรีตรัง" เป็นนามดอกไม้ประจำเมืองซึ่งพระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) อดีตเจ้าเมืองตรังนำหัตถนาได้นำพันธุ์จากต่างประเทศและตั้งชื่อ "ศรีตรัง" ให้เป็นต้นไม้แห่งศักดิ์ศรีของเมืองตรัง ก็ยังผลิดอกออกช่อสีม่วงละม้ เป็นศรีสง่าแก่เมือง

ตรัง อยู่ทุกช่วงฤดูร้อน

หากแต่ นอกเหนือจากเสียงกล่าวนานถึง "ตรัง"
ดังกล่ามาแล้วถึงบัดนี้ ศิษษา ตรัง ให้โกลนถวิลแล้วจะพบว่า "ตรัง"
มิเพียงมีความประทับใจไว้แค่ "สวน" เท่านั้น

ONLY THREE IMPRESSIVE HIGHLIGHTS IN TRANG ???

Some linguists and poets have written
- Trang consists of three things:-

Town - Trang is a famous, magnificent
and civilized province.

Poets - The former ruler, Phraya Trang
(Srinai) was a well-known royal poet, and his
ancestors are all poets.

"Sritrang" — An attractive flower which
is considered to be a remarkable emblem of
Trang because of its bright, violet petals which
bloom in summertime.

So far, if you have studied and have
come well known with Trang, you will find
more than three impressive things!!

มาจากรถไฟ ถึงกับขบวน

เพื่อความรวดเร็วทันใจสำหรับผู้สนใจอยากสัมผัสเมืองตรังโดยไม่ติดขัดจากกรุงเทพฯ เครื่องบินของการบินไทยและบางกอกแอร์เวย์จะเหวกมาขึ้นฟ้าไปถึงสนามบินตรัง โดยใช้เวลาเพียงชั่วโมงเศษ หรือจะบินจากภูเก็ต นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ส่วนผู้ที่ชอบเดินทางภาคพื้นดิน ระยะทางประมาณ 828 กิโลเมตรจากกรุงเทพฯ บริการของทางรถไฟแห่งประเทศไทยจะเหินพานาชาวเมืองตรังในช่วงไม่ถึง 15 ชั่วโมงการเดินทางไม่ว่าจะใช้บริการรถนั่ง รถนอนปรับอากาศ หรือไม่ปรับอากาศก็แล้วแต่ และ 12 ชั่วโมงจากกรุงเทพฯ ด้วยบริการรถทัวร์ ก็ถึงเมืองตรัง

หรือจะเดินทางจากจังหวัดอื่น ๆ ล้วนเส้นทางที่สะดวกสบาย จะมาจากไหน ก็ไปถึงตรง...

“หัวใจ” ของเมืองตรัง

ชาวตรัง และจังหวัดใกล้เคียง มักเรียกดาวเมืองตรังว่า “ทับเที่ยง” ตามชื่อตำบลที่ตั้งเมืองศูนย์กลางพิเศษของตัวเมืองตรังนั้น เหมือนหัวใจซึ่งเป็นจุดรวมของเส้นเลือดทุกสายด้วยตั้งอยู่เป็นจุดประธานอยู่เกือบใจกลางพื้นที่จังหวัด มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกคือถนนลาดยางไปยังอำเภอต่างๆ เป็นรัศมีระยะใกล้-ไกลไม่แตกต่างกันมากนัก กล่าวได้ว่า ไม่ยากเลยที่จะสื่อสาร อย่างธรรมดาๆ จากตัวจังหวัดสู่อำเภอและกิ่งอำเภอ หรือจากอำเภอถึงตัวจังหวัดให้ได้พร้อม ๆ กันทั้ง 7 อำเภอ 2 ถึงภายในเวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง เหมือนเส้นเลือดที่นำกระแสโลหิตผ่านไปให้หัวใจสูบฉีดตามระบบที่เป็นธรรมชาติและเหมาะสม

ยิ่งกว่านั้นก็คือ การติดต่อกับโลกภายนอกด้วยเส้นทางหลักที่ไม่ซ้ำกันถึง 4 สาย คือ ตรัง-กระบุรี ตรัง-นครศรีธรรมราช ตรัง-พิทลุง ตรัง-สตูล ท่าเลื่อมองตรังจึงเป็นท่าเลื่อมองสมทั้งด้านการบริหารการปกครองและการยุทธอย่างยากที่จักหา...

WHEREVER YOU ARE, YOU CAN REACH TRANG

From Bangkok, take a BAE 146 flight. The planes have a capacity of 110 passengers, and is part of Thai International Airlines.

The planes will fly through sky curtain to land at Trang Airport every Monday, Wednesday, Friday and Saturday - 4 times a week. It is only an hour flight. Planes also fly from Phuket, Nakorn Srithammarat, and Surat Thani. For visitors who prefer taking trips by land, they can catch a train from Bangkok. This is a 12 hour journey, the distance to Trang is 828 km from Bangkok.

From every province, every good road leads to Trang.

“HIGHLIGHTS” IN THE TRANG

“MUANG” (TOWN)

The town itself is usually called “Taptieng” according to the village name in Trang’s location. The unique characteristic is that the town is exactly in the center of the area, and roads spring from this centre, connecting it to every district surrounding it. The distance between districts is not far ranging from : 22-26 kilometers. It is also easy to contact each of the eight districts and two sub-districts. Trang is like a heart, with roads acting as the veins - for a good natural system.

Furthermore, there are separate and distinct route to Krabi, Nakorn Srithammarat, Pattalung, and Satun which make Trang a well-organised city : easily ruled and administered, and protected during conflicts.

 Clarion M.P. Resort Hotel

AN IRRESISTIBLE TASTE AT TONGYUAN

ลองลิ้มชิมรสอาหารคำบีย่งตงแท้ที่ห้องตงหยวน

โรงแรม แคลเรียน เอ็ม พี, บีอีซี-เทโร สร้างสรรค์ประสบการณ์พิเศษสำหรับแขกที่เข้าพักที่ห้องตงหยวน (Tongyuan) 150 ที่นั่ง ลิ้มรสไปลิ้มรสอาหารสุดอร่อย ลิ้มลองเมนูพิเศษของห้อง หรือชมชิมรสเชตองเปิดหน้าต่างลิ้นลิ้นลิ้น... สำหรับรายละเอียดสิ่งสรรค์พิเศษความเป็นส่วนตัว เรามีห้อง V.I.P. 4 ห้องไว้คอยบริการ ทดลองพิธีทักทายในบริการ สวรรค์ประหลาดใจในรสอาหารเหล่านี้ใช้ที่ห้องตงหยวน

At Clarion M.P. Resort Hotel, we have 150 seats for you to enjoy the special Tongyuan restaurant. We have 4 V.I.P. rooms for you to enjoy the special service. We provide you with an ultimate privacy.

Chinese Restaurant Tongyuan

Phone 11-86-118 178-2100

โรงแรม แคลเรียน เอ็ม พี บีอีซี-เทโร

Clarion M.P. Resort Hotel

Clarion M.P. Resort Hotel

AN IDEAL JAPANESE RESTAURANT OF THE SOUTH

นี่คือห้องอาหารญี่ปุ่นที่สมบูรณ์แบบของภาคใต้

ที่นี่มีอาหารหลากหลายให้เลือกทาน ทั้งอาหารญี่ปุ่น อาหารไทย และอาหารจีน นอกจากนี้ยังมีบริการเครื่องดื่มและของหวานให้เลือกทานอีกด้วย ห้องอาหารนี้ตกแต่งอย่างสวยงามและทันสมัย มีทั้งห้องส่วนตัวและห้องรวมให้เลือกทานอาหารได้อย่างสบายใจ

Japanese Restaurant TAKARABUN is a perfect place to enjoy Japanese food in the South. Special dishes, Teppanyaki, cooked right before you. There are rooms decorated in Japanese style available.

Japanese Restaurant Takarabun

Time 11.30-14.30 17.30-22.30

เมืองบน "ควน"

คนภาคใต้เรียกเนินเขาและลักษณะพื้นที่สูงแบบเนินเขาว่า "ควน" ตัวเมืองตรังนั้นมีลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่งก็คือ ตั้งอยู่บนเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ จึงจัดเป็น "เมืองบนควน" ที่แปลกตาแม้แต่ "จวนผู้ว่า" หรือบ้านพักผู้ว่าราชการจังหวัด อาคารไม้แบบเก่าโดดเด่นอยู่บนยอดควนลูกหนึ่งนับเป็นทำเลที่เหมาะสมมาก เพราะดูเหมือนว่าพ่อเมืองได้มองลงเบื้องล่าง มองเห็นทุกซอกและความ เป็นไปของบ้านเมืองได้กว้างไกลและชัดเจนยิ่งนัก ถนนจากสี่แยกน้ำพุหน้าจวนผู้ว่าราชการจังหวัดที่แยกโอบควน อันเป็นที่ตั้งจวน 2 สาย และอีก 2 สายแยกโอบควนอีก ลูกหนึ่งตรงข้ามกัน พวนลูกนี้เป็นที่ตั้งสถานที่ราชการสำคัญของจังหวัด นับแต่ศาลจังหวัดซึ่งส่งจางมอยู่บนยอดสุดของควน ชาวตรังจึงเรียกศาลนี้ว่า "ศาลสูง" ด้วยอยู่ ณ ที่สูงนับเป็นชั้นหลังคาของเมืองก็ว่าได้ จากจุดศาลสูงนี้ สามารถที่จะมองเห็นทั่วทิศของ "ตรังเมือง" ได้อย่างกระจ่างตา เหมือนเมืองจำลองที่มีควนเล็กควนน้อยเป็นฉา ฉัตรประดับมาเป็นศาลากลางจังหวัด ซึ่งทำการเทศบาลเมืองตรัง อำเภอเมืองตรัง สถานีตำรวจภูธร ศาลประชาคมและอาคารสถานที่ราชการอีกหลายหน่วย ลดหลั่นกันลงมาถึงเชิงควนลับด้วยต้นศรีตรัง และลำเหมือง เมื่อถึงฤดูร้อนจะผลิดอกสีม่วงและสีขาวตลอด แขนงกันอยู่อย่างน่าดู และถ้าจะมองจากศาลสูงไปทางจวนผู้ว่าฯ จะเห็นควนอีกควนหนึ่งซ้อนหลังอยู่เรียกว่า "ควนหาญ" อันเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลตรัง ส่วนเชิงควนเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยพยาบาลจังหวัดตรัง ถ้ามองไปทางทิศตะวันตก "เขาพองญวน" อันมีลักษณะสูงกว่าควนโดยทั่วไปเล็กน้อย ก็ตระหง่านรับสายตามนพเก้า คร่ำประติษฐานรอยพระพุทธรูปบาทจำลอง และองค์ศิระสังกัจจายที่อ้อมเอิบหันพักตร์มาทางตัวเมืองเหมือนแผ่เมตตาธรรมแก่ชาวเมืองอยู่เนืองนิจ...

หลายคนจึงจับใจ ถึงกับเอ่ยปากว่า "เมืองนี้น่ารัก..."

จวนผู้ว่าฯ

A TOWN ON "KHUANS"

Southerners call little hills or any up-and-down earth formations "Khuân". Trang is on bumpy land, and hills can be seen clearly from the Governor's House, a remarkable wooden building on a khuân. It seems as if the Governor looks after his people from the top as he can see everything clearly and widely. Next to the Governor's house, there are two roads — one leading to the Town Hall, courthouse and other governmental offices, and the other road leads to Pattalung. The courthouse is on the very top of the khuân, like the roof of the town, so sometimes people call this the "High Court". From this point, there is a very good, clear view of Trang's beautiful scenery. Looking over the khuân of the Governor's House, one can see "Khuân Han", the location of the Trang Hospital, and at the foot of it there is the Trang Nursing College. On the far end to the west, there is "Khaonongyuan", which is a little bit higher than "Khuân" in general, and is an outstanding place containing Lord Buddha's Footprint, a very old temple and a happy smiling image on the top of the hill looking kindly at the Trang people.

Many are impressed and admire Trang as a lovely place....

ตุ๊ก ตุ๊ก ภาพยนตร์ทะเลแปลกตา ของนครเมือง

ด้วยแนวเนินสูงต่ำของถนนในตัวเมือง การเดินทอดน่องจึงไม่ใช่วิถีชีวิตของชาวเมือง การสัญจรจึงตลาดค้าไปด้วยยานพาหนะที่รุนแรงที่มีไซรด์จักรยาน ซึ่งต้องใช้แรงถีบกันน่องโป่ง นอกเหนือไปจากรถจักรยานยนต์ที่ตรึงมีไม่น้อยหน้าใครเขาแล้ว ตุ๊ก ตุ๊ก ลามล้อเครื่องรูปทรงแปลกเป็นภาพที่ชินตาของชาวเมืองตรัง แต่ค่อนข้างจะแปลกตาสำหรับคนต่างถิ่นด้วยรูปลักษณะที่ไม่เหมือนที่อื่น มีบางคนก็พยายามดัดแปลงรถ ลามล้อเครื่องให้เหมือนจังหวัดอื่น ผลก็คือไม่มีใครยอมใช้บริการโดยสาร ด้วยความไม่เคยชิน เพราะนั่นไม่ใช่ ตุ๊ก ตุ๊ก เมืองตรัง...

ตุ๊ก ตุ๊ก เมืองตรัง มีทั้งเล่นสัญจรอย่างแท็กซี่ กรุงเทพฯ และตุ๊ก ตุ๊ก มีสังกัด คือจะจัดกันเป็นคิว สำหรับบริการผู้โดยสารตามเส้นทางนอกเมืองออกไป เสียเครื่องยนต์ ตุ๊ก ตุ๊ก ตุ๊ก ตุ๊ก จะเป็นเสียงชินหูเมื่ออยู่ตรัง...

หอวนเมฆา จุดนัดพบ...

เมืองไหน ๆ ก็ชอบสร้างหอวนเมฆาไว้กลางเมือง เมืองตรังจึงไม่แปลกในขั้นนี้ แต่หอวนเมฆาเมืองตรัง ก็ยังเป็นจุดเด่น ด้วยหน้าตาที่ค่อนข้างแปลกตาจากป้ายฐานเรียวที่ค้อย ๆ ผายออกในช่วงบน ตั้งอยู่กลางสี่แยกซอยตัดกับของถนนใหญ่ 2 สาย คือถนนวิเศษกุล และถนนพระราม 6 ไม่ว่าจะได้เดินทางจากกรุงเทพฯ

นครศรีธรรมราช กระบี่ ภูเก็ต จากสงขลา พัทลุง จากสตูล หสนพิภก็จะป็นจุดนัดพบให้หมายตาได้ชัดเจน เพราะจากสี่แยกแห่งนี้ ทางพุ่งออกไปสู่อำเภอรอบนอกและต่างจังหวัดทั้งสิ้น

บริเวณถนนวิเศษกุลตรงสี่แยกหอนาฬิกาหน้าสำนักงานเทศบาลเมืองตรัง เป็นจุดที่รวมอยู่จุดหนึ่งของตรังเมือง ด้วยสวนหย่อมบนเกาะกลางถนนที่สดชื่นด้วยพันธุ์ไม้เขียวที่นึ่งพักผ่อน ซึ่งในภาคกลางดิน ฟ้า ถนนตรงข้ามเกาะทั้ง 2 ข้างจะกลายเป็นตลาดอาวตารและผลไม้สำหรับบรรเทาความหิวให้กับคนตรังและแขกที่มาเยือนอยู่เป็นประจำ

"TOOK TOOK" – CONTINUOUSLY SEEN IN TRANG

As Trang is characterized by a lot of khuan, it is undoubtedly inconvenient to walk everywhere. As a result, vehicles with engines are acceptable here. The "Took Took" is a kind of motor vehicle which has three wheels and is a strange shape. They are easily available and are completely different from elsewhere. Many people have tried to introduce other kinds of vehicles but have failed because none paid attention to them. It may be because they are accustomed to using Took Took and know they are one part of life in Trang. They are used as taxis, like in Bangkok.

THE CLOCK TOWER... A POPULAR MEETING POINT

In any province, one can find clock towers, but the clock tower in Trang has a unique shape - it is constructed from a narrow base and grows gradually wider towards the top. It is located on the intersection of two important roads, and this is a good place to meet wherever you come from. Around the clock tower, there is a little park for sitting during the evening, in the middle of Wisatekoon Road in front of the Trang Municipal Hall. On both sides of the road there are many food and fruit stores which help relieve any feelings of hunger felt during the evening.

เมือง "คนช่างกิน"

ขึ้นชื่อลือชามาโดยตลอด ถึงอุปนิสัยของชาวตรัง นอกเหนือไปจากคำขวัญ "คนตรังใจกว้าง" ก็คือ "เมืองคนช่างกิน" มีคำกล่าวไว้ว่า "พิถีพิถันทำต้งจ้ายนครใช้"

อันแสดงถึงฐานะพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ดีของชาวตรัง อาจเป็นด้วยเหตุนี้ คนตรังจึงค่อนข้างพุ่มเฟิยในการกิน อยู่ซึ่งส่งผลถึงแขกผู้มาเยือน ใครมาเมืองตรังก็มักถามหา "แหล่งที่กิน" ของคนตรังก่อนได้อื่น...

ไม่มีถนนสายไหนในเมืองตรัง ที่ไม่มีร้านอาหาร ร้านอาหาร หรือสวนอาหาร แทบจะเรียกได้ว่ามีบริการ กันได้ 24 ชั่วโมง ตั้งแต่ระดับโรงแรมหรู กิตติาคารมีระดับ คณพิพิทพวยบรรยาภาศ มาจนถึงโต๊ะอาหารริมฟุตบาท แต่จะหาดีได้ยาก คือ ยอง ยองเหลา หรือหาบเร่ที่ต้องนั่ง ยอง ยอง แล้วพุกกันข้างถนน...

เจ้า สาธ บำธ เอ็น คำ หละถัก ที่ร้านกาแฟ

"ร้านกาแฟ" หรือ "ร้านโกบี" มีทุกสายนน ทั้งระดับชาวบ้านและระดับชคตนิยม ส่วนใหญ่เป็นร้าน แบบผสม คือ ขายกาแฟเป็นหลัก มีอาหารหนักประเภท

หมี่ เจ็ก ก๋วยเตี๋ยว หรือข้าวประคบด้วย ร้านกตแพ
เมืองจริง จึงเข้าบ้ใช้บริการกันดี เข้า สาย บะจี่ เย็น
แถวไปถึงตอนค่ำแถวตอนดึกกันเลยทีเดียว

ความพิเศษของร้านกตแพเมืองจริง เป็นร้าน
ระดับยอดนิยม มีลูกค้าทั้งขาประจำและขาจรมากมาย
คือร้านที่มีบริการขนมกับแก้มของเคียงกางเฟสกมาย
เพียงสังกัฟด้วยเดียว กับแก้มนั้นเป็นสิบๆ อย่างก็จะ
มีบริการให้ลิ้มลองเต็มโต๊ะ ตั้งแต่ขนมจีบลือซื่อ
ชาลาเป้ที่ก่อนกินต้องปลอกเปลือกกล้วยเสิร์ฟก่อน ขนม
ประเภทนี้คงวันดู ประเภททอดร้อนๆ มาที่ส่งไก่แห้ง
ชาวสะกด ที่คนต่างถิ่นงงกันบ่อยๆ เพราะ
ป้าของไก่ของใครของมัน ชาวตรังเรียก "จาก๊วย" จากชื่อ
เดิม "ยั่วจาก๊วย" ตามคำอ่านและที่นี้จะนิลปะการปาด
สังขยาบางเฉียบบนถ้วยเล็กๆ ขนาดถ้วยน้ำจิ้มสำหรับ
จิ้มจาก๊วยแก้มกตแพแถวบางร้านมีผักสดมาให้แถมอีก
ถ้าหาก พิเศษไปกว่านั้นคือ หมู่ย่านสุดของเมืองจริง ที่
ชาวตรังกับกับกตแพจนใครๆ รักกันติดใจตาม ลำหรับ

ขนมเดิมได้มันดี ไม่ด้วยทรง กินขึ้นไหนก็ติดราคาเฉพาะ
ขึ้นบน ขึ้นอื่นไม่เกีย

ร้านกตแพระดับนี้ ไปช่วงเช้า ค่ำและดึก เป็น
ช่วงที่ค้าล้งคึกคัก

MUANG OF APPETIZING FOOD FOR BIG EATERS

One of the most outstanding unique characteristics of Thailand is the Thai people's habit of eating. There used to be a saying - "Pattalung - producers. Trang - shoppers, Nakorn - users". This implies that Trang has power when purchasing because of its good economy. As a matter of fact, Trang people have a luxurious life eating a lot and being good shoppers and this contributes to their hospitality. Visitors who come to Trang often look for the places to eat.

Every road is full of coffee and food shops with 24 hour service. These range from luxurious, high class hotels to the footpath shops.

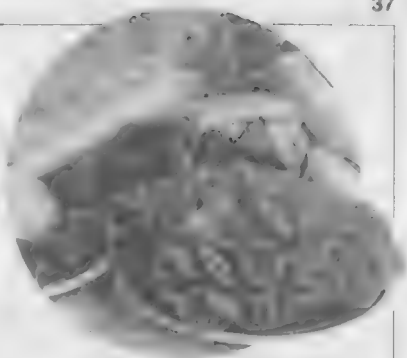
EARLY MORNING, LATE AFTERNOON, AND MIDNIGHT AT A CAFE

Both the top shops for coffee and the less popular ones, lie on every road, and also a combination of noodles, and many rice dishes. The most popular aspect is that a drink of coffee is always accompanied with many delicious foods filling the table - all of which are carefully prepared from traditional recipe which are completely different from others. The time for eating is early in the morning, late afternoon and midnight.

หมูย่าง สุนทรเมืองตรัง

ใคร ๆ ก็ติดใจ "หมูย่างสุนทรเมืองตรัง" จนเดี๋ยวนี้
มีร้านหมูย่างขึ้นตามเมืองตรังเต็มไปหมด

หมูย่าง สุนทรเมืองตรัง คือหมูย่างตัว
หมักด้วยสมุนไพรพื้นเมืองรสจัด หอม หวาน 20-35
ปีเตอร์ มีกรรมวิธีหมักและเครื่องปรุงรสเฉพาะ ในเวลา
ย่างหมูบึ่งทั้งตัวเสร็จสรรพจะใช้เวลา หมัก เพียง 8-12
กิโลกรัมเท่านั้น ผิดจากใช้แกงส้มพริกแห้งเป็นอาหาร
พิเศษแล้ว หมูย่างเมืองตรัง ยังมีบทบาทขึ้นโต๊ะอีก

หลายงาน ไม่ว่าจะเป็นแต่งงาน งานตรุษสารท (ของคนจีน)
งานเลี้ยงสำคัญต่าง ๆ แม้ในงานศพ เนื่องจากตั้งเมื่อ
จะมีคนเชื้อสายจีนมาก ก่อนจะยกศพไปฝังโยนเอา
หลานจะนำหมูย่างเป็นคัว มาเซบไว้วัดพญานาค ไป
เลี้ยงเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวพระ เรียกได้ว่าหมูย่างสุน
ทรเมืองตรังขึ้นได้ทั้งงานธรรมดา งานมงคลและงาน
เศร้า โศกทีเดียว

สำหรับนักท่องเที่ยว "เทศกาลหมูย่าง" รว
บเลยเดือนกันยายน เป็นงานหนึ่งที่ไม่ควรพลาด

ขนมเค้กเมืองตรัง

เค้กเมืองตรัง เป็นที่ขึ้นชื่อไปทั่วประเทศว่าเป็นเค้กที่อร่อยมาก มีหลายแบบ หลายรส ให้เลือกซื้อเป็นของฝากจากเมืองตรัง ปัจจุบันมีผู้ผลิตหลายชื่อหลายยี่ห้อ อีกทั้งยังมีสูตรใหม่ ๆ ที่ผู้ผลิตค้นคิดดัดแปลงขึ้นมาอีก

นกขมิ้นเหลืองอ่อน จะนอนไหน?

จากเรื่องกิน "เรื่องกินน" ก็เป็นเรื่องสำคัญ เมืองตรังมีโรงแรมที่พักสำหรับนักธุรกิจ นักท่องเที่ยว และผู้ที่ต้องการที่พักหลายระดับ ตั้งแต่โรงแรมระดับ 5 ดาว จากต่างประเทศ ที่มีห้องประชุม ห้องสุท ห้องชุด มินิเธียเตอร์ ห้องสัมมนา ห้องอาหารเทียบเท่าโรงแรมใหญ่ๆ ในต่างประเทศ ห้องพักอย่างสะดวกสบายในราคาดมาตรฐาน โรงแรมชั้นสอง ที่พักชั่วคราว โรงแรมที่พักส่วนใหญ่จะอยู่กลางหัวเมืองสะดวกสบายสำหรับการชอกลงนอกไปสำรวจเมืองตรัง กินข้าวต้ม ชดถาแฟ รพบดึก พักผ่อนอย่างสบาย ๆ เพื่อลุยตรังเมือง ๒ รางนา รางเงา หรือตรางเงา กันตามความชอบในวันรุ่ง

ไปตรัง พ.ศ. นี้ไม่ต้องร้องเพลง "นกขมิ้น เหลืองอ่อน จะนอนไหน..." อย่างแน่นอน...

ROASTED PORK,

A TYPICAL RECIPE OF TRANG

Anyone who has ever had the chance taste the Trang roasted pork know how delicious it is and they always ask for more. In some places now it is a recommended dish!! The way the roasted pork is made is truly a traditional one; both in the seasoning mixture and in the ingredients. Roasted pork can be eaten with coffee and rice. It is also the special food of every kind of fair, festival and funeral party. For visitors, there is a roasted pork festival held in September.

TRANG AND ITS TRADITIONAL CAKE

One of the main attractions in Trang Province is its traditional cake. It is a taste you have to try and take home as a souvenir.

WHERE TO STAY...? IN TRANG

Trang offers visitors very good, high-class, luxurious hotels suitable for businessmen, tourists and others. The cost of each varies according to the amount of comfortable facilities they contain. Some say that you need not to worry about where to stay and there is no need to be like the birds called "Nok Kamin" that wander around worrying because they have no place to stay when night falls!!

รถก็ไม่เหว

สำหรับผู้ที่ไม่ชอบพักผ่อนบนเตียงพักให้อยาวนานเกินสมควรหลังอาหารมื้อเย็นที่เลิศรสกันตามชอบใจแล้ว การท่องเที่ยวในแสงไฟระยิบระยับของชีวิตกลางคืนก็เป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบหนึ่งร้านอาหารแบบตะวันตกเริ่มเปิดบริการให้ลิ้มลอง ของกินหวานล่ำราพิศขนิบเป็นอาหารมื้อพิเศษสำหรับค่ำคืนที่ผ่อนคลายเนื่องจากร้านกาแฟปิดแล้ว ยังหิวคำอยู่ เราใช้เวลาสำหรับการสำรวจสภาพทั่วไปของราตรีเมืองตรัง ความเป็นระเบียบของคนตรังเมือง ที่ขยับเขยื้อนออกหาความสุขกับอาหารภาคพิเศษแถบหน้าพิภพหน้าเทศบาลเมืองตรัง บางคมจะพากันมานั่งรับลมเย็นบนสวนหย่อมเกาะกลางถนน ได้เวลาพอสมควรแล้วจะท่องเที่ยวตามร้านอาหารประเภทไฟลัมป์ที่มีมากมายจนนับกันไม่ถ้วนทั้งในเมืองและนอกเมืองซึ่งไม่ลำบาก ตึก ตึก เมืองตรังบริการได้ตลอดเวลาหรือถ้าชอบบรรยากาศแบบคอฟฟี่ช็อป หรือห้องหนังเอร์ฟังเพลงคลาสสิกจากเปียโน ไวโอลิน หรือแม้แต่ทะเลสาบที่สวยงามสำหรับขยับเขยื้อนขาตามจังหวะเพลงบ้างก็มีให้เลือกใช้บริการ

จึงไม่มีเวลาเหว สำหรับราตรีเมืองตรัง

ข่าวสาร จากบ้านเมือง

ถ้าตื่นตื่นกับเมืองตรังยังไม่หลับ ลองเปิดวิทยุจนคลื่นสถานีวิทยุภาค เอฟ เอ็ม เอ็ม จากสถานีในจังหวัดตรังมีให้เลือกฟังทั้งข่าวสารสาระบันเทิงถึง 5 แห่ง คือสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดตรัง ระบบ เอฟ เอ็ม 91.25 เมกะเฮิรตซ์ เอฟ เอ็ม 810 กิโลเฮิรตซ์ สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพอากาศที่ 4 ค่ายรักษาประติรูป จังหวัดตรัง เอฟ เอ็ม 103.0 เมกะเฮิรตซ์ สถานีวิทยุ ป.ก. 17 เอฟ เอ็ม ตวามถี่ 1.350 เมกะเฮิรตซ์ สถานีวิทยุกระจายเสียง กองบัญชาการตำรวจภูธร 4 จังหวัดตรัง

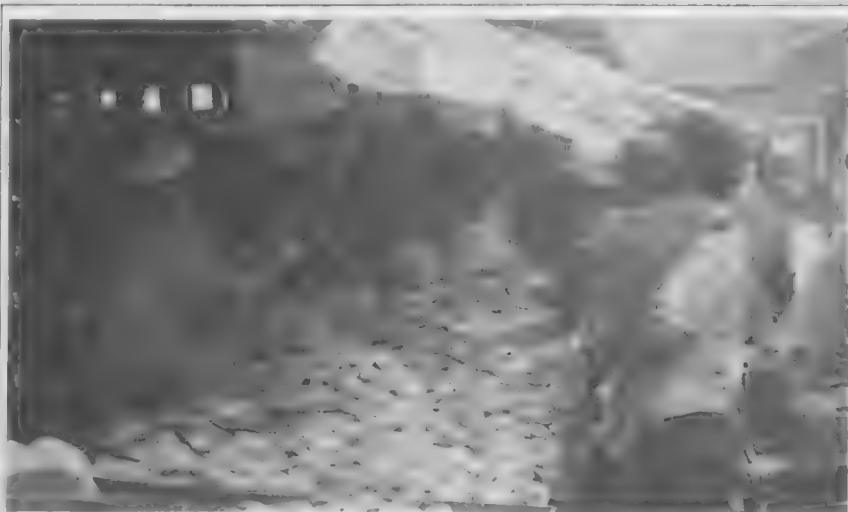
ตรังยามราตรี (Trang at dusk)

เอฟ เอ็ม ตวามถี่ 106.75 เมกะเฮิรตซ์ และอ.ส.ท. เอฟ เอ็ม 106.25 เมกะเฮิรตซ์

ในดึกชาวตรังบางโหลที่สน สนสนเครื่องส่งโทรทัศน์ ช่อง 12 จังหวัดตรัง ทำการแพร่ภาพส่งสัญญาณของสถานีโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ตั้งอยู่ที่ศาลากลาง นอกจากนั้นคนตรังยังมีโอกาสได้ดูโทรทัศน์ทุกช่องที่นครกรุงเทพฯ ดูได้ในเวลาเดียวกันด้วย และถ้าไม่มี ชื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นไปอ่านดูบ้างก็ยังได้ เมืองตรังจึงมิได้โศกเป็นเพียงอย่างที่ย่างคนหาดิษฐ์

ALWAYS SOMETHING TO DO AT NIGHT-TIME IN TRANG

Televisions and radios (both AM and FM frequency from the four broadcasting stations in Trang) gives visitors pleasure, and news from everywhere. Televisions have every channel. Or one can leave the hotel room and go out at night — to dance in the nightclubs, eat in good places, see movies, and much, much more.

ลุยตลาด ความสะอาดทั่วไฉน

จากที่พักในตัวเมือง เสรีจึงเร่ร่อนพาแฟริช ขนมันจีนน้ำยาครบประสพชาวตรังในตอนเช้าแล้ว การเดินชมดูความคึกคักของตลาดสดเป็นเรื่องที่ทำได้ง่าย เพราะตลาดสดทั้งสองแห่ง คือ ตลาดสดเทศบาลเมืองตรัง กับตลาดสดท่ากลาง อยู่ห่างกันไม่ถึง 200 เมตร เดินตลาดในนอกตลาดนี้สบาย ๆ และไม่ต้องกลัวเรื่องน้ำคร่ำอยู่ใกล้ตลาดสดที่อื่น เพราะเทศบาลเมืองตรังมีประกาศนโยบายบริหารระดับด้านความสะอาดหลายปีซ้อน การันตีอยู่แล้ว ทั้ง 2 แห่งเปิดขายสินค้าสดทุกวัน แต่ช่วงคึกคักเป็นพิเศษของตลาดท่ากลางคือช่วงเช้า ส่วนตลาดเทศบาล ทั้งช่วงเช้าและเย็น สนนราคาก็พอ ๆ กัน แต่นักชิมที่ถนัดที่ตลาดท่ากลางจะถูกกว่า เพราะส่วนใหญ่เป็นแม่ค้าขายประเภทผู้ผลิตโดยตรงมาจำหน่าย

ตลาดสดเทศบาลเมืองตรังนั้น แม้จะเป็นตลาดตอนกรีดยืนเดียว แต่มีจุดเด่นที่ความสะอาดและสาวจะตกพื้นซีเมนต์ช่องทางเดินกว้าง แท่งไม้ขึ้นและมีสัดสวนที่ทางของอาหารสด สินค้าแห้งอย่างเป็นระบบ

มีงานจอร์จที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและกว้างขวาง แม้ว่าในช่วงเช้าหรือเย็นถนนซอยที่ขนานตัวตลาดจะกลายเป็นตลาดผักสดสินค้าสดจากแม่ค้าขายทำให้คับแคบไปบ้างแต่ก็เป็นเพียงช่วงเวลาเท่านั้น

ลุยตลาดเมืองตรัง แล้วจะเห็นจริงในบทพิสูจน์เรื่องความสะอาดและความข่งกิ้นของถนนเมืองตรังโดยไม่ต้องมีคำอธิบายได้อีก

WALKING THROUGH THE CLEAN MARKETS

The two markets setting fresh products are not far away from each other. People do not have to be worry about dirty water which may be found in other places. Trang has been the recipient of many awards for being clean. This is a guarantee of the cleanliness of the two markets.

The Taklang Market is quite different from the Municipal Market in the sense that here in Taklang wholesalers are present while in the Municipal Market, there are detailers, therefore people buy goods at cheaper prices at Taklang Market.

ไหว้พระธาตุฯ

แล้วที่สระกะบังสุรินทร์

แต่ดรูมมัสตกเป็นช่วงเวลาเหมาะสมมากสำหรับการเดินทางเพียง 1 กิโลเมตรไปสู่สวนสาธารณะของเทศบาลเมืองวัง บนบริเวณเนินหรือควนเตี้ย ๆ อยู่กลางวงเวียนถนนพัทลุง อันเป็นเหมือนประตูเมืองด้านตะวันออกที่จะไปสู่หุบเขาและหาดใหญ่ อดีตคือบริเวณ "ตำหนักผ่อนกยา" ตำหนักรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และรับเสด็จสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินี พระพันปีหลวงอีกครั้งหนึ่ง แม้ตัวตำหนักจะมีเหลือปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน แต่ก็ยังเป็นสถานที่สำคัญประดิษฐานอนุสาวรีย์พระยาธรรมาธิราชปรีดิษฐ์ มหิศรภักดี (คอซิมบะณ วรรณ) อดีตเจ้าเมืองตรัง

ผู้บุกเบิกพัฒนาให้ตรังเป็นเมืองทองดังปัจจุบัน อนุสาวรีย์พระยาธรรมาธิราชปรีดิษฐ์แบบเต็มยศยืนเด่นเป็นสง่าอยู่ยอดเนินที่ปกคลุมด้วยหญ้าเขียวจีและไม้ดอกไม้ประดับลดหลั่นกันลงตามเชิงบันไดขึ้นสู่อนุสาวรีย์มีปาล์มใหญ่ทรงกลมซึ่งเป็นปาล์มหาาก น้อยว่าหาได้ที่เมืองตรังเท่านั้นชื่อ "พระยาตรัง" ในส่วนราบของเชิงเนินเป็นสนามเด็กเล่น สวนสุขภาพ และที่นั่งพักผ่อนเป็นจุด ๆ นับเป็นส่วนสาธารณะที่ร่มรื่นในตัวเมืองที่เป็นที่นิยม ชั้ละสำคัญคือ ที่ที่เหมือนจุดประกาศความภาคภูมิใจทั้งมวลของชาวตรังที่มีต่อท่านพ่อเมืองผู้นี้

แยกจากวงเวียนไปทางซ้ายมืออีกไม่กี่ร้อยเมตร ที่นั่นจะพบสวนสาธารณะอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย คือ "สระกะบังสุรินทร์" กะบังหรือแหล่งน้ำ

ธรรมชาติขนาดใหญ่พื้นที่เกือบ 50 ไร่ งดงามด้วยดอกบัวกลางสระ ระลอกน้ำพริ้วลมไหว ๆ ศาลากลางน้ำสามหลังที่ต่อเชื่อมถึงกัน แนวถนนคดเคี้ยวที่เลียบแนวทิวไม้ไผ่รอบสระ ร้านอาหารที่กำหนดไว้เป็นหมวดหมู่ไม่ละกะสวนสัตว์ขนาดเล็กสำหรับความเพลิดเพลินของเด็ก ๆ น้ำตกจากเขาธรรมิกลานห้วยบนเนินเหนือสระล้วนเป็นเครื่องหย่อนใจผ่อนคลายความรู้สึกของคนเมืองตรังที่ขาดเสียมิได้ และผู้มาเยือนก็มีความประทับใจเช่นกัน..

PAYING A RESPECT TO PHRAYA RASADANUPRADIT

VISITING KAPANGSURIN POND

In the late afternoon Kapangsarin Pond is a very beautiful shady, cool and pleasant place for people who want to relax. They can lie at ease around the Monument compound. The monument is only 1 km from the town. This place used to be the residence of King Rama VI. here we pay a respect to Phraya Rasadanupradit, - this monument stands splendidly.

On the left not very far from the park is another pleasant place to relax. It is known as "Sa Kapang", a natural water resource on 50 rais of land. The pond is covered with colourful lotuses and the little "Khuan" is covered with

flowers and green grass. Food shops can be found here. Also there is a small-sized zoo for the children, and a man-made waterfall for good relaxation.

ไหว้พระกันข้างระหวางเที่ยว

ด้านทิศเหนือของสระพังสุรินทร์ มีศาลาจมน้ำจำลองจากพลับพลาบริเวณวัดจันทรจักรราชกาลปัจจุบัน เมื่อปี 2502 หน้าศาลาส่งสระ หน้าพลับพลาเป็นลานเรียบ ตกแต่งด้วยดอกไม้ไฟและไม้ประดับ ภายในพลับพลาเป็นที่ประดิษฐาน พระพุทธสิหิงค์มิ่งมงคลสร้าง ซึ่งเป็นพระพุทธรูปที่จังหวัดตรังสร้างขึ้นในปี 2530 องค์พระมีรูปลักษณะงดงามตามแบบ พระพุทธสิหิงค์ พระพุทธรูปประจำเมืองตรังที่สูญหายไป แม้จะเป็นพระพุทธรูปสร้างใหม่แต่คนตรังส่วนใหญ่ก็ยังเคารพนับถือในพระศาสนา มีผู้ไปกราบไหว้บูชาอยู่เนืองนิจ

สำหรับผู้ที่สนใจเกี่ยวกับวัดวาอาราม ในเขตตรังเมืองมีพระพุทธรูปที่น่าสนใจอยู่อีกแห่งหนึ่ง คือที่วัดประสิทธิชัย (วัดท่าจีน) ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำตรังเป็นวัดที่อยู่สุดเขตเทศบาลในทิศทางที่จะไปสู่อำเภอเสเกา ในพระอุโบสถวัดนี้ มีพระพุทธรูปเก่าแก่ทำด้วยเงิน เกศทำด้วยทองคำ 2 องค์ เป็นพระพุทธรูปของพระยาตรังวิเศษนุรักษ์พิทักษ์รัฐเสมา (ทองปาน) และแม่กิมภรรยา สร้าง

ไว้แต่ พ.ศ. 2426 สลายตระกูลของพระยาตรังท่านนี้ จะมาเคารพกราบไหว้บูชาทำบุญกันเป็นประจำทุกวัน

ก่อนจะถึงวัดประสิทธิชัย จะผ่านวัดตันตยาภิรม หรือวัดตันตอ อันเป็นพระอารามหลวงของจังหวัดตรังข้ามวัดนี้ จะเป็นศาลเจ้าจีนใหญ่ที่มีบทบาทต่อประเพณีถิ่นของเมืองตรังแห่งหนึ่ง ประชาชนในจังหวัดตรังกว่า 80% นับถือศาสนาพุทธ สถิติปี 2536 จังหวัดตรังมีวัด 125 วัด สำนักสงฆ์ 23 สำนักที่พิภพสงฆ์ 24 แห่ง มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมบาลีและแผนกสามัญรวม 8 สำนัก โดยเฉพาะต้งเมือง ประชาชนส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีนนับถือศาสนาพุทธ แต่ประเพณีวัฒนธรรมแบบจีนผสมกันไปด้วย ส่วนศาสนาอื่นก็มีโบสถ์คริสต์และมุสลิมอีกเป็นศาสนสถานของศาสนาคริสต์และอิสลามอยู่ส่วนหนึ่งด้วย

WORSHIP SACRED IMAGES DURING SIGHTSEEING

To the north of Kapangsurin, there is shelter surrounded by a pond, decorated with flowers at the front. Here, is an enshrined Phraya Buddha Sihing Ming Muang Trang, a sacred image which is regarded to be part of Trang. The original image was lost but visitors can see people continuing paying homage.

For people who are interested in temples and sacred images, Wat Prasithichai is another place to visit. It is on the banks of the Trang River, on the way to the Sikao district. Here, the chapel enshrines a very old Buddha Image made of silver and gold. Phraya Trang Witsaranurak Pitakratasana (Thongpan) and Mother Kim, his wife, donated it in BE 2426. People still worship the image.

On the way to Wat Prasithichai, visitors pass two more interesting places-Wat Tantayapirom (Ton Stor), a royal Monastery, and opposite the temple, there is a Chinese Homage Place.

เหลียวมอง การศึกษาและศิลปวัฒนธรรม

โดยที่ศิลปะเมืองตรังส่วนใหญ่เป็นไทยผสมจีน จริยธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม จึงมีลักษณะผสมผสาน นอกจากนั้นคนตรังเป็นผู้รับเอาวัฒนธรรมอื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว คนเมืองตรังจึงมีทั้งเทศกาลตรุษไทย ตรุษฝรั่ง ตรุษจีน และตรุษมลายู วัฒนธรรมประเพณีบางอย่างแตกต่างไปจากที่อื่น ๆ อย่างชัดเจน เช่น ประเพณีงานศพ ซึ่งเน้นในเรื่องของการรับส่งแขกหรือ การจัดงานนานยาวและประกาศหรือป้ายเชิญงานติดป้ายสาธารณะที่ชาวเมืองต่างฮือฮากันในความแปลกในข้อนี้

คนตรังมักเป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน ศิลปะกวีแสดงพื้นเมืองที่เอื้อน นึกปากว่า "มาแต่ตรังไม่หนักก็ในสา" จะปรากฏชัดเจนในขนบหรือตรึงเขา หรือตังนามากกว่าตังเมือง แต่ในเทศกาลวันตรุษต่าง ๆ ศิลปวัฒนธรรมเหล่านี้ก็จะมาจับบทบาทอยู่ในตรึงเมืองทุกครั้ง

ในเรื่องของการศึกษา เมืองตรังมีโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอยู่เกือบทุกประเภทเหมือนเมืองอื่น ๆ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา คุณภาพการศึกษาก็นับว่าไว้ว่าใจกันได้ เพราะอย่างน้อยตรังก็ไม่น้อยหน้าใครในเขตการศึกษา 4 เหมือนกัน

เศรษฐกิจ พื้นฐานสำคัญของความเป็น "ตรัง"

ภาวะทางเศรษฐกิจและการค้าของจังหวัดตรัง ขึ้นอยู่กับพืชเศรษฐกิจ คือ ยางพารา ปีโดยยางพาราราคาดี เศรษฐกิจตรังก็คึกคัก ปีโดยยางพาราราคาตกเศรษฐกิจโดยส่วนรวมก็พลอยซบเซาลงไปด้วย อาชีพของชาวตรังส่วนใหญ่ที่สำคัญคือการทำสวนยางพารา ปลูกมันสำปะหลัง การประมง การอุตสาหกรรม การป่าไม้คือการเผาถ่าน การปลูกพืชผักผลไม้ และการพาณิชย์ ในตรังเมืองจะเป็นศูนย์กลางการบริหารจัดการต่าง ๆ ตลอดจนการพาณิชย์ ในขณะที่ทรัพยากรอันเป็นตัวป้อนจะอุดม

สมบูรณ์อยู่ในเขตรอบนอกออกไป เช่น การทำสวนยาง การเผาถ่าน การทำสวนผักผลไม้และสารประมง ที่ประกอบการค้าในตัวเมืองอย่างเป็นลำดับ เป็นขั้น คือการค้าทั้งข้าวสาลี และการค้ากับต่างประเทศ

สำหรับชุมชนเมืองตรังที่ตลาดกันดังกิดีและตลาดทับเที่ยงก็ดิดีกล่าวกันว่ามีพื้นฐานการพาณิชย์มาจากคนจีนรุ่นเก่า ซึ่งมีความอุตสาหกรรมวิเศษล้าหลังทุนสะสมจากน้ำพักน้ำแรง อย่างที่เรียกว่า จากสภาพยากไร้เสียสิ้นหมอนใบ จากสภาพ "จีนกู้ลิ" มาเป็น "ได้แก่" ทำมาค้าขายจากชุมชนเล็กเป็นชุมชนใหญ่สืบเนื่องกันมา

จึงตัวตรังได้กำหนดแผนพัฒนาลุ่มน้ำตรังและแม่น้ำปะเหลียน เพื่อจะให้น้ำสำคัญทั้ง 2 สายเป็นเส้นทางคมนาคมและเส้นทางพาณิชย์ พัฒนาเศรษฐกิจของเมืองตรังให้มีคุณภาพมากขึ้น นอกจากนั้นยังมีแผนพัฒนาการคมนาคมการขนส่ง ทั้งทางบก ทางอากาศ แผนพัฒนาสนามบินตรัง และแผนงานขยายท่าเทียบเรือกันตั้งพร้อมกันสนับสนุนให้การลงทุนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการค้า การอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว

ศูนย์กลางการเศรษฐกิจการค้าพูดได้ว่าอยู่ในเขตตรังเมืองแทบทั้งสิ้น คือ เขตเทศบาลเมืองตรัง เทศบาลตำบลกันตัง เทศบาลตำบลห้วยยอด และเขตสุขาภิบาลย่านตาขาว สำหรับเขตเทศบาลเมืองตรัง เป็นศูนย์กลางใหญ่ธุรกิจการค้าส่ง ทั้งส่งขายต่างประเทศ เช่น ยางแท่ง ข้าวสาร เครื่องอุปโภคบริโภค และค้าส่งภายในเขตจังหวัด ส่วนเขตเทศบาลอีก 4 แห่ง รวมทั้งเขตเทศบาลตรังเองด้วยเป็นธุรกิจการค้าปลีกเป็นส่วนใหญ่

สถาบันทางการเงินเป็นเครื่องยืนยันเลื่อยภาพทางเศรษฐกิจ ตรังมีธนาคารถึง 28 แห่ง เป็นธนาคารอยู่ในเขตเมืองตรัง 13 ธนาคาร ห้วยยอด 5 ธนาคาร กันตังและย่านตาขาวแห่งละ 4 ธนาคารประเหลียนและสิเกาแห่งละ 1 ธนาคาร

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี 2532 เป็นต้นมา เศรษฐกิจของจังหวัดขึ้นมามาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการท่องเที่ยวที่ขยายตัวขึ้น ทวีปการท่องเที่ยวมีมากเพียงพอ ทำให้เกิดการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวขึ้นมากมาย เช่น การจัดงานสงกรานต์เทศกาลต่าง ๆ การลงทุนในด้านอุตสาหกรรมก็เพิ่มขึ้น ข้อสำคัญก็คือ "ตรัง" จะต้องพยายามรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ อันเป็นพื้นฐานสำคัญของความเป็น "ตรัง" ให้คงอยู่ตลอดไป

นั่นคือ ตรังจะต้องพัฒนา ไม่หยุดนิ่ง ต้องอนาคตด้วยใจที่กว้างไกลตลอดไป

EDUCATION AND CULTURE IN TRANG

The culture and tradition in Trang spring from both the Thai and the Chinese people. Trang accepts others' cultures and this means festivals are both Thai and Chinese. The most distinct difference between the cultures is seen at the funeral parties emphasizing on welcoming guests by holding a large party at night and serving various and delicious food. Also in many coffee shops visitors will be surprised to see the funeral announcement stuck on the notice boards!

Trang has consisted of many clever poets. "Ma Tae Trang Mai Nang Kor Nora..." is often said, and this indicates that people from Trang are poetic. There are also two dramatic performances of Nangtalung or Nora - performances for the Trang people.

Trang consists of kindergartens and primary and secondary schools.

All of them can be relied on.

ECONOMY - AN IMPORTANT BACKGROUND FOR "TRANG"

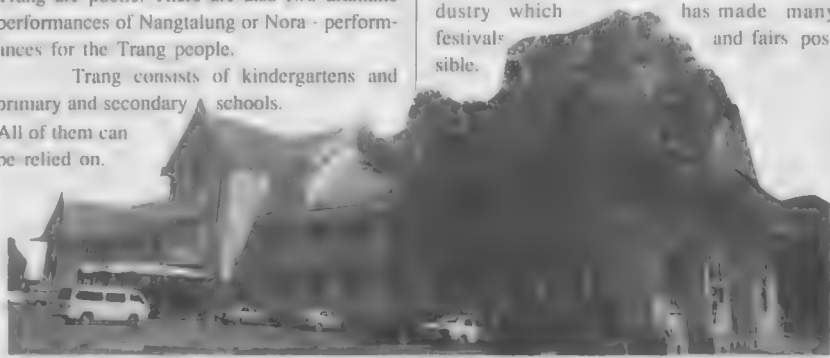
Economy depends a lot on the Para Rubber industry so they are called "economical plants". The more the rubber price increases, the better the economy is. Relatively when the price comes down, the economical condition is bad. Para Rubber is the "most important" money-carer, then oil palms is the second, together with fishery and industries. Most people in the town are of Chinese descent. They are merchants whereas people living on the outskirts of the town are producers of the farm products sold in the town.

Commercial knowledge is inherited from the Chinese ancestors. Most of these people were poor and worked hard to improve their status until they became richer and richer.

During the years 2532-2534, Trang is carrying out a "Developing of Trang and Palieng Plan" so that both rivers can be used as a mean of transportation. There is also another plan for improving the Kantang Port.

Economical centers can be found in any district or municipality. The products from the place of manufacture are then exported from the town.

Financial institutions assure the stability of the economy. Trang has 16 banks. From BE 2532 other business have appeared and grown rapidly, for example, the Tourism Industry which has made many festivals and fairs possible.

“เมืองตรัง” รอบนอก..

ชุมชนใหญ่อันถือว่าเป็นส่วนของ “เมืองตรัง” ในที่นี้ จะหมายถึงตัวเมืองในระดับอำเภอและกิ่งอำเภอ ซึ่งจะเป็น “เมืองตรัง รอบนอก” ซึ่งถ้าจะเขียนเมืองตรัง แล้ว ควรจะได้ทำความเข้าใจกี่ยี่สิบปี จะได้บรรยายภาคเมืองตรังอีกแบบหนึ่ง

กันตัง...อดีตหัวปั่วจูนอันของชนวนรินสามน้ำตรัง

“กันตัง” ชื่อนี้เป็นที่รู้จักกันดีที่สุด ด้วยอดีตเป็นที่ตั้งเมืองตรังเก่า ก่อนจะย้ายไปอยู่ที่ทับเที่ยงหรือตัวเมืองตรังในปัจจุบัน นอกจากนั้นยังมีชื่อเสียงในด้านเมืองท่า เมืองเศรษฐกิจมาตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน เป็นท่าเรือประมงใหญ่ติดอันดับของภาคใต้ เป็นศูนย์กลางปลายทางของทางรถไฟทางภาคใต้ฝั่งตะวันตก อดีตและปัจจุบันของกันตังยังคงคงความเคียงคู่อยู่กับสายน้ำตรังที่เรือไหลมาตลอด...

เสน่ห์เมืองรินแม่น้ำ

กันตังเป็นเมืองริมฝั่งแม่น้ำจึงมีเสน่ห์ต่างไปจากตรังเมืองบนถ้ำที่ทับเที่ยง แม่น้ำตรังหน้าตัวเมืองกันตังเป็นแม่น้ำกว้างน้ำลึกโดยที่แม่น้ำส่วนนี้อยู่ห่างจากปากน้ำตรังซึ่งออกสู่ทะเลอันดามันเพียง 11 กิโลเมตร จึงมีการเข้าน้ำขึ้นน้ำลงเช่นเดียวกับริมฝั่งทะเล ก่อนตะวันตกดินตะวันดวงโตที่คล้ายกลับหลังแมกไม้ฝั่งแม่น้ำตรังข้ามตัวเมือง แสงสีทองอมส้มบนพรายน้ำระยิบระยับ เป็นอีกภาพหนึ่งให้ผู้พบเห็นยากจะลืมเลือน จึงไม่แปลกที่จะมีผู้เดินทางด้วยระยะทาง 24 กิโลเมตรจากตัวเมืองตรัง มากินลมชมวิวและรับประทานอาหารทะเลอันโอชะรสที่กันตังกันบ่อย ๆ

กันตังเป็นเมืองอุตสาหกรรม และเมืองพาณิชย์ที่แฝงตัวอยู่กลางธรรมชาติอันงดงามและทรงเสน่ห์ของ

ฝั่งแม่น้ำตรัง ท่าเทียบเรือต่างประเทศ อู่ต่อเรือ แพลนท์ที่ทำเทียบเรือประมง โรงงานปลาป่น โรงงานอาหารทะเล โรงงานผลิตยางรีดของ โรงน้ำแข็ง โรงงานอุตสาหกรรม เหล่านี้ล้วนเรียงรายอยู่ริมฝั่งแม่น้ำ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องคำนึงว่าทำอย่างไรให้ความเจริญก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมและอื่น ๆ อันเป็นหัวใจของเศรษฐกิจไม่กระทบต่อความงดงามอันเป็นเสน่ห์ธรรมชาติของเมืองริมแม่น้ำแห่งนี้

THE OUTSKIRT OF TRANG

Kantang is not only known as the old Trang, but is also an important part of the South. The railway ends here, and it is an important place for fish and seafood industries. Its charms are on the both sides of the river. It is 24 km from Trang. Visitors can go by train. In the past Kantang was the place where head engines for trains were manufactured, the only place of manufacture in the South. Some old style houses like those in Penang, lie on both sides of the main road. Before entering the district of Kantang, one can see the first Para Rubber tree ever in Thailand. It is not big, but its importance is noted.

The size of Para Rubber Tree implies that “Something which is important does not have to be big”. It seems to teach a lesson, “A good and clever man need not to be big!!”

สถานีรถไฟกันตัง...

ประวัติศาสตร์การรถไฟสายใต้

การเดินทางไปกันตัง นอกจากทางรถยนต์ จากตัวเมืองตรังแล้ว ใครที่สะดวกอยากนั่งรถไฟไปสุดสายที่สถานีรถไฟประวัติศาสตร์ของภาคใต้แห่งหนึ่งก็ทำได้เช่นกัน ทุกวันจะมีรถนั่งกันตัง - พังงอ ไป กลับ และ ขบวนรถเร็ว กรุงเทพฯ - ภูเก็ต ซึ่งสุดสายปลายทางที่สถานีกันตังให้ใช้บริการได้

สถานีรถไฟกันตัง มองเพียงผาฉาเนิน จะเห็นเป็นเพียงสถานีรถไฟเก่าแก่แห่งหนึ่งเท่านั้น แต่ความจริงแล้วประวัติศาสตร์ของสถานีรถไฟแห่งนี้ยิ่งใหญ่พอสมควร เพราะสถานีรถไฟกันตังคือจุดเริ่มต้นในการสร้างทางรถไฟสายใต้ เป็นสถานีหลักเช่นเดียวกับสถานีสงขลา และบ้านคันทัน การสร้างทางรถไฟสายใต้ นั้น ได้สร้างขึ้นจากภาคใต้ 3 จุดดังกล่าว สร้างขึ้นไปบรรจบกับการก่อสร้างจากสถานีธนบุรีลงมาถึงชุมพร ซึ่งเป็นการเชื่อมเมืองที่สำคัญเข้ากับเมืองหลวงนั่นเอง นอกจากนั้นสถานีกันตังยังเคยเป็นที่ตั้งโรงงานชั่วคราวในการประกอบรถจักร และล้อเลื่อนซึ่งขนถ่ายขึ้นส่วนจากต่างประเทศมาขึ้นที่ท่าเรือกันตัง ในสมัยเริ่มต้นการรถไฟของเมืองสยาม

วันวานจะผ่านไป แต่วันนี้ ร่องรอยแห่งความรุ่งเรืองของสถานีรถไฟกันตังก็ยังมีให้เห็นอยู่อย่างน้อย ๓ ที่ว่าอาคารที่ทำการสถานีก็ยังยืนยั่งอดีตครั้งเริ่มต้นโดยมิลบเลือน...

บ้านพระยารัษฎา

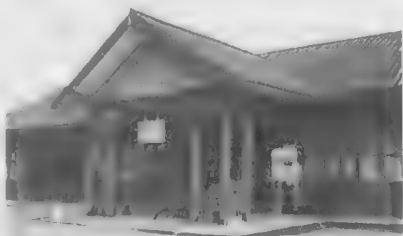
เยี่ยมรอยเจ้าเมืองเก่า

จากสถานีรถไฟออกไปตรงโค้งถนนลดสถานีพิทักษ์ซึ่งเป็นถนนใหญ่ จะสังเกตเห็นตึกแถวโบราณแบบเดียวกับตึกแถวเก่าในเมืองป็นังเหลืออยู่ช่วงหนึ่ง อันแสดงถึงวัฒนธรรมที่ยังอยู่กันของเมืองท่าในย่านนี้...

และจากถนนสายนี้แยกเข้าไปข้างสำนักงานเทศบาลตำบลกันตัง เพียงประมาณ 200 เมตร อดิธันจงตามของกันตังยังปรากฏไว้ให้เห็นอีกจุดหนึ่งนั่นคือ "จวนเจ้าเมืองตรัง" หรือ บ้านพักมิดิตเจ้าเมืองตรัง พระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ เป็นเรือนไม้แบบเก่า 2 ชั้น อยู่บนเนินท่ามกลางแมกไม้เขียวชะอุ่มปัจจุบันอยู่ในความดูแลของทายาทตระกูล คือ นายเบียนแจ้ง ณ ระนอง ซึ่งผู้ดูแลรักษาหรือผู้ที่เปิดให้ผู้สนใจได้เยี่ยมชมเจ้าเมืองเก่าด้วยความเต็มใจและภาคภูมิใจ...

มองกันตัง จาก "ตำหนักกันทัง"

"ตำหนักกันทัง" เป็นชื่อตำหนักที่ประทับรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อคราวเสด็จกันตัง (เมืองตรัง) ตำหนักนี้ได้เหลือปรากฏให้เห็นแล้วในขณะนี้ แต่บริเวณดังกล่าวได้จัดเป็นบริเวณสวนสาธารณะเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวกันตังและผู้มาเยี่ยมชม

ในเส้นทางจากตัวเมืองกันตังไปสู่ตัวเมืองตรัง เพียงผ่านที่ว่าการอำเภอกันตังไม่นานนักขวามือจะปรากฏป้ายบอก "สวนสาธารณะ ท่าหนักจันทน์" อย่างชัดเจน จากเชิงควนตังป้ายบอกเข้าไปเป็นถนนลาดยาง ช่วงสั้นแต่โค้งงองาม ก็จะได้ถึงลานจอดรถบนควนที่สะอาดและปลอดภัย สวนสาธารณะแห่งนี้มีการจัดตกแต่งให้ดูเขียวชอุ่มถึงควนด้วยไม้ดอกไม้ใบสดแซมไปกับพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ตามธรรมชาติลดหลั่นกันไปอย่างเหมาะสม มีจุดชมวิวหลายจุด จากจุดชมวิวทุกจุดมองออกไปจะมองเห็นเงาฟ้ากว้าง เกาะแก่งโขดเขาในทะเลเล่นน้ำตั่งอยู่ไกลออกไป ไกลเข้ามาก็คือวิวทัศนียภาพงามของเมืองกันตัง แม่น้ำตรัง และเงาอ่าวที่มองเห็นชัดเจน ร่มรื่นแห่งพันธุ์ไม้และวิวทัศนียภาพงามคือภาพประทับใจจาก "ควนท่าหนักจันทน์"

ดวงดาวริมฝั่งน้ำ

ในยามที่ราตรีเย็นเยียนท้องฟ้าเห็นแสงน้ำตั่งระยิบด้วยดวงดาวน้อยใหญ่ดวงดาวฟากพื้นดินริมฝั่งแม่น้ำคือแสงไฟหลากสีที่กระพริบแข่งรัศมีดวงดาวบนท้องฟ้าสะท้อนแสงพริบพรายลงในลำน้ำ ร้านอาหาร เครื่องดื่มแหล่งเริงรมย์ยามราตรีของกันตังตั้งขึ้นรับลูกค้าภาคค่ำอย่างสดชื่น บนถนนแทบทุกสายมีน้อยหน่าไปทั่วตัวเมืองตรังลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นชาวต่างถิ่นที่เร่ร่อนกลับมา

เยือนฝั่งก่อนที่จสรอนเรือออกไปชมทิวทัศน์ทะเลกว้างต่อไป

อนุสรณ์ริมเส้นทาง...สายพาราแรก

ริมเส้นทางกลับสู่ตัวเมืองตรัง ก่อนจะออกนอกเขตเทศบาลตำบลกันตัง อนุสรณ์แท่งสายพาราแรกแรกของประเทศไทยได้ปรากฏอยู่ เป็นสายพาราหินรูปพื้นเมืองลำต้นจริงไม่ใหญ่อย่างที่คนส่วนใหญ่คาดคิด แต่นั่นคือตัวแทนของสายพาราแรกหรือต้นแรกที่ก่อให้เกิดเศรษฐกิจเมืองตรังเฟื่องฟู ต่อเนื่องไปยังเมืองอื่น ๆ ในภาคใต้และกำลังลึกล้ำเข้าไปถึงภาคอีสานในวันนี้

อนุสรณ์ริมเส้นทางแห่งนี้คล้ายจะบอกว่า "คนดีคนเก่ง ไม่จำเป็นต้องตัวโต" สะท้อนท่อนั้น

ตรังเมืองที่ "กันตัง" จึงอุดมหลากหลายไปด้วยเสน่ห์น่าสนใจทั้งจากอดีตและปัจจุบันอย่างนี้แล้วจะเลยไม่ไปเยี่ยมชมกันตั้งกันได้อย่างไร...

ถ้วยของ...มือของพัฒนา

จากตัวเมืองตรังไปทางทิศเหนือตามเส้นทางถนนเพชรเกษม ระยะทาง 28 กิโลเมตร ชุมชนใหญ่แบบตัวเมืองชัดเจนปรากฏอยู่ให้เห็น นั่นคือตัวเมืองของ "อำเภอห้วยยอด" ความคึกคักของอาคารร้านค้า สถานที่ราชการ การสัญจรในช่วงนี้ เป็นไปสองฟากถนนเพชร

เกมที่ผ่านมาเข้าใจกลางเมือง และขยายความคับคั่งออกไปเป็นแนวกว้าง

ประวัติความเป็นมาของอำเภอห้วยยอดนั้นมาจากชุมชนที่เกิดขึ้นจากการมาบุตทำแร่ร่วมกันเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น เคยชื่ออำเภอเขาขาว และเปลี่ยนเป็นอำเภอห้วยยอดให้ตรงกับชื่อหมู่บ้านที่ตั้งอำเภอแล้วเปลี่ยนกลับไปใช้ชื่ออำเภอเขาขาว สุดท้ายก็กลับเปลี่ยนมาใช้ชื่ออำเภอห้วยยอดอีกในปี 2482 จึงเป็นอำเภอที่มี 2 ชื่อ แต่เปลี่ยนชื่อกันถึง 3 ครั้ง...

ห้วยยอดนั้น ได้ชื่อเป็นเมืองพัฒนาเมืองหนึ่งที่สามารถพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า จนสามารถจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลได้อย่างมีนัยหน้า เป็นแหล่งเศรษฐกิจของจังหวัดตรังอีกแห่งหนึ่ง การจัดการในด้านการเกษตร การอุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมต่าง ๆ และการพาณิชย์ของอำเภอมียุคสมัยอยู่ที่ตัวเมือง ภาวะเศรษฐกิจของห้วยยอดเห็นได้จากจำนวนธนาคารสถาบันการเงินที่มีอยู่ถึง 5 แห่ง เส้นทางสายใหม่ ทางหลวงจังหวัด จากสามแยกกะพังสุรินทร์ อำเภอเมืองตรังถึงตัวอำเภอห้วยยอด จะเป็นเส้นทางสายสำคัญอีกสายหนึ่งที่นำความเจริญมาสู่ห้วยยอดในอนาคต

จากถนนเก่าสู่ทางรถไฟ ถึงห้วยยอด...

ชนมเด็กลำภูรานั้น ขึ้นชื่อคือชาวว่าเป็นเด็กอ้อยของเมืองตรัง ชุมชนบ้านลำภูรามิได้อยู่ในตัวอำเภอห้วยยอด แต่ชื่อเสียงของเด็กลำภูราซึ่งมีอยู่หลายชื่อหลายชื่อก็เข้ามามีอิทธิพลถึงตัวเมืองห้วยยอด เพราะชนมเด็กจากลำภูราจะถูกส่งเข้ามาจัดจำหน่ายในตลาดห้วยยอดส่วนหนึ่งและมีชนมเด็กที่ผลิตในตลาดห้วยยอดเองอีกส่วนหนึ่งเป็นสินค้าขึ้นชื่อของอำเภอไปโดยปริยาย จึงไม่แปลกอีกเช่นกันที่นักร้านกาแฟห้วยยอดแล้ว จะต้องกินขนมเค้กด้วย...

คลองปาง...ก็จบอำเภอห้วยใหม่

ชุมชนใหญ่ในท้องที่กิ่งอำเภอรักเมืองหนึ่งก็คือ "ตลาดคลองปาง" เป็นชุมชนชายแดนตรัง-นครศรีธรรมราช จากตัวเมืองตรังถึงตลาดคลองปาง ระยะทาง 62 กิโลเมตร พอ ๆ กับระยะทางจากตรังถึงพัทลุง ชุมชนแห่งนี้อยู่ริมฝั่งคลองคลองปาง ซึ่งเป็นเส้นกั้นอาณาเขตกิ่งอำเภอกับอำเภอทุ่งสง เทียงผ่านสะพานข้ามฝั่งออกไปก็จะเข้าสู่เขตปกครองของอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชพื้นที่ตลาดคลองปางเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว กิจกรรมค้าที่คึกคัก ด้วยเป็นตลาดใหญ่แห่งเดียวในช่วงทางตรัง - ทุ่งสง สินค้าต่าง ๆ ทั้งจากตรังและนครศรีธรรมราชจะมาชุมนุมกันที่นี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าเกษตร ผลผลิตในท้องถิ่นในแถบนี้จะเข้าสู่ตลาดคลองปางทุกวัน ประชาชนในเขตทุ่งสงคลองปาง เดินทางเข้ามาจับจ่ายใช้สอยกันที่ตลาดคลองปางมากกว่าที่จะไปยังตลาดทุ่งสงคลองปางจึงคึกคักและเติบโตขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

เจ้าของกิจการหรือผู้ประกอบการค้ากิจกรรมเกษตรมาค้าในตลาดคลองปาง ส่วนใหญ่จะมาจากตัวเมืองตรัง การถ่ายทอดการพาณิชย์จากตัวเมืองใหญ่ไปสู่ชุมชนแห่งนี้จึงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

HUAI YOD, A DEVELOPING DISTRICT

Huai Yod's Original name was "Amphur Kao Kaw". People are miners so the economy is quite high. It has 5 banks. On the way to Huai Yod, visitors can stop and have coffee with some delicious (and famous) cake at Lampura. Another sub-community in Huai Yod is Klongpang which is the joint between Trang and Nakornsrithammarat. It is busy here everyday - with sellers and buyers. Huai Yod is one of the important places where ancient artifacts have been found.

ปะเหลียน...เมืองเก่าในถิ่นไทยอิสลาม

ปะเหลียน เป็นเมืองเก่ามาแต่ก่อน ปรากฏชื่อเป็นเมืองท่าตามหลักฐานประวัติศาสตร์ ภายหลังในปี 2434 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงให้ยุบเป็นแขวงขึ้นกับเมืองตรัง ที่ว่าการอำเภอปะเหลียนตั้งอยู่ที่ตำบลท่าข้ามเพราะฉะนั้นหากใครจะเรียกปะเหลียนว่า "ท่าข้าม" ก็อย่าแปลกใจ

ประชาชนในอำเภอปะเหลียนส่วนใหญ่เป็นชาวไทยอิสลาม ที่ครองตนอย่างสงบและเคร่งครัดในกฎเกณฑ์ทางศาสนา ให้อาษาไทยถิ่นใต้กันเป็นพื้น การครองตนอย่างสงบของชาวเมือง ลักษณะความหวือหวาเฟื่องฟูจึงไม่ค่อยปรากฏให้เห็น แม้ว่าปะเหลียนในวันนี้จะเป็นเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญแห่งหนึ่งจากรายได้จากเกษตรสวนยางพาราและภาคการประมงก็ตาม

การเดินทางไปสู่ปะเหลียนจากตัวเมืองตรังใช้เส้นทาง ตรัง-ปะเหลียน ระยะทาง 47 กิโลเมตร ถึงตลาดท่าข้ามแล้ว อย่าลืมแวะซื้อหา "กะปิท่าข้าม" ผลิตภัณฑ์ขึ้นชื่อขึ้นชื่อชาวภาคใต้ในท้องแอ่งได้กะปิท่าข้ามติดมือไปฝากครัวแล้ว จะได้ไม่เสียเที่ยวไปปะเหลียน

ชุมชนที่น่าสนใจแห่งหนึ่งในอำเภอปะเหลียนก็คือ ชุมชนเขตสหภาพลุ่มยว เพราะคนไทยเชื้อสายจีนตั้งหลักปักแหล่งกันอยู่ที่นั่นหนาแน่นกว่าในตลาดท่าข้ามซึ่งเป็นตัวอำเภอ ลักษณะเฉพาะของชนจีนทุ่งยวก็คือเป็นคนจีนที่ชอบงานเกษตร ตลาดทุ่งยวจึงอุดมสมบูรณ์ไปด้วยผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรจากท้องถื่นไม่ว่าผักผลไม้หรือแม้แต่กุ้งกุลาดำ ปลากระพงจากกระดังงา ซึ่งผู้ผลิตเป็นผู้นำมาจำหน่ายเองเรียกได้ว่าเป็นเกษตรแบบครบวงจรคือผลิตเองจัดการเอง ขายเอง แม้แต่ทุเรียนก้านยาวของที่นี่ ซึ่งมีชื่อในเรื่องเนื้อหนา รสหวานมันอร่อยล้ำ นี่ยาวอร่อยกว่าทุเรียนก้านยาวจากเมืองอื่น ก็ปลูกเอง ขายเอง ข้างส่งขายกันถึงต่างประเทศไกล ๆ ชื่อเสียงโด่งดังของทุเรียนที่นี่เรียกกันติดปากว่า "ทุเรียนก้านยาว"

ปะเหลียน (Pallen)

ประวัติศาสตร์ทางเศรษฐกิจจะชี้แจงว่า ปะเหลียนเป็นเมืองที่ปลูกพริกไทยมากที่สุดเมืองหนึ่ง จนมีพันธุ์พริกไทยชื่อ "พันธุ์ปะเหลียน" แม้ว่าการสวนยางพาราจะมกรุกเข้าไปในพื้นที่ส่วนพริกไทยจนเกือบจะเหลือเพียงประวัติศาสตร์ แต่บ้านทุ่งยวก็ยังคงมีการทำสวนพริกไทยให้เห็นอยู่บ้าง เรียกว่า ยังคงช่วยรักษาประวัติศาสตร์เอาไว้ได้ส่วนหนึ่ง

ที่น่าทึ่งก็คือ กิจกรรมธนาคารเมืองปะเหลียนแทนที่จะจัดตั้งอยู่ที่ตลาดท่าข้ามอันเป็นที่ตั้งตัวอำเภอกลับชาติตั้งอยู่ที่ตลาดทุ่งยว

ที่ว่าการอำเภอปะเหลียนและสถานที่ราชการส่วนใหญ่อยู่บนเนินสูงก่อนเข้าชุมชน

PALIEN, AN OLD DISTRICT FOR THAI MUSLIMS

The majority of the Muslims live in Takam and the majority of Chinese live in Thungyao, in Pallen District. Both of the Sub-communities provide agricultural products, fish and rubber. The civil offices are located on the high "Khuan" and below it are beautiful views. Visitors often like to buy the shimpaste which is the most famous product produced here.

Thungyao is a busy farming and trading center. It also yields good quality fruit such as durians. Pepper is famous here as there is a special type.

ย่านดาขาว...เมืองเศรษฐกิจสดใ

ถลันจากปะเหลียน จะต้องผ่านชุมชนสำคัญแห่งหนึ่ง คือ "อำเภอย่านตาขาว" ที่นี้จะพบความคึกคักของตลาดสด ผู้คน การสัญจร เพราะลักษณะเป็นเมืองผ่านเช่นเดียวกับห้วยยอดคือถนนตรังปะเหลียนผ่านกลางตัวเมือง ย่านตาขาวเป็นเมืองเศรษฐกิจสดใ เนื่องจากทรัพยากรอันเป็นตัวป้อนจากเขตป่าเขา คือสวนยางและสวนผลไม้มีมากมายและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จำนวนธนาคารถึง 4 แห่ง ในเขตตัวเมืองเล็ก ๆ แห่งนี้ชี้ชัดถึงภาวะเศรษฐกิจของย่านตาขาวว่ามีความสดใเพียงใด ย่านตาขาวจัดเป็นเมืองน้องใหม่ แต่เดิมเป็นเพียงตำบลขึ้นกับอำเภอกันตัง เมื่อประชาชนหนาแน่นขึ้นจึงได้ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอในปี พ.ศ. 2491 และได้รับยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอเมื่อปี ๒๕๒๒ 2499 แลจนถึงการเติบโตอย่างรวดเร็วของชุมชนอันเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจทั้งการเกษตร การปศุสัตว์ การอุตสาหกรรม และการพาณิชย์

ระยะทางเพียง 20 กิโลเมตร ไมไกลเลยสำหรับการไปดูหน้าเมืองที่สดใอย่างย่านตาขาว...

สิเกา...กบสิเกา

จากตัวเมืองตรังตามเส้นทางลาดทางหลวงสายตรัง-สิเกา ช่วงระยะทาง 33 กิโลเมตร คือ "อำเภอสิเกา" เมืองเล็ก ๆ สงบเงียบ แบบเมืองชนบทโดยทั่วไป บ้านเรือนในเขตสุขาภิบาลไม่หนาแน่นมากนัก มีร้านค้าร้านอาหารบริการอยู่บ้างไม่เป็นที่ขัดสน โดยที่เป็นชุมชนเส้นทางผ่านไม่ห่างตัวจังหวัดแม้เส้นทางคมนาคมจะสะดวก มีแหล่งท่องเที่ยวอยู่หลายแห่ง แต่ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวจะใช้เวลากับแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าการไปใช้บริการในเมืองเล็ก ๆ แห่งนี้ ความเจริญเติบโตของสิเกาจึงเป็นไปอย่างช้า ๆ แม้ว่าจะได้รับยกฐานะเป็นอำเภอมาดังแต่ปี พ.ศ.

2430 ก็ตาม

บางคนบอกว่า ที่นี้เหมือน "เมืองลับแล"

ตามตำนานกล่าวว่าชาวจีนได้เข้ามาตั้งโรงงานแปรรูปไม้ชิ้นริมคลองฝากตะวันตก และที่บริเวณปากน้ำมีเรือต่างประเทศเข้ามาจากแหลมมลายูมาค้าขายถึงโคปรีเพื่อรับซื้อไม้ พร้อมกับนำสินค้าต่างประเทศเข้ามาค้าขายด้วย โรงงานที่สร้างขึ้นเรียกกันว่า "กงสิ" ตามภาษาจีน โรงงานนี้ได้ขยายตัวกว้างขวางว่าจ้างคนไทยในท้องถิ่นเจาะเหาะจากไม้ยางไปขายด้วยต่อมาเกิดการขาดแคลนอาหารเพราะการติดต่อกับตัวเมืองตรังลำบาก จึงต้องเลิกกิจการปล่อยให้ "กงสิ" ร้างไป ชาวบ้านเรียกกงสิร้างนี้ว่า "กงสิเก่า" แต่ส่วนวนภาษาใต้ที่ขอบดัดคำให้สั่นลงกลายเป็น "สิเกา"

นั่นคือตำนานที่มาของชื่อ "สิเกา" เมืองเล็ก ๆ ที่ประชากรซ่อนตัวอยู่ตามเขตป่าเขา ๓๓๕ ฐานะเศรษฐกิจของเมืองดี แต่เจริญตัวในการสร้างตัวให้ฟูฟ่าเข้าตัวว่า "ผ้าขี้ริ้วห่อทอง" แท้จริง

YANTAKAO:

A good economical city in the future.

Returning from Palien to the town, visitors pass another district which is also important. It is "Yantakao" which is busy with sellers and shoppers. It is a kind of a district like Huai Yod — the place where people pass through to get to another place.

The main road in Yantakao is Trang-Palieu Road. It has a wonderful future because of its many products from many resources — forest, mountains, etc. including para rubber and fruit of many kinds. It is also a developing district. It has four banks even though it is a new district. It used to be a sub district of Kantang and became a district in 2499. From the town itself it takes only 20 kilometres.

SIKAO

33 km from the town lies Sikao which is quiet and peaceful countryside. Sikao is full of tourist attractions, too.

วังวิเศษ...ยังเป็นเกาะผ่าน

จากอำเภอหัวตะพานออกไปตามเส้นทางถนนเพชรเกษม ตอนตรัง-กระบี่ กิโลเมตรที่ 30 คือบริเวณสถานที่ราชการของอำเภอวังวิเศษ ในเนื้อที่ประมาณ 209 ไร่ แต่เดิมอำเภอวังวิเศษเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอลิเกา ซึ่งเป็นอำเภอที่มีพื้นที่กว้างขวางทำให้ไม่สะดวกในการปกครองและการติดต่อราชการของราษฎร กรมการปกครองจึงให้แยกพื้นที่ส่วนหนึ่งมาตั้งเป็นอำเภอมือฉ่อง วันที่ 15 กรกฎาคม 2524 และตั้งฐานะขึ้นเป็นอำเภอในปี 2533 ชื่อ "วังวิเศษ" มาจากชื่อตำบลสำคัญ 2 แห่ง คือ ตำบลวังมะปรางเหนืออันเป็นที่ตั้งตัวว่าการอำเภอและตำบลลิเกาวิเศษ ซึ่งมีประชากรหนาแน่นเป็นชุมชนค่อนข้างใหญ่ นำชื่อตำบลทั้งสองมาผสมผสานกัน เป็น "วังวิเศษ"

วังวิเศษ...จึงไม่มีวัง อย่างที่จะคะเนเอาจากชื่อเมืองเหมือนอื่น

แม้จะยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอแล้วก็ตาม แต่ในเขตที่ตั้งตัวว่าการอำเภอยังมีประชากรอยู่กระจัดกระจายไม่รวมกันเป็นชุมชนที่จะจัดการพาณิชย์หรือจัดสังคมแบบชุมชนที่เป็นกลุ่มก้อนได้ "วังวิเศษ" วันนี้ จึงยังเป็นที่ทางผ่านสำหรับคนทั่วไป

เกาะ...ไฮไฮวกทกหัวมอกรับ

การขยายตัวของชุมชนเป็นเรื่องปกติ จากชุมชนเล็กเป็นชุมชนใหญ่ จากตำบลเป็นกิ่งอำเภอ "อำเภอนาโยง" จัดเป็นตำบลเมืองรองนอกที่ใกล้ตัวเมืองตรังมากที่สุดด้วยระยะทางตามเส้นทางตรัง-พัทลุง 9 กิโลเมตรเท่านั้น

"อำเภอนาโยง" เดิมอยู่ในท้องที่อำเภอมืองตรังบริเวณตัวเมืองเรียกกันโดยทั่วไปว่า "ตลกดนาโยง" เนื่องจากเป็นเขตชุมชนใหญ่มีการทำมาค้าขายกันเหมือนเมืองเล็ก ๆ เมืองหนึ่ง อาศัยอยู่ใกล้ตัวเมืองตรังมากความเป็นอยู่ของผู้คนก็กิจกรรมต่าง ๆ จึงเป็นแบบอย่างที่น่าโยงมาจากตัวเมืองตรัง เมื่อได้รับการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอในปี พ.ศ. 2533 และเป็นอำเภอในปี พ.ศ. 2536 นาโยงจึงกระอับกระเฉงในทางที่จะพัฒนาตนเองอย่างเห็นได้ชัด

ขนาดตัว "อำเภอนาโยง" สักนิด อยู่ใกล้ ๆ ตาแค่นั้นเอง เป็นอำเภอที่อยู่ติดตัวอำเภอเมือง และมีเศรษฐกิจที่นำจับตามองโดยเฉพาะที่ดินที่ตั้งเรียงรายอยู่ระหว่างอำเภอนาโยงและอำเภอเมืองได้มีการเพิ่มพูนมูลค่าอย่างน่าอัศจรรย์

Wangwisat

WANGWISAT

From Huai Yod on the Petchakasem Road, at the 30th Kilometre Post there are official departments of the Wangwisat District. It covers an area of 209 rais. In the past it used to be part of Sikao. But later became a District in BE 2536.

The name "Wangwisate" is derived from two important villages - Tambon Wang Ma Prang Nuea and Tambon Kao Wisate. It was combined to give "Wang Wisate" which is the new name of the district.

NAYONG

Nayong is a district of Trang located on the outskirts of Trang. It is on the way to Pattalung. It has been called a district because of quick development. Only 9 km from the town.

เมืองกรับรับสุขดีแผ่นดิน เมืองสวรรค์...

จาก "ตรังเมือง" ทั้งฉบับใน และ "ตรังเมือง" รอบนอก ภาพรวมของเมืองตรังที่เห็นได้ชัดก็คือความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน ภาพอดีตอันงดงามทางประวัติศาสตร์ ความแปลกตาแปลกใจที่จะได้พบกับสภาพภูมิประเทศที่ไม่เหมือนเมืองอื่น ความสะอาดเอี่ยมของบ้านเมือง ขนบธรรมเนียมศิลปประเพณี และวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ ดังกวีเมืองตรังได้พรรณนาด้วยความภาคภูมิใจได้ว่า

เมืองตรังรับเสด็จดีแผ่นดิน	เมืองสวรรค์
ตรังรุ่งท่าดีถิ่น	ที่เพน้า
ศรีตรังเด่นมาศพันธุ์	พดาดถิ่น
ตรังแต่ศรี รุกข์	อยู่ยิ่งตรังเสถียร

TRANG IS LIKE A CITY IN HEAVEN

The whole picture of Trang both outside and inside the district is the civilization of economy not only in the past but also at present. The image of the past is the beauty or valuable history and the beauty at present is the geographical characteristic which are distinct from elsewhere including the cleanness of the city and good culture and tradition. Trang poets have written the poem below:

Muang trang civilized - like heaven
Trang concentrates - on goodness
Sritrang flowers - blooming splendidly
Trang steadily developing - forever

ตริงทุ่ง-ตริงนา

ในประดาแหล่งชุมชนชาวตริง แต่ครั้ง
อดีตกาลมา พื้นที่แถบลุ่มน้ำซึ่งเป็นที่ราบลุ่มสองฟาก
แม่น้ำตริง แม่น้ำปะเหลียน และคลองกะลาเส นับเป็น
แม่น้ำหลักสายสำคัญของจังหวัดตรัง ตลอดทั้งลำคลอง

ริมฝั่งแม่น้ำลำคลอง กาลเวลาผ่านเลยไม่เคยเปล่า แต่
ธรรมชาติได้สร้างสรรคประดิษฐกรรมละเอียดประณีตในรูป
ของถ้ำ ซึ่งวิจิตรพิสดารหลายแห่งยังหม่อมมนุษย์เจ้าของ
ถ้ำธรรมชาติประจักษ์สมัยได้ดับแต่ง ด้วยสติความเชื่อ
ศรัทธาความงามตามธรรมชาตินั้น จึงบังเกิดเป็นแหล่ง
โบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์สำคัญอยู่ภายในถ้ำต่าง ๆ
ทั่วทั้งหมู่บ้านในพื้นที่ตริงทุ่ง-ตริงนา

ต่าง ๆ กว่า 100 สายเป็นแหล่งที่ตั้งชุมชนสำคัญในการ
ผลิตพืชพรรณธัญญาหาร เลี้ยงปากท้องของคนทั้งเมือง
โดยเฉพาะข้าว อันเป็นอาหารหลักของผู้คนในทวีปเอเชีย
ทั้งหลาย

ตริงทุ่ง-ตริงนา จึงเป็นอู่ข้าว อู่น้ำของชาวตริง
ทุกหมู่เหล่า การรวมตัวอยู่กันเป็นกลุ่มก้อนหนาแน่นขึ้น
เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการผลิตข้าวซึ่งมีกระบวนการ
วิธีที่ต้องอาศัยความสามัคคีเป็นหลักทำให้หมู่ตริงทุ่ง-ตริงนา
เป็นอู่อารยธรรมในสังคมเกษตรกรรมไปด้วย

ตริงทุ่ง-ตริงนา ไม่เพียงแต่มีนาในชื่อต่าง ๆ
มากมายนับร้อยชื่อเป็นแหล่งที่ตั้งที่ทำนาของชุมชนแต่ยังมี
รูปธรรมแห่งวัฒนธรรมมาแต่สมัยโบราณ ภูเขาเล็ก ๆ
ซึ่งเกิดจากหินปูนเกาะตัวกันตั้งตะคุ่มตะค่าอยู่กลางทุ่งนา

สถานที่เหล่านี้ จึงนอกจากจะมีความงาม
ความบริสุทธิ์ตามธรรมชาติมาแต่บรรพกาลแล้ว ยังถูก
ต่อเติมเสริมแต่งให้วิจิตรตระการด้วยฝีมือมนุษย์ยิ่งเพิ่มเสน่ห์
เป็นมนต์ขลังดึงดูดใจผู้สนใจไปสร้างพิพิธภัณฑ์อยู่ริมถ้ำ
TRANG THUNG - TRANG NA

TRANG THUNG means Trang people
who live in grassfields or near the mountains.
Trang Na means people who live in the fields
or rice fields. Both of them have been sources
of food supply for the people of Trang. When
growing and harvesting rice, people need a lot
of help from each other. Thus, it is an agricul-
tural society that is very civilized. Different
beliefs have created magnificent inventions in
the caves, mountains and banks of rivers. These
are valuable for anthropology and they draw
attention of many visitors.

วัดพระพุทธรูปสี่ทึงค์

วัดพระราม

วัดไพธาราม

สามสำนักศูนย์กลางทางภูมิปัญญา

ชุมชนหมู่ต้งทุ่ง หรือต้งนา อันเป็นแหล่งอารยธรรมของสังคมเกษตรกรรมมาแต่เดิม ก่อนที่จะมีชุมชนต้งเมือง หรือหมู่ต้งหลาย ขึ้นมาแย่งชิงการนำในสังคมต้งวัด ศูนย์กลางของชุมชนที่มีบทบาททั้งแผนยแพร่คตินิยมแนวพุทธศาสนาสู่หมู่บ้าน และรับ “ภูมิปัญญาชาวบ้าน” มาสร้างสรรค์เป็นกิจกรรม พิธีกรรม ที่สามารถอธิบายได้ด้วยวิธีคิดตามแนวพุทธธรรม

วัดพระพุทธรูปสี่ทึงค์

วัดเก่าแก่ร่วมสมัยพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช เพลาตำนานโบราณบันทึกว่า พระแม่เจ้าอยู่หัวเลือดขาว ได้พระพุทธรูปสี่ทึงค์มาแต่ลังกาทวีป เรือมาล่มตรงปากอ่าวเมืองต้งที่หน้าบ้านพระม่วง แต่ก็ยังรักษาองค์พระไว้ได้ พระแม่เจ้าโปรดให้ต่อเรือใหม่ แลล่าทองทวนนำสู่คลองนางน้อยถึงท่าเลือนเป็นปฏิรูปเทศที่ทุ่งนาโยง จึงโปรดให้สร้าง “วัดพระศรีสรรเพชญ์พุทธรูปสี่ทึงค์” และได้โปรดประดิษฐานพระพุทธรูปสี่ทึงค์ไว้ ณ อุโบสถเขตพัทธสีมาในวัดนั้น

วัดพระพุทธรูปสี่ทึงค์วันนี้ มีพระประธานปูนปั้นจำลองแบบพระพุทธรูปสี่ทึงค์ประดิษฐานนั่งสงบนิ่ง ทำขับเลื้อยสุรายามารั่วในปางมารวิชัย หายเทพผู้พิทักษ์พุทธศาสนาจจะทราบด้วยญาณวิไลหรือไม่หนอว่า พระพุทธรูปสี่ทึงค์จริง ที่พระแม่เจ้าอยู่หัวเลือดขาวอัญเชิญมาแต่ลังกาทวีปนั้น หายสาบสูญไปแล้วตอนปลายปี พ.ศ.

2527 แม้ทางเทศบาลเมืองตรัง จะได้หล่อพระพุทธรูปสิงห์องค์ใหม่จำลองขึ้นมามากหลายองค์แล้วก็ตามจะทดแทนประวัติศาสตร์ในจิตสำนึกของชาวตรังได้

สถานวัดพระพุทธรูปสิงห์ยังคงจะสาละสลวยอันร่มรื่นด้วยเงาไม้พุ่มน้อยใหญ่ ลานน้ำตกสองนางน้อยยังคงไหลรินวาดกระแสน้ำโค้งโอบอาราม เป็นอยู่อย่างนี้มาแต่พระแม่เจ้าอยู่หัวเลื้อยขาวโปรดให้สร้างวัดขึ้นมา พระพุทธรูปสิงห์องค์จำลองยังประดิษฐานอยู่อย่างนี้ พุทธบริษัทชาวนาโยงหวังว่า สักวันหนึ่ง พระพุทธรูปสิงห์องค์จริงจะกลับมาประดิษฐาน ณ อุโบสถหลังเดิม

อนุสรณ์พระแม่เจ้าอยู่หัวเลื้อยขาวคือวัดพระพุทธรูปสิงห์ ยังรอความสนใจใฝ่รู้ของผู้คนอยู่ ณ ที่ดั้งเดิมมาแต่บรรพกาลสำหรับวันนี้ทางเข้าวัดสะดวกสบายห่างจากเขตสุขาภิบาลนาโยงเหนือถึงอำเภอนาโยง ประมาณ 1 กิโลเมตรเท่านั้นเอง

วัดพระพุทธรูปสิงห์ (Wat Phra Buddha Sihing)

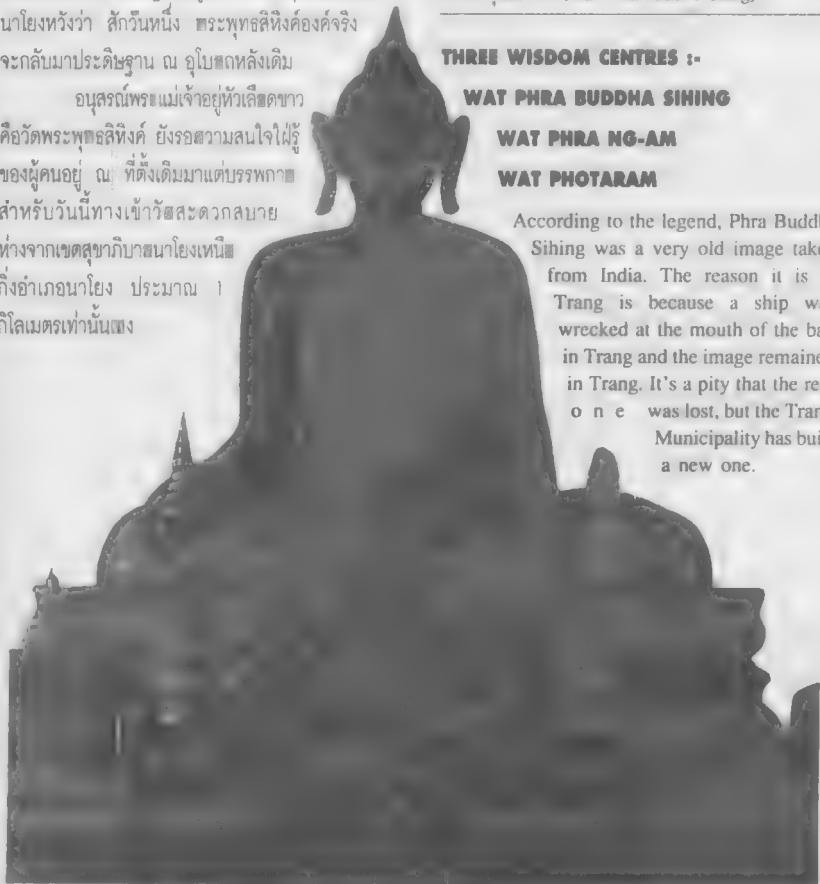
THREE WISDOM CENTRES :-

WAT PHRA BUDDHA SIHING

WAT PHRA NG-AM

WAT PHOTARAM

According to the legend, Phra Buddha Sihing was a very old image taken from India. The reason it is in Trang is because a ship was wrecked at the mouth of the bay in Trang and the image remained in Trang. It's a pity that the real one was lost, but the Trang Municipality has built a new one.

วัดพระบาท : สืบตำนานแห่งพระ

ทางเขตเทศบาลไปทางถนนพิทลุง ประมาณ 2 กิโลเมตรจากอนุสาวรีย์พระยาธรรมาธิปัตย์มีทางแยกเลี้ยวขวาไปน้บการพระงาม องค์ประธานวิหาร พระงามเป็นพระพุทธรูปปูนปั้น มีมือข้างพื้นเมืองเหมือนพระพุทธรูปทั่วไป พระอริการูปร่างอ้วนแล้วแต่ถึงตำนานการก่อสร้างซึ่งระบุว่าพระแม่เจ้าอยู่หัวเสด็จมาโปรดให้สร้างขึ้นด้วยทองคำที่เหลือจากการสร้างพระบรมธาตุนครคีรีธรรมราช ต่อมามีผู้ก่อปูนหุ้มไว้ จนกระทั่งเมื่อสมัยโจรได้เรื่องอิทธิพลรุ่นโจรรุ่ง คือนทรายดำ หัวเพร จังหวัดพิทลุง และชู พันทอง จังหวัดตรัง ตกปี พ.ศ. 2468 เหล่าโจรใจบาปได้ปะปนเข้ามาในกลุ่มประหลาดในงานพิธีแย่งพระ ซึ่งเป็นประเพณีหนึ่งของชาวตรัง

ประเพณีชักพระ ที่ศรัทธาชนปฏิบัติกันทั่วไปทั่วประเทศนั้น ชาวตรังก็ถือปฏิบัติเหมือนกัน แต่ประเพณีแย่งพระ ซึ่งมีขึ้นในวั้นั้น 1 คำ เดือน 5 นั้นมีจำเพาะในหมู่ตรังหัว-ตรังกา วิถีปฏิบัติคล้ายกับประเพณีชักพระในตอนเริ่มต้น แต่พอชักลากเรือพระไปกลางทุ่งนา พุทธบริษัทใดไหน ก็พยายามรวมกลุ่มกันเพื่อแย่งพระไปวัดนั้น ทำนองชักเคาะเย้ยกันนั่นเอง

กลุ่มพุทธบริษัทที่มาแย่งพระกันเป็นประจำทุกปีมาจากวัดโพธาราม วัดคลองน้ำเจ็ด วัดควนขัน กลุ่มวัดโคกแอ้งได๋ ก็นำพระพุทธรูปไปประดิษฐานไว้ประจำวัดของตน พร้อมบุษบกและเรือพระ พอถึงเทศกาลแย่งพระก็วิ่งขึ้นกลุ่มพุทธบริษัทวัดที่ชนะเมื่อปีกลายก็เป็นเจ้าภาพชักลากพระออกกลางทุ่งให้กลุ่มพุทธบริษัทวัดคู่ชิงชัยมาแย่งชิง

ประเพณีแย่งพระเมื่อปี พ.ศ. 2468 กลุ่มโจรร้ายเข้าปลุกปลอบตนและศรัทธาชน เข้าร่วมแย่งพระด้วยอุบายชั่วร้าย และฝ่ายกลุ่มโจรได้พระไป ด้วยเคล็ดทาง

โจรฤกษ์ก็นำพระงามไปเถิด ประหนึ่งแลเนื้อวัวเพื่อหาทองคำตามตำนานการก่อสร้างพระงาม

องค์พระงามถูกทั้งค้ำไว้กลางทุ่งหน้าวัดในสภาพทรุดโทรม นิ้วพระหัตถ์เบื้องซ้ายหายไปหนึ่งนิ้ว อังสาศอ ปฤษฎางค์ และทั่วทั้งองค์มีแต่รอยร้าวรอยแห้วแตกหักไปเสียทั้งนั้น วัดพระงามก็ถูกทิ้งร้าง

รุ่งปี พ.ศ. 2469 ชาวบ้านพื้นฟูสภาพจิตใจรวมศรัทธา รวมความกล้าหาญทางจริยธรรม ประกอบกับกลุ่มโจรใจบาปถูกปราบปรามได้อย่างราบคาบได้สามัคคีกันบูรณะปฏิสังขรณ์พระงาม สร้างวิหาร ก่อฐานชุกชี ประดิษฐานองค์พระไว้จนวันนั้น

พระงาม ยังคงทั้งร่องรอยร้าวแยก จากการเถิดของโจรบาป นิ้วพระหัตถ์ทองคำที่ขาดหายไป ถูกซ่อมแซมแล้วเป็นรูปปั้น

ปัจจุบันนี้ การแย่งพระเดือน 5 ก็ยังคงมีอยู่ ณ วัดควนขัน วัดสาริการาม แต่การเถิดพระนั้น ไม่มีอีกต่อไปแล้ว เหลือไว้แต่รอยต่างแห่งความทรงจำของผู้คนว่าจำเป็นต้องสังวรธรรมาธิปัตย์รักษาสิริอดตบะไว้ให้หัวใจความสวยงามแห่งบุษบกประดิษฐานองค์พระ ตั้งแต่เรือนยอดตลอดเรือพระทรงสูงขนาด รูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสแกะสลักเงินกระดากทองถูกประดิษฐ์ประคองด้วยฝีมือช่างพื้นเมืองเป็นรูปแบบงามประหลาดล้ำ ทอแสงแดดเดือน 5 ส่งประกายระยิบระยับ เสียงตะโพน เสียงร้องประโคมโหมให้จังหวะ กระตื้นกำลังใจ เสียงโห่ขวัญ เฮลลาระพา ประลึกสากยัมแย้มแจ่มใสในบทอันโอเอิบ แม้ออกแรงชักแย่งพระอย่างเต็มที่ ...และแน่นอน ปี พ.ศ. นี้ไม่มีการเถิดพระอีกต่อไปแล้ว

WAT PHRA NG-AM

From the Phraya Rasadanupradit Monument, about 2 kilometres is the Phra Ng-am made from gold and covered with cement.

In history, notorious thieves disguised as ordinary people and played a trick while people were pulling a sacred image during the Chak Phra Festival. The image was seized by these thieves. Later, it was destroyed and the thieves left only broken pieces. The pieces were put back together, and the image was complete again.

วัดโพธาราม

วัดโพธาราม หรือแต่เดิมชาวบ้านในละแวกใกล้เคียงเรียกว่า "วัดโพธิ์" ตั้งอยู่ในตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง โดยวัดโพธิ์หรือวัดโพธารามนี้ จัดอยู่ในสังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย เป็นวัดที่เก่าแก่มาก อาจกล่าวได้ว่าเป็นวัดแรกในจังหวัดตรังเนื่องจากสร้างเมื่อ พ.ศ. 2155 มีพระพุทธรูปนามว่าพระมิ่งเมฆมณฑลเป็นพระสำคัญในวัด ปัจจุบันวัดโพธารามอยู่ในสวามิธุแลของพระอธิการเชือน จนทโก เจ้าอาวาส

WAT POTHARAM

Wat Potharam is one of the ancient temple of Trang province. It was built in BE 2155 and hosts the principle Buddha image named Phra Mingmethmongkol.

Situated in Baan Poh, A. Muang, Trang.

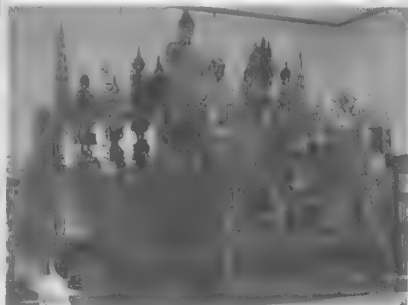

วัดประสิทธิชัย

วัดประสิทธิชัยเป็นวัดที่อยู่ในแหล่งชุมชน ซึ่งมีสภาพแวดล้อมสวยงามมากวัดหนึ่งในจังหวัดตรัง อีกทั้งทางสัญจรไปมาก็สะดวกสบาย โดยตั้งอยู่ที่ บ้านท่ากลาง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง จัดอยู่ในสังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ภายในวัดประสิทธิชัยนี้มีพระพุทธรูปสำคัญที่ถูกจัดสร้างด้วยเนื้อเงินแท้ถึง 2 องค์ โดยองค์แรก เจ้าเมืองตรังในอดีต คือพระยาตรัง (ทองปาน วิทยานุรัตน์) ได้สร้างพระประธานในอุโบสถ พระเพลา กว้างถึง 2.40 เมตร บ้างมารวิชัย ประทับยืนมีความสูงถึง

วัดโพธาราม (Wat Potharam)

หลวงพ่้วน มนะโส (LuangPor Wan Manaso)

1.65 เมตร และพระพุทธรูปองค์ สร้างโดยแม่กิมใน
พระยาตรัง ปางมารวิชัย ประทับยืนสูงถึง 1.14 เมตร

วัดประสิทธิชัย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2326 เดิมมี
ชื่อว่า "วัดปอร์น" เพราะมีคตองปอร์นและทุ่งปอร์นอยู่ติด
กับวัด และนอกจากนี้ยังมีชื่อเรียกอีกว่า "วัดทำจีน"
เพราะแต่เดิมบริเวณนี้เป็นที่อยู่ของชาวจีน มีท่าจอดเรือ
ขนส่งสินค้าชื่อทำจีนวัดจึงได้ชื่อว่า "วัดทำจีน" ตามไปด้วย

WAT PRASITTHICHAJ

Wat Prasitthichai was built in BE 2326
and was formerly called Wat Ta Chin (Chinese
Port) as many Chinese people lived around
there. Highlights of the temple are two gorgeous
Buddha images entirely made from silver. The
governor of the province, Phraya Trang, ordered
the images be made.

Situated in Baan Ta-klang, T. Tabthieng,
A. Muang, Trang.

วัดทุ่งหวง

วัดทุ่งหวง เป็นวัดสำหรับพระสงฆ์ในฝ่าย
มหานิกาย อยู่ทางบ้านทุ่งหวง ถนนสนามบิน ตำบลโคก
หล่อ อำเภอเมือง วัดทุ่งหวงนี้เป็นวัดที่สร้างเมื่อ พ.ศ. 2478
ซึ่งผู้สร้างวัดเป็นชาวบ้านในละแวกใกล้เคียงตามหลักฐาน

ระบุไว้คือ นายชุกและนายผก โดยได้บริจาคที่ดินให้เป็น
ที่ตั้งวัด ปัจจุบันวัดทุ่งหวงเป็นวัดที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่
เป็นสถานที่ราชการและแหล่งชุมชนทางสัญจรสะดวกสบาย

WAT THUNGWANG

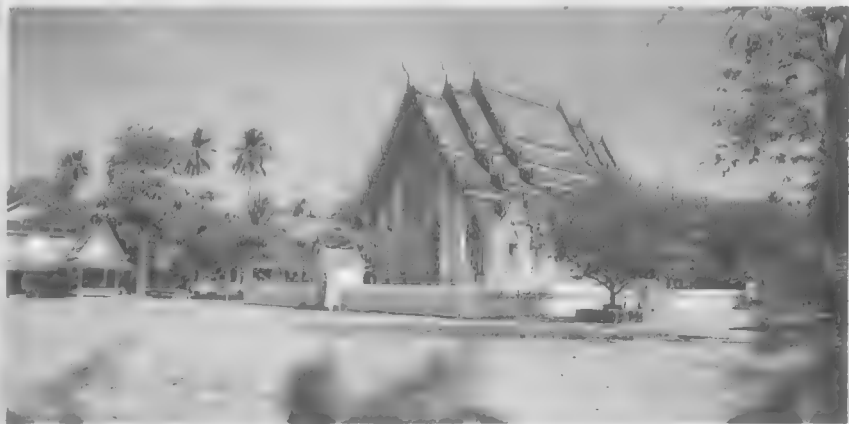
Wat Thungwang was built in BE 2478
by local people. You can easy access the temple
as it is located by the community and govern-
mental offices.

Situated in Baan Thungwang, T. Khoak-
lor, A. Muang, Trang.

วัดคลองน้ำเจ็ด

วัดคลองน้ำเจ็ด เป็นวัดเก่าแก่ สร้างเมื่อสมัย
กรุงธนบุรี (พ.ศ. 2320) โดยพระขาวเป็นผู้มาอยู่ได้
สร้างวัดและปกครองเป็นรูปแรก ได้ขนานนามตามชื่อ
บ้านมาแต่เดิม วัดคลองน้ำเจ็ด ตั้งอยู่ในบ้านคลองน้ำเจ็ด
ถนนบางรัก-ควนขัน ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จ.ตรัง
ในสังกัดมหานิกาย ทำเลของวัดอยู่ที่ราบลุ่ม มีคูคลอง
และถนนสาธารณะรอบที่ตั้งวัด ภายในวัดมีพระครู
โสภาสุมิตฺต เป็นพระสำคัญประจำวัด

วัดคลองน้ำเจ็ด (Wat Klong Nam Jed)

WAT KLONG NAM JED

Wat Klong Nam Jed was built in the Thonburi Period in BE 2320 by Phra Khao. Surrounded by canals and public parks, the temple is a nice place to visit.

Situated on Bangrak-Kuankhan Road, T. Tabthieng, A. Muang, Trang

วัดกะพังสุรินทร์

วัดกะพังสุรินทร์ เดิมมีชื่อว่า "วัดกะพัง" สร้างเมื่อ พ.ศ. 2440 โดยมีเจ้าเส บุรีจาดที่ดินให้เป็นที่ดินสร้างวัด ภายในวัดมีหนองน้ำใหญ่เรียกว่า "สระกะพัง" ซึ่งต่อมา ในสมัยพระยาสุรินทรราชาเป็นสมุหเทศาภิบาลได้พัฒนา สระกะพังให้เป็นที่พักผ่อน ประชาชนในละแวกนั้นจึงได้ เรียกว่า "สระกะพังสุรินทร์" และชื่อวัดก็ได้เปลี่ยนเป็น "วัดกะพังสุรินทร์" ตามไปด้วย

วัดกะพังสุรินทร์ ตั้งอยู่ในถนนเวียนกะพัง ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จัดอยู่ในสังกัดคณะสงฆ์ มหานิกาย

WAT KAPANG SURIN

Built in BE 2440, the temple was formerly called Wat Krapang as there was a large pond of the same name inside the temple. Later on, Phraya Surinthaecha developed the area around the pond to a kind of public park. So people called the temple, Wat Kapang Surin.

Situated on Wien kapang Road, T. Tabthieng, A. Muang, Trang.

วัดหลวง

เป็นวัดที่มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น เนื่องจากโดยรอบวัดจะเป็นสวนยางของชาวบ้านเป็น ส่วนใหญ่ วัดแห่งนี้ตั้งอยู่ที่บ้านบางรัก ถนนตรัง-กันตัง ตำบลบางรัก อำเภอเมือง ถูกจัดอยู่ในสังกัดคณะสงฆ์ มหานิกาย วัดแห่งนี้ได้ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2350 โดยไม่ปรากฏหลักฐานว่า ผู้ใดเป็นผู้สร้าง ภายใน วัดมีวิหารน้อยสำราญ วรมิตร เป็นวิหารสำคัญ

วัดแจ้ง (Wat Jaeng)

WAT JAENG

The temple was built in BE 2350 with no evidence of the builder. Rubber trees in the temple compound create a shady, cool atmosphere. There is a beautiful vihara inside the temple as well.

Situated in Baan Bang Rak, Trangkan Road, T. Bangrak, A. Muang, Trang.

วัดรัตนากิมุข (Wat Ratanapimook)

วัดรัตนากิมุข

วัดรัตนากิมุข เป็นวัดที่ตั้งอยู่ในที่ราบสูง โดยมีสภาพแวดล้อมเป็นคูคลองโดยรอบ ตั้งอยู่ที่บ้านนาโยง ตำบลนาโยงเหนือ อำเภอเมือง จัตอยู่ในสังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

วัดรัตนากิมุข สร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 2298 โดยมีหลวงพ่อดอง เป็นผู้นำชาวบ้านสร้างขึ้น เดิมมีชื่อว่า "วัดปากเหมือง" ภายในวัดมีพระพุทธรูปพระประธานในอุโบสถแล้ว ยังมีรูปเหมือนของหลวงปู่จิตต์ดีเจ้าอาวาส เป็นที่สักการะบูชาของชาวบ้านในย่านนั้นด้วย

WAT RATANAPIMOOK

Built in BE 2298, the temple was formerly called Wat Pakmuang. It is located on mountainous areas surrounded by the canals. Inside the temple is a principle Buddha image.

Situated in Baan Nayong, T. Nayong Nuer, A. Muang, Trang.

พรานาป้อ-ผ้าทอนาหมื่นศรี

กลุ่มคนหมู่ต้งทุ่ง
ต้งนา แหล่งอารยธรรมของ
สังคมเกษตรกรรมมีชื่อเสียง
โดดเด่นในด้านการผลิต
เทคโนโลยีทางการเกษตร
จากเหล็กเป็นเครื่องเหล็กรูป
พรรณ และ มีดพร้าจากบ้าน
นาป้อ อำเภอเมืองฯ มีชื่อเสียง
ขจรไกลไปยังจังหวัดใกล้เคียง

ส่วนวิถีชีวิตประเพณีการเข้ลลามาประสาตนเจ้าบเจ้า
กลอน ว่า

‘เลาลูกสาวได้เขียนเพียรป้อย

ทำเป็นแขนนาป้อยพร้าชาย’

พรานาป้อ คือเครื่องมือวัดความเป็นชายชา
ตรีแห่งหมู่ต้งทุ่งต้งนา แม้ว่าที่พ่อตาแม่ยายยังยึดคิ
นิยามว่า ‘มีเพียรพร้าขัดหลังมา’ ก็เป็นเหตุผลเพียงพ
ต่อการยอมรับเป็นลูกเขมแล้ว

บ้านนาป้อ วันนี้ ไม่เพียงแค่ผลิตมีดพร้าอัน
ลือชื่อในอดีตแต่ยังใช้ทางการเกษตรทุกชนิดไม่ว่าจบบ
เลียม ผาตโกนา ขวาน มีดกริดยาง ฯลฯ มีให้เลือกชื้อ
หาตามต้องการ นาป้อ ห่างจากเขตเทศบาลเมืองต้งไม่
เกิน 10 กิโลเมตร มีรถสองแถวเล็กรับคนโดยสารเข้า
ออกสู่ตัวเมืองวันละหลายเที่ยว ที่นี่เป็นหมู่บ้านมุสลิมที่
เคร่งครัด ดำเนินชีวิตตามวิถีทางแห่งอิสลามทุกขั้นตอน
การทำงานอย่างขยันขันแข็ง กินอยู่อย่างประหยัด บ้าน
เรือนสะอาดตาอาชีพทำดีเหล็กทำมาตั้งแต่บรรพบุรุษไม่
น้อยกว่า 200 ปี เลี้ยงค้อนกระบะเหล็กที่ถูกเผาไฟจน
แดงเพลิงบิงดออยู่บนที่ๆ ตามพลังสร้างลรรคฆานา
ช่างยังคงดัดกองกังวานไปทั่วบ้านนาป้อ พิษณุพรหมณัก

ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ที่ชาวต้งบุรีโกดอยู่ทุ่งนาโนเหตุ
ปัจจัยสำคัญในการก่อเกิดที่ต้องยอมรับกันทั่วเมือง ก็คือ
เครื่องมือเหล็กจากบ้านนาป้อ นั่นเอง

เมื่อเอ่ยถึง ‘พรานาป้อ’ อันเป็นเครื่องมือทำ
มาหากิน ชาวต้งก็ไม่ว่ายประหวัดถึง ‘ผ้าทอนาหมื่นศรี’
อันเป็นเครื่องนุ่งห่ม สมศักดิ์ศรีของชาวต้ง

นาหมื่นศรี เป็นตำบลหนึ่ง ขึ้นกับกิ่งอำเภอนา
โยง จากตลาดนาโยงมีทางแหว่ไปถ้าเขาข้างพาดก้นถ้ำ
ถ้ำนั้น ผ่านที่ตั้งกลุ่มทอผ้านาหมื่นศรี ที่มีชื่อเสียงมานาน
พร้อม ๆ กับประวัติศาสตร์ของหมู่ต้งทุ่ง - ต้งนา

ผ้าทอนาหมื่นศรี ผ่านเลยไปจากขั้นเพื่อสนอง
ความจำเป็นทางด้านการนุ่งห่มแล้วเพราะเสื้อผ้าสำหรับสวมใส่
ทุกวันนี้ไม่ขาดแคลน การทอโล่งชิ้นถุงจึงมีน้อยแต่ฝีมือ
การทอที่ละเอียดที่กุลสตรีนาหมื่นศรีรับสืบทอดมาแต่
บรรพชนอันยาวนานทำให้องค์กรกลุ่มต่าง ๆ ทั้งทางราชการ
และเอกชนไปสั่งทอเป็นสีต่าง ๆ สดสวย ตัวหนังสือ
บอกสังกัดประสานสีตามต้องการ แต่ราคาประจำเมืองต้ง
อย่างแท้จริงนั่นคือ ‘สายลูกแก้ว’

‘ผ้าทอลายลูกแก้ว’ เอกลักษณ์ลึงทอประจำ
เมืองต้งนี้ ผู้ที่มีอันจะกินเท่านั้นถึงจะไขได้ แต่อดีตกาล

ผ่านมา ถือกันว่า ผ้าทอลายลูกแก้ว ซึ่งทอเป็นผ้าน้อย
สำหรับเช็ดหน้า ห้อยคอ โทกศีรษะ หรือซาวเป็นผ้าละใบ
ห่มซ้อนเสื้อเอวียงบาสำหรับสุภาพสตรีชาวตรัง ส่วน
สุภาพบุรุษนั้น ทำเป็นผ้ารัดหลัง และโทกหัวเพิ่มเส้นที่
คมสันให้เป็นนักหนา มาสมัยนี้ มีผู้ทอลายลูกแก้วเป็นสี
ต่าง ๆ คัดเลื้อยทรงพระราชนาถนวยงาม โอ้อำ เปี่ยม
ราศีแก่ผู้สวมใส่

ผ้าทอนาหมื่นศรี (Pa Tor Na Muensri)

กลุ่มสตรีทอผ้านาหมื่นศรีโดยการนำของแม่กุศล
นิลละออ สตรีผู้นำระดับอาวุโสแห่งบ้านนาหมื่นศรี ผู้มี
อภิยาชัยดงาม นำใจหาใครเปรียบได้ยากแม่ตั้งหน้าตั้งตา
ฝึกฝนอบรม สั่งสอนสาว ๆ นาหมื่นศรีให้มาสนใจและ
ฝึกฝนการทอผ้าให้มีทักษะเชี่ยวชาญฝีมือประณีต
เหมือนอย่างที่บ้านบรรพบุรุษได้กระทำมาแต่อดีต

เขาคต่างบ้านต่างเมือง เวะเวียนไปเยี่ยมเมือง
ตรัง ถ้าหากมีของที่ระลึกและมีประโยชน์ใช้สอยได้
อย่างทรงคุณค่า...แล้ว

“พร้านาป้อ ผ้าทอนาหมื่นศรี”

รอคอยคุณอยู่...

PRA NA POR-PA TOR NA MUENSRI

"Pra" is a sharp garden tool for cutting.
"Na Por" is a name of the village which "pra"
is produced or manufactured.

"Pa" means clothes, "tor" means weav-
ing and "Na Muensri" is a name of a village for
weaving clothes.

Na Por is only 10 km from the town.
Many mini-buses carry passengers back and
from every day. The majority of people there are
Muslims. They are very good and strict; diligent
economical and clean. The "Smith" (an occupa-
tion from the past is almost 200 years old!!

Na Muensri is in Nayong on the way
to Tham Chang Hai. From the past Na Muensri
has been the centre for weaving cloth. The
weaving remains basically a cottage industry.
Nowadays the need for clothes of this kind has
become less because of amount of ready made
clothes. But with the delicate and fine handicraft
here, invoices or orders from private agencies
and officials have been used. They can order any
intricate pattern of cloth, but the very famous
one is "Lai Look Kao".

In those days "Lai Look Kao" was only
a pattern for high-class people. For women they
move this pattern on scarfs, handkerchiefs,
headdresses and "sabai" (a piece of fine and
beautiful cloth worn to cover the blouse.)

Men wore this pattern at their waists
like a belt and wearing on their heads to make
them more charming.

Today a group of women under the
leader, Mae Kusun Nil-laor, who is a very kind
and generous woman, train their offsprings to be
good at this kind of handicraft and art in order
to continue their ancestor's good work. Visitors
often come here and buy them for souvenirs.

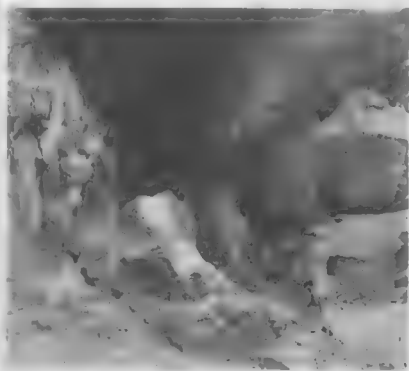
ถ้าพระพุทธรูป - หุบเขาที่ซ่อนเร้นผจญภัย หน้าวัดเขา

จากตลาดคลองปาง ชุมชนหมู่บ้านอีกหมู่บ้านตั้งอยู่ปลายเขตน่านด้านทิศเหนือติดกับอำเภอทุ่งสูง จังหวัดนครราชสีมา และเขาดินลูกรังสู่ทิศตะวันออก วกวนไปตามทุ่งนา ป่าเขา หุบห้วย หนองบึง กว่า 17 กิโลเมตร เส้นทางบางช่วงต้องเข้าเขตอำเภอทุ่งสูง ถึงวัดถ้าพระพุทธรูป

ปากถ้ำกว้าง มีเงาเป็นหลิงสนั่น เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางนิพพาน ลักษณะใกล้เคียงกับพระพุทธรูปปางเดียวกันที่วัดศรีวิหารชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า พระนอน กล่าวคือไม่ว่าจะเป็นปางสี่ไสยาหรือปางปรินิพพาน ล้วนอยู่ในอิริยาบถนอนเหมือนกัน ที่รู้ราชาศัพท์เรียกว่า พระบรรทม ความจริงแม้จะเป็นพระนอนก็ตาม แต่ปางสี่ไสยากับปางปรินิพพานนั้นมีคติต่างกันไกล

พระนอนถ้าพระพุทธรูป (Tham Phra Buddha)

แต่พระพุทธรูปปางนอนมาก องค์พระนอนในวัดพระพุทธรูปเป็นของใหม่ ถึงเก่าอย่างไร ก็คงไม่เกินอยุธยา ตอนปลายพระพุทธรูปปางนอนผู้สร้างสรรคงานปฏิสังขรณ์ผู้มีใจช่างฝีมือท้องถิ่นได้ปั้นดินเผาปั้น ถ้าไม่ใช่หลวงจากราชสำนักอยุธยา ก็ต้องเป็นช่างผู้เชี่ยวชาญจากภาคกลางนั้นแหละ ฝ่ายพระพุทธรูปปางนอน พระเศียรโดยนัยเดียวกับองค์ที่วัดศรีวิหาร แต่ฝ่ายพระพุทธรูปปางนอนได้มีตราจักรนารายณ์ประทับอยู่ไม่ รายรอบวิหารหินธรรมชาติมีพระพุทธรูปหลายองค์ในอิริยาบถยืน นั่ง ที่นั่งนั้นบ้างก็ขัดสมาธิเพชร บ้างก็ขัดสมาธิราบมีทั้งพระพุทธรูปทรงเครื่องอย่างเจ้าผู้ครองนครบิณฑิมาแต่โบราณกาล กล่าวคือนอกจากเครื่องประดับพระวรกายแล้ว พระเศียรยังทรงเทริดอย่างมโนราห์ บ้างก็ทรงงาอาละครและมณีแปดอยู่หลายองค์ที่พระเศียรทรงลอมดอกอย่างตัวละครฝ่ายยักษ์ในหนังเรื่องรามเกียรติ์

ถ้ำพระพุทธ (Tham Pra Buddha)

ฐานที่ก่อบัลลังก์ประดิษฐานองค์พระบรมทมนั้น มีรูปหัวช้างยื่นออกมาดูเป็นรูปเหมือนสมจริงเหมือนอย่างเจดีย์วัดช้างล้มม ที่ศรีสะเกษเลย ดูโขทัย หรือที่อื่น ๆ ทางภาคเหนือ ส่วนที่พระเขนยรองรับพระเศียรนั้นเล่ามีรูปเขียนระบายสีเป็นปลาสีตัวไล่จับหางกันเป็นวงกลม ไกลเคียงสติขนิย-หยางของฝ่ายมหาชน

พระพุทธรูปบริวารพระบรมทมนั้น ปฏิกภากรพื้นเมืองคงเป็นผู้สร้างยังมีพระพุทธรูปยืนปางห้ามญาติ 3 องค์ ทรงเครื่องสวยงามมาก ทุกองค์มีเทริดอย่างในราชทรงไว้บนพระเศียร ก็คตินิยมของมโนราห์นั้นเกี่ยวพันสนิทแนบแน่นกับคติพุทธ โดยเฉพาะเรื่องพระสุธนชาดก

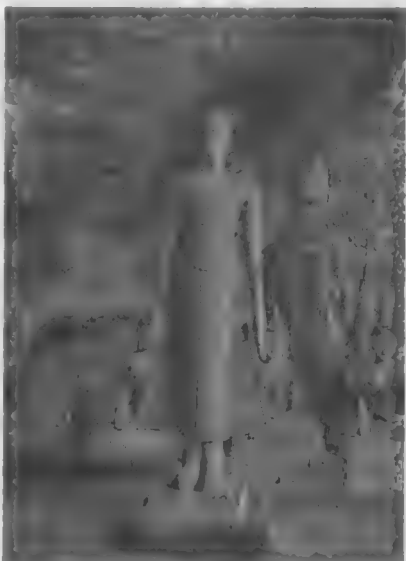
จนถึงวันนี้ ทำรำทำทหนึ่งอันศักดิ์สิทธิ์ที่ทวงแหวนทำรำเอาไว้เฉพาะมโนราห์ระดับนายโรงผู้ที่ได้รับการผูกผ้าว่าเงาจบในบทร้องทำรำตามแบบครูแล้วเท่านั้น จึงจะรำทำดังกล่าวนี้ได้ ทำที่ว่านี้คือ "ทำพระพุทธรูปห้ามมาร" ซึ่งไม่มีการเล่นร้องรำใด ๆ ที่ทำถูกแล้วคิดทำเลียนแบบพระพุทธรูปเข้ามาได้ นอกจากมโนราห์ ซึ่งเป็นศิลปะการแสดงร้องรำทำทของหมู่บ้านต้งทุ่ง-ต้งนาหรือต้งมกระทั้งหมู่บ้าน มาแต่อดีตกาลโพ้น

พระพุทธรูปยืน ทรงเครื่องมโนราห์เหล่านี้จึง

ผูกพันแนบแน่นระหว่างคติพุทธกับเรื่องมโนราห์นับเป็นการประสมประสานระหว่างคติโลกกับคติธรรมอย่างกลมกลืน

ภาณในถ้ำ มีสมบัติเครื่องใช้ของชนชั้นสูงเช่น เครื่องสังฆาตรธรรม เครื่องมณฑปของ ภาณพระสงฆ์หลาย เกษฐานของคนหมู่สงฆ์เขาในหุบเขาที่เร้นลับอย่างนั้นจะใช้ได้ยิ่งไหมหุ ธรรมาคัมภีร์ใบที่วางเด่นอยู่บนกุฎีเจ้าอาวาสวัดถ้ำโบราณอันธำเกิดคุณตาบอกผู้มาเยือนเป็นนัย 3 นัยดังนี้

1 สมบัติพระแก้วอยู่หัวเลือดขาว โปรดให้นำเครื่องเงินทองของมีค่าถวายไว้เป็นพุทธบูชาพระบรมธาตุเจดีย์นั้น ส่วนที่สิ่งสิ่งจึงนำมาเก็บซ่อนไว้ในถ้ำนี้ และที่ปากถ้ำ ได้โปรดให้สร้างพระบรมทมนิดไว้ เว้นทางเข้าออกเฉพาะด้านเหนือเดียว และเมืองพระบาท พุทธศาสนิกชนทั้งหลายจึงได้บูชาพระบรมทมน้อยกราบเท่าทุกวันนี้

2. นักประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบางสำนักอ้างว่า
สิ่งของเครื่องสักการะพระบรมม และแม้กระทั่งพระเจดีย์
ไม่เก่าแก่ถึงยุคโยชิตยหรือยุคลพอนัน (พวกนี้ไม่เอ๋ย
ถึงโหม้บู นนุกิจเจ้าอาวาส) คงจะสร้างขึ้นก่อนเสียกรุง
ศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ไม่นานนัก ช่วงระยะที่มศึกสงคราม
คิดท่อนุ้...พม่าเจ้าเมืองนครศรีธรรมราชแรงภัยสงคราม
จึงได้นำทรัพย์สินสิ่งของมีค่ามาแอบหลบซ่อนไว้ภายในถ้ำ
แล้วให้สร้างพระบรมมปิดปากถ้ำไว้ ชาวบ้านหมู่เขาหัว
ไปไม่ทราบว่ามีสมบัติล้ำค่า ก็ได้แค่กราบไหว้บูชาพระ
บรมมด้วยดอกไม้ สรีรตาเป็นล้นพันแค้นด้วยอำนาจคุณ
ของชาวเมืองชาวเจ้าจากนครศรีธรรมราช

3. ผู้รู้จักสำนักหนึ่งอ้างว่า เมื่อครั้งสงคราม
พม่าคราศึก 9 ทัฬ เจ้าพระยานคร (พิฑ) ขุนทรัพย์
สมบัติเมืองนครศรีธรรมราช มาซ่อนพม่าไว้ในถ้ำนี้ราวปี
พ.ศ. 2328 นั้น พร้อมกับให้สร้างพระบรมมหาราชูปถัมภ์
ทรัพย์สิ่งของนากลับคืนเข้าเมืองนครฯ ไม่หมด เหลือ
ไว้เป็นพุทธบูชาพระบรมมหาราชูปถัมภ์ในถ้ำนั้นเอง

พระบรมมหาราชวัง พระพุทธรูปทรงเครื่องในอิริยาบถยืน นั่ง สกนเปด็จยังคงค้ำเอืกรูปทรงเดียวกับวัดจะเขียนบาแก้ว เมืองพัทลุง ตามคตินิยายของคณะป่าแก้ว อันเป็นลัทธิเถรวาทหลังทวารวดี ไหมหู้ เขรามคิตุไทย ตรีศูลลายครามเก่าแก่ ภาชนะเครื่องถม เครื่องใช้แสดงฐานะทางสังคมของชนชั้นเจ้าผู้ครองนครแต่อดีตเหล่านี้ ย่อมเกิดวิสัยที่จะมีได้โดยชอบของคนหมู่ตริ่งเขา ที่ถึงแม้จะเป็นหมู่บ้านเก่าแก่กลางหุบเขา อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติทั้งดิน น้ำ ป่าไม้ แต่ก็มิได้เป็นชุมชนเมือง

วัตถุประสงค์ของ สิ่งก่อสร้างตามนัยทางศาสนาอัน
วิจิตรประณีตที่เจ้าพระพุทธ แม้จะถูกสร้างขึ้นโดยผู้คน
จากในเมือง แต่ความดีงาม ความรู้คุณค่าในพุทธศิลป์
เจ้าพระพุทธ — ชื่อชุมชนกลองหมบเขาล้านก็ยังคงคน

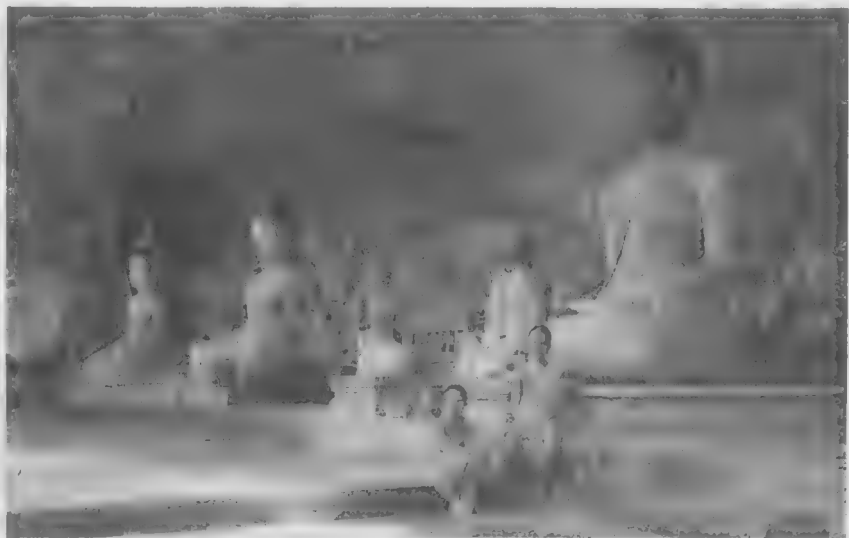
ความดีงามไว้ด้วยศกยภาพหมู่ตั่งเรา ที่ซ่อนเร้นคุณงาม
ความดีไว้สืบต่อไปชั่วกาลนิรันดร์

วัดเขาพระ : ปรีศนากถาวิชาโบราณคดี

จากตลาดศุภางิบาลคลองปาง ขุนชนปลาย
แดนเมืองตังทางทิศเหนือ ก่อนเข้าสู่ตัวอำเภอห้วยยอด
ถึงบ้านห้วยนาง มีทางแยกและข้ามมีระยะทางประมาณ
4 กิโลเมตร ถึงวัดเขาพระ บ้านควนเมา ตำบลคลองปาง
ในหมู่ผู้สนใจวิชาโบราณคดีท้องถิ่นรู้จักถ้ำตรา
ถ้ำหนึ่งในตำบลป่าตม อำเภอห้วยยอด ว่ามีดวงตรา
สัญลักษณ์อะไรก็อย่างหนึ่ง เขียนด้วยสีแดงที่เพดานถ้ำ
นั้น หลายคนอดสงสัยจริงใจ อธิบายด้วยทฤษฎีใดก็ไม่ได้
ความชัด จึงได้แต่เก็บไว้ในใจเล่าขาน แลกเปลี่ยนกันใน
หมู่ผู้สนใจด้วยนั้นเท่านั้น

แต่ทว่าตัวเขาพระ ได้เหิงมาเหนือพื้นดินประมาณ 50 เมตรมันบินได้อจุฬอลื่นไปได้สะดวกลายนั่น พิจารณาดูเห็นเรียบ มีฐานทุกปีประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัย เจ้าพระพิทักษ์ไม่มีช้างพื้นเมืองสงบับอยู่อย่างนั้น แต่ที่ฐานซุกมีพระศักดิ์พระพุทธรูปประธานกระเพาะวางอยู่ เป็นพระพิทักษ์เดิม ดูช่างงามหัตถกรรมในเค้าวางพระพิทักษ์ยิ่งนัก ด้วยว่าเฝ้าว่า เกศา นาสิก ขนงเนตร ตูละม้ายไปทางฝีมือช่างสมัยทวารวดี ประมาณพุทธศตวรรษที่ 7 เห็นอยู่ต่างก็ตรงพระโอบุรุษ อันแย้มกว้างมพระโอบุรุษโค้งสูงเกือบจดส่วนกลางพระปราง

เหนืออื่นใด ดวงตราที่เคยมีมาจากรำถรา กลับมามีอยู่มากมายถึง 8 ดวง ณ ที่หนึ่งถ้าเบื้องหลัง พระประธาน ดวงตราทั้ง 8 เป็นรูปต่างกันบ้างเหมือนกัน บ้าง ดูเป็นรูปดอกบัวก็ได้ แต่บางตราบางท่านว่าเป็นรูป หมู่ควา 12 นักกษัตริ์ สัญลักษณ์เมืองบวรราชของ อาณาจักรนครศรีธรรมราช สมัยพระเจ้าจันทรภาณุเรื่อง อำนาจ ดวงตรารูปดอกบัวนั้นอาจเป็นสัญลักษณ์ราชวงศ์

วัดเขาพระ (Wat Kao Phra)

ปทุมวงศ์ ของเจ้าผู้ครองแคว้นพระองค์นั้น ความหมาย
ความสำคัญของดวงตราเหล่านี้ คือปริศนาที่รอคำ
อธิบายจากนักประวัติศาสตร์โบราณคดีอย่างรีบเร่ง

ด้านซ้ายของพระประธานตรงบันไดทางขึ้นมีโกศ
 บรรจุศพอดีตเจ้าอาวาสวัดเขาพระ หลวงพ่ยมืดเตี้ย สุนทร
 ฆราวาสแล้วตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2506 ขณะอายุได้ 83 ปี
 จนบัดนี้อสุภะซากของท่านก็ยังคงรูปเดิมมองผ่านโกศ
 กระดาษจะเห็น “ท่านในโกศ” ชัดเจนแม้กระทั่งชี้ฟัน เล็บมือ
 เล็บเท้ายังคงอยู่อย่างคนเป็น

เจ้าอาวาสวัดเขาพระรูปปัจจุบัน กิริยาสมณะ
 ล้ำรวมอินทรีย์ นำศรัทธาเลื่อมใสใน ท่านเล่าความว่าทั้ง
 พระพุทธรูปและดวงตรามีมานานจนไม่มีใครทราบ

ก่อนกราบพระพุทธรูป นบัสการท่านเจ้าอาวาส
 ลาจากวัดเขาพระ พลันอุกคิดขึ้นได้ถึงความแปลกแยก
 ของดวงตราเหล่านี้ ด้วยเหตุผลว่าไม่มีทฤษฎีหรือแนว

ทฤษฎีคิดใด สืบถามมาก่อนเลย มีดลธรรมหาโบราณสถาน
 โบราณวัตถุในเมืองตรัง ที่มีกิมมิตำนานร่วมสมัยอธิบาย
 การถือกำเนิดว่า อุบัติขึ้นเนื่องในวโรกาสสมเด็จพระบรม-
 ชาติพุทธศักราชเสวยทุกที่ทุกแห่งไป

แต่..ดวงตราทั้ง 8 ดวง ไม่มีแม้แต่คำบอกเล่า
 จากผู้เฒ่ากล่าวถึงเลย

วัดเขาพระ ดวงตราปริศนาทั้ง 8 พระพักตร์
 พระพุทธรูปประเภท พ้อท่านเฝ้าในโกศกระจาก ทรง
 คุณค่าที่มีอาจสามารถประเมินค่าได้

THAM PHRA BUDDHA A HIDDEN VALLEY

From Klongpang to Huai Yod in the
 east, there is a village road which is 17 km
 leading to Wat Tham Phra Buddha. At this Wat,
 one can see Phra Buddha lying in the sleeping
 gesture. This one has a very beautiful face. It is

said that this was built in the late Ayuddha Period and it was not actually made by southern crafters. Maybe it was made by the royal crafters ordered by the king.

Inside the cave, high-class household facilities such as silverware, Lacquerware, Pottery and Nielloware were put in there and built into the image to cover the cave in order not to let anyone see.

These precious objects were not used by ordinary people but they are illustrated in the following ways:-

1. Queen Luadkao ordered her men to bring these precious objects to worship the Buddha image and the rest were hidden in the cave.

2. Local history men mentioned that these precious objects might have been made some time before Ayuthaya was attacked. They were afraid of being defeated, and Burma would come and take them so they hid them in the cave.

3. Some said during the war with Burma, the ruler of Nakorn (Pat), hid the treasures here in B.E. 2328 and then ordered the image to be built close to the mouth of the cave.

WAT KAO PHRA : Riddles for Anthropology

At Ban Huai Nang, from Klongpang, there is a road leading to Kao Phra, Ban Kuan Mao, Klongpang Village.

"Tham Tra" is a subject of interest among anthropologists because inside there is a kind of red symbol carved into the stone wall. Many people are puzzled because no one knows what it is.

Eight more symbols, similar to the first one, appear again under the cave wall — 50 metres above the earth. Some say these are symbolic sub communities in Nakomsrithammarat.

Anthropologists are still attempting to explain these symbols. At the top of the stairs in the cave, another astonishing feature can be found. It is the body of a dead abbot of Wat Kao Phra who died in B.E. 2506. Luang Por Eial Suwanno is preserved in a tall cupboard. Everyone will be astonished as the abbot looks like he is still alive — he has hair, teeth and nails and nothing has decayed!!

น้ำพราย

พรายน้ำผุดพรายกสายสายธารน้ำใส
กลางป่าดงดิบ

บ้านน้ำพราย เป็นชุมชนเก่าแก่ ของอำเภอ
ห้วยยอด เส้นทางจากตัวเมืองตรงไปห้วยยอดราวครึ่ง
กิโลเมตรคือที่ตั้งบ้านน้ำพราย ณ ชัยภูมิอันเป็นจุด
ยุทธศาสตร์ในการป้องกันเมืองตรัง ค่ายพระยารัษฎานุ
ประดิษฐ์ฯ ตั้งมั่นตรงกันข้ามนั้น ภูเขาน้ำพรายตระหง่าน
งำ สงบเงียบแต่หนักแน่น คอยระวังภัยพิโรธศัตรูคู่อริ
กันกับทหารกล้าลูกหลานพระยารัษฎานุประดิษฐ์ฯ

ภูเขาน้ำพรายส่วนหนึ่ง ยอดแยกสลายร่างเป็น
หินขนาดต่าง ๆ ใ้ใช้ในการก่อสร้างอาคารสถานที่ทั่วเมืองตรัง
หินน้ำพรายมีคุณภาพเลื่องชื่อในการก่อสร้างมานานปี
แต่ใครเคยจะรู้ว่า ภายใต้กายภาพพรณี มีสายน้ำใต้ดิน
ไหลเอิบอาบทั่วอาณาบริเวณนักวิชาการทางธรณีวิทยา
ขึ้นชมนักหนาว่า คุณภาพน้ำใต้ดินแห่งน้ำพรายเทียบได้
ไม่แพ้น้ำแร่บรรจุขวดจากอสังคสประเทศไหน

oleyโรงไม่หินไปพอเสียงกู่ มีทางแยกขวามือ
เข้าสู่สถานที่แหล่งกำเนิดชื่อน้ำพราย

ลำธารนั้น จะเรียกว่าลำน้ำก็ไม่ได้ ทอดธาร
โค้งคดอยู่กลางป่าดงดิบ น่าน้ำใสแวววาวถึงพันสารทองงา

ไม่เห็นขัดแจ้ว ประหนึ่งดั่งมีป่าอยู่ใต้ผิวน้ำนั้นตลิ่งฝั่งตรง
กันข้ามถูกรัดรั้งไว้ด้วยรากโทรใหญ่พุ่มโทรห้อยรากโยงระ
ยางเป็นสายปลายเรี่ยน้ำ

เหนืออื่นใด พรายน้ำจากท้องลำธารผุดพราย
ทะลุทะลวงลึกลงมาเป็นสายสู่ผิวน้ำเป็นมาอย่างนี้ยาว
นานอย่างน้อยก็ตั้งแต่เริ่มต้นประวัติศาสตร์หมู่บ้านเขิง
เขาแห่งนี้

รอบ ๆ พื้นที่ยี่ป้ามทั้งสวนยางพาราและสวนผลไม้
ป่าน้ำพรายจึงเป็นหย่อมมอยู่กลางวงแวงล้อมของการ
เกษตรสมัยใหม่ เมื่อยังมีมิ่งไม้نانาพรรณตามธรรมชาติ
น้ำพรายก็ยังคงเป็นน้ำพราย เจ้าแห่งที่ป่าผืนนี้หวงแหน
นักหนา บรรพบุรุษสิ่งความต่อ ๆ กันมาว่าอย่าได้ทำ
อะไรให้ผิดแปลกไปจากธรรมชาติในบริเวณป่าน้ำพราย
เป็นอันขาด ป่าโลกลิด เจ้าของที่ดินรรมสิทธิ์ป่าธรรมชาติ
ระวัติศาสตร์ชุมชนทุ่งเขาขาวบอกกล่าวด้วยความรู้สึก
ระแวงว่าบุคคลภายนอกจะเข้ามาก่อความวุ่นวาย
และเส้นสายพรายน้ำที่ผุดพรายมาแต่บรรพกาล

**NAM PRAI : A continuous "explosion" of
bubbles in a clear water.**

On the way to Huai Yod, opposite the
army troop camp, is Nam Prai Mountain, where
good quality stones, used in construction, are
produced. Not far away from the stone mill, on
the right-hand side, there is a road leading to
"Nam Prai".

The most fascinating and puzzling
feature is that if a loud noise breaks into the
silence of the area, bubbles emerge from the
water. The louder the noise gets, the more
bubbles occur.

At present, the owner, Aunt Sopin, is
worried there will be the people who will destroy
this remarkable feature. Everyone must ensure,
that such an astonishing natural feature is not
destroyed.

ถ้าเขาปางหาย:

บ้านหินงอกหินย้อยพร้อนพราย

จำบังปางน้อยจนเร็นหาย

ทางแยกจากตลาด อำเภอไทรโยค มีป้ายใหญ่
ลูกหมีชี้ทางไปสู่เข้างาย หมู่ที่ 5 ตำบลนาหินศรี
เส้นทางทอดโค้งเลี้ยวไปตามทางหลีกทางทุ่งนาหินศรี
สุดหมายปลายทางที่เข้างายลูกเขานาถ้อยมกลาง
นาแก้ว

ตำนานแห่งบ้านเมือง เล่าขานกันว่า กาลอดีต
ครั้งงานมหกรรมก่อสร้างพระบรมธาตุเจดีย์ นครศรี
ธรรมราช พระเถรเถรชี สีกาสิบบุรุษรวมเป็นคนะพุทธ
บริษัทจากชุมชนท้องถิ่นนี้ ได้รวบรวมเพชฌินลจินดาแก้ว
สวอนเงินทองประสาของมีค่า นำไปถวายเป็นพุทธบูชา ณ
พระบรมธาตุเจดีย์ ด้วยชนบ้านช้างม้าคนเป็นกลุ่มใหญ่

พลแม่ช้างเชือกหนึ่งในขบวนเจ็บที่ส่งด้วยว่าตรรกแก่
ขบวนทั้งนั้นก็หยุดรออยู่ แม่ช้างนั้นคตอดลูกเป็นพลาย
ตัวงามและวิ่งเล่นชุกช่นตามประสาช้างน้อย จนแตกคอก
จากขบวนประคณาควญช้างมิโย้วังไล่ต้อนสู่โคลาหส
ก็หาหยุดยั้งลูกช้างน้อยได้ไม่ ความคะนองของลูกช้างนำ
พาไถ้วังเข้าไปในถ้ำ แม่ช้างจะเข้าไปตามก็ไม่ได้ ยืนร้อง
ไห้เพรียกหาลูกน้อยอยู่ปากถ้ำนั้นมิรู้แล้ว หมอความจืด
ได้ไฟเข้าไปตามก็หาพบไม่ได้ว่าภายในถ้ำกลับซับซ้อน
ด้วยซอกหลืบกว้างแคบพื้นถ้ำบางตื้นลาดต่ำกว่าระดับน้ำ
จนเป็นสระกว้างใหญ่เพดานม่านหินย้อย เสาดินงอกเป็น
ผนังนั้นอ่าวพรางลูกช้างไว้ ไม่มีหมอก ความมืดทึบองค
คนใดหาพบ ลูกช้างเชือกนั้นสูญหายไปถ้ำ ชือ ถ้าง
หายจึงได้มาด้วยประการฉะนี้

THAM KAO CHANGHAI – The curtain of stalactites and stalagmites

From Nayong, a sub-district, there is a big notice with an arrow pointing to Tham Kao Changhai, in Namuensri Village.

The name "Chang Hai" means a "lost elephant". According to the legend people in this village participated in a procession of horses and elephants carrying jewels to be put in a Chedi in Nakornsrithammarat. One of the elephants then bore a beautiful-male baby. The baby was very naughty and it ran into the cave.

The mother elephant cried in front of the cave because she couldn't follow her baby people tried to help but it was hopeless because inside the cave it was very confusing – the ceiling there were many stalactites and the floor was full of stalagmites, which hid the baby elephant. As a result the name of the cave became "Chang Hai".

กว่าครึ่งชั่วโมง ก็เดินตามมั่วคฤหาสน์เวียน
ขึ้นชมความงามพิสดารระหลาดล้ำสุดฝีมือบรรจง
ประติมากรรมแต่งประณีตละเอียดอ่อนจากหัตถ์ธรรมชาติ
หินงอกหินย้อยยิบยิบรายล้อมเป็นเสาตั้งยืนพื้นกับเพดาน
เพดานนั้นระยิบระยับด้วยหินย้อยห้อยระยิบระยับกว้างไกลจน
เพดานทั้งโค้งจรดผนัง ผนังนั้นตะปุ่มตะป่ำ ขรุขระใน
บางช่วงแต่บางช่วงตอนล่างเป็นโค้งเว้ามนวลก็ยื่นออกมา
สลัด้วยรูปร่างพิสดารเหมือนสลัปลายเหลียงอร่ามประ
หนึ่งไล่ลาดด้วยทองคำ พื้นถ้ำขรุขระลาดต่ำจนเป็นสระ
ใหญ่มีน้ำใสผ่องปลายน้อยใหญ่แหวกว่ายสลับคั่น มีแต่หินแล้ว
ผู้คนเสียเลย

บางช่วงตอนพื้นถ้ำขาว หินสูงจนเงยเงย
เพดาน เราต้องนั่งต่ำหรือมีบันไดลงนั้นพลางสาธิตให้

ถ้ำเขาค้างหาย (Tham Kao Chang Hai)

ฉายส่องสรรพศิลาหลากหลายรูปลักษณ์ ชันโจงมิดเพื่อ
สยบเสถียรสลับหีบและคุณทรงงามเลิศล้ำในดำได้ หา
โคเนเรียบ

เสียงโคร่งท่อง ชันบานกลอนเลกาเสนาะ
ศัพท์รื่องเลี่ยนชานเฝ้า

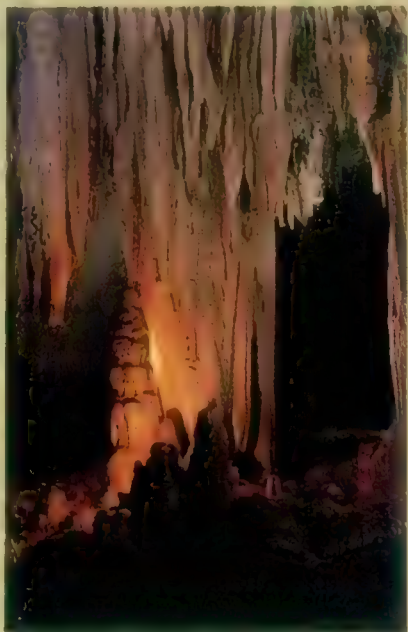
เป็นชะวากุ้งเงาตระหงาด
แข่งงักเงื่อมขะ ร่อนล้วนกลืน
บางใสลดหยดน้อยเหมือนพลอยนิล
บ้างเหมือนกลืนพุทธรักษาเรียงราย

บ้างเป็นยอดคอดกายตะระตะระ
ตะขุตะระเห็นหักเป็นหินหัก
ขลุ่ยเข้าหยดหยดเป็นยอดน้อย
บ้างแหลมละเรียนลับรอยลับ
บ้างงอนงอนเป็นรอยบ้าง ลีลาม
บ้างโกลนเป็นมุนะมุนะโกลน

เสียงสวดสาธุหาโม มีเสียงกระหืดกระหอบ
มาแทน เมื่อคิดตัวขึ้นได้เต็มร่างก็ต้องล่อมวามลัดลิก
เลวหินกลมเกลี้ยงปานแกะสลัก แล้วเห็นแสงแดดบ้าย
เป็นสีมรกตสองลวดช่องทางออก ผู้นำทางเดินย้อนแสง
ขึ้นสู่ปากถ้ำนำพอกในอีกช่องทางหนึ่ง

คุณบรรจบ ดงออด ราชบุรุษบ้านที่ 2
ตำบลนาหินสรี ผู้นำทางบอกเราว่าเขาลูกนี้ยังมีถ้ำ
โบราณอีก คือ ถ้ำเพ็ก ถ้ำทรายทอง ถ้ำโอง ถ้ำลม และ
ถ้ำแม่เจ้าคล้าย รอดอยุ่มีรสนิมเสถียรความบริสุทธิ์
ดื่มด่ำธรรมชาติที่แท้จริง

ถ้ำเขาช้างหาย เป็นถ้ำบริสุทธิ์แม้จะไม่
บริสุทธิ์สิ้นเชิง ด้วยความที่รูปปั้นบู๊เจ้าเผ่าต่างตั้งพิงพาดขึ้นมา
ใหม่ แต่มีไม้ทำลายบรรยากาศให้เสียความงามตาม
ธรรมชาติแต่ประการใด โดยเฉพาะผนังถ้ำยังสะอาด
เย็นไม่มีรอยขีดเขียนเป็นอันลายตา

ถ้ำเขาช้างหาย (Tham Kao Chang Hai)

วันนี้

ความบริสุทธิ์ สวยงาม

ธรรมชาติที่แท้จริง

ยังรอคอย

ท่าอยู่

Clarion M.P. Resort Hotel

EVERYTHING HAS BEEN ARRANGED FOR YOU

พร้อมสรรพสารพันความบันเทิง ครบครันสิ่งอำนวยความสะดวก

เพราะเราเล็งเห็นถึงความสุขสันต์ของท่านมีค่าเสมอ! โรงแรมแคลเรียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท
จึงได้เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้ท่านอย่างครบครัน ทั้งความบันเทิงและสุขภาพ
 อาทิ สระว่ายน้ำพร้อมบาร์เครื่องดื่ม อ่างน้ำวน สนามเทนนิส ห้องซาวน่า
 สนามกีฬาฟิตเนส และเว็บบริหารจากแบบใหม่สุดหรือเลือกสัมผัสความบันเทิง
 จากห้องสจูดิโอระบบเซ็นเซอร์วอร์ค เกมตู้ และห้องคาราโอเกะ

Realising that your holiday time is valuable we provide you with such facilities as swimming pool
sauna, snooker tennis court, sauna, golf court and gymnasium. Everything has been arranged to ensure
the utmost pleasure! Mini Theatre, Lazine Rooms and Karaoke. CLARION M.P. RESORT HOTEL

184 Trang-Pattalung Road, Ampur Muang Trang 9200

Tel. 075, 214230-45

โรงแรม แคลเรียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท

Clarion M.P. Resort Hotel

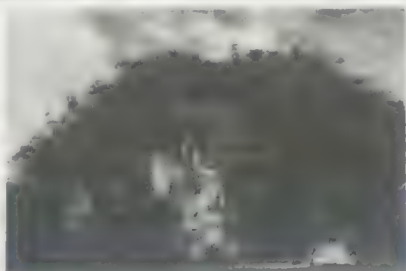

พระนอนทรงเครื่องในรา ใต้เพนทาวัฏฏะทอ

จากเขตเทศบาลเมืองตรัง ไปทางทิศตะวันตก ถนนสายยางงามเรียบรถทุกชนิดแล่นได้สบายไปทางสาย ตรัง-น้ำผุด ก่อนเข้าหมู่บ้านชาวหลักอันเป็นหมู่บ้านเชิงเขา ที่พัฒนาแล้วหมู่บ้านหนึ่ง และก่อนถึงทางแยกไปน้ำตก ปากแจ่ม ทางฟ้าซบร่มมือของเล่นทาง จะเห็นภูเขาสูงหนึ่ง ตั้งตระหง่าน พยเข้าใบไม้ พยเพิงผาเป็นชะวาก รุ่งเรืองระยิบระยับ แสงเงาเงาของเงาอันล้นเกินหิน หน้า เพิงผาเป็นลานดินสะกดเคลือบ ราบเรียบมีร่มไม้ระบาย ลานด้วยเงาเงา งามแดดบ่าย สมบูรณ์ารินรูปไล่ เงาไม้ โยกถนนโอบประหนึ่งมีชีวิตอย่างด้นไม้จริง

เพิงผาด้านทิศตะวันตก อันมีหน้าผาตั้งฉาก กับลานดิน สูงชันไปนับร้อยเมตร ส่วนกว้างในระยะ ประสานท่ากันนั้น องค์พระบรรพตประทับในบาง ปรีติพพาน บันทึบจากการสำรวจของคณะสำรวจแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง บอกเล่าไว้ว่า

พระบรรพตที่วัดภูเขาทองนี้ ผันพระพักตร์ไป ทางทิศตะวันออกพระหัตถ์ขวาวางมือคอก วางฝ่าพระ หัตถ์เลื่อมพระพักตร์แบบเดียวกับองค์พระที่วัดศรีวิหาร และวัดเก่าพระพุทธ เจ้าพระพักตร์บ่งบอกฝีมือช่างพื้น เมืองปัตตานีได้โดยแท้ ความน่าสังเกตอยู่ตรงเอกลักษณ์ แห่งพระองค์คือ พระเศียรทรงเทริดอย่างมโนราห์ท่านสอง เดียวกับพระยืนปางห้ามญาติที่วัดเก่าพระพุทธ หรือพระ

วัดภูเขาทอง (Wat Pukaothong)

พุทธรูปไม้ที่ใช้ในพิธีสักการะทั่วไป ที่เป็นพระพุทธรูป ทรงเครื่องสวมเทริด

พระพุทธรูปทรงเครื่อง สวมเทริดมโนราห์ ไม่ ใช่ว่าเรื่องแปลกสำหรับพระพุทธรูปในปัตตานี แต่ที่แปลก กว่าที่อื่น คือพระพุทธรูปทรงเครื่องเป็นพระที่นั่ง พระยืน เลี้ยทั้งนั้น มีพระนอนทรงเครื่องนั่งว่าพบได้เพียงองค์ เดียวที่นี้ วัดภูเขาทอง หมู่ที่ 1 ตำบลน้ำผุด อำเภอเมือง- นี้นั่น

อันว่าการทรงเครื่องของพระพุทธรูปนั้นจะทรง เครื่องต้นอย่างพระมหากษัตริย์หรือเจ้าผู้ครองอาณาจักร ในสมัยโบราณ คติทรงเครื่องต้นของมโนราห์นั้น ตำนาน มโนราห์บอกเล่าว่า พระยาสาละโว้ผู้เป็นเจ้าครอง อาณาจักรไทยดินแดนแห่งภาคใต้ยุคโบราณสมัยพัน พระราชทานเครื่องต้นสำหรับพระสงฆ์มอบให้พระราช ันต์ดาผู้ขึ้นขอบในการรำละครมโนราห์ เครื่อง

ประดับอย่างอื่น โดยเฉพาะเทริดอันเป็นของสูงที่สุดนั้น นับได้ว่าเป็นเครื่องทรงเครื่องต้นทั้งหมด นายช่างปฏิมากรผู้สร้างสรรค์พระพุทธรูปจึงได้นำเอาความโอ้อำเน่มขลังและศักดิ์สิทธิ์แห่งเครื่องต้น ตามคติโบราณนั้น มาประดับประดาพระพุทธรูป

พระยืน พระนั่ง ทรงเครื่องต้นสวยงาม ย่อมควรอยู่ แต่พระนอนที่วัดภูเขาทองทรงเครื่องต้นด้วยนั้น เป็นเรื่องปริศนาชวนคิดนัก

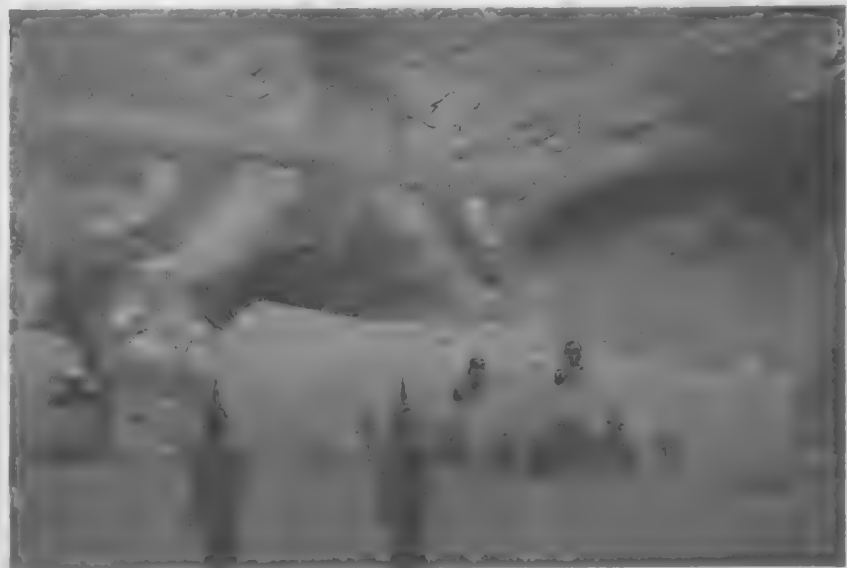
บันทึกประวัติศาสตร์ท้องถิ่นแห่งหมู่บ้านคติ นิคมทางพุทธศาสนาและลัทธิประเพณีรวมตลอดถึงศิลปวัฒนธรรมแห่งหมู่ตรางทุ่ง สรงนา ตรังเขา ได้รับการบูรณาการเป็นรูปธรรม ที่รอคอยผู้มาเยือนให้ได้สัมผัสรับรู้ด้วย พระนอนทรงเครื่องต้นภูเขาทอง นี้แล

THE RECLINING BUDDHA IMAGE - headressed in Nora Costume. Under the cliff in Wat Pukaothong.

At Kao Lak Village which is located east of Trang, on the hill in Wat Pukaothong, the Buddha Image Reclining in Nipparana Period has been lying there. His face illustrates the southern craft. The outstanding characteristic is that he was wearing "Serd" - a kind of hat or crown used only for Nora which is important performance in Trang. Normally the image of "Serd" usually stands or sits down but rarely are they found lying down. Only one was found here at Wat Pukaothong, Village 1, Tambon Nam Put, Amphur Muang Trang.

"Serd" in Nora is considered to be high the highest ornament in all the costumes. This is the reason why the craftsmen put on the head of Lord Buddha. In the past Kings gave it to his children who like drama together with other ornaments e.g. beads etc.

พระนอนทรงเครื่องโนรา (The Reclining Buddha Image)

วัดคีรีวิหาร:

พระพุทธรูปปางปรีณิพนพ และพระเพ็ก

จากเทศบาลตำบลห้วยยอด ไปตามถนนเพชรเกษมช่วงห้วยยอด-นาวงไม่เกิน 10 กิโลเมตร ถึงทางแยกขวามือ มีซุ้มประตูทรงเรือนแก้วรอบปากทางเข้าวัดคีรีวิหาร เส้นทางลูกรังแดงเรียบแน่นตลอดเส้นทางทุ่งนาและสวนยางพาราระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร ถึงวัด

ได้เพิกษาภูเขาวัดคีรีวิหาร เป็นลานเรียบระดับเสมอลานวัด มีพระพุทธรูปประทับนั่งสมาธิที่ผ่านการบูรณะมาหลายสมัย แต่ถึงอย่างไรก็ยังสง่ามีศิลปกรรมแต่ปางก่อน ให้น่าสนใจใคร่รู้หาวิชาโบราณคดีได้ศึกษาได้อีกไม่น้อยเลย

ลมภูเขาล้วนผ่านรวไรน กลิ่นธรรมชาติบริสุทธิ์ลอยอยู่อย่างนี้มาแต่บรรพกาลสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เสด็จมาสำรวจไว้เมื่อปี พ.ศ. 2466 ทรงพบพระพิมพ์ดินดิบตามคติพุทธนิกายวัชรยาน พระพิมพ์ดินดิบเหล่านี้คือรูปพระโพธิสัตว์ปางต่าง ๆ จารึกคาถาพระอัลลชีว่า เขมมา ด้วยอักขระเทวนาครี ชาวบ้านเรียกว่าพระผีทำ ดร.พิริยะ ไกรฤกษ์ ตรวจสอบแล้วระบุอายุกล่าวถึงประมาณพุทธศตวรรษที่ 14

ปัจจุบัน อาจขอชมพระผีทำ จากจินตนาการของปฏิกมการโบราณดังกล่าวได้จากท่านเจ้าอาวาส

เลยเพิกษาผ่านหลืบศิลปารูปลักษณะประหลาดล้าเป็นห้องโถงถ้ำ ฉ่ำชื้น เย็นสบายสงบปลงชวโนให้เวกโน พระพุทธรูปปางปรีณิพนพาทอดพระวรกายนั่งสมาธิมาเนิ่นนานนับกัศตวรรษ พระหัตถ์เบื้องขวาทรงวางลาดเขยเฒะพระพักตร์ ฝ่ายพระหัตถ์ประทับบนสรวงจักรนารายณ์

พระพุทธรูปพระองค์นี้ คือคัมภีร์ในทัศนแห่งคตินิยมประสมประสานระหว่างพุทธกับพราหมณ์ นัยพระพุทธรูปปางปรีณิพนพจึงแฝงเร้นเทวรูปนารายณ์บรรทมสินธุ์

วัดคีรีวิหาร คือแหล่งโบราณคดีเป็นสถานที่ปฏิ

สังสรรค์ของอารยธรรมเก่าก่อนอันหลากหลาย วัดคีรีวิหารวันนี้ คือสามางบวัก สดชื่นเย็นสบายด้วยสายลมรินตลอดเส้นทางช่อเขา หลืบหิน เจริญและเพิกษา คอยเตือนย้ำขุณุตติให้รำลึกบรรพชนเป็นพุทธานุสัต์ อันเป็นลัทธิธรรม

WAT KEEREWIHAN:

Buddha image in the form of Niparona & images made by 'unknown' people

Between Huai Yod and Nawong on Petchakasem Road, is Wat Keereewihan. Buddha images of different periods are waiting for to be found by anthropologists.

In B.E. 2446, earth-framed images were found. These images were different from the images made during the period of the Lord Buddha. They were much older.

These images, made by 'unknown' people, are displayed at the temple all the time.

Wat Keereewihan is a good place for studying anthropology. Also, the weather here is very pleasant and the atmosphere is quiet. There is an eerie wind which blows too, and which helps one relieve in their own minds, what really happened many many years ago.

หะซันดำเก๊า...ถ้าเขาปิยะ

เส้นทางหลวงสายเอเชีย เกษม ช่วงระหว่างพระปิ
ยรรพดี วิไลเมตรที่ 43 มีป้ายบอกทางแยกซ้ายสู่ เขื่อนปิ
ยเน พระยะทาง 1,500 เมตร มองเห็นชัดเจน

คำว่า 'ปิยะ' เป็นภาษาขอม แปลว่า ผู้ชนะ
ทุกสิ่ง เล่ากันว่าเดิมทีชาวมุสลิม ชื่อ 'ปิยะ' เข้ามาตั้ง
หลักแหล่งบริเวณเขาสูงหน้าผาชันแห่งนี้เป็นคนแรก จึง
เรียกกันว่าเขาปิยะ เขาปิยะเป็นภูเขาสีหินปูนอยู่ในพื้นที่รอบ
บริเวณเชิงเขาเป็นวัดเขาปิยะและโรงเรียนประถมศึกษา
'วัดเขาปิยะ' จากทางด้านหน้ามอสูงขึ้นไปตามหน้าผาสูงชัน
จะมีบันไดที่ตัดแต่งเป็นทางขึ้นไปสู่ถ้ำน้อยใหญ่เมืองบน
จึงไม่ลำบากต่อการป่ายปีนแต่อย่างใดแม้จะเป็นถ้ำบน
เขาสูงก็ตาม

ถ้ำที่เขาปิยะเป็นถ้ำลึกลับซับซ้อนอยู่ในระดับต่าง
ๆ ถึง 6 ระดับ ทั้งระดับที่ต่ำกว่าพื้นดินและสูงขึ้นไปเรื่อย
ๆ ถ้ำแต่ละถ้ำมีชื่อเสียงเรียงนามบอกไว้ชัดเจน ถ้ำที่น่า
สนใจ เช่น ถ้ำพระบรรทม ถ้ำพระองค์กลาง ถ้ำหรับถ้ำลัด
และถ้ำจำปา ปากถ้ำทะลุออกสู่หน้า

ผาตามโกรกตมตม

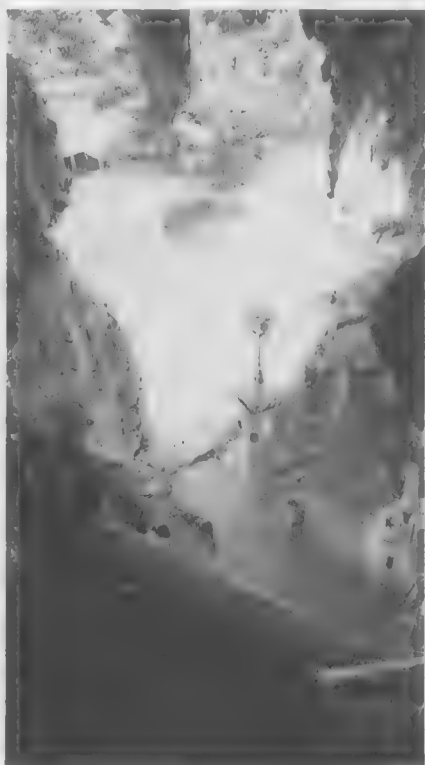
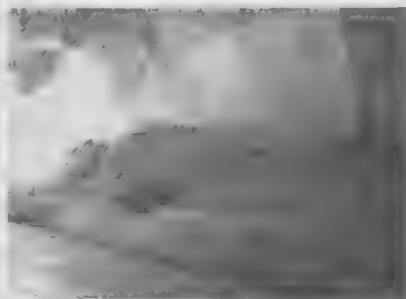
เวลา

โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ำจำปาและถ้ำมะขามซึ่งมีต้นจำปา
หอมและต้นมะขามขึ้นเป็นลักษณะเด่นอยู่ ถ้ำมะขามถ้ำจำ
ปาจะเป็นลานเรียบได้เพิงผาเหมาะแก่การนั่งรับลมชมวิ
วบนเพิงผาถ้ำจำปาจะเห็นลักษณะจากถ้ำ 'ปิยะ' พระประมา
ภิโยยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อเสด็จ
และพักเสวยพระยาหารกลางวันถ้ำเขาปิยะในปี 2471

ที่ถ้ำมะขามมีซากเปลือกหอยโข่งทะเลอัดอยู่
ในพื้นที่ถ้ำจำนวนมาก อันเป็นข้อสันนิษฐานอย่างหนึ่ง
ว่า ภูเขาและแผ่นดินส่วนนี้จึงเคยอยู่ใต้ท้องทะเลมาก่อน
และจากปากถ้ำเมืองบนเขาปิยะแห่งนี้ เมื่อมองลงไป
เบื้องล่าง จะมองเห็นวิวทัศนียภาพรอบ ทั้งทุ่งนา ป่าเขาที่
ไกลออกไปโดยมีแนวหินงอกหินย้อยจากปากถ้ำที่
ทำให้ภาพที่เห็นงดงามแปลกตาขึ้น

หะซันดำเก๊า ถ้ำเขาปิยะแล้วเสป็นธรรมชาติ
ที่มีอะไรจะดูใจให้ ลืมไม่เียนอีก

Visit an old cave – THAM KAO PINA

On the Trang and Krabi Route at the 43rd kilometre post, a notice to Kao Pina is seen very clearly - 1500 metres.

'Pina' is a Yawee word which means 'a person who conquers everything' (get everything under control). The first Muslim named Pina used to settle here so the place is called according to his name.

Kao Pina is a limestone mountain and Wat Kao Pina is located at the foot of it. From the front part there are stairs leading to six different caves, each cave is quite different.

Each level in the 6-levelled cave has a

different name. The most interesting one is Bantom Image Cave - the sleeping image. When you reach Tham Lom (wind), the wind blows all the time. Tham Champa and Tham Makam have Champa and tamarind in front of them. Makam means tamarind. King Rama VII stopped here to have lunch in B.E. 2471, so his signature can be seen on the cave wall.

In Tham Makam there is evidence telling that this area used to be under water because a lot of oysters shells are found there.

From the top you can see beautiful scenery!!

ถ้ำอีโล วัดโสราษฏร์ประดิษฐ์

ตรงกันข้ามค่ายพระยาธิราชวรธานี บ้าน
น้ำพราหมณ์ อำเภอยะยอ มีทางแยกตรงไปทางทิศ
ตะวันออก ประมาณ 5 กิโลเมตร ถึงวัดโสราษฏร์ประดิษฐ์

วัดนี้เป็นสำนักที่เหมาะสำหรับเป็นวัดป่าสมถะกับ
ชื่อ 'อาราม' อันชวนชื่นชมยินดีในความเรียบง่าย
บริเวณวัดเป็นลานเรียบกว้าง กฎีวิหารปลูกสร้างเรียงราย
ได้แบบแปลนเป็นระเบียบสวยงาม ต้นไม้พรรณไม้เชิงเขา
ต้นน้อยต้นใหญ่ขึ้นลัดต้นอวดพุ่มร่มรื่นและสง่างาม นาม
อีโล เป็นชื่อไม้พรรณหนึ่งที่ชอบขึ้นอยู่ริมน้ำ หรือในที่ดิน
ชื้นแฉะ ความชื้นสูงริมภูเขาหน้าปากถ้ำ ที่เหล่านี้ อีโล

ชอบนักหนา อีโลเป็นพรรณไม้ยืนต้นดั่งลำตรงสูงใหญ่
พุ่มงาม ทรงสวย ตามน้ำตก ไม่ว่าโคน หรือหนาม อีโล
จะยึดเป็นเรือนอยู่อาศัยอย่างสุขสบาย จึงสามารถพบอ
อีโลได้ในที่ชุ่มฉ่ำ ชื้นเย็น เช่น น้ำตกรอยชั้นพันวัง น้ำตก
ช่องบรรพต แม้กระทั่งปากถ้ำอีโล วัดโสราษฏร์ประดิษฐ์

เหนือสถานดินขึ้นไปไม่สูงนัก ภูเขาหนึ่งเนินเทือก
เขาน้ำพราหมณ์ได้ประดิษฐ์ตกแต่งตัวเองเป็นถ้ำใหญ่
เพดานโค้ง บริเวณถ้ำกว้าง ขนาบคูโบสถ์ที่จุนกบขวิด
ไม่น้อยกว่าครึ่งร้อย ภายในถ้ำด้านชิดผนัง มีพระพุทธรูป
องค์เล็กขนาดพระพุทธรูปบูชาทั่วไป พุทธศาสนิกชนผู้
จาริกแสวงบุญ จะนั่งสมาธิเพื่อความวิเวกแห่งจิต ดู
เหมาะสมนัก ติดกับถ้ำใหญ่นี้ มีอีกถ้ำหนึ่ง ที่แม้
บริเวณไม่โอโง่งเท่า แต่ตัวถ้ำทึบขาวเข้าไปในภูเขา
ทางวัดได้สร้างพระพุทธรูปปางลีลาเย้า ทศพระองค์
ยาวไปสามผนังถ้ำพุทธลักษณะของพระพุทธรูปองค์นี้
แม้ว่าเป็นพระนอน แต่ไม่เหมือนกับที่วัดศรีวิหาร, วัดถ้ำ
พระพุทธและวัดภูเขาทอง ตรงที่ประทับนอนแบบลีลา
ยากกล่าวคือ พระหัตถ์ขวาทรงค้ำยันพระเศียรไว้ ไม่
เหมือนกับพระนอนเก่าในที่สามแห่งดังกล่าวซึ่งเป็นปาง
ปรีนิพพาน

พระนอน ที่วัดโสราษฏร์ประดิษฐ์ แม้เป็นพระ
นอนที่สร้างขึ้นใหม่ แต่ทรงรูปแบบสวยงามชวนเลื่อม
ใสศรัทธา ประสงค์จึงไม่ขาดการแวะนมัสการตลอด
ช่วงเวลาย่านสมธวร

THAM E-SO

WAT SO RACHAPRADIT

The road to Tham So Rachapradit is opposite the Army Barracks 'Kai Praya Rasadanupradit' leading to the only about 5 km from the main street.

This temple is quiet, shady and cool with various trees growing on the hills which are suitable for doing religious activities. E-So is the name of a tall, enormous, upright and beautiful shady tree grown near water or moist land. At the foot of the hill, in front of the cave is the appropriate place for this plant. One can also climb and see them at any waterfall.

In this cave the Reclining Buddha Image was newly built to lie along the length of the cave wall.

เมืองกรุงมينا

คำพังเพยสุภาษิตทางภูมิศาสตร์ท้องถิ่นที่ บ่งบอกพื้นภูมิประเทศของหัวเมืองในบักขี้ได้ทีละเล็กละน้อยว่า เมืองลุงมิตอน เมืองคสนิมท่า เมืองศรีมังนา สงขลาบือบ นั้นคือชื่อหมู่บ้านชุมชนเก่าก่อนของบรรพชาหัวเมืองลำคัญขางบักขี้ได้

เมืองคสนิมท่า หมายถึงว่า ที่นาในเมืองตั้งมีมากมาย ชุมชนที่ตั้งถิ่นฐานทำนาหากิน (ต่อมาภายหลังกลืนเสียงเป็น ท่าหากิน เป็นอุ่อรยธรรมในสังคมเกษตรกรรม

ชื่อไปนี้ เป็นชื่อหมู่บ้านที่มีคำว่า นา มีน้ำท่าที่มีอยู่ในจังหวัดตังยังมีชื่อบ้านในลักษณะนี้อีกมาก แต่เนื่องจากลำบากในการสัมผัสอย่างกลอนสุภาพจึงได้รวบรวมและเรียบเรียงได้รายชื่อ ดังนี้

นาเมืองเพชร นาโพธิ์ นาโคกหมิง
 นาหัวหิน นาพระ นาสหนา
 นาหมื่นศรี นาหัว นาทุ่งตาล
 นาชุมเห็ด นาลาน บ้านนาเล
 นาห้วยค่อม นายอมงาม นาท่ามะเหนือ
 นาทุ่งนุ้ย นาเกลือ นาเหมร
 นาโคกเก็บ นาโคกกา นาลิเป
 นาหวนเพ นาหัว นาคมนง
 นาชุมเห็ด นาหนองคล้า นาหนองแฝก
 นาแซก นานัน นาหินขาว
 นาชุมแสง นาโคกห้วย ตาโคกนาง
 นาทองหลวง นามากบลัง นาลังกา
 นามะขอ นาบือ นาโคกเป้า
 นาหลังเขา นาบ่อหิน นาบิหลา
 นาหลวง นาลาน บ้านนา
 นาไม้ไผ่ นาฟ้าผ่า นานอน
 นาแพน นายาว นาข้าวเสีย
 นาทุ่งเปียะ นายายทอง นาหนองซอน
 นาปด นาโท นาทอง
 นาท่อม นานอน นายูงงาม
 นาหมื่นราช นาทุ่ง นาลุงช่วย
 นานางเสวย นานายำ นาท่าม
 นาวง นายนางงาม
 นาดันขาม นาดาล่วง นาโยงา

ตรังทุ่ง-ตรังนา แหล่งอารยธรรมโบราณของ
 เมืองตรังแต่อดีต ในยุคสมัยที่สังคมเกษตรกรรมรุ่งเรือง
 พืชพรรณธัญญาหารผลิตขึ้นมาเลี้ยงผู้คน, การปลูกสัตว์
 เพื่อใช้งานและเพื่อบริโภค, การศาสนา ศิลปวัฒนธรรม
 ต่าง ๆ ล้วนถูกรังสรรค์ขึ้นมาจากตรังทุ่ง - ตรังนาเสีย
 เป็นพื้น นอกจากนั้น สมัยที่ชุมชนตรังเมืองยังไม่เกิด

ตรังทุ่ง-ตรังนา ยังเป็นศูนย์แหล่งการพบปะแลกเปลี่ยน
 สิ่งของที่จำเป็นในกาสดำรงชีวิต แลกเปลี่ยนประสมการณ
 และสังสรรค์กันระหว่างหมู่ตั่งและตั่งเขาด้วย เพราะ
 ตรังนา ตรังทุ่ง ตั้งอยู่ตรงกลาง เป็นจุดเชื่อมโยงหมู่ตั่ง
 อื่น ๆ ตลอดทั้งหมู่ตั่งทุ่ง-ตรังนาคือได้โดยง่าย

ตรังทุ่ง-ตรังนา จะยังคงความสำคัญในการ
 ผลิตพืชพรรณธัญญาหาร โดยเฉพาะพืชผักและข้าวเจ้า
 อยู่ได้อีกนานเท่าอน ถ้าได้รับการดูแลด้านการปรับปรุง
 ที่ดินระบบชลประทานที่ให้น้ำชุ่มฉ่ำตลอดปี และการ
 สกักกั้นการรุกรานของพืชเศรษฐกิจเพื่อการส่งออก
 เมืองตรังก็ยังคงมีนาและในนาก็ต้องมีข้าวให้ชาวตรังได้
 บริโภคไม่ขาดแคลน

TRANG OWNS FIELDS

An old saying 'Pattalung has land, Nakorn owns ports, Songkhla owns well, and Trang owns fields' described the geographical features of the four provinces.

Trang 'mee na', Trang has a number of fields, which means the people work in agriculture.

There are numerous names in Trang which begin with 'Na' for example: Na Muang Pet, Na Toh Ming, Na Chumhet etc. The source of early civilization was found in Trang Na. Products for every consumers are all produced from Trang Na. It is also a centre of exchanging necessary goods, and a centre for meeting and exchanging ideas or opinions for Trag Kao and Trang Lae. Still, Trang Na needs help to improve land and irrigation so that it can be a fertile 'Trang Na' forever.

ตรังเขา

แนวเทือกเขาราวที่ทอดตัวเป็นทิวยาวเป็นพรมแดนคั่นทิศเหนือ คือเริ่มต้นของแนวเนินสูงต่ำที่ครอบคลุมเข้ามาในพื้นที่ตอนกลาง ก่อนที่คิเลียดจะเข้าสู่ที่ราบลุ่มฝั่งแม่น้ำตรัง และลาดเรียบจรดฝั่งทะเลอันดามันในที่สุด

เรื่องราวของป่าเขา เรือกลองเรโนนา ศิลปวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตของชาวบ้านในเขตตรังเขาดำเนินไปท่ามกลางธรรมชาติอันงดงามและพิสุทธิ์เอื้อหนุนตรังเมืองด้วยผลผลิตผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นจากสวนยางพาราที่ชะลุ่มเขียวอยู่ตลอดแนวเนิน ผักผลไม้ที่มีอยู่อุดมด้วยโอโซนจากป่าและธารน้ำตกช่วยทำนุบำรุงทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองรสชาติดั้งเดิมซึ่งสุดท้ายนักชิมต้องของใหม่ก็ทวนหาจนราคาสูง สะดอ ที่ใคร ๆ ก็ยกให้เป็นสัญลักษณ์ของชาวใต้ คกคินอยู่ตามเรือกลองและขุนเขา เป็นรายได้เข้ามาจนเรือความเป็นอยู่ และเป็นเศรษฐกิจสำคัญส่วนหนึ่งของตรังโดยสมบูรณ์ จนถึง

แดนแห่งลุ่มน้ำทุ่งฝนเข้าสู่ดินแดนตรังเขา เป็นเส้นทางต่อเนื่องความเป็นตรังเจ้าด้วยถิ่น และในตรังเขากางสวนเส้นทางสีแดงก็กลายเป็นเส้นทางลาดยางหรือ 'ถนนดินดำ' อย่างคำชาวบ้านทุ่งเขาเข้าสู่หมู่บ้านอย่างภาคภูมิใจ

ในหลืบเงาแห่งป่าเขา ธารน้ำ หนองน้ำ และสายน้ำตกยังคงส่งเสียงครึกโครมราวกับจะประกาศถึงความยิ่งใหญ่แห่งขุนเขา แม้ที่ ธารน้ำตกบางสายจะแผ่วเสียงลงไปแล้ว ด้วยอิทธิพลของการตัดไม้ทำลายป่าเหนือต้นธาร ซึ่งก่อนที่ระดับน้ำจะลดลง น้ำตกเดิมให้สายน้ำตกทดแทนนั้น

แดนแห่งตรังเขาในวันนี้ ยังคงเผยให้เห็นความและท้าทายให้สัมผัส โยชน์แห่งตรังเขายังคงหมอบนั้ปลาทูแดงจากธารน้ำตก อวดอ้อมรากับปลาค้าวโด้ในช่องแทนการอวดมาดอยู่แถวตู้เพลง สูง ป้า อัยยาคิดดี แบบมีคพรั้งทองปากดีหากกระเจง ด้วยเครื่องไม้เครื่องมือแบบดั้งเดิม เงาะป่าซาไกอันปรากฏเรื่องราวในตำนานนิพนธ์แห่งล้นเกล้าฯ รัชการที่ 5 มาแล้ว ก็ยังต้องธารเจ้าพระหาของป่าแลควาสารอยู่เป็นปกติวิสัย

แน่นอน... 'ตรังเขา' วันนี้อยู่ในความพิสุทธิ์ให้กับผู้รักความพิสุทธิ์ได้สัมผัสอย่างเต็มอ้อม

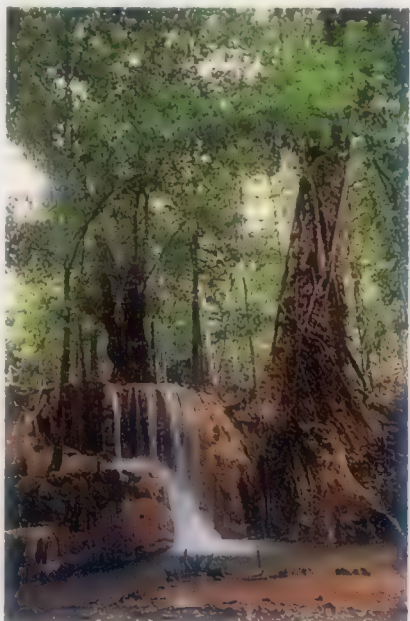

น้ำตกร้อยชั้นพันวัง

ป่าสวย หวานน้ำใส พันได้น้ำ คือความงาม
 ในเรณูและรังนกบนหน้าผา ที่ลุ่มรวมชาติ
 วนและเสียงสรวลหัวมดคลั่งขุ่น อดทนอุจู้
 น้ำตก ร้อยชั้นพันวัง

น้ำตกร้อยชั้นพันวัง 29 กม. แล่นไปอยู่
 บรรพาศักดิ์แห่งลือชิตเดนม. ตรงสามแยกคลองขี้ ต.ลาวแดง
 อ.วังน้ำใส ไม่ไกลเลยสำหรับเที่ยวจารึกมาเลห์สวยสี่
 ล้นธรรมชาติรอบข้างป่าสวย หวานน้ำใสทอดขึ้นบันไดน้ำ
 เบื้องแถบทางน้ำ ตัดถนนดินแดงลงฝั่งและเล่งหรือหน้าผา
 ละกัจัดสำนึก ให้รับรู้เรื่องราวความทนทางแห่งหมู่ป่า
 ขมด้นกลางพากราสองข้างทางเข้าแถว ยืนตรง เห็นดินทอง
 พลับพลา ฝึกตนแต่เพียงตามร่มไม้คาทางขั้ววันขึ้นใจ

ช่วงโขงเศษ ๓ ล้นสุดถนนตรงเชิงเขา จลดรด
 ทั้งไว้เพิงร้านค้า อีกรูปแบบหนึ่งขอหรือยี่ห้อที่เ็นทำลาย
 ธรรมชาติแวดล้อม สวามนั้ใจของเจ้าของเพิงร้านค้า
 คอยดูแลรักษาให้โดยไม่ได้ติดตาบริการ เสียงน้ำตกถลอกกระ
 ไม่เกิน 100 เมตร ฝั่งแล้วดินแดนป่าสวยหวานน้ำใส
 บันไดน้ำขึ้นแรก ลมพัดสัมผัสสาย เย็นสบายดีไม่บัง
 แล่เดียวนี้เป็นอย่างไรจะมีใครคิดกันนั่ง ถ้าต้องให้ไม่ยัง
 ป่าพันวังอย่าทำลาย จารึกบนทิวแผ่นดินเรียบของทลพอ
 ประเวศ ฐานาวัดทองชุมแสง ดอกเปิดไว้กับต้นไม้
 ใหญ่ถนค้ำว่ายินดีต้อนรับ และดูเหมือนจะลึกซึ้งกว่า
 เป็นไหน ๆ เดินขึ้นบันไดน้ำขึ้นแรกและต่อไปเรื่อย ๆ
 ตามแถบทางน้ำตกที่สาตสายเอ่อล้น จินลตและหลบ
 เลี้ยววกไ้มน้อยใหญ่ที่ป่าดงรายในรูปลักษณะ ไม่สูงชัน
 เหมือนขึ้นบันไดบ้าน แต่ทว่ายาวไกลร้อยชั้นพันชั้นที่ไ้
 นักท่องเที่ยวได้เขาดศึกษาป่าเขาเขตต้นน้ำลำธาร เดิน
 ตามไปดูหมู่ไม้สร้างสายธารและพักค้างคืนที่นั่น แผ่น

หวานน้ำใสทอดขึ้นบันไดน้ำ
 ขวนดื่มด่ำเดินได้กับโดนพรม
 ตามไปดูหมู่ไม้สร้างสายธาร
 วนคือน้ำร้อยชั้นพันวัง

ดินเหนือ บนยอดเขาอนุจู้ตรงรอยต่อต่ง กระบี่ บางที
 นกแว่นจั่วที่เหลือแหลงเดียวในโลกที่นี้จะมาอาศัยล้น
 สวยงามและล่งเสียงหักทลายให้ฟัง

หน้าแล้งหวานน้ำใสร้อยชั้นพันวังทอดขึ้น
 บันไดน้ำบางและเมฆาาเดิม ขมด้นไม่ใช้ความผิดของขุน
 เขาอนุจู้ บทวิกกลางป่า ของทลวงพอบระเวศ บอก
 ไปเช่นนั้นขณะที่ยืนรับความงามความสนใจในธรรมชาติ
 น้ำตกร้อยชั้นพันวังและกลับมาด้วยจิตสำนึกอนุรักษ์ป่า
 ต้นน้ำลำธาร

ROI CHAN PAN WANG WATERFALL

From the town to Khlongchee Crossroad it is about 29 kilometers — not too far if your heart appreciates nature. Beautiful forests and on both sides, and clear, cold water flowing through layers of rocks like ladders. Bumpy and dusty roads leading to the fall emphasize the problem of bad roads! Para Rubber trees stand like soldiers in a straight rows but are different from the real soldiers in that these “soldiers” are holding ‘umbrellas’ — leaves which provide shade for us. It is very pleasant to walk through them.

Free parking is available, and cars are taken care of by the people. This indicates the kindness of the people who own the shops there. As soon as visitors enter the fall, they will find the most pleasant and coolest place. This arouses

them to be aware of the advantages of forests and the importance of conserving them. At the first stop, a notice of poetic words can be seen. This gives a much more vivid picture than the ‘Welcome’ notice. A monk by the name of Luang Por Prawate Tanawaro wrote it. The further you go up, the ‘stairs’ of water, the more amazed you become with the strange shapes of the rocks. The ‘stairs’ are not too steep but they continue for many levels — up and up. The mountain is called ‘Kao Nor jujee’. It is the connection of Trang and Krabi. Here is the only place that you have a good chance to catch a glimpse of the ‘Taoraw’ — a very rare and colourful bird — precious in the world.

น้ำตกธารวัน
น้ำตกธารวัน

ROI CHAN PAN WANG WATERFALL

“น้ำตกปากแจ่ม”

งามมีงมีสายธารจากเขาเสียด
 เทลิ่งลำน้ำเย็นในริศนเคียว
 ลอยลื่นลัดเลี้ยวพรพ
 เป็นที่พำนักหาสุขล้นหลอน

NAM TOK PAKJAEM (PAKJAEM WATERFALL)

For the one who seeks the ‘virgin fall’, imagine being a very small and unimportant man and walking up the levels of the fall among the shady trees and you will be happier than being an important man walking in a ‘concrete forest’.

Begin the journey at Lampura Troop and then continue the voyage about 20 kilometres until you reach the notice ‘Namtok Pakjaem’ which is on the left. After 2 kilometres you will reach the office of the Botany Department – ‘Kaopu Kaoya’ and one can park their cars after here.

About 30 minutes, the first level will be reached after walking on the winding path full of large and small trees creepers, and rock of various shapes and sizes. The weather is cool and it is very pleasant to walk. The fourth level is the most beautiful ‘Tone Ailac’, the ‘eraser’ of tiredness!

ราว ๆ สามสิบนาทีน้ำตกชั้นแรกสาดสายขาวสวยมาจากผาชัน ที่ไม่ใช่ความสวยความสูงชันเมื่อเทียบกับชั้นที่สี่ อันเป็นชั้นที่สวยงามที่สุด โดนย้ายเลี้ยวละความงามลบลือนความเหนือ

แอ่งน้ำเย็นใส สายน้ำสาดสายน้ำไม่หลากพันอุ้นกบกระเลงเพลงขับกล่อม คือเสน่ห์หาดั่งตาจริงใจไม่รู้ลืม ดินแดนเขียวขมป่าเขาลำเนาไพรในน้ำตกปากแจ่ม ความงามในความเรียบง่ายที่น่ายอเยน

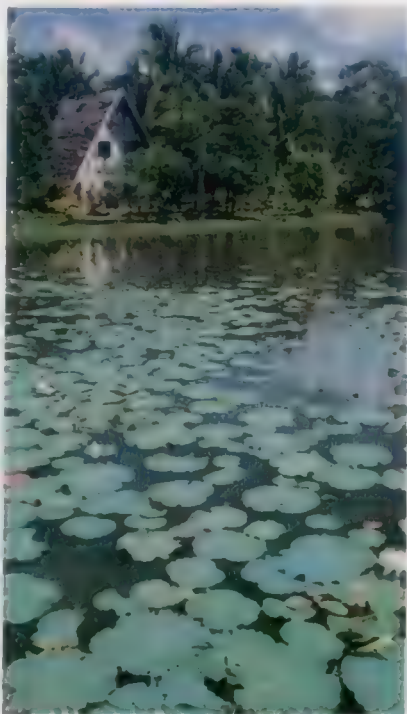
ถนนน้ำตก สายปะเหลียน

21 กม. จากตรังไป: อ. ยะลา, ต. แดช้าง, คลองกังเงาเขต ต. พญา อ. ปะเหลียน ทางแยกซ้ายมือคือประตูถนนสายน้ำตก

ถนนลาดยางบางช่วงล้นลูกวิ่งทอดตัวผ่านหมู่บ้านในสวนยางพาราไปประมาณ 17 กม. ก็เจถึงสามแยกโรงเรียนบ้านหาดเลา

ทางซ้ายขวา เบื้องหน้าคือแหลมลอม ต้นทางสู่น้ำตกเจ้าพะ

แต่ถ้าเลี้ยวซ้าย ไปต่อประมาณ 3 กม. จะถึงหัวถนน ทางแยกขวามือคือเส้นทางขึ้นน้ำตก 3 แห่ง แต่จะแห้งในฤดูแล้งหากไม่ขึ้นเลยนั้น ได้แก่ ของบรรพต (น้ำพวน) ไตรศก และโตนเต๊ะ

WATERFALL WAYS TO PALIEN ROUTES

From Trang, it is 21 kilometres to the Yantakao District. Yantakao, then enter Tapaya Village, in the Palien District. Not far ahead is another road on the left, and this is the gateway to the waterfalls. This road is rough in some parts but on the whole it is a smooth asphalt road and comfortable to drive along.

Hadlao is the first village you arrive at 17 km from Trang. At the crossroad, turn right and go on driving for another 2 km until you reach the far end of the road. On the right-hand side there are three routes all leading to the falls. Each waterfall has a unique atmosphere. The names of the three falls are:-

Chong Banpot (Nam Pan).
Tone Tok
Tone Teh

เจ้าพะ น้ำตกโคมไสบริสุทรี

จากสามแยกทางหลวง 101 ทางขวามือ เลี้ยวซ้าย
ตามถนนเลียบคลองชลประทาน เลี้ยวซ้าย
ต่อไปตามเส้นทางลูกรัง ดัดผ่านทุ่งนาสีเขียวขจี

ได้ขึ้นไปตามถนนบนเขาสูงชัน ดัดเลาะไป
บนเขตรอบเขาติดกับสันเขาเพชร - สะดุดใจ หินปูน
มีค้ำใหญ่ สุดสายธารจะเห็นน้ำไหลลงหน้าผา
ประมาณ 18 กิโลเมตร

สู่หน้าผาหินปูนนี้ จะพบหินงอกหินย้อย
อันตระการตา หินงอกหินย้อย หินงอก หินย้อย
เป็นหินงอกหินย้อยที่เกิดจากน้ำที่มีคาร์บอเนต
ที่ค้างเหนียว ทนจะเริ่มมีน้ำไหลลงจากหน้าผา
ประมาณ 10 นาที จะเห็นสายน้ำไหลลงหน้าผา
หวั่นไหว เป็นเสียงน้ำไหลลงจากหน้าผา
น้ำ และบางครั้งก็เรียกว่า น้ำตกเจ้าพะ

ถ้าเข้าหน้าผาเจ้าพะ ควรเดินป่าขึ้นไปหวน
ยอดน้ำตก เพื่อจะลงมามีลมพัดมาเย็นๆ หายเหนื่อย
เป็นชั้นเชิง มีวังน้ำไต่กระจัดกระจายไปทั่ว หินทราย
เคลือบหินปูน จะเริ่มมีน้ำตกจากหินปูนลงด้านล่าง
ก็จะเห็นความสวยงามไปอีกแบบหนึ่ง

ความบริสุทธิ์ของเจ้าพะ ยังคงมอบให้อุณหภูมิ
หนาวเย็นบรรเทาความโศกเศร้าของสายน้ำ ความ
สมบูรณ์ร่มรื่นของป่ารอบข้างความเขียวขจีของบรรดา
มอสส์และตะไคร่น้ำ คือเสน่ห์ของเจ้าพะในเวลานี้

ผาเจ้าพะน้ำผ่านชันน้ำใส
แต่น้ำไหลพาดป่าเฟินผืน
หอยน้ำพองแสงเงาไม้
ชวนท่องฝันแดนสวรรค์

CHAOPA, A VIRGIN AND NEWLY PURE CLEAR WATERFALL

From the Hadlao Crossroad, to the
right, the road leads to Lamson Village. Turn
left at Ban Lamson School to the road which is
suitable only for Land Rovers and motorcycles.

At the end there are durian gardens at
the foot of the hills.

First wade across little waterways, and
then climb cliffs, and mountains. Next, walk
along the path up the hill for about 10 minutes
to the very top of the Chaopa Waterfall.
'Namtok Chlongtong', a local name which is the
same as the original canal.

Visitors should take the chance to walk
through the forests up to the top part of the hill,
so that they can climb down along the limestone
ranges, consisting of different levels. As a result,
you will be impressed by the interesting beauty
of the falls as you move further up each level.

The virginity of Chaopa is evident in
the atmosphere here: the cold, clear and pleasant
water, the shade of the surrounding trees, and the
green moss = all the charms of Chaopa!!

ข้อบรรพต สวนน้ำในป่า

จากสามแยกหัวถนนเข้าไปเพียงเล็กน้อยด้านขวามือจะมีทางเข้าเป็นถนนลูกรังไปจรดสะพานข้ามคลอง ต่อจากนั้นคือทางรุดผ่านสวนยางไปสิ้นสุดที่ป่าสน ป่าสน เย็นขึ้น สะพานไม้เล็ก ๆ คือเส้นทางทอดสู่สวนน้ำในป่า

ในป่าโปร่งเนื้อที่เกือบสิบไร่ น้ำตกเล็ก ๆ นับไม่ถ้วนกระจายกันอยู่ทั่วบริเวณ แล้วไหลลงแอ่งลัดหลั่นกันลงมาตามแนวหินปูน สลับด้วยโขดน้อยใหญ่ตามขอบขั้นที่พอเดินได้ หากลัดเลาะขึ้นไปตามสวนน้ำแห่งนี้ จะพบน้ำตกลักษณะเดียวกันกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป กลางช่องเขา ซึ่งมีต้นธารมาจากคลองลัด

ชาวบ้านเรียกน้ำตกนี้ว่า 'น้ำพาน' ตามลักษณะของน้ำตก เพราะ 'พาน' ในภาษาถิ่นใต้แปลว่า กระจัดกระจาย ส่วนชื่อ 'ข้อบรรพต' เพิ่งตั้งขึ้นภายหลัง ตามที่ตั้งซึ่งอยู่ระหว่างช่องเขา

ลุงเหละ เขียดเคซ เจ้าของสวนยางผู้มอบที่ดินให้เป็นทางสาธารณะสำหรับเข้าน้ำตกเล่าว่าเมื่อสิบกว่าปีก่อนในที่เหนือคลองต้นน้ำตกยังไม่มีหมู่บ้าน ป่าแถบนั้นมีต้นไม้ใหญ่ ๆ และอุดมด้วยสัตว์ป่าประเภท เก้ง กระซัง น้ำบริเวณน้ำพานหน้าแล้วยังมากกว่าน้ำตกดูฝน ใน พ.ศ. นี้ ในวังน้ำตกมีปลาขนาดชนิด มากที่สุดคือปลาโสด ชาวบ้านเคยจับได้ตัวโต ๆ ขนาด 1-2 กิโลกรัม

น้ำพาน (Nam Pan)

เมื่อน้ำตกแห่งนี้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มานิยมมารวมวงตีกันกันที่ศาลาทรงน้ำและ บางกลุ่มยังได้ฝากร่องรอยแห่งความไร้สำนึกเอาไว้ คือเศษแก้วและขวดแตก ๆ ที่ชาวบ้านช่วยกันขนขึ้นมา ได้เป็นเชิง ๆ ทั้งนี้เพราะชาวบ้านแถบนั้นรักและภูมิใจใน สมบัติธรรมชาติแห่งท้องถิ่นของเขา และมีน้ำใจโอบเอื้อ ต่อความปลอดภัยของผู้มาเยือน

CHONG BANPOT, WATER GARDEN IN 'SOK' FORESTS

Not too far from the Huathanon Crossroad, on the right, there is a path leading to a canal bridge. Continuing on, one will find themselves at a very pleasant edge of woods. Walking across the wooden, narrow logs, one can see the 'Water Garden' in the 'Sok' forest ahead.

In a dense 10 rai forest, numerable little falls are scattered widely in one area. Then altogether, they flow down along limestones and various-sized 'Asoke' trees. If one wants to walk through these, there are paths leading to similar falls. All of them come from the same origin 'Lipang Canal'.

Villagers call these falls 'Nam Pan', according to their appearance. 'Nam Pan' means 'scattered water', 'pan' is a word of the southern dialect, meaning 'scattered everywhere'. The main waterfall 'Chong Banpot' is futher along and it is named because of its location. The fall is located between two mountains.

Uncle 'Lae', the old owner of the Para Rubber tree garden who donated his land for use as a public path to the fall, says that over 10 years ago, no villages were settled at the original canal, the area contains enormous trees and is abundant with various kinds of wild animals. During summer, more water can be seen than during the rainy season now, though. Also, in some places where the water is in deep, different types of fish can be seen. The most popular fish

is the 'SOD', weighing up to two kilograms!

This waterfall has become well-known among tourists, and they like to come and eat and drink together at the shelter. In the past however, irresponsible people came and left behind bits of broken glass and bottles. These were later removed by good villagers, who realize how important nature is and they are proud of it!!

โตนก : รารินน้ำหินขึ้น

โตนกวันก่อนมีเพียงเส้นทางเดินตามราวป่าจากโตนเค ซึ่งห่างกันประมาณ 1 กิโลเมตรกว่า ๆ แต่ตอนนี้จะมีถนนระยะทางประมาณ 3 กม. สำหรับนักท่องเที่ยวที่นำใจพาหนะของตนมากระโดด พลิ้ว พลัดในการขึ้นเขาลงห้วย

ทางแยกขวามือก่อนถึงโตนเคเดินเล็กน้อย จะเห็นว่าทางแยกขวามือนำไปสู่ดินด้วยผลของการไม่ยังรักษาป่าไว้เป็นอันขาดแล้วละครับ มีสวนสาธารณะและร้านอาหารเล่นตามสภาพชุมชนแถบป่าเขา ยอดเขาสูง ๆ ต่ำ ๆ เมืองขวามือรูปร่างแปลกตาชวนจินตนาการ ส่วนเบื้องซ้ายมองเห็นยอดเขาโตนเคอยู่ลิบ ๆ

เมื่อถึงเชิงน้ำตกชั้นแรก สิ่งดึงดูดสายตาคือหน้าผากว้างที่มีสายน้ำพรั่งผ่านเห็นผืนหินที่มีรูปร่างเรียงซ้อนเป็นชั้นๆ ก่อนจะลงมารวมตัวกันเป็นแอ่งใสเย็นชวนลงเล่นเย็นนัก

หินในบริเวณโตนเคจะแปลกไปกว่าน้ำตกอื่น ๆ ซึ่งมักเป็นหินแกรนิตหรือหินปูน แต่ที่นี่จะเป็นหินชั้น ลวดลายที่มองเห็นเป็นแฉ่ววงหรือเส้นสายต่างสีดันทัน แผ่นผิวนั้นแน่นทึบและแข็งแกร่งของหินแต่ละก้อนคิดความงามแปลกตาของโตนเค

หากปีนขึ้นไปเรื่อย ๆ จะพบน้ำตกอีกหลายชั้น ชั้นที่สองเป็นเพียงน้ำตกเล็ก ๆ แต่ลวดลายและลูกเล่นของหินชั้นนี้ก็น่าดูไม่น้อย พอถึงชั้นที่สามสายน้ำเป็นลำธารยาวพรั่งผ่านแผ่นหินลาด และบางสวนก็แนบมากับ

แท่นหินที่มากที่ตั่งถาดอยู่ข้าง ๆ ความรุนแรงแห่งสายน้ำในช่วงนี้อาจความตื่นเต้นขึ้นอีกแบบหนึ่ง ลำธารชั้นที่สามเป็นน้ำตกสูงลงระดับที่ไหลผ่านยอดหินตะปุ่มตะป่ำซึ่งปกคลุมด้วยมอสส์ เฟิร์น และตะไคร่น้ำ จนเมื่อจเห็นลวดลายหินแต่มีคือภาพที่บังบดถึงความขรุขระขึ้นลงของหินที่ลวดลายของป่าแถบนี้ หากเป็นต่อไปจะมีน้ำตกอีกชั้นที่สามมีโตนเคได้ จึงเป็นเรียงห้าทอดแห่งลำห้วยน้ำเย็น เป็นเขาที่จะพาใจเราไปสัมผัส

STONE TOK - WATER FLOWING THROUGH SEDIMENTARY ROCKS

In the past, Stone Tok used to have only one path along the rim of the woods which was about one km, but nowadays there is a 3 km road for visitors who are quite sure of the effectiveness of the engines in their vehicles on rough and bumpy roads.

Before reaching Stone Tok, one will have a very good chance to pass some yieldful villages. The more you continue your journey, the fewer houses you will see. The landscape is full of Para Rubber gardens and sometimes rice fields, according to the geographical condition. High and low top hills have many shapes which rouse the visitors' imagination. On the far left, they can see the faraway falltops very clearly.

When arriving at the first level of the fall, the most impressive feature is the wide cliff with water flowing down, like rain, passing

through many layers of huge and flat rocks, and then combining together into a big pond, tempting everyone to have a swim in it.

The rocks here are quite different from those in other falls; they consist of thin patterns and colourful layers on a dense surface. Rocks in elsewhere, are usually granite or limestone.

Continuing the climb visitors will find more levels of the fall. The second one is a smaller fall, but colourful and patterned rocks can be seen. At the third level, the water flows like a long tube through sloped rocks. It is a high, two-leveled fall which flows through moss and fern covered rocks. This is the reason why none can see patterns and layers in the rocks. This is an indication of the fertility of the forest in this area. The total number of levels of Tone Tok cannot be told, but it is challenging forest walkers and those who enjoy adventure to discover the number!

ลูกสายปลายทางที่โดนเตะ: ราชาน้ำตก

จากแนวถนนก่อนเข้าสู่ตัวน้ำตก จุดหนึ่งบนเทือกเขาเบื้องหน้า คือกลุ่มโหมสัขวามันตัวพลิวมาตามความเท่าเทียมของแผ่นผาระหว่างแมกไม้อันเขียวชะอุ่ม พร้อมเสียงโครมครึกที่สอยตามสมมาเป็นครั้งคราว นั่นคือการประกาศถึงความยิ่งใหญ่แห่งราชาน้ำตก

โดนเตะ (Ton Teh Waterfall)

โดนเตะวันนี้ มีหน่วยพิทักษ์ป่าซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเทือกเขาบรรทัด ตั้งสำนักงานอยู่ที่เชิงเขาน้ำตกชั้นล่าง บริเวณโดยรอบจึงถูกปรับแต่งรอบโล่งกว้างขวาง มีร้านค้ากาแฟและลานจอดรถสำหรับผู้มาเยือน

หากจะไปถึงชั้นสูงสุด อาจต้องเลาะผ่านลานหินและแอ่งน้ำใหญ่ที่ผู้คนเลือกเป็นมุมพักผ่อนหรือเล่นน้ำ หรือเดินไปตามทางคอนกรีตที่ลัดเลาะกลมกลืนไปกับธรรมชาติถึงเป้าหมายเดียวกัน

ความยิ่งใหญ่แห่งราชาน้ำตก คือความสูงอันแห่งงยสุดสายธาราว 320 เมตร ภาพสายน้ำกระโจนผ่านผา แงหิน และยอดไม้ลงสู่แอ่งธารเบื้องล่าง คือภาพที่เป็นอยู่ชั่วนาตาปี โดนเตะอาจมีน้ำมากน้อยตามฤดูกาลแต่ไม่เคยเหือดแห้ง นั่นหมายถึงความอุดมสมบูรณ์แห่งป่าต้นน้ำที่ทำหลายยั้งแต่ไม่ถึง

ป่าบริเวณโดนเตะอุดมด้วยพรรณไม้นานาชนิด โดยเฉพาะหวายซึ่งขึ้นอยู่ทั่วไป แต่เมื่อเครื่องเรือนหวายเป็นที่นิยมมากขึ้น หวายก็ลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว ส่วนหวายในโครงการตามพระราชดำริจึงเริ่มขึ้นที่โดนเตะเมื่อ พ.ศ. 2531 และดำเนินการต่อเนื่องมาตลอด อีก 5 - 10 ปีต่อไป ป่าโดนเตะจะเป็นแหล่งศึกษาเรื่องหวายที่สมบูรณ์ที่สุด เพราะที่นี่คือแหล่งรวมพันธุ์หวายทุกชนิดในประเทศไทย

DESTINATION – TONE TEH, KING OF WATERFALLS

As soon as the journey ends, one remarkable point on the steep cliff ahead of everyone is seen. It is the flowing water which is like a fine silk wave on the big patch of rocks. Visitors can also hear the noise of the water travelling in the wind occasionally, as if it announces that 'I am the Great!'

Tone Teh today is under the responsibility of the Conservation of the Forest Unit which acts in charge of protecting wildlife in the Bantat Ranges. The Office is located on the foot of the hill, on the large clear area, together with little stores, little rest shelters and parking places for all.

Everyone can reach the top of the fall by walking past different-sized areas of water and seeing people having a bath. Or some can walk along the concrete road along the rim of the forests, ending at the same place.

The greatness of Tone Teh, a King of waterfalls, is its height about 320 metres. The beautiful picture of water being thrown violently through the cliffs, bits of rocks and toptrees down to the below streams, can be seen throughout the year. It never becomes dry though in certain times during summer it has rather less water than usual. This means the 'environment destroyers' have not yet reached this plentiful source of water.

Forest around this area are full of various kinds of plants, especially Rattans. Unfortunately, the more Rattan furniture becomes popular, the less Rattan is available. In 1988 the Royal Rattan Project was set up by the King out of his kindness. The project will keep on carrying out the work for the next 5 years to a decade.

Thus, Tone Teh becomes a very good place to study Rattan because of its collection of Rattan.

เส้นทางสู่เขาช่อง

จากตัวจังหวัดไปตามถนนสายตรง - พัทลุง 20 กิโลเมตร ป้ายทางขวามือเขียนไว้ว่า 'ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าเขาช่อง' ซึ่งจริง ๆ แล้วอยู่ลึกเข้าไปในบริเวณเดียวกับน้ำตก ตามป้ายชี้บอกที่บอกระยะทางไว้เสร็จสรรพ ในบริเวณนี้ยังมีกองทหารและหน่วยงานอื่น ๆ ของกรมป่าไม้ เช่น สถานีวนกรรมภาคใต้

สวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์เพาะชำกล้าไม้รวมที่เขารัตนบุรีรัมย์ จึงเป็นทั้งสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ แหล่งศึกษาค้นคว้าวิจัย และให้บริการทางด้านป่าไม้

ภายในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าเขาช่อง มีอาคารพิพิธภัณฑ์นิทรรศการที่จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับธรรมชาติ กิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ความรู้เกี่ยวกับสัตว์และป่าไม้ที่ประชุมกลางแจ้ง สำหรับนั่งฟังบรรยาย ทางเดินชมธรรมชาติที่ผ่านजरงและสัตว์ต่าง ๆ ซากซ่อนอยู่ในแนวป่า ผู้มาเยือนแทบจะไม่รู้สึกถึงความเปลี่ยนแปลงของสิ่งก่อสร้างจากฝีมือมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นร้านอาหาร สำนักงาน หรือจุดแวะพัก เพราะทุกร้านกลมกลืนไปกับต้นไม้และธรรมชาติรอบข้าง ศูนย์

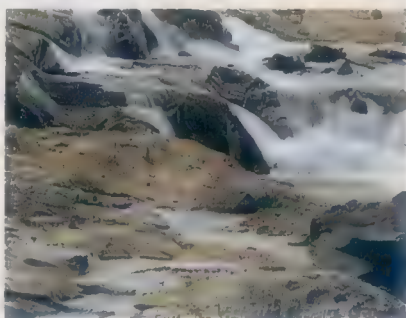

ศึกษา แห่งนี้ ได้รวบรวมพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ ไว้มากชนิด นับตั้งแต่จำพวกนกที่ส่งเสียงร้องเพลงหวานใสราวกับสาวน้อย ยุงรำแพน กิ้งก่าพญาล่อ ลิงค่างบางชนิด ไปจนถึงเต่า จาวาง เสือ ฯลฯ

ROUTE TO KAO CHONG

From the town to the Trang/Pattalung Road, about 20km, one will see the notice 'Centre of Nature Study and Wildlife-Kao Chong'. One can visit the waterfall by following the sign. This compound contains the army troops and other, offices belonging to the Department of Botany such as Botany Gardens, Nursery, Guesthouses etc. So Kao Chong is both a relaxing place and a place for research and study.

Inside the centre, there is a museum which contains displays concerning conservation and Botany. There is also an outdoor lecture theatre.

น้ำตกกะช่อง

เคยมีขุนศึก กิ่งกั้นใหญ่ ไม่เคยสร้าง
จากผาถ้ำวังโดนน้ำปลิวยังพลั่งสาย
น้ำรักป่า ป่ารักน้ำ ออห่างไกล
ภรรยาเจ้าชายเคยยกมาพบไม่แจ้ง

และที่มีชื่อเสียงกันมานานในเส้นทางเขาช่องนี้ คือ น้ำตกกะช่อง พระมหากษัตริย์หลายพระองค์เคยเสด็จประพาสมาแล้ว 'พระตำหนักโปร่งฤทธิ์' คือ ร่องรอยการรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ในแอ่งใหญ่หน้าพระตำหนักเคยเป็นที่ทรงเรือของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 และบนผาหินใกล้ยอดโดนน้ำปลิว มีจารึกพระปรมาภิไธยย่อในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เมื่อครั้งเสด็จในวันที่ 16 มีนาคม 2502

น้ำตกกะช่อง พ.ศ. 2524 เป็นที่รู้จักเลื่องลือในภาคใต้ ส่วนล่างคือ โตนใหญ่ที่น้ำไหลหล่นลงมาลงแอ่งอย่างมากมาย แอ่งใหญ่ที่สุดคือบริเวณหน้าพระตำหนัก ส่วนชั้นบนคือ โตนน้ำปลิว ที่น้ำปลิวจากผาสูง โศกนาฏกรรมครั้งใหญ่ใน พ.ศ. 2524 คือน้ำป่าที่เชื่อกันว่าเกิดจากการตัดไม้ทำลายป่าทางตอนบนของเขาส่งได้พัดพาต้นไม้ใหญ่หักโค่น หิน กรวด หวาย ถล่มลงมา

จากภูเขาพร้อม ๆ กับสายน้ำเขยือรกราก ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างรุนแรงน้ำตกกระซอแบบเย็นโหมเป็นลานทรายและใช้เวลาดูอยู่หลายปีกว่าจะฟื้นคืนสภาพเป็นป่าเขียวขึ้นมาใหม่ต้นเล็กโอ่งอ่อน ๆ อายุ 5 - 6 ปี เจริญแผ่เงาร่มประกาศการฟื้นคืนชีพของน้ำตกกระซอ สายน้ำอาจเปลี่ยนทางไปบ้าง แต่ต้นน้ำปลิวยังคงมีสายน้ำปลิวจากผาพร้อมกับความร่มรื่นเย็นที่กำลังกลับคืนมาเป็นลำดับ ถ้าหากบทเรียนเมื่อปี พ.ศ. 2524 จะเป็นทั้งจดจำในหัวใจใครบางคนจนไม่ก่อให้เกิดประวัติศาสตร์ซ้ำรอยขึ้นมาอีก

Nam Tok Chong was very wellknown in past years. The aspect which illustrates the area's popularity is the fact that many Kings used to take trips here. King Chulalongkorn used to stay at 'Phratamnakprong-gruthai' and one of the enormous rocks has King Rama VI's and his wife's signatures.

Preceding 1981, Nam Tok Chong was a very famous area in the south. Unfortunately, disaster occurred in 1981, there was a lot of water due to the deforestation, and this water caused very bad erosion. The pressure of the water during heavy rains, also contributed to loss of the beauty of this area. Nam Tok Chong was changed into an area of sand, and it will take a long time to revive the beauty.

น้ำตกสายรุ้ง

สายสายรุ้งน้ำ งามแผ่นหินลาน พระกา
แอ่งน้ำใส ป่าสาวยอดน้ำ คั่นความงามตาม
แบบฉบับของน้ำตกต้นน้ำลำธารธรรมชาติ
ยังคงความอุดมสมบูรณ์เหลือไว้รอยแห่งให้เที่ยว
ชม ไม่เพลินตาเพลินใจในน้ำตกสายรุ้ง วันนี้

หากคุณฝันถึงโลกของน้ำตกอันสวยงามสักแห่งหนึ่ง อาบแอ่งน้ำเย็นใส เพลินตาเพลินใจกลางไพร

กว้าง ผืนของคุณไม่ต้องรอให้ถึงหน้าร้อนหรือหน้าหนาว น้ำตกสายรุ้งงามพร้อมเสมอให้ผืนของคุณเป็นจริง หนทางสะทอลลาย ไม่ไกลไม่ไกลต้นต้นน้ำที่สามแยกถนนคด ขับรถชมทัศนียภาพเรือกสวนไร่นาสองข้างทางผ่านสะพานข้ามคลองสิบสายเหมือนจะโยให้นักภูมิศาสตร์รับรู้เรื่องอันอุดมสมบูรณ์ของป่าต้นน้ำลำธารเมืองชาวและเบื้องหน้าของหิวเหือกเขารัด ประมาณสิบสี่กิโลเมตร นับจากสามแยกเริ่มต้น ป้ายบอกขื่อน้ำตกสายรุ้ง 4 กม. ด้านซ้ายมือ เลี้ยวรถเข้าไปตามถนนเลียบเนินควนสาดชัน หากหันกลับมามองจะเห็นทิวในบางพาราปูพรมเขียว ลิบลิ่วไกลสุดตา สุดถนนตรงตามแอ่งน้ำใหญ่

ถึงแล้วน้ำตกสายรุ้ง-สาดสายรุ้งน้ำยามเช้าถึง ก่อนเที่ยงในฤดูวันว่างผืนหม่นฟ้า สายน้ำโครมครืนยามหน้าฝนประกาศเขตต้นน้ำลำธาร สาดสายพัดปลิวละลือ ล่องเป็นแถบขาวราวผืนผ้าขาวาวกว้างขนาดหมื่นบาท

ผ่านหน้าผาสูงชันจากชั้นที่ตื้นถึง ลาม-ที โชดหินน้อยใหญ่ ให้เหยียบย่ำ นั่งฟัง ชมหมู่ปลาแหวกว่ายน้ำใสให้ชม บางทีปลาหวดขนาดตัวลวกสีเทา จะมอวดกายให้คุณ ชมตรงแอ่งน้ำลึกใส งานงานหินแฉะชั้นสองปูพื้นขาวเงา นอนผ่อนพักแรงที่สูงชันจากชั้นที่หนึ่งและต่อไปชั้นที่สาม-สี่ ที่จะเรียนรู้เรื่องป่าต้นน้ำลำธารอันนอกเหนือไปจาก ความงามความสวยใจ

สายรุ้งน้ำงามตาพาสวยใจ ถึงคงทอดกายโย สายธารผ่านไหลไปตามชายห้วยคลองล่องเลี้ยวไปหล่อเลี้ยงต้นไม้ต่างเมือง อย่างไม้ชาดสาย กับไม้เก็ดเตลยรัฐ

สายรุ้งงามสายทอดสวย
ชาดสายพาดทุ่งวังน้ำตก
งามมีไม้รายรินดินคงรัก
เยมอ้อมอุ้มเพลินตาทุกเวลา

SAIRUNG WATERFALL

A beautiful rainbow of water.
A wonderful terrace of rocks
Fasinating clear water bowls
Virgin forest

The above is a description of the beauty of Sairung (rainbow) Waterfall.

If you dream of the 'world of water-falls', your dream will come true if you drive to Sairung Waterfall. You won't be disappointed! Begin your journey at Thanonkot and cross many canals (which illustrates the abundance of water!) and it will take only 14 kilometers to reach the notice showing the way to the fall. The distance is 4 kilometres and the fall is on the left-hand side onto the road which goes up the hill and you will reach the fall.

น้ำตกไพรสวรรค์

ลานหินสวยน้ำใส สีนํ้า งามพรรณไม้ก่าย
เกาะโชดหิน และเสียงนกเขียวกว่าขับขาน
สวรรค์กลางไพรในความงามไม่ถอยห่าง
ที่ไรท่ามจะพบกันใต้หิน น้ำตกไพรสวรรค์

เว้นความสวยตาสุดใจไว้ในน้ำตกสายรุ้งตกินิต
หนึ่งมาดื่มด่ำน้ำพิศสวรรค์กลางไพรในน้ำตกไพรสวรรค์
สองรูปแบบความงามที่รวมกันอยู่ที่นี้ ที่ลานหินสวยหยาด
น้ำใส และลำน้ำจากผาสูงสืบลิวจากน้ำตกสายรุ้งมุ่งสู่
ถนนสายไปประเพณีในเพียงสี่กิโลเมตรป้ายชื่อป่าดง
ไพรสวรรค์ 4 กม. ด้านซ้ายมือ จนหมดตัวคดเคี้ยว
ปักหมุดชุมชนแห่งหนึ่งที่คุณน่าจะจดตรงจุดแรกของ
ความงามบนหน้าผาได้อย่างเหยียบหินก้อน หินลาน เดิน
ตามสายน้ำถ้าเย็นมากอาจจะผ่านหน้าไปจุดที่จุดแรก
ของน้ำตก นานไม่ทันเหยียบที่เดินไต่บันไดหนานสายน้ำ
ตกเบื้องหน้า สดสวยลิวล่องแข่งไหลโชดหินหันท้า
เป็นผืนขาวราวสโนว์ในแอ่งสองข้างไหลย่นหินหลังให้ฉ่ำนั้น
คุ้มค่าหากมีเวลาปั่นไต่เลียบหินผาขึ้นในคู่น้ำนางหม
สไปนซ์ในเสียงของน้ำตกความสวยงามของหินลานกว้าง
อาบน้ำกลางแอ่งน้ำใสสวยแหวกดื่มด่ำความจำเริญ ให้
ยกเชียวกว่ากีสลัดเสียงไล่ขับกล่อมระบายสีกลิ่นสาระพัน

น้ำตกไพรสวรรค์ (Praisawan Waterfall)

โดยรอบด้าน ธรรมชาติตระการตาใจกลางไพรสวรรค์
ลานหินสวยงามใส สลับน้ำ วันนี้งยังมีวันโดยรา
คงความร่มเย็นเป็นตาพาสุขใจ และยังคงความเป็นสวรรค์
กลางไพรให้คนดื่มด่ำไปนานแสนนานตรวนเท่าที่คุณ
รักษาป่าต้นน้ำสำคัญไว้ได้ ตรวนนั้นสวรรค์ยังคงเป็นของ
คุณ

PRISAWAN WATERFALL

The terraced-rocked gardens with clear water
The beautiful plants creeping on rocks
The sweet melodies of birds

A heaven in the middle of the forest
Among the quietness one is not lonely.
This is the description of Praisawan Waterfall....

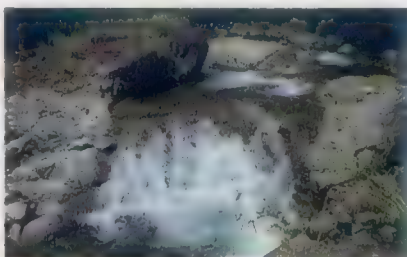
One can continue to absorb the beauty
of nature, from Sairung Waterfall on the Trang-
Pailien Road, only 4 kilometres. It will be worth
the climb up the 'stairs' of water, to have a look
at the second level of the fall. Visitors can have
a swim in the clear water bowl and listen to the
sweet sound of the birds.

หนานหินปู : หนานน้ำใสก้นถึงไพรสวรรค์

ในเส้นทางก่อนถึงน้ำตกไพรสวรรค์ สองฟาก
ทางตกดินไปด้วยกล้วยป่าลำต้นอวบอวบเปลือกเขียวถึง
ขอบถนนแทบจะเอื้อมมือถึงแนวทางขวามือก็ตัดงกกล้วยป่า
เข้าปัดคือ อารน้ำจากสายน้ำตกไพรสวรรค์ที่เรื้อยไหลลง
มาเบื้องล่าง จุดหนึ่งในช่วงเส้นทางนี้ที่ไม่ควรจะละเลย
ผ่านไบน คือบริเวณสายธารที่เรียกว่า 'หนานหินปู'

สายธารจากน้ำตกไพรสวรรค์เรื้อยผ่านมาถึง
หนานหินที่ชาวธารกลายเป็นสายน้ำตกเล็ก ๆ แล้วไหล
ลาดมาเป็นแอ่งน้ำใสชวนให้ลงว่ายอาบ ก่อนที่จะทะ
ซอนลัดเลาะต่อไปท่ามกลางไพรพฤกษ์เขียวระอุสอง
ฟากธาร

ป่าดงพงไพรสูงชันหนานหินปู ชาวบ้านขึ้นมายัง
เจ็ดกรวี่ว่า 'หินเลนน้ำ หนานหินปู'
สองแควดู แล้วจะรู้ว่าไม่เลินหินนะ

ลำปลอก พลันน้ำตกเหวไฟฟ้า

บนถนนสายตรัง-พัทลุง เลี้ยวซ้ายที่ถนนคด
ผ่านทางเข้าน้ำตกสายรุ้งและไพรสวรรค์ปลายทางของน้ำ
ตกสายย่านตาขาว คือ 'ลำปลอก' ห่างจากตัวจังหวัด
ประมาณ 47 กิโลเมตร

ลำปลอกมีน้ำตกชั้นใหญ่ ๆ ไม่ต่ำกว่า 6 ชั้น
ในเส้นทางระหว่างขึ้นบน จะมองเห็นทิวทัศน์งดงามโดย
รอบไกลออกไปถึงปากน้ำปะเหลียนและเกาะแก่งในทะเล

น้ำตกลำปลอก (Lamplog Waterfall)

ความงามของลำปลอกคือ ความใสสะอาดที่ตามองเห็นปลาในน้ำ และก้อนกรวดทรายใต้น้ำได้อย่างชัดเจน ยามมองจากมุมไกลจะเห็นแอ่งน้ำลำธารเป็นสีน้ำเงินใสแจ้วราวกับสระที่มนุษย์สร้างขึ้น

คุณค่าของลำปลอกมิใช่แต่ความงามที่ปรากฏแก่ตา สิ่งยืนยันคือ 'โครงการไฟฟ้าพลังน้ำคลองลำปลอก' ซึ่งน้ำบนชั้นเหนือสุดได้ถูกอัดแรง ๆ เข้าไปในท่อใต้น้ำให้แรงยิ่งขึ้นด้วยความลาดเทของบ่อเพื่อจะไปหมุนกังหันให้เกิดกระแสไฟฟ้า สำหรับแจกจ่ายไปยังหมู่บ้านใกล้เคียง นับเป็นไฟฟ้าพลังน้ำตกแห่งเดียวของจังหวัดตรัง

LAMPLOG - Water for Electricity

On the Trang / Pattalung Road, turn left at Thanon Kot on the same route to Sairung (rainbow) Waterfall, and you will arrive at the waterfall called 'Lamplog'. It is 47 km from town.

Lamplog has not less than 6 levels of the falls. On the upper level beautiful scenery can be seen.

Its beauty is the very clear water — so clear that we can see fish swimming among the sand and stones. From a distance the water in the stream, which is very bright blue, looks unrealistic.

Its value is not only its beauty, but also the power of its water — enough to produce electric energy!!

ตรังเขา...ป่าที่รักษามิอวล

ความอุดมสมบูรณ์แห่งป่าเขามองเห็นเป็นหัวเทือกสีเขียวขลิบลูกฟ้า ไหลทอดและระยิบระยับในตามเข้าที่เคลือบเป็นเมฆขาวบาง บอกถึงความชุ่มชื้นที่กระเฝ้ามมาแฉะเป็นหยาดฝน หลังสายน้ำหล่อเลี้ยงพืชพรรณจากป่ามาบนทุ่งนาไปสู่เมือง หลั่งเลี้ยงดำขึ้นสร้างความสมบูรณ์ไปทั่ว หวั่นหวั่นเรไรในเงาป่าคิณชีวิตชีวาที่ยังคงมีอยู่ เสียงขับขานเพลงพื้นบ้านด้วยสำเนียงบักขี้ได้อย่างชาวตรังแท้ บอกถึงความหนักแน่นของชาวชนบทที่ยังไม่แปรเปลี่ยน แม้บทเพลงจากวิทยุจะส่งเสียงแทรกเข้ามาบ้าง แต่ก็มีซาวกลบลิลาเฉพาะตัวของบทเพลงที่ขับขานลงได้

เข้ามิด...รอบรถทุกเล็ก นูเลอฮกจากหมู่บ้านชายเขา เงาะ ลางสาด ทุเรียน มังคุด สะตอ พืชผักต่าง ๆ ทะยอยสู่ตลาดในตรังเมืองมีวันวัน ผลัดเปลี่ยนไปตามฤดูกาล ย่างพาราที่วางซบซ้อนกันงอโดยนด้ายเข้าสู่ตัวเมืองเพื่อแปรเปลี่ยนเป็นเงินตราขณะที่อาหารสดประเภทเนื้อ เครื่องประกอบในการอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ทะยอยสวนเข้าไปลับเปลี่ยน

ลาย...บ้าย หมู่คนแปดหน้าจากในเมืองและต่างถิ่น คืออาคันตุกะที่จะเข้าไปเยี่ยมเยือนธรรมชาติแห่งขุนเขา ไร่นา ป่าไม้และธารน้ำตกด้วยใจรัก แม้ว่าบางครั้ง ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของคนเมืงที่เข้าไปถึงจะก่อให้เกิดสิ่งที่ไม่เป็นมงคลแก่คน เช่น เศษถุงพลาสติก

เศษแก้ว อยู่ข้างก้นตามตรังเขาก็คงยังยืนค้ำทิ้งจะมีใคร
เข้าไปเยี่ยมเยียนและพบหาความจำเ็นสดชื่นติดตราใจ
กลับคืนไป เพราะเมื่อใดที่ถึงถึงความเย็นฉ่ำแห่งสายน้ำ
พลัรรมเฆของแมกไม้เมื่อนั้น ความตระหนักต่อความ
สำคัญของป่าไม้ ต้นน้ำลำธารความเป็นธรรมชาติของป่า
เขาย่อมเกิดขึ้น

TRANG KAO (Mountain Life)

Mountain life has also created various cultures and traditions. Para Rubber, fruits, vegetables are grown well because of good weather and moisture from forest and waterfalls. These products play a large part in the economy of Trang.

The charms in Trang Kao tempt visitors because of its forests streams and falls (even though the noise from the water becomes less because of natural destructions). Teenagers in Trang Kao still wade through the streams catching fish in the falls and are proud of themselves, instead of walking around town in jeans and listening to music. Old, kind men and women still carry typical tools to hunt in the forests. 'Sakai', a tribe in Trang Kao still finds products from the forests to exchange for rice with villagers. Folk songs are still being heard even though modern songs from radios influenced them.

In the very early mornings, minibuses are often driven from the hillside villages carrying rambutans, durians, mangoesteen, pamelos and other vegetables to the market. The fruits they carry are up to the season. Piles of Para

Rubber lay on the mini-buses, too. They are taken to be sold, and in return, meat and other household necessitous are taken back home.

In the afternoon visitors go there to seek happiness from nature and sometimes villagers are dissatisfied with rubbish left by the visitors such as plastic bags or broken glasses. But they still welcome their guests. As soon as we appreciate the pleasant feeling we get from nature, we will gradually begin to realize the importance of forests. As a result there will be fewer people who will disregard them.

If people don't realize soon the serious effects destruction has on forests, the damages will be immense.

JINTARUNGSI SCHOOL

30/1 PLENPITAK ROAD,
AMPHUR MUANG, TRANG 92000
THAILAND

บริษัท อาร์.เอส. รับเบอร์ จำกัด
R.S. Rubber Co., Ltd.

69/3 ถนนเพลินพิทักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง 92000
โทร. (075) 211168 โทรสาร (075) 211180

69/3 Plernpitak Rd., Amphur Muang, Trang 92000
Tel. (075) 211168 Fax. (075) 211180

บริษัท ฟ้าตริง เคเบิล ทีวี จำกัด
FAH TRANG CABLE T.V. CO., LTD.

เคเบิลทีวีมีค่า... ไม่เหมือนที่มองครั้น

ตรัง

ตลอดแนวชายฝั่งทะเลยาว 119.20 กิโลเมตร เรียงรายด้วยหมู่บ้านตามยานบางปากน้ำ ที่ผู้คนยังทวักชีวิตสงบเรียบง่ายด้วยน้ำใจ สภาพพื้นที่มีทั้งที่เป็นหาดทรายเนียนละเอียด น้ำทะเลใสสะอาดมองเห็นแนวปะการังใต้น้ำและป่าชายเลนอันอุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงชายฝั่งตามธรรมชาติ

เกาะแก่งตกลำ 46 เกาะ นับจากปากอ่าวทางด้านเหนือ อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม และที่ลงไปทางใต้อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา มีหาดทรายขาวริมน้ำใสสะอาด ถ้ำสวย แนวปะการังทั้งน้ำตื้นและน้ำลึกทอดเชื่อมระหว่างเกาะล้วนสวยงามหาที่เปรียบได้ยาก นับเป็นสวรรค์ของนักนิยมทะเลที่มีชื่อเสียงติดอันดับโลก และเหนือสิ่งอื่นใด คือคุณค่าทางนิเวศวิทยาอันสูงล้ำ เพราะเป็นแหล่งอาศัยของสรรพสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์น้ำทั้งหลาย โดยเฉพาะปลาใหญ่ชนิดที่ทำรายได้แก่ชาวประมงมีละม้ายมาคมหาศาล

ช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายน เป็นระยะปลอดมรสุม โอกาสเปิดของการท่องเที่ยวเลื่องลือวันตก หากเลือกจะท่องเที่ยวเลาะริม ลำน้ำงานที่มุ่งเที่ยวของเอกชนหลายแห่งมีบริการเรือพร้อมที่พักและอาหาร ถ้าเป็นคนละเล็ก ๆ อาจใช้บริการรถ-เรือ ที่ไปมาประจำวัน หรือเช่าเรือประมง เรือหางยาวขนาดใหญ่ตามท่าเรือต่างๆ ตั้งแต่ปะเหลียน กันตัง เจ้าไหม ฉางหลวง จนถึงปากเมง

TRANG'S SEALIEF

Scattered along the 119 km coast are houses on both banks. The people here are generous and kind. The sand is delicate and the clear water of the seas reflect the white clouds in the beautiful sky. On each beach, the forests are fertile and there is a good source of fish.

The 47 islands in the north are under the responsibility of the National Park Ba Mui Office and the islands in the south belong to the National Park Ba Mui Island group. The delicate, white sandy beaches, blue clear water, attractive caves and the range of corals both in the shallow and deep water, are heaven for all tourist. Above all, it is a very good educational sea resource.

During December-April is the safe time to travel as it is the sea-monsoon season, a good chance to take a voyage. There are many tourist agencies in Trang. Groups, big or small, can hire boats of various sizes to go along the port from Paliem, Kantang, Chaomai, Changlang to Pakmeng.

หาดปากเมง (Haad Pak Meng)

ในตำนาน...มีตำนาน

เกาะแก่งต่าง ๆ ในท้องทะเลอันดามัน ตรงน่านน้ำเมืองตรัง ต่างมีข้อเล่าขานเป็นตำนานหลากหลาย ส่วนหนึ่งเริ่มต้นจากพระมวงหนุบ้านตรงปากน้ำตรังในเขตตำบลนาเกลียวของอำเภอกันตังกล่าวว่า นานมาแล้วมีสำเภาเมืองจีนมาค้าขายและจอดเพื่อขนถ่ายแลกเปลี่ยนสินค้าตรงท่าเรือปากน่าน้ำสำเภาได้ขอลูกชายของหัวเมียจากจนคู่หนึ่งไปเป็นบุตรบุญธรรม เวลาผ่านไปสิบปีก็กลายเป็นเรือสำเภากลับมาอีกครั้งโดยมีชายหนุ่มเติบโตจากเด็กคนนั้นเป็นนายสำเภาแทน สองตายายได้ข่าวก็แสนดีใจคิดจะไปเยี่ยมลูกชายให้หายคิดถึง แม้ฐานะยากจนคนแค่นี้มีเพียงผ้าขาวพันกายก็ยังถือมะม่วงสุกคู่หนึ่งไปเป็นของฝาก ฝ่ายลูกชายกลับเกิดความขวยมิอาจยอมรับได้ ทั้งยังให้ลูกเรือขับไล่ส่งและรีบออกเรือไปทันที สองตายายตระลึงจนที่ชายหาด มะม่วงหลุดจากมือยวบย่นะแรงแลเรือที่ไกลออกไป หากกล่าวสรุปแง่ลูกออกบุญให้ประสบความสำเร็จแล้วเห็นหน้าเข้าหาฝั่ง ทันใดนั้นทะเลก็ปั่นป่วนด้วยคลื่นลมจนเรืออับปางลง ตรงจุดนั้นมีเกาะเกดราที่รูปร่างเหมือนเรือสำเภาหันหัวออกนอกฝั่ง บรรดาข้าวของและสัตว์ที่อยู่ในเรือก็กระจัดกระจายกลายเป็นเกาะน้อยใหญ่ เช่น เกาะหนู เกาะนก เกาะกระดาน เกาะแวน เกาะไห เกาะเขือก เป็นต้น ฝ่ายสองตายายก็สิ้นลมตรงนั้นภายหลังมีต้นมะม่วงขึ้นมาแทนที่ ผลที่ออกมาก็

น้ำเปลือกคือหางกิ่งที่ยื่นออกทะเลมีรสหวาน ส่วนที่หันเข้าด้านในกลับมีรสเปรี้ยว นำเสียดายที่คนรุ่นหลังไม่มีโอกาสได้กินกันเพราะมะม่วงต้นนั้นตายไปนานแล้ว ณ ที่นั้นปัจจุบันเหลือแต่บ่อน้ำใหญ่ตรงโคนต้น กับความเชื่อเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์ของ 'ใต้พระมวงทอง' ที่ชาวเรือบนานเรียกหา ด้วยเชื่อว่าเป็นวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ที่สามารถกำกับคลื่นลมในทะเลได้ ภายใต้ศิลปะของการผูกเรื่องตำนานเหล่านี้ ซึ่งอาจแทรกคิคำสอนแต่ลึกลงไปกว่านั้น คิปลัญญาเตือนสำหรับนักเดินเรือในช่วงปากอ่าวที่ต้องเรียนรู้กระแสลม กระแสน้ำ และตำแหน่งแหล่งที่ของหินโสโครกหรือสันดอนทราย เพื่อจะได้ไม่พลัดพลั้งดังที่มีผู้พลัดมาแล้ว

LEGENDS ABOUT THE SEAS

Innumerable legends exist about the village located on the mouth of Trang River, Tambon Naklua which is part of the Kantang district. Many years ago, a ship came from China to trade. The captain asked for his son to be brought up by a poor couple living in the village. Time passed by, and in twenty years that ship came again. The captain of the ship was that the old couple's stepson. The old couple received the news with great pleasure and decided to visit their son, who they had missed a lot. They took a ripe mango to give to him, because they were very poor, and could not offer anything else. Unfortunately, the son was too ashamed to greet his parents because they were poor, and he didn't accept the mango. He then ordered the crew to take the couple from his ship and quickly set sail. The couple was puzzled and sorrowful. Standing on the beach, the mango dropped from the woman's hand as she watched the ship sailing away, faraway!! The old man cursed his ungrateful son and wished misfortune upon him, and then turned towards the shore. Suddenly, the sea became rough, full of stormy waves, which wrecked the ship. The ship sank.

and at that spot there is an island which looks very much like a ship which has turned its front to the sea. The island is called 'Petra' which means 'ship'. The belongings and animals aboard the ship scattered throughout the sea and became islands, big, and small in size. For example Koh Mu (pig), Koh Nok (bird), Koh Kradan (flat piece of plank wood), Koh Wan (ring) and Koh Chueg (rope) and many more. The couple died at the spot too and a mango tree grew up at the same place where their bodies laid. The fruit grew strangely; the fruit on the branch which stretched out to the sea yielded sweet fruit, but the other branches which faced land yielded sour fruit. Unfortunately, the tree died a long time ago and no one has had opportunity to taste the fruit. At present, only a big well is left from the tree. Fishermen often pray for 'Tohphramuengthong' which is the belief that they will be protected from danger in the sea.

เขื่อนเกาะกลางทะเลสิคราม

กลามท้องทะเลสิครามอันไพศาล จากกันตั้ง
ถึงสิเกา เรียงรายด้วยเกาะน้อยใหญ่ที่มีความงามเด่น

ต่างกันออกไปตามที่ตั้งและสภาพธรรมชาติ นักท่องเที่ยว
ควรต้องใช้เวลาหลายวันหากต้องการสัมผัสความงามแห่ง
ทะเลด้านนี้ให้ถ้วนทั่ว

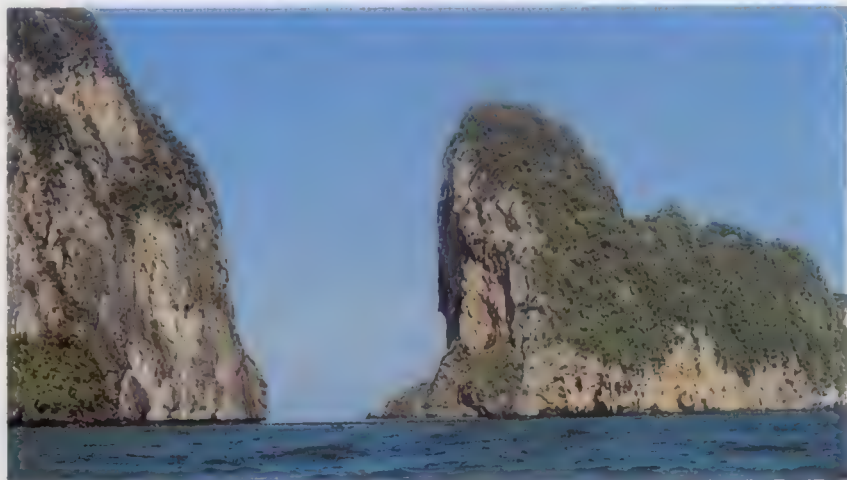
ล่องทะเลปะเหลียน

ทางด้านซ้ายฝั่ง ปะเหลียนมีหาดทรายยาว
เหยียด และเกาะแก่งกลางทะเลสวยงามไม่แพ้ที่อื่น จุดเริ่ม
การล่องทะเลคือท่าเรือปะเหลียนที่ห่างจากตัวจังหวัด 47
กิโลเมตร แต่ใคร ๆ มักจะเรียกตรงนั้นว่า ท่าข้าม ด้วย
เป็นท่าเรือโบราณและเรือโดยสารไปยังเกาะแก่งต่าง ๆ
ทั้งเป็นท่าข้ามลำน้ําไปสู่ฝั่งแผ่นดินทางด้านบ้านหนองสาร์
เกาะเหลาหรือังได้

LAUNCHING OF BOATS AT PALIEN

The long sandy beach at Palien is very beautiful compared with the beaches in other places. The beginning point for the journey is from Palien Port, 47 kilometers from the town.

เกาะเหลาหรือัง Koh Lao Rieng

ลวดลายหินที่แหลมทองสภาร์

จากสะพานท่าข้ามไปตามถนนประมาณ 3 กิโลเมตร ก็จะถึงทางแยก ด้านซ้ายไปด้านศุลกากรและด้านขวาไปแหลมทองสภาร์ หาดทรายขาวทะเลที่พักผ่อนของชาวประมงซึ่งยินดีต้อนรับนักท่องเที่ยวทุกคน

พักผ่อนที่แหลมทองสภาร์ เดินเลียบโขดหินริมทะเล ที่โปร่ง พรุณ แสงปรู อาจเป็นด้วยการพักผ่อนอันยาวนานของชาวประมงและพลเรือน เพลิดเพลินไปกับทิวทัศน์อันแปลกตาของแหลมหินที่ยื่นยู่สู่พื้นน้ำ แล้วรับลมทะเลเย็นระรื่น หรือเฝ้ารอตะวันตก ล้วนให้ความประทับใจไม่จืดจาง

สุบสำราญ... ที่หาดสำราญ

จากตัวเมืองตรงไปตามเส้นทางสู่ปะเหลียน 29 กิโลเมตร และเลี้ยวเข้าทางขวามือตามป้ายขึ้นบ่ออก 22 กิโลเมตร... ความสุขสำราญรออยู่ข้างหน้า

กลางสายลมและเสียงคลื่นบนหาดทรายนุ่ม นักท่องเที่ยวจะจัดกระจายอยู่ตามเงาร่มริมหาดและไล่คลื่นเล่นเลียบอกไป

ตามน้ำลง หาดทรายดูทอดยาวจะเดินได้ถึงเกาะแก่งสวยงามกลางทะเลเบื้องหน้าโน้น เกาะหมู่ เกาะเกสร เกาะพริ้ง และลิบง ดูไกลกว่าที่คิด

บรรดาผู้พิสมัยกลืนไอน้ำเต็มก็รอคอยช่วงน้ำขึ้นเพื่อจะได้ลงไปแหวกว่ายให้เต็มอัม

นี่คือภาพความสวยงามจาก... หาดสำราญ บึงทะเลหลังน้อย ๆ ริมหาดอาจเป็นที่พักผ่อนอย่างปลอดภัยของคำคืนที่นี้

PATTERNED ROCKS AT YONGSTAR CAPE

About three kilometers from the bridge, Takam, along the road, turning on the way to Yongstar Cape, there is another beach that welcomes all visitors.

Relax at the cape or walk on rocks at the rim of the sea. The rocks have a strange appearance — as they contain many 'holes' which have come from the constant rattling of the waves over hundreds of years.

หาดสำราญ (Samran Beach)

From the town along the Palien Route about 29 kilometers, turn left at the 22 kilometers mark. A pleasant experience is waiting ahead.

Visitors resting on the soft sandy beach, can hear the pine trees along the shore, blowing in the wind.

When the tide is low, one can walk along the beach and reach the islands ahead... Koh Mu, Koh Petra, Laorieng and Libong are not very far.

If you are lucky, on some morning, you will see schools of dolphins jumping in the water. People who have a chance to see this are fascinate.

For swimmers, swimming is most pleasurable at high-tide. This is a most picturesque and pleasing scene at Had Samran.

แหล่งโบราณคดี ที่เกาะสุกร

เกาะสุกร คือเกาะขนาดเล็ก มีพื้นที่ประมาณ 100 ไร่ อยู่ห่างจากเกาะภูเก็ตประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นเกาะที่สวยงามและมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

จุดเริ่มต้นของการเดินทางสู่เกาะสุกร เริ่มจากท่าเรือที่เกาะภูเก็ต ซึ่งใช้เวลาประมาณ 40-50 นาทีในการเดินทาง

พื้นที่ทางบกของ เกาะสุกร มีกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย

หาดทรายบนเกาะสุกรมีสีเหลืองนวลและน้ำทะเลที่ใสสะอาด เป็นที่นิยมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนและเล่นน้ำ

แต่ในเกาะสุกรยังมีสิ่งที่น่าสนใจอีกมากมาย เช่น แหล่งโบราณคดีและธรรมชาติที่สวยงาม

เลี้ยงห่าน เละไก่ และลูกกรร

จากนั้นเมื่อถึงเวลาเลี้ยงห่าน เละไก่ และลูกกรร ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญของชุมชน

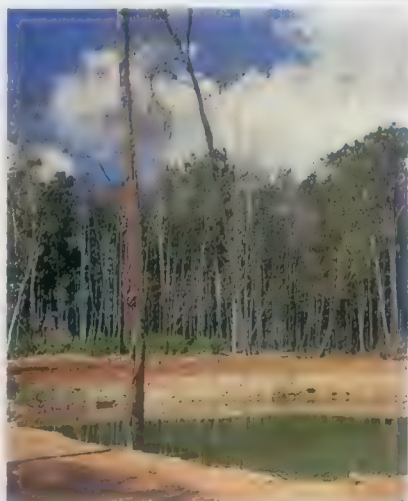

GOOD QUALITY WATERMELON AT KOH SUKORN (MU)

Koh Sukorn is the official name while Koh Mu (Pig Island) is the local one. Muslims live here which is a contrast to the name of the island because they don't eat pork.

Every one hour boats set out every morning taking only 40-50 minutes for each trip. Walking is still necessary to get from one place to another on the island.

The sand here is fine, like powder, and the colour is light yellow. The water is very clear. New resorts have sprung up to welcome tourists. Watermelon here is sweet and has a unique taste. It may be because of the land or the weather. During March and April this becomes glorious as this is the watermelon season.

บ่อน้ำร้อน
บ่อน้ำร้อน - ไลน์แร่

จากแพขนานยนต์นี้จึงหาได้ ไปตลาดสันทราย
หาดเจ้าไหมประมาณ ๕ กิโลเมตร เลยเดินเรื่อยมา
สวนแดงแต่เล็กน้อย ทางด้านขวามือจะมีถนนแยกเข้าไป
อีกประมาณ ๑ กิโลเมตรก็ มาหน้าโรงเรียน

บ่อน้ำร้อนนั้นทำเอาคนได้เข้าเป็นจุดดึงดูด
และก่อสร้างอาคารขึ้นมา มีถนนคั่นกลางแยกสวน
เป็นเขตและอาคารเรือนคั่น น้ำนั้นบ่ออยู่ใต้ อุณหภูมิ
ไม่ต่ำกว่า 70 องศาเซลเซียส ฟองทรายที่ผุดพุ่งขึ้นมา
เป็นครั้งคราวมีกลิ่นจาง ๆ ของกำมะถันแทรกขึ้นมาด้วย
อนาคตของบ่อน้ำร้อนแห่งนี้อาจกลายเป็นแหล่งอาบน้ำแร่
แห่งแรกของเมืองดังก็เป็นได้

ผู้ที่ท่องเที่ยวที่สนใจความเป็นธรรมชาติอาจ
เดินเท้าลุยป่าขึ้นถึงหนองน้ำร้อนในป่าหิมเลน ซึ่งขึ้น
บริเวณท้ายหลังผิงเกอน น้ในส่วนของหินรูปร่างต่างๆ
ส่วนแรก และตาดองเจือ ๆ เมื่อไหลผ่านแนวป่าสู่ลำคลอง
ไกลออกไป

'บ่อน้ำร้อน'

๑. ๑.๑.๑.๑. ๑.๑.๑.๑.
 ๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.
 ๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.
 ๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.๑.

HOT WATER WELLS – mineral vapour

Board the ferry at Tasom, go along the way to Chaomai for about 6 kilometers and Ban Khuankhang on the right hand side, there is a road leading to a 'Hot Wells'. The Thai word is 'BORNAMRON'.

Water in the wells is very warm. Its temperature is never less than 70°C. The bubbles that come up occasionally smell like some kind of mineral.

หาดทราย (Yao Beach)

‘เจ้าโหม’ หาดขาม ถ้ำสวย เขาสูง และรอยยิ้มจากหมู่เอ

เจ้าโหม ชื่ออื่น ๆ และสถานที่ ที่เที่ยว ได้ทั้งหมู่บ้าน ลำคลอง หาดทราย เจ้า เจ้า เจ้า รวมทั้งอุทยานแห่งชาติซึ่งมีทั้งการล่องเรือในเขตอำเภอสิงห์ แต่มีอาณาเขตครอบคลุมมาถึงที่นี่

เจ้าโหมอยู่ติดกับพื้นที่ทำการเกษตรในจุดเดียวกัน ห่างจากตัวเมือง 59 กิโลเมตรทางเรียบชายทะเลมาตามทาง และ 47 กิโลเมตรทางลัดผ่านลำน้ำเจ้าโหม ไปยังพวนพวนบุรี ผู้ที่เป็นผู้ขายผลไม้จะมีบริการรถรับจ้าง ซึ่งรถจ้างดูที่ทางที่หาเช่าได้ไม่แพงนัก

ในเจ้าโหมมีโรงเรียนสามภาษา มีสองวัดของแผ่นดินที่โอบล้อมด้วยทะเลด้านหนึ่งและลำคลองอีกด้านหนึ่ง เพื่อความสะดวกพาเรือประมาณ 20 เมตร ขึ้นสู่ดินแดนเจ้าโหมก็แล้ว

จากนั้นเขตเขาภูกระโดงอลมที่ดูโดดเด่นหายทาบกับพื้นที่สีครามก็เห็นเขื่อนพวนพวน ต่อมาเป็นผืนน้ำกว้างไกลลิบ ๆ ที่หอยสังข์เกลียวคลื่นเข้ามาสัมผัสหาดทราย ที่ตรงนี้คือ หาดยาว ซึ่งมีความยาวประมาณ 5 กิโลเมตรนับจากเขากะโดงอลมไปจรดหนองหลัง พื้นที่บริเวณชายหาดกว้างขวาง มีร้านอาหาร นอกภัตตาคารระขนาคใหญ่ นอกจากนักท่องเที่ยวแล้วโรงเรียนต่าง ๆ มักนิยมนำนักเรียนมาเข้าค่ายพักแรมกันเป็นประจำทุกปี แต่มีข้อควรระมัดระวังเรื่องการเล่นน้ำ เนื่องจากน้ำลึกและคลื่นจัด

เลยเข้าไปอีกคือที่ตั้งของหมู่บ้านเจ้าโหม ซึ่งอยู่ตรงปากคลอง นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสชีวิตประมงหมู่บ้านอีกรูปแบบหนึ่ง ภาพเด็กเล็กและผู้หญิงกันหน้าบ้านอยู่กับการแกะไขปูต้ม อันเป็นสินค้าราคาดีออกไปสู่ตัวเมือง ใต้ตึกปลูกหมักและเรือประมงเล็ก คือภาพประจำหมู่บ้าน ทุก ๆ เข้าของวันที่คลื่นลมสงบ ผู้ขาย

ขอพญานางว่าเรือดำ มีพญานางอยู่ด้วย... ขอพญานาง
มา... ให้อำนาจพญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...

สิ่งนี้คือสิ่งที่มีชีวิต... พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...

ชาวบ้านเจ้าใหม่... สอนให้พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...
พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง... พญานาง...

สำหรับเรือ... เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย...
เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย...
เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย...
เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย... เรือที่ขโมย...

ลึกเข้าไปตามคลองเจ้าใหม่... คือที่ตั้งของถ้ำสวย
ในเขาคอกหนึ่ง... ซึ่งแน่นอนว่าต้องขโมย... ถ้าเจ้าใหม่
เจ้าของเรือบริการจะแนะนำ... เสริจลรรพวาดครไปเวลาใด
เรือจึงจะเข้าที่เขาคอก... ได้ด้วยไม่ต้องลงเดินลุยป่า... ถ้า
เจ้าใหม่มีหลายชิ้น... ชิ้นส่วนเป็นจำนวนมาก... ที่มีในเรือ
พิน้อยหรือหลายชิ้นใหญ่... ถ้าเจ้าใหม่เข้าไปทางเรือ
ราวๆ 100 เมตร... ก็จะถึงเจ้าใหม่... ตามแผนที่ที่มีลักษณะ

ถ้ำน้ำตก (Por Bay)

CHAOMAI, beautiful beach, Caves and High Mountains.

เหมือนเปลือกหอยเรียงซ้อนเป็นชั้น ๆ และยังมีเพิงน้ำใสเย็นฉ่ำ ให้รำลึกหน้าผาหินน้อยบนเขาสูงชันนั้น ส่วนที่สวยงามที่สุดของถ้ำนี้คือผนังสูงเหนือหัวที่ยื่นออกมาเหมือนหลังคาหน้าเวทีละครซึ่งมีม่านจีบระบายซ้อนเป็นชั้น ๆ ระบายหินควอทซ์ดูแวววาวในแสงสะท้อนจากปากปล่องเบื้องบน หากบินขึ้นไปอีกสัก 100 เมตรก็จะออกสู่หน้าผาลุงได้ ส่วนโพรงลึกลับนั้นมืดจนต้องอาศัยแสงไฟนำทาง

เมื่อแรกพบถ้ำเล็กันวามโศรกะระดูคนโบราณ เครื่องกระเบื้องดินเผา และเครื่องประดับต่าง ๆ ซุกซ่อนอยู่ในถ้ำนี้ ชาวของต่าง ๆ หายไปไหนอย่างไรบ้างก็ไม่มีใครทราบ เรื่องราวครั้งสุดท้ายคือการเข้ามาทำพิธีล้างบาปชำระมลทินการุศลแห่งหนึ่งนั่นจึงหวัด ถ้าเจ้าโหมวันนี้จึงไม่มีหลักฐานใด ๆ เหลืออยู่ให้พอที่จะตอบคำถามได้ว่า นี่คือการร่ายของประวัติศาสตร์... ผลพวงแห่งโรคระบาด หรือมีมือสลับทะเลกันแน่

Chaomai is 50km from the town. Had Yao is 5km in length. Here there are wide beaches, food stores and public water wells for all visitors, and schools often take children to spend the nights in the tents there. But the water here is very deep and the waves are very strong. There are villages on the mouth of the canal. Here we can see small children and women busy taking the flesh off the crabs surrounded by fishing equipment. This is the picture of every day life. Every morning, if the weather is good, men take their boats to the shores and let the visitors buy the fresh sea food.

At Chaomai there are lots of guesthouses. Along the Chaomai canal, is another beautiful cave named Chaomai as well. On the lower floor of Chaomai, there is a large area with rocks coming down like big posts. There are many floors in the Chaomai Caves. The most beautiful feature of the cave are the rock formation-creating the effect of a theatre-a high overhead wall stretched out like a roof over the 'stage', and at the sides there are layers and layers of 'curtains'.

จากหยงหลิง ถึงหาดส้ม

จนถึงหาดยาวเจ็ดร้อย มีทางแยกขวามือ และป้ายบอกชัดเจนว่า 'หาดหยงหลิง 1,650 กม.' จากนั้นไม่นานนักภาพเรือรบดำร่อง 2 ลำกลางทุ่งหญ้าริมเขาบอกให้รู้ว่าจะถึงหยงหลิงแล้ว

ด้านทิศใต้ที่ติดกับหาดยาวเป็นหาดทรายรูปโค้ง ขนานไปกับดงสน สุดชายหาดคือเขาสูงเท้าเมืองบนปกคลุมด้วยพรรณไม้เขียวชะอุ่ม 'เงินผา' บนยอดแทรกรอยหินแตกกองดงงาม ส่วนเบื้องล่างเต็มไปด้วยวังเวงและโพรงถ้ำ ซึ่งสามารถเดินลัดเลาะออกไปถึงด้านนอกสุดที่มีโพรงเตี้ยๆ ลอดออกสู่ผืนน้ำริมทะเลได้

จากหาดหยงหลิง มีถนนผ่านหน้าเรือนเจ้าพระมอไปด้านเหนืออีกประมาณไม่กี่กิโลเมตรจะมีชายหาดอีกแห่งหนึ่งเพียงคนละหาดเท่านั้น ที่ตรงนี้คือ หาดลำ และใกล้สุดตาอีก ๆ อยู่ด้านเหนือคือแหลมหยงล่อ

ความสะอาดสะอาดของหาดสั้นอยู่บนยอดเขาสูงเท้าแห่งนี้เห็นต้นไม้รูปร่างแปลกตา คล้ายบอนไซขนาดยักษ์ขึ้นโดดเดี่ยวท่ามกลางแดดลม ท่าลงมาคือโพรงทรายและโขดหินตะปุ่มตะป่ำ เป็นเหมือนป้อมปราการที่โอบล้อมลานทรายเอาไว้ จะมีเพียงช่องเล็กๆ ให้ทะเลส่งน้ำเข้ามาขับปลายคลื่นจนกลายเป็นทะเลสาบเล็กๆ ลิงเดินเล่นได้ และสำหรับผู้รักการอาบแดดแสงแดดสดใสของหาดสั้นจะชวนบ่มผิวให้เป็นสีแทนได้โดยไม่ต้องทาครีม

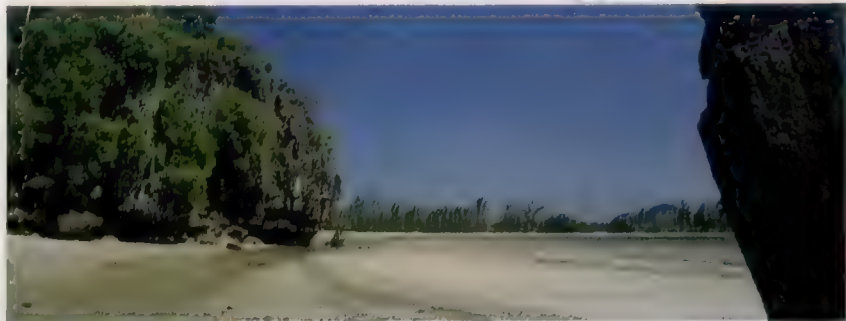

ชายทะเลส่วนใหญ่จะห่างไกลหมู่บ้านและผู้คน แต่สำหรับผู้ที่ไม่หาความงามและความสงบจากธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้มีครบครันจากหยงหลิงถึงหาดสั้น และหยงหลิงแห่งนี้ยังเป็นที่มาของชื่อห้องอาหารนานาชาติหยงหลิง โรงแรม แคลเรียน เอ็มพี รีสอร์ท

YONGLING TO HADSAN

A kilometer along there is another beach called Had San. (short beach) The outstanding sight here are the steep cliffs and the strange appearance of the trees. The place is quite isolated but for the nature lovers it is quite all right.

หาดหยงหลิง (Yongling Beach)

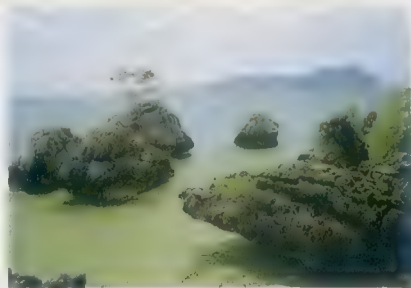

ลิบง – ถิ่นนกทะเล

ลิบง เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของท้องทะเลตรัง เพียงล่องเรือจากท่าเรือกันตังออกจากปากแม่น้ำตรังก็จะแลเห็นเกาะลิบงทอดตัวขวางลดความเว้งว้างของทะเล ข้างหน้าชัดเจน แต่ก่อนจะถึงเกาะลิบง เกาะเล็ก ๆ ๓๓๖ ข้ามหมู่บ้านพระม่วงไม่ห่างปากแม่น้ำมากนัก เกาะนี้คือเกาะนก หากผ่านในตอนกลางคืนจะเห็นแสงไฟจากประภาคารส่งสัญญาณแก่ชาวเลเป็นจุดสว่าง เกาะนกเป็นเกาะเล็ก ๆ สามารถเดินเลียบหาดได้รอบเกาะ แต่บางช่วงก็ต้องระวังเงาหินและเปลือกหอยปะทะฝ่าแหลมคมของหอยติเตบหรือหอยนางรมเล็กที่เกาะติดฝังแน่นอยู่กับโขดหินรากไม้ทะเลที่น้ำท่วมถึง ด้านหน้าของเกาะเป็นที่ตั้งสำนักงานด่านตรวจของศุลกากรกันตัง นับเป็นอาคารที่อาศัยแห่งเดียวบนเกาะเล็ก ๆ แห่งนี้ หากไม่รีบร้อนนักแวะพักที่เกาะนกสักหน่อยก็ไม่เสียเวลาเพราะหาดทราย สายลม ร่มไม้ที่นี่เหมาะที่จะพักผ่อนอย่างสบายท่ามกลางเสียงสดใสของนกทะเลท้องถิ่นที่เจาะจิกอาหารอยู่ริมหาด และส่งบทเพลงไพเราะอยู่ตามฟุ่มไม้บนเกาะ

เกาะลิบง (Libong Island)

เกาะนก เป็นส่วนหนึ่งของเขตการปกครองท้องที่ตำบลเกาะลิบง อำเภอกันตัง เช่นเดียวกับหาดยาวและเกาะเจ้าไหม

LIBONG – LAND OF SEA-BIRDS

Libong is the biggest island in the Trang province and every morning passengers are taken to this island. Passengers can board a ferry at Kantang Port or at Chaomai.

แหลมจุไทย (Chuyo Cape)

มองจากด้านหลังของเกาะนก จะมองเห็นเขาทรายลิขาวแนวชายฝั่งเกาะลิบงด้านตะวันออกอยู่ไม่ไกล นั่นคือ แหลมจุไทย แหล่งชุมนุมนกหายากที่มีชื่อเสียงก้องโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม นกน้อยจากเมืองหนาวแถบไซบีเรีย จากฝั่งทะเลแดงและจากแถบฝั่งตะวันออกของทวีปแอฟริกา นับพันนับหมื่นตัวได้วางปีกร่อนบินหนีความหนาวเหน็บ มาขอบอกรับใจอาศัยไถ่อุ่นที่เกาะลิบงให้คนเอเชียได้ตื่นตื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้านกหัวโตกินปูที่นักปักษีวิทยาเมืองไทยกล่าวถึงกันมาก ด้วยเคยมีศักดิ์ศรีถึงนกประจำราชวงศ์อังกฤษ นับว่าแม้จะผ่านช่วงหนาวไปแล้ว ขณะนี้ก็ยังมีย่านหัวโตกินปู 3 ตัวอาศัยอยู่หาดแหลมจุไทยไม่ยอมกลับถิ่นตามบรรพบุรุษ รอคอยการกลับมาของพวกพ้องในหนาวหน้า

CHUYO CAPE

It is an interesting point during the months of November and December as millions of birds from Siberia and the North Pole hiding from the cold wind, come to settle here, in Chuyo Cape. Visitors often come here to have a look at the various kinds of birds. The most popular bird is the 'Crab Plover', which once used to be a bird of the Royal Family in England. Presently, there are three birds which have never returned to the North Pole, and have become part of the Chuyo Cape!!

นกที่แหลมจุโหย (Bird at Chuyo)

ปลายแหลมจุโหยส่วนหนึ่งยื่นย้อยออกไปในทะเล ถึงเวลาน้ำขึ้นปลายแหลมจะถูกตัดขาดจากตัวเกาะ กลายเป็นเกาะเล็ก ๆ จากพื้นที่ 4 ไร่เหลือเพียง 200 ตารางวาเท่านั้น ส่วนที่ถูกน้ำทะเลตัดออกเป็นเกาะในช่วงน้ำขึ้นนี้ เรียกกันในสำเนียงภาษากลางว่า ‘หาดตูบ’ สำเนียงภาษาถิ่นเรียก ‘หาดโตบ’ หาดแห่งนี้อุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารนกตามแบบของหาดแถบป่าชายเลน มวลดินต่างถิ่นจึงยึดครองอยู่ที่หาดส่วนนี้เป็นส่วนใหญ่ บางส่วนเจาะจิกลึกลงหาอาหารอยู่ตามแนวหาดบริเวณน้ำ บางส่วนโผล่ขึ้นขึ้นมาอดปิกกับเลนสีคล้ำถึงถ่ายรูปและกล้องส่องทางไกลของนักชมนกมิให้ผิดหวัง นกเหล่านี้ปลอดภัยภายใต้พระบาญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503 ภายใต้การดูแลของเจ้าหน้าที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เกาะลิบงซึ่งตั้งสำนักงานอยู่ที่แหลมจุโหยนี้เอง สำหรับความสะดวกของผู้ที่จะไปพักค้างคืนที่แหลมจุโหย บริการบ้านพักรับรองและเตนท์ที่พักของสำนักงานเขตห้ามล่าฯ ต้อนรับได้ถึงครั้งละ 80 ถึง 160 คน แต่ควรติดต่อล่วงหน้ากับที่ทำการเขตฯ หรือศูนย์ประสานงานเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเกาะลิบงที่ตั้งอยู่บนป่าไม้ อำเภอกันตัง จะได้รับความสะดวกทั้งด้านข้อมูลและการเดินทาง

คุ้นแล้ว ที่แหลมจุโหยยังมีของแถมให้อีกคือ ‘หอยชักตีน’ ที่ขุดเก็บจากหาดน้ำขึ้นได้ง่าย ๆ หอยชักตีน ต้มสุก เพียงแต่ตั้งหรือ ‘ชัก’ ส่วนที่เป็น ‘ตีน’ ซึ่งมีลักษณะคล้ายเส้นแหลมยื่นออกมา ก็สามารถดึงเนื้อหอยทั้งตัวออกมาชิมรสหวานนุ่มลิ้นคล้ายเนื้อปลาหมึก

ค้างคืนที่แหลมจุโหย ต้มหอยชักตีน ล้อมวงเสวนากันที่ชายหาด บรรยากาศที่รื่นรมย์อีกแบบหนึ่ง...

Here, visitors need not worry about places to stay if they want to spend the night. The Conservation of Wildlife Committee of the Libong Regional Department provides guest-houses for 80 people, and those who enjoy sleeping in tents the Conservation of Wildlife committee have enough for 80 people! Water is adequate and if there are problems, the Department can be contacted in Kantang. Mailing address — The Conservation of the Wildlife Committee of Libong Island PO. Box 5, Kantang, Trang. 92110

อีกเลี้ยวหนึ่งของเกาะลิบง...ชุมชนทอเบ กรังเซบนเกาะใหญ่ กับปลาไหลหูกำที่บ้าน หลังเขา

จากแหลมจุโหยเลยลงไปทางใต้ของเกาะ
จอดเรือริมท่าหน้าหมู่บ้านมาตุปุเต๊ะ ชุมชนใหญ่บนเกาะ
ลิบง บ้านเรือนแบบไทยมุสลิมเกาะกลุ่มกันอยู่กลางดง
มะพร้าว ชาวบ้านเกาะลิบงส่วนใหญ่มีใช้หมู่เลโดยพื้นเพ
แต่เป็นชาวไทยมุสลิมจากกรังฝั่งน่านน้ำตรงที่เข้าไปตั้งรกราก
ถิ่นฐาน ประกอบอาชีพแบบดั้งเดิม ทำสวนยางพารา
ปลูกผลไม้ ทำไร่แดงโม สิ่งผลผลิตออกมาสู่เมืองตรัง
แทนอาชีพประมงอย่างชาวเกาะทั่วไป

บนเกาะใหญ่แห่งนี้ มีประชากรอยู่เป็นจุดใหญ่
เพียง 3 จุดคือ บ้านมาตุปุเต๊ะ ชุมชนใหญ่ที่สุดลึกเข้าไป
ไม่มากนักเป็นชุมชนบ้านลิบง และด้านหลังเกาะที่ชุมชน
บ้านหลังเขา ชุมชนทั้ง 3 จุดจะมีโรงเรียนประถมศึกษา
อยู่ทุกจุด และเดินทางเชื่อมติดต่อกันได้ด้วยรถจักรยาน
ยนต์ตามแนวทางเล็กลงในตัวของเกาะ สำหรับท่าเรือที่จะขึ้น
ไปสู่ตัวเกาะอาจขึ้นได้ 3 ทางเช่นเดียวกัน คือท่าเรือ

หมู่บ้านมาตุปุเต๊ะ บ้านหลังเขา และบ้านพร้าว โดยเฉพาะ
ในหน้าฤดูมรสุมเรือส่วนใหญ่จะใช้ท่าเรือบ้านพร้าว และ
บ้านหลังเขาแทนท่าเรือใหญ่ที่บ้านมาตุซึ่งคลื่นลมจัดจน
เรือเข้าฝั่งไม่ได้ในบางวัน หากไปขึ้นเกาะที่บ้านหลังเขา
บริเวณอ่าวโต๊ะเก จะพบหาดขาวงดงามและหินสีดำแลง
ขนาดต่าง ๆ กระเบื้องน้ำใสสะอาดอยู่ริมหาด ซิด
ขายหาดด้านหนึ่งมีน้ำตกลึก ๆ เรียกกันว่า 'น้ำตกทุ่ง
หญ้าคา' นักเล่นน้ำมักจะขึ้นมาล้างคราบน้ำเค็มกันที่นี้
เหนือชายหาดขึ้นไปเป็นเนินลาดริมเขาเป็นที่ตั้งของ
สำนักงานหน่วยพิทักษ์ป่าหลังเขา มีบ้านพักรับรองนัก
ท่องเที่ยวได้ครั้งละประมาณ 80 คน เช่นเดียวกับแหลม
จุโหย สำหรับการตั้งเต็นท์ไม่จำกัดจำนวน เพราะมีพื้นที่
กว้างขวางและมีน้ำจืดเพียงพอ ถัดมาเป็นหมู่บ้านหลังเขา
ที่ซ่อนตัวอยู่ในดงมะพร้าวซิดขายหาดสวย บริเวณนี้มี
ลำห้วยไหลทะลุมาผสมผสานกับน้ำทะเลที่เอ่อขึ้นไป
ทำให้เกิดสภาพน้ำกร่อย เงามริบไม้ลักษณะโคลนตมจาก
ตะกอนชายทะเล อาหารอันอุดมสมบูรณ์ในบงน้ำและ
สายห้วยจึงเป็นแหล่งชุมชุมของปลาไหลหูกำ หรือปลา
ตูดตามภาษาชาวบ้าน

หาดทุ่งหญ้าคา (Tung Yaka Beach)

On the other side of Libong is Tohkae Bay which is opposite Chaomai Island. The beautiful beaches with clear water are very suitable for swimmers. Next to the beach there is a small waterfall called 'Nam Tok Thung Yaka'. It is good for swimmers who wish to rinse off the salty water, above the beach, on the mountain slope, is the Conservation of The Forest Office, and here also is a guest house for up to 80 people and an unlimited amount of tents. Water can be provided easily here.

ปลาตุน่าหรือปลาไหลหูดำ เป็นของดีของแปลกอย่างหนึ่งของเมืองตรัง ด้วยยังไม่มีปรากฏจะพบจากที่อื่น นอกจากที่ตรังเพียงแห่งเดียว ปลาไหลหูดำนั้นเป็นอาหารโอชะรส ชื่นเหลาหรือรสชาติดีใหญ่ในรูปของตุน่า

ตุน่าเครื่องยาจีน หรือประเภอบอาหารประเภทอื่นแล้วแต่ศิลปะของนักกินแต่ละคน ตามปกติปลาตุน่าหรือไหลหูดำนี้เป็นปลาน้ำกร่อย แต่ก็พบตามแม่น้ำลำคลองในเมืองตรัง โดยทั่วไปในช่วงฤดูฝนฝนจางไข ปลาตุน่าจะย้อนทวนกระแสน้ำขึ้นไปหาต้นน้ำ ออกลุดออกหลานคืนกลับมาเติบโตอยู่ในแม่น้ำลำคลอง เนื่องจากเป็นของแปลกและรสชาติอร่อยล้ำราคาปลาตุน่าจึงค่อนข้างสูงและมีผู้รับซื้อสำหรับส่งออกไปยังต่างจังหวัดและประเทศใกล้เคียง สำหรับปลาตุน่าที่บ้านพลึงเขานับว่าชุกชุมเพราะถ้ำแถบนี้เป็นชุมชนมุสลิมไม่นิยมกินปลาไหล ปลาไหลหูดำจึงเร่ร่อนอยู่ใต้ที่บ้านหลังเขา...

หาดทุ่งหญ้าคา (Tung Yaka Beach)

เกาะมุก : มุกเนื่องงานในท้องทะเลอันดามัน

เกาะใหญ่อีกเกาะหนึ่งในน่านน้ำศรีลัง มองเห็นลับ ๆ อยู่ด้านตะวันตกของเกาะลิบง เป็นเขตปกครองของเกาะลิบงครอบคลุมเข้ามาถึง เกาะอันธงงามแห่งนี้คือ 'เกาะมุก' ซึ่งสามารถเดินทางได้ทั้งจากท่าเรือกันตัง และจากท่าเรือบ้านสวนตุงกูในเขตตำบลนาเกลือ แต่การเดินทางจากท่าเรือกันตังโดยตรง ไม่ควรใช้เรือหางยาวอย่างที่ใช้กันที่ควนตุงกูเนื่องจากระยะทางที่ใช้เวลาเกือบครึ่งชั่วโมงกับการผ่านน้ำทะเลแถบหน้าเกาะเจ้าไหมซึ่งมีลักษณะคลื่นใต้น้ำจะไม่เป็นการปลอดภัยนักสำหรับเรือเล็ก แต่ถ้าลงเรือที่ควนตุงกูจะใช้เวลาเพียง 45 นาที เส้นทางสายนี้จึงเป็นเส้นทางที่นิยมใช้กันมากที่สุด

จากภาพถ่ายทางอากาศ จะเป็นหัวแหลมของเกาะมุกยื่นแหลมออกมากลางทะเล บริเวณหัวแหลมคือเขตชุมชนบ้านเกาะมุก ทำให้ด้านซ้ายขวาของหมู่บ้านขนานไปด้วยทะเล 2 ด้าน ด้านหนึ่งเป็นหาดเรียบท่าเรือเข้าหมู่บ้าน คือ หาดหัวแหลม ส่วนอีกด้านหนึ่งมีลักษณะโค้งเป็นอ่าวกำลังลมใต้เรียกว่า 'อ่าวพังกา' ชายทะเลทั้ง 2 ด้าน มีหาดขาวละเอียด น้ำใสเหมาะที่จะเล่นน้ำได้ ภาพการปลาปักดักหมึก ตามแบบฉบับของประมงขนาดเล็กมีปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไปนอกจากนี้ตลอดชายฝั่งรายรอบเกาะอุดมไปด้วยพันธุ์ทะเล และแนวประการังในบางส่วนเป็นแหล่งที่เพาะเลี้ยงตัวอ่อนพันธุ์สัตว์น้ำสร้างความอุดมสมบูรณ์ของทะเลแถบนี้ สำหรับตามแนวหน้า

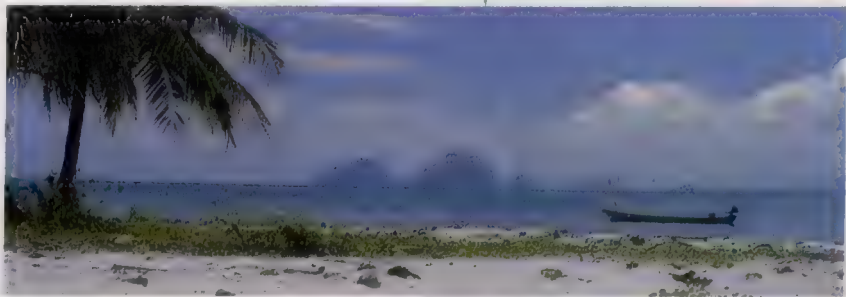
ทะเลยังเป็นที่อยู่อาศัยของปลาทะเลหรือปลาดุกทอง ที่มาของตำนานนางเงือก แต่ปลาทะเลชนิดนี้กำลังจะสูญหายไปทุกที เราคงไม่อยากเห็นน้ำตาปลาดุกทองมากกว่าที่จะให้มันมีชีวิตอย่างอิสระเงื้อมมือในทะเลแห่งนี้อีก

ชุมชนหมู่บ้านเกาะมุก เป็นความแปลกอีกอย่างหนึ่งของความเป็นอยู่ของผู้คนที่นั่นในหมู่บ้านที่สร้างอยู่เป็นกลุ่มใกล้เคียงแทบหลังคาจะเกยกันนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของคนไทยมุสลิมและคนจีนคนไทย แต่สังเกตได้ง่ายว่าแบ่งซีกกันระหว่างคนไทยมุสลิมฝ่ายหนึ่งกับคนไทยคนจีนอีกฝ่ายหนึ่ง ข้อสังเกตนี้ดูจากสภาพบ้านเรือนการจัด การตกแต่งที่บอกถึงความเป็นคนจีนคนมุสลิมได้ชัดเจนแม้จะแบ่งซีกกันอยู่แต่ชาวบ้านเหล่านี้ก็อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขตลอดมา ทั้งยังเผื่อแผ่เอื้อเฟื้อน้ำใจให้กับคนต่างถิ่นที่เข้าไปเยี่ยมเยียนเป็นอย่างดี

สภาพโดยทั่วไปของเกาะมุกส่วนหลังหมู่บ้านเป็นป่าและเขา จึงมีทั้งการทำสวนยางพารา ผลไม้ ปาล์ม มะพร้าว ควบคู่ไปกับการทำการประมง ปลาเค็ม จากปลาซีเลียตตัวโต เนื้อสีน้ำตาลอ่อนปราศจากสารเคมีเจือปน คือสินค้าที่นักท่องเที่ยวซื้อได้จากชาวบ้านเกาะมุก

เกาะมุกแห่งทะเลอันดามันเกาะนี้ ยังซุกซ่อนความงามไว้ให้ค้นหาอีกหลายอย่าง

เกาะมุก (Mook Island)

ลอดถ้ำน้ำสิมรกด...สู่อ้อมกอดของภูผาใต้ ถ้องฟ้าสิคราม

สำหรับผู้ที่ท่องเที่ยวเลเมืองตรังเกาะมุกเป็นเสมือนอัญมณีเม็ดงามแห่งท้องทะเล เพราะตรงหน้าผาด้านตะวันตกมีจุดหนึ่งที่มีช่องถ้ำน้ำลึกกลับแสนสวยเอาไว้ หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่าถ้ำน้ำ จะมีทางเข้าเป็นโพรงเล็กๆ พอเรือลอดได้ในช่วงน้ำลง แต่น้ำที่ท่องเที่ยวในถ้ำกลับใสสะอาดจนใจที่จะลอยคอเข้าไปมากกว่า ความมืดเดี่ยวและความมืดในโพรงถ้ำแคบ ๆ ที่มีขงยาวถึง 80 เมตรคือที่มาแห่งความหวาดหวั่นระทึกใจ แต่ความตื่นตาตื่นใจจะเข้ามาแทนที่ทันทีที่ถึงปากถ้ำ น้ำทะเลใสสิมรกดหาดทรายขาวสะอาดในอ้อมกอดของหน้าผาสูงชันที่มีผาสิครามเป็นหลังคาคลุม และผนังแต่งแต้มด้วยลายเขียวแห่งใบไม้ คือความงามที่มีผู้ยกย่องว่าจัดเข้าอันดับโลกได้ ผู้มาเยือนทุกคนคงอยากใช้เวลาติดกับความงามเช่นนี้ให้นาน ๆ แต่ไม่ควรนานเกินจนน้ำขึ้นมืดบดถ้ำ

ลอดถ้ำมรกต อ่าวน้ำทะเลที่อ่าวพังงา สิมผลชีวิตชาวบ้านเกาะมุกแล้วจะพบว่ามุกเม็ดนี้คือมุกเม็ดงามแห่งอันดามันอย่างแท้จริง

MORAKOT CAVE at KOH MOOK

Hired boats from Pakmeng, Changlang, and Chaomai will all carry passengers to the same destination, Koh Mook.

Morakot Cave, or Tham Nam, a local name, has an entrance which is narrow but wide enough for boats to pass through during the low tide. However, some prefer to swim than to go by boat. The exciting moment happens when one passes through the winding cave into darkness, a distance of 80 meters. As soon as the mouth of the cave is reached, you will say the effort was worthwhile, because you will be fascinated by the emerald-coloured water and delicate, white sand on the beach, located between steep cliffs. The bright blue sky is like a roof. Everyone should ensure they are out of the cave before the tide comes in or they won't get out!

ท่องเที่ยวเกาะร้าง รอเกาะกระดาน

ไปทางด้านตะวันตกของเกาะมุกและเกาะลิบงใช้เวลาเดินทางไม่มากไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงเท่าใดนักไม่ว่าจะเริ่มต้นจากเจ้าไหม ปากเมง หรือเกาะใดเกาะหนึ่งในแถบนี้ ก็จะถึงเกาะอีกแห่งหนึ่งที่ดูเหมือนภูเขาหักกลืนเป็นพืดติดต่อกัน นั่นคือ เกาะกระดาน เกาะสวยที่สุดของทะเลตรังที่มีเกาะอื่น ๆ รายรอบเป็นบริวาร

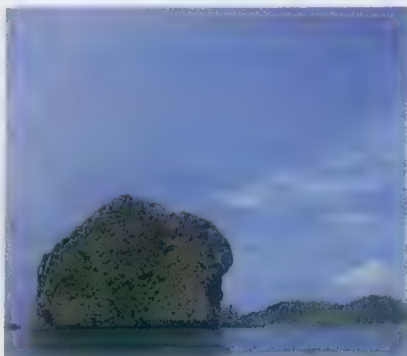
ชาวพื้นเพเกาะกระดานมีเส้นที่ตรงหรือชาวละเียดเป็นหาดทรายแก้ว และน้ำใสจนมองเห็นเรือทรายได้พื้นน้ำ สุดชายหาดด้านเหนือมีแนวปะการังทอดยาวออกไปในทะเลเกือบร้อยไร่ตรงชายฝั่งเป็นแนวปะการังน้ำตื้น มองเห็นปลาสีสวยแหวกว่ายไปมาได้ชัดเจน ยิ่งเกะตอกไปในน้ำสีความสวยงามของชีวิตใต้ท้องทะเลยิ่งพลากหายไป แต่นั่นหมายถึงว่าน้ำที่องเหียวต้องพร้อมสำหรับการดำได้ผืนน้ำ

สำหรับผู้ที่ต้องการใช้เวลาให้คุ้มค่าในธรรมชาติ ความงามของโลกใต้ทะเล อาจดังหลัก ที่เกาะไห ซึ่งแม้จะเป็นเกาะในเขตปกครองของกระบี่ แต่ก็ห่างจากปากเมงเพียงแค่การนั่งเรือไม่ถึงชั่วโมง และยังมีบริการสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งอาหารที่พักพร้อมสมบูรณ์กว่าเกาะอื่นๆ ในแถบนี้ แถว ๆ หน้าเกาะยังมีปะการังน้ำตื้นให้ชมเป็นตัวอย่าง และกีฬาทาง บริเวณนี้ก็สวยงามแปลกตาด้วยสีสันที่ออกส้มแกมเหลือง

เกาะเชือก เกาะม้า และเกาะแหวน เป็นเกาะเล็ก ๆ ที่อยู่ในวงล้อมของเกาะมุก เกาะกระดาน และเกาะไห มีทั้งตงปะการังน้ำตื้นและน้ำลึกรายรอบบริเวณให้นักท่องเที่ยวเลือกชมได้ตามใจชอบ ตรงเกาะเชือกและเกาะม้ายังมีดำตื้น ๆ ที่จะดำน้ำหรือเอาเรือลัดเข้าไปได้ยามน้ำลงเพื่อจะพบกับหาดทรายเล็ก ๆ และคางคาวเต็มผืนงัดได้น้ำตรงปากถ้ำคันทวีของถ้ำปางหางาม ๆ ขวนไหลลงปลั้มผลด้วยสายตา

จากเกาะกระดานไกลออกไปในน่านน้ำกระบี่จะเป็นที่ตั้งของเกาะรอก ซึ่งมีลักษณะเป็นเกาะสองเกาะหันหัวชนกัน คือเกาะรอกนอก และเกาะรอกใน ร่องน้ำระหว่างสองเกาะคือแนวปะการังน้ำตื้นที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง ส่วนที่รายรอบไกลออกไปคือปะการังน้ำลึก แต่

เกาะไห (Koh Hai)

จากคำบอกเล่าของนักสำรวจกล่าวว่าปะการังงาม ๆ แถบนี้ถูกนักระเบิดปลาทำลายไปเสียมากแล้ว คงจะใช้เวลาดีกานกว่าธรรมชาติจะคืนความสมบูรณ์มาให้อีกครั้ง

“เกาะโร”

ตำนานเล่า ‘โร’ ลอยละเป็น ‘เกาะโร’ สมบัติในเขตจามาล่มหาย แต่ผืนน้ำ ธรรมชาติ และหาดทราย กลับคล้ายคลึงสินทรัพย์ใหม่มาให้ชม

LAND OF CORALS AROUND KRADAN ISLAND

From Chaomai or Pakmeng which is about one hour by boat, one can visit another island-Koh Kradan-the most beautiful island of Trang.

Its charms are the delicate, white sandy beaches and clear water-so clear that the coral under the sea can be seen. Colourful fish happily swim there as well.

Koh Chueak, Koh Ma, and Koh Wan are other choices for coral sightseeing.

เกาะม้า (Koh Ma)

อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม

อุทยานทางทะเลที่ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ 230 ตารางกิโลเมตร ทั้งบนดิน แผ่นดิน และในทะเลในเขตปกครอง 2 พื้นที่ ถังตังและลิเกา ตั้งแต่หาดเจ้าไหมทางด้านทิศใต้ ไปจรดหาดปากเมงด้านทิศเหนือ และเกาะแก่งต่าง ๆ ในทะเล เช่น เกาะกระดาน เกาะมุก เกาะลิบง นั่นคือ อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม

ที่ทำการอุทยานตั้งอยู่ที่หาดกลางหลาง ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 47 กิโลเมตรและห่างจากเจ้าไหม 16 กิโลเมตร มีเรือนพักรับรองนักท่องเที่ยว 3 หลัง แต่ละหลังเข้าพักได้ถึง 15 คน และเดินเท้า 2 คน อีก 40 ชุด คิดค่าบริการตามอัตราของทางราชการ

ทิศใต้ของหาดจรดเขาริมน้ำ คือ เกาะนังซึ่งมีร่องรอยภาพเขียนสีแดงยุคก่อนประวัติศาสตร์แต่ค่อนข้างลบเลือนด้วยกาลเวลา พื้นที่ชายหาดตรงเชิงเขากว้างขวางและร่มรื่นด้วยพรรณไม้ มีบ่อน้ำจืดพร้อมเหมาะสำหรับการกางเต็นท์พักผ่อน หรือการชุมนุมรื่นเริงของกลุ่มใหญ่ๆ

หาดเจ้าไหม (Chao Mai Beach)

หาดคลองหลวง (Haad ChangLang)

ชายหาดยาวเหยียดไม่น้อยกว่า 2 กิโลเมตร มีที่มากมายให้เด็กเล่นน้ำหรือพักผ่อนในดวงวันที่ทอดขนานคู่กันไป บางครั้งจะมีกัลปังหาเจียวหรือปาทันที่ขึ้นอยู่ตรงโน้นตรงนี้รายรินมาตามริม สุดทางเหนือคือคลองฉางหลวงที่มีสะพานใหญ่ข้ามสู่หมู่บ้านประมงและเชื่อมต่อับเส้นทางสู่หาดปากเมง

ปากคลองฉางหลวงคือจุดชมวิวที่มีทัศนียภาพหลากหลายเช่น กระโจมชาวประมงที่เกาะกลุ่มกันอยู่บนสันดอนทรายชายน้ำ เรือลำน้อยจอดลอยผูกไว้กับหลักเรียงแถวขนานไปตามชายคลองเกาะแก่งโขดเขาต่งๆ กลางทะเลเบื้องหน้าโน้น ล้วนให้บรรยากาศสงบปรือเย็นไปตามเวลา เข้า สาย บ่าย เย็น จนตะวันลับฟ้า ภาพเหล่านี้จึงมีถูกจำลองลงบนผืนผ้าใบ หรือบันทึกลงแผ่นฟิล์มครั้งแล้วครั้งเล่า

THE NATIONAL PARK OF HAD CHAOMAI

The land of the national park covers 230 square kilometers of land and sea. The office is situated on Had Changlang, 47 kilometers from the town. And 6 kilometers from Chaomai, there are 3 guesthouses, and each can accommodate 15 people. There are also 40 two-man tents available for hire. The official cost of service is guesthouse, 600 baht per night, and 50 baht per night for tents.

“หาดหัวหิน” อ.ลิเก

แผ่นดินงอก แผ่นดินหาย ชายฝั่งนี้
ประพาศข้าแผ่นดินนี้ให้เห็นธรรมชาติ
ประพาศความดีระเด่นเกิดดับ
เป็นข้อยืนหยัด... สัจธรรม

หัวหิน: แผ่นดินงอก แผ่นดินหาย ... ชายฝั่งทะเลที่ชวนพิศวง

เพียง 20 นาที จากตลาดลิเกไปตามเส้นทาง
พรุจได้เจ้านหัวหิน ผ่านทัศนียภาพความงามที่ชายแดน
สวนยางพารา ไร่ข้าวแบบผสมผสานสวนผลไม้ ‘ตังนา’
และ ‘ตังเล’ ที่ปรากฏให้เห็นตลอดระยะทางแล้วเข้า
คลองหัวหินที่บ้านไต่บัน ก่อนจะเข้าสู่เส้นทางขึ้นเนินเขา
ไปยังหมู่บ้าน ‘หัวหิน’

‘บ้านหัวหิน’ เป็นหมู่บ้านบนเนินเขาชายทะเล
บ้านเรือนส่วนใหญ่กระจุกกระจายอยู่สองฟากถนนสีแดง
ที่ฝั่งผืนน้ำแล้ง เขาเป็นร่องไบบ้างในหน้าฝน ต่ำลงไป
เป็นคลองหัวหินที่พิเศษนำไปกับเขื่อนเนินไปออกทะเลที่
หาดหัวหินลิเกออกไป ผ่านบ้านสุดสวยเนิน เล่มทางจะ
ลาดต่ำลงไปหาแนวหาด ที่นั่นจะพบหมู่หินลานหินที่
เห็นสีขาวทรายขาว หาดต่ำลาดเรียบลงไปจรดผืนน้ำ
ทะเลใต้หมู่หินลาดหินซึ่งมีอยู่เพียงกลุ่มเดียวในหาด
แห่งนี้จึงอาจเป็นไปได้ว่า ดินนี้คือหินขาวเก่าๆ หาดหัว
หิน’ และ บ้านหัวหิน นี้เรียกกัน

ปากเมง มนต์เสน่ห์ยังไม่สิ้น

38 กิโลเมตร จากตัวเมืองมัตถนาคะตยาราม เรียบเรียงสู่ตำบลไม้ฝาด อำเภอคีรีเก่าที่ตั้งของ หาดปากเมง ผาสทราษชายทะเลแห่งหนึ่งของเที่ยวแห่งราของเมืองตรัง ใ้ผู้คนยังนิยมมาลราหา

สำหรับนักท่องเที่ยวนักจากเส้นทางกันดังแม้ จะมาเจ้าใหม่และตออื่น ๆ ที่ว่าสุดสวมาแล้ก็โน วายจะหยุดแวะ นีคือเพที่สุจันมันต์เลห์ขปากเมง

ภาพแรกที่ดึงดูดสายตาผู้มาเยือนได้แก่โขด เขาใหญ่ทางน้ำรูปคล้ายคนนอนหงายทอดตัวยาวไป ทางด้านเหนือ นั่นคือ 'เขาเมง' หรือ 'เกาะเมง' ลักษณะ ลักษณะประจำหาดแห่งนี้

บนชายหาดรูปโค้งจันทร์เสี้ยวอันยาวเหยียดไม่ ต่ำกว่า 5 กิโลเมตร ทุกย่างก้าวจะสัมผัสได้ถึงความ ละเอียดเนนเนียนของหินทราย เปลือกของหอยหรือที่ ชาวบ้านเรียกกันว่าหอยเตี๋ยได้ถูกคลื่นซัดขึ้นมาประดับ สลอสแนวหาด ขวนให้เค้ ๆ ลงมาเก็บเลน ทุกวันหยุด ปากเมงเต็มไปด้วยผู้คน ทะเลไม่เคยว่างวายนักเล่นน้ำ บ้างพอใจกับการพักผ่อนในนาสนที่มีบริการหลายรูปแบบ จากร้านริมหาดบางกลุ่มเตรียมเต็นท์พักผ่อนและกะการ สนุกในยามค่ำคืนที่จะมาถึง บางกลุ่มอาจลงเรือไปเที่ยว เกาะหรือแม้กระทั่งไปสอยล่าตปลาถิ่นเป็นคืน ๆ สำหรับนักตกปลาที่ไม่ชอบเล่นกับทะเลเล็ก ตรังละทาน ใหญ่ข้ามคลองทะเลที่ชายหาดด้านใต้คือแหล่งชุมนุม พรานเบ็ด หรือจะเลยไปถึงคลองฉางหลวงก็ได้

เทศกาลสลาของปากเมงอยู่ในราว ๆ ต้น เดือนพฤศจิกายน จะมีวันหนึ่งซึ่งนำลงดำลูลูเว่งน้ำ ทรายเป็นลานทรายที่คลาล่าด้วยผู้คน เพราะวันนี้คือ เทศกาลอนุรักษ์หอยตะเกา

และในเส้นทางไปกับทะเลเกาะ ลึกเลยริม ถนนเข้าไปเพียง 200 เมตร มีน้ำตกเล็ก ๆ ซ่อนตัวอยู่ ในทิวไม้และแนวป่า ไหลผ่านกลุ่มหินสีดำแกมเหลือง จึง

หาดปากเมง (Haad Pak Meng)

ไม่เ้าแปลกที่น้ำในแอ่งนี้จะมีสีทงจาง ๆ จนเป็นที่มา ของชื่อน้ำตกอ่างทอง ที่น้ำท่องเที่ยวนักถือเป็นจุดแวะ ระหว่างเดินทาง

PAKMENG-NEVER LOSES ITS CHARMS

Pakmeng is a very close beach, only 38 km. from the town. Going along the asphalt road you will reach Pakmeng in a very short time. The mountain in the middle of the sea is outstanding because its shape is like a man lying down.

Children enjoy picking up the many shells which can be found here during their weekends and holidays.

Festivals here are held about the beginning of November. There is Festival for picking a kind of oysters, 'Hoi Tapao' is its name. Its flesh is sweet and delicious.

น้ำตกอ่างทอง (Ang Thong Waterfall)

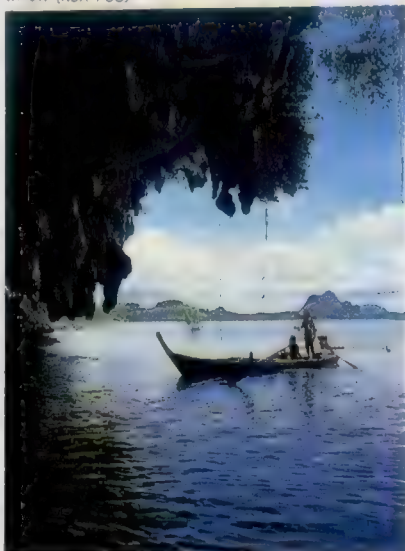
หาดทรายผืนกว้างจะเริ่มจากทางรถม้าหิน
ทอดลงไปยังรถม้าปากคลองหัวหิน เชื่อมกับเกลียวคลื่น
ที่ลาดชันเข้ามาตามริ้วลม เกาะผี อื่นสงบตระหง่านอยู่
ในทะเลตรงข้ามปากคลองไม่ไกลไม่ไกลหลายชั่วเวลา
น้ำใหญ่ลงเดินลุยน้ำขึ้นเข้าไปพายับันดูความมหัศจรรย์
ของต้นไม้แคระรูปร่างแปลกตาที่แทรกซอกกองงามบน
เพิงหน้าปากหิน หรือจะเดินเลาะหาดหอยตะเกียงในหาดนี้ก็
พอมีให้เก็บ สนออันสีเขียวสดพาดเป็นแนวยาววนวนน้ำ
มองเห็นเป็นแนวเส้นสีเขียวบนหาดทรายสีนวล สำหรับผู้
ที่เคยมาที่นี่ย่อมสนออันแนวนี้เริ่มตั้งแต่อกตึกห่ม จะรู้ได้ว่า
หาดส่วนใหญ่ได้ไล่ให้ทะเลเล็ดกลับหลัง สร้างหาดออกย่อย
ออกในในผืนน้ำทิ้งแนวสนออกใบจนไกลคลื่นมีหน้าขาว
หัวหินเจ้าถิ่นผืนดินเคยกับธรรมชาติที่ยังบอกว่าในช่วง 6-
7 ปี แล่นน้ำก็จะถูกรถล้นขัดขวางผืนหาดให้เป็นผืนน้ำ
ผลัดกันรุกผลัดกันโลเป็นแผ่นดินงอก แผ่นดินหายให้พิศวง

ต้นสนออันขนาดนี้ก็อยู่ มีหลักไม้ปักหมาย
เรียงอยู่เต็มหาด นั่นคือ ความรักในธรรมชาติอัน
ชื่นชมที่ปรากฏให้เห็นที่นี่ 'สวนป่าชุมชน' บนผืนหาดออก
150 ไร่ในปีนี้ คือความหวังที่จะได้เห็นสนเขียวขจีอยู่เต็ม
หาดหัวหินอันกว้างขวาง จะลดแดดร้อนให้ผืนลง แม้
จะมีคำถามเบาๆ อยู่ในใจว่า...ถ้าอีก 7 ปี ข้างหน้าทะเล
รุกไล่จนแผ่นดินหายดังที่เคยปรากฏ สนเหล่านี้อาจเติบโต
ขึ้นทันยึดทรายได้น้ำรักษาแผ่นดินไว้ได้หรือไม่หนอ...?

มองไกลออกไปทางฝั่งทะเลด้านปากคลองหัว
หินอีกฟาก ป่าชายเลนไม้โกงกางเขียวชะอุ่มเย็นตาบอก
ถึงความสมบูรณ์ของทะเลในย่านนี้ชาวประมงแถบนี้ ทำ
การประมงขนาดเล็กไม่ไกลฝั่ง การสร้างสนเพาะเลี้ยง
พันธุ์สัตว์น้ำให้อุดมตามธรรมชาติ สร้างวงจรชีวิตให้
สัมพันธ์กับการไล่ล่า เป็นเรื่องที่พวกเขาได้เรียนรู้โดย
ประสบการณ์ แนวพญาทะเลอันเป็นแหล่งออกไข่แพร่

เกาะผี (Koh Pee)

เกาะหลอหลอ (Koh Lor Lor)

HUA-HIN

Sea. Wind Waves-Kho Pee-a center of relaxing, a small fishery village. The song of "Namta Pla Duyong" among Andaman... Today at Hua Hin.

Hua Hin. One of the many tourist attractions, is still a nature source of Trang Lae (Sealife). It takes only 20 minutes from the Sikao Market. Turn to the village road-Pru Joot-Toh Ban-Hua Hin and continue driving through forests of Para Rubber near the sea, a combination of Trang Na, Trang Kao, and Trang Lae all the way. Visitors can stop to buy lobsters and fish at Pae Toh Ban and then take them to be cooked at Hua Hin, which is a quiet place. There are many pleasures here that you can choose from walking along the beach, taking a nap, or taking a walk up through the rocks, or search for Tapao, a sweet-fleshed oyster. If one wants to spend a night there, they can contact the officers in charge at the Centre. Visitors may have a look at "Likae Pa", a local performance, and an old art here.

พันธุ์ของกุ้งหอยปูปลา จึงเป็นทรัพยากรที่พวกเขาหวงแหน
'มะกรังเทียม' ที่ทางราชการทุ่มทุนลงไปช่วยเหลือ
เกือบถูกรวมชาติเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้พวกเขาเกิดระหัด
แม้ว่าบางครั้งด้วยความไม่ตั้งใจ จะทำให้เสียอกน้อยแห่ง
ทะเลอย่างปลาดุกหยง (ปลาทะยูง) ต้องรืนน้ำตากับ
ความบาดเจ็บจากการรื้อรังของอวนเหไปบ้างก็ตาม

ตะวันลับน้ำที่หาดหัวหิน รู้กันว่าเป็นดังมา
มากแห่งหนึ่งหากจะรอดูตะวันตกน้ำแล้วพักค้างคืนเพื่อ
ดื่มด่ำกับธรรมชาติที่หาดนี้ ก็คงต้องเตรียมการเตรียมตัว
กันบ้างด้วยยังไม่มียี่สิบห้าที่นี่ และบางทีก็คิดได้ขมลิเกไป
ศิลปินบ้านเล้าขานตำนานรักของชาวเลที่อมตะไม่จืดจาง

ปีนี้หาดหัวหินแผ่นดินกำลังอก กลับจากหัว
หินเที่ยวนี้ไปถึง 7 ปี ก็คงยังอยากกลับมาดูใหม่บาง
ที...แผ่นดินนี้ส่วนหนึ่งอาจจะหายก่อนกำหนด ใครจะรู้
ใจธรรมชาติ ดีไปกว่าธรรมชาติเอง...

เกาะครก / เกาะสาก (Koh Krok / Koh Sak)

แหลมไทร (Sai Cape)

ล่องเรือเลียบป่าชายเลน - บริเวณหมู่บ้านประมง

ล่องเรือเลียบป่าชายเลน เดินเล่นชายหาดสวย
อาบน้ำบ่อเค คือ เล่นที่รอบหมู่บ้านประมงกว่า
สองร้อยปี ดินแดนที่ท่องเที่ยวทางวัตถุยังมิได้
ทอดเข้ามาชายชายหาดสวยยังงอเออวยอสิ
ระเรื่อให้เที่ยวชม พักผ่อนนอนค้างแรมได้
ทุกที่...วันนี้...แหลมขาม บ้านทุ่ง-แหลม
ไทร...อ.สิเกา

หากคุณคิดจะซึมซับความงามในความเป็นจริง
เลววิสุทธ์ดั้งเดิม ควบคู่ไปกับสัมผัสหาความสุข

เรื่องหมู่บ้านชาวประมงพื้นเพ ที่กาลเวลาลมัย
ใหม่ยังไม่ถึง อีกมิติหนึ่งของการท่องเที่ยวเพื่อชีวิต ที่
อุดมล้มผลได้โดยเริ่มต้นที่ตลาดสิเกาขับรถไปตามถนนไป
ความไกล ประมาณ 4 กม. เลี้ยวซ้ายเข้าถนนดินแดงตรง
ป้ายชื่อ 'ทุ่งขี้เหล็ก' ประมาณไม่เกิน 3 กม. ก็ถึงท่าเรือ
ของหมู่บ้าน จดรถไว้ที่นั่นเรือที่เว้นว่างออกทะเลหาปลา
หาเรียกใช้บริการได้ทุกเมื่อด้วยอัตราค่าจ้างไม่แพงจนกว่า

ล่องเรือเพลินไปใจตามคดคลองสองฝั่งป่าโกง
กางทางรากระยะระยะ รับคลื่นปะทะซัดสาดสายดังป๋อม
ปรกาศกันคลื่นกัดเซาะทำลายชายฝั่งคลองคดเคี้ยว
เลี้ยวเลียบป่าโกงกาง ธรรมชาติงดงามการก่อร่างคล้ายน้ำ
อะเมซซันในบราซิล พันลำคลองออกปากอ่าวแหลมขาม
หมู่บ้านเลวเรือนกลางน้ำเรียงรายริมฝั่งดังวิววาดในแผ่น
ต.ค.ส.เลียบแหลมขามเข้าช่วงลัดลำคลองสองฝั่งโกงกาง
ยืนต้นแผ่พุ่มน้ำท่าหาญอวดอ้างสรรพคุณความเป็นป่าใช้
สอยของชุมชน ด้านหนึ่งอ้างเพาลผลิตผลราคาความเป็น
ป่าลัมพทาน ที่นี้ชาวบ้านทุ่ง-แหลมไทรรวมแรงร่วมใจกัน
ฟื้นฟูปลูกป่าโกงกางไว้ให้เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงธรรมชาติ
ให้กุ้งหอยปูปลามาอาศัยวางไข่ออกลูกหลานให้จับหา
ตลอดไป หากคุณสนใจและรับรู้เรื่องชาวบ้านปลูกป่าชาย
เลนแห่งแรกของประเทศไทยได้ที่นี่ผ่านลำคลองออกปาก
อ่าวหน้าบ้านแหลมไทรทะเลกว้างไกลจรดแดนกระบี่ มี
หาดสวยหินงามรูปลักษณะสีดินแปลกตากว่าที่อื่นตรงด้าน
ตะวันตกได้ ปกคลุมแหลม มีบ่อน้ำจืดมหัศจรรย์ซึมแทรก
ผุดล้นทราศชายหน้าผา แต่ทว่าต้องรอให้น้ำแห้งจึงจะได้
ใช้น้ำ เพียงเอามือตะกุกทรายก็ได้น้ำจืดใช้อาบกินทุก
ครัวเรือนตอนหน้าแล้งยมนำขึ้นจมนล้นบ่อทรายถึงท่วมหัว
ทุกคนไม่มีสิทธิ์ใช้

จะกางเต็นท์ค้างคืนที่นี่ก็ตามเสรีใจปรารถนา
ด้วยเพราะว่าหาดยังมีมีเจ้าของ

กรับเล...

ไม่อยากถวิลหาความว่าเหว

ผืนน้ำในกรอบของผืนผ้าที่โอบคลุม กว้างไกล
สุดสายธารเกาะแก่งเห็นเป็นเงาเล็บ อยู่ห่างไกลจนชวนให้
ว่าเหวแต่กายได้ของฟ้ากว้างส่วนนี้ หาดทราย สายลม
แสงแดด พื้นน้ำ เกยยวคลื่น แมกไม้ชายฝั่งและหินผา
ล้วนคือเสน่ห์สำหรับผู้นำเยอนตำนานในตำนานที่เล่าขาน
ถ่ายทอดกันมา แผ่นดินธรรมไว้อาลัย ความอึมครึมจาก
ธรรมชาติอันงดงามยากที่จะลืมเลือน ผ่านความรู้สึกของ
ใครต่อใครไปมากมายหลายคณะ

นั่นคือ ความภาคภูมิใจของตรังเล

แต่ 'สินในน้ำ' อันอุดมสมบูรณ์ในย่านทะเล
แถบนี้ไม่ว่าจะเป็น ทุ่ง หอย ปู ปลา ปะการังอันงดงาม
หรือแม้แต่ หาดทราย ภูเขา เกาะแก่ง ทรัพยากรแห่ง
การท่องเที่ยว ล้วนมีจัดการ 'สูญสิ้น' หากมิได้ระแวด
ระวังรักษาและใช้อย่างถูกต้องคุ้มค่าสนเฝ้าที่ล้มระ
เนบปริ่มน้ำอยู่ริมหาด ป่าชายเลนที่ลดหายไป ปูม้า
และปูดาวในโอเดียนของน้ำร้อนในทะเลที่รอการทุบและ
เป็นสินค้าเนื้อสุกของหมู่เลจากปูตัวโตมาเป็นปูตัวเล็กลด
ขนาดกระจ่ายร่อยลงทุกที น้ำตาปลาตหยกที่หลังวัน
เหมือนบทเพลงลึกลับ ร่ำมนะ และรองเง็ง จากซีก
ทะเลที่ถักถักจางเลือนลงล้วนเกิดจาก การกระทำของ
มนุษย์ข้า ... ข้า...และไม่รู้ตัว

ตรังเล...ทะเลตรังในวันนี้ ยังคงงาม บริสุทธิ์
และอุดมสมบูรณ์เพียงพอให้ใครได้เยี่ยมเยือนโดยภาคภูมิใจ
แต่สายลมและคลื่นที่เฝ้าหาด พังพัด คล้ายจะเริ่มกระซิบ
เตือนและร้องขอความคุ้มครอง เพราะหากถึงจุดอันยาก
จะยับยั้ง

เมื่อนั้น ทะเลจะว่าเหวจริง ๆ

จังหวัดตรัง

กับการอนุรักษ์

“ซาไก”

เงาะป่าแห่งเทือกเขาบรรทัด

ผืนป่าสุดท้ายของซาไก

เทือกเขาบรรทัดที่พาดผ่านพื้นที่จังหวัดตรัง พัทลุง และสตูล นอกจากจะสมบูรณ์ไปด้วยแนวป่าซึ่งเป็นแหล่งยังชีพและที่อยู่อาศัยของบรรดาสัตว์ป่านานาชนิดแล้วยังเป็นที่พำนักอาศัยของชนพื้นเมืองเผ่าหนึ่งซึ่งมีชื่อว่า ซาไก หรือคนละแะลันติส เป็น “เจ้าแห่งผืนป่า” ผู้รู้จักพื้นที่ป่าเขาทุกซอกทุกมุม

ชนเผ่านี้ดำรงชีพอยู่เป็นส่วนใหญ่ของเทือกเขาบรรทัดในที่มีผู้คนไม่มากนักจะได้พบเห็นและรับรู้ถึงวิถีชีวิตของชนกลุ่มนี้ นั่นคือ “ซาไก” เงาะป่าแห่งเทือกเขาบรรทัด

THE LAST FORESTED LAND OF THE SAKAIS

The Banthat mountain range, which stretches across Trang, Phutthalung and Satun Province, besides being the feeding place and home of wild animals of various kinds, is the living place of a tribe of local people who live a quiet, itinerant and peaceful life and who are “master of the forest”, knowing every square inch of it.

These tribe people line in the depth of the forest of the Banthat mountain range where things behind their life are seldom seen and acknowledged by other people. They are the Sakais, the Negritoes of the Banthat mountain range.

เชื้อสายเผ่าพันธุ์

ยังไม่มีข้อยุติในหมู่นักวิชาการว่า "ซาไก" หรือ "เงาะป่า" เป็นชนเชื้อสายใดกันแน่ ส่วนใหญ่เชื่อกันว่าเป็นเชื้อสาย เนกริโต ตระกูลผสมโตรเยเซียติก ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เผ่าหนึ่ง มีตระกูลภาษาที่มีลักษณะสัมพันธ์กับตระกูลภาษา มอญ-เขมร โดยภาษาซาไกในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มภาษาใหญ่ ๆ คือ

1. ภาษาเต็นแอน ในพื้นที่จังหวัดตรัง พัทลุง และสตูล
2. ภาษาเตียด ในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส
3. ภาษาตะฮาย ในพื้นที่อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส
4. ภาษากันติว ในพื้นที่อำเภอธารโต จังหวัดยะลา

ซาไก มีรูปร่างค่อนข้างเตี้ย ผิวเนื้อดำคล้ำไปทางสีน้ำตาลไหม้ ผมหยิกเป็นก้อนห่อติดหนังศีรษะ ปากกว้าง น่องสั้นเรียว ท้องป่อง และจิมมีปากหนา

THE ETHNIC DIVISION:

Among scholars there is not yet a conclusion as to exactly which ethnic division the Sakais or Negroes belong to. Most scholars believe that they belong to the negrito division of the Austro-Asiatic family, a tribe in Southeast Asia whose language family, the language of the Sakais in Thailand being divided into 4 major language groups, viz. :

1. The Tean-an language in the boundaries of Trang, Phatthalung and Satun Province.
2. The Ted-da language in the boundary of Rangae District, Narathiwat Province.

3. The Ya-hai language in the boundary of Vaeng District, Narathiwat Province.

4. The Kan-siew language in the boundary Thanto District, Yala Province.

The Sakais have a rather short physique, a rather brownish dark skin color, tightly curled hair, a broad mouth, short tapering legs, a bulging belly and thick lips.

ความเป็นอยู่และการแต่งกาย

ภูมิประเทศที่ซาไกเลือกเป็นที่อาศัย มักเป็นเนินสูงมีป่าสูงใหญ่ปกคลุมโดยทั่วไป เป็นบริเวณที่อยู่ใกล้ลำธาร มีสัตว์ป่าให้ล่าได้อย่างชุกชุม มีเผือก มัน อย่างอุดมสมบูรณ์ ไม่ไกลจากบริเวณที่มีไม้ยาง เพราะไม้ยางเป็นวัสดุสำคัญ ใช้ทำเป็นธนู ธนูที่เรียกว่า "กระบอกตุ๊ด" หรือ "บอเลา"

ซาไก จะอยู่รวมเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มละประมาณ 10-30 คน มีการโยกย้ายถิ่นที่อยู่บ่อย ๆ บ้านเรือนในเขตซาไกนั้น เรียกว่า "ทับ" ทำเป็นกระโจม หรือเพิงหมาแหงนแบบง่าย ๆ

เครื่องนุ่งห่มดั้งเดิมของซาไก ทำจากวัสดุธรรมชาติ เช่น กิ่งไม้ ใบไม้ เปลือกไม้ หรือตะไคร่น้ำที่

เกาะเป็นแผ่นสามก้อนหินใหญ่ ๆ ในป่า (ตะไคร่น้ำชนิดนี้มีเส้นใยสีดำ ผึ่งแดดให้แห้ง) นำมาถักทอเป็นเครื่องนุ่งห่ม

การแต่งกาย ผู้หญิงนุ่งยาวประมาณหัวเข่า หรือครึ่งน่อง ใช้ผ้าคาดอก หรือเปลือยอก ผู้ชายนุ่งสั้น แค่น้ำ และเปลือยท่อนบน ส่วนเด็ก ๆ ไม่นุ่งอะไรเลย ต่อมาเมื่อรู้จักใช้ผ้า แต่ไม่รู้จักนุ่งเป็นถุงหรือเป็นผืนอย่างชาวบ้าน กลับนำมาฉีกเป็นชิ้นขนาดเท่าฝ่ามือ ผู้ชายนุ่งผ้าคาดหว่างขา แล้วกระหวัดเส้นมาพันไว้ที่บนเอว ผู้หญิงนุ่งแบบเดียวกับผู้ชาย แต่มีผ้าหรือใบไม้มาพันรอบเอว ยาวแค่เข่าหรือครึ่งน่องอีกชิ้นหนึ่ง มีผ้าคาดอก หรือเปลือยอก ผู้ชายชอบผ้าถุงสีแดงเป็นพิเศษ ไม่ชอบการอาบน้ำ

THE WAY OF LIFE AND THE MANNER OF DRESSING:

The terrains chosen by the Sakais for their living places are usually high hills well covered with big and tall trees located near streams teeming with wildlife, rich in taro roots and plants with edible tubers, not far away from a source of reeds because reeds are the essential material used for making a weapon known

as "Krabok tud" or "bolau".

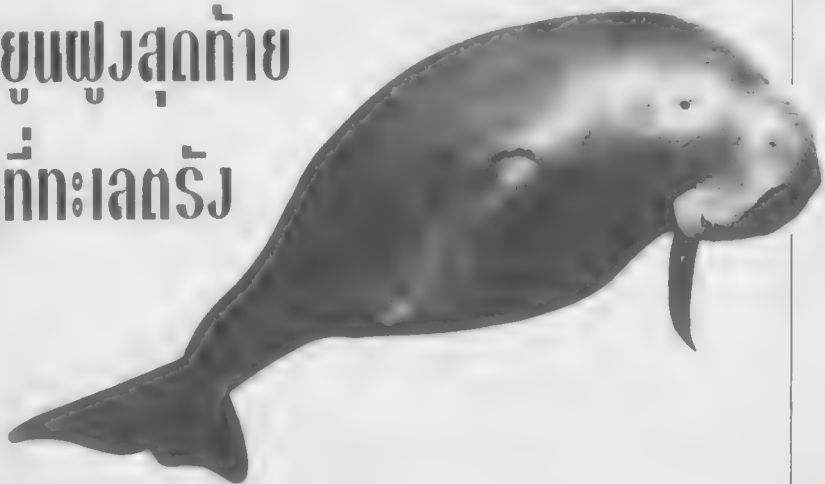
The Sakais usually live together in groups of about 10–30. They change their living place frequently. Houses of the Sakais in the past were called "lean-roofs", made in the form of tents or simple-style sheds.

The traditional clothings of the Sakais are made from natural materials like tree-branches, tree-leaves, tree-barks or big patches of moss from forest stones (this kind of moss having black-colored fibers and being exposed to sun to dry) interlaced to form clothings.

As to the manner of dressing, the women formerly wore about the height of the knee or half the calf, wrapping around the breast with a cloth or leaving the breast uncovered; the men wore about the height of the knee and leave the top part uncovered, while the children wore nothing. Subsequently, when they knew how to use cloths but did not know how to wear them in the form of sacks or pieces just as local people, they tore cloths into pieces of the size of the palm of the hand. The men would use such a piece of cloth to wear between the thighs and flick it up to gird around the waist; the women would do just as the men but with another cloth or tree leaves overlaying the cloth around the waist, down to the height of the knee or half the calf, either with a cloth covering the breast or topless just as the men. They have a special liking for red clothings and a dislike for bathing.

พะยูนฝูงสุดท้าย อยู่ที่ทะเลตรัง

พะยูนคืออะไร?

พะยูน หรือที่เล่ากันมาแต่โบราณว่า เป็นนางเงือก นางในวรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณีของสุนทรภู่ พะยูนมีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น หมูน้ำ วัวทะเล (sea cow) หรือ ดูก๊อง (Dugong) จังหวัดทางภาคใต้เรียกพะยูน "ดูหยง" มาจากภาษามลายู ซึ่งแปลว่า "เงือก" มีบรรพบุรุษร่วมกับช้าง ต่อมาเมื่อวิวัฒนาการจากบกลงสู่ น้ำ กลายเป็นสัตว์น้ำ พะยูนแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

Manatee และ Dugong ในประเทศไทยพบแต่ Dugong ซึ่งอาศัยอยู่ในทะเล ชื่อวิทยาศาสตร์คือ Dugong dugon

จากการสำรวจของนักวิชาการ เมื่อเดือนมกราคม 2534 คณะผู้สำรวจยืนยันว่าพะยูนในประเทศไทยหลายพื้นที่ได้สูญพันธุ์ไปหมดแล้วคงเหลืออยู่เพียงแห่งเดียวคือ บริเวณเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง เท่านั้น ซึ่งพบว่ามีเหลืออยู่ประมาณ 60 ตัว

เหตุผลที่พระยูลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว

- พระยูลูกล่า
- พระยูนเข้าไปติดอวนของชาวบ้าน

ปัจจุบัน พระยูลได้รับการกำหนดให้เป็นสัตว์

สงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.

2535

เราจะช่วยกันอนุรักษ์พระยูลได้อย่างไร

- ลดค่านิยมของพระยูนในบทบาทต่าง ๆ ที่เชื่อกันว่า เนื่อรสดี กระดุกทำยาได้ น้ำตาเป็นยาเสน่ห์ ฯลฯ โดยเลิกนิยมกินเนื้อ เลิกนิยมนำกระดูกไปทำยา ฯลฯ เมื่อไม่มีผู้นิยม พระยูนก็จะไม่ถูกล่าขึ้นมาเพื่อการจำหน่ายต่อไป

- ประชาสัมพันธ์พื้นที่ที่มีพระยูนเข้ามาบ่อย ๆ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้านในถิ่นนั้น ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ระยะยาวมากกว่าจับพระยูนเพื่อนำมาขาย และทำให้พระยูนหมดไปในที่สุด
- หากพบเห็นพระยูนเข้ามาติดอวนโดยบังเอิญ ควรรีบปล่อยพระยูนกลับคืนสู่ทะเล เพื่อให้โอกาสพระยูนที่มีเหลือน้อยมากในขณะนี้ได้อยู่ต่อโลกต่อไป
- อนุรักษ์หญ้าทะเล อันเป็นอาหารหลักของพระยูน หากแหล่งหญ้าทะเลถูกทำลายย่อมส่งผลกระทบต่อพระยูนทั้งสิ้น

หญ้าทะเลคืออะไร?

หญ้าทะเล (Sea Grass) เป็นพืชชั้นสูงที่อาศัยอยู่ชายฝั่งทะเลระหว่างแนวปะการังและป่าชายเลน และหญ้าทะเลจัดว่าเป็นทรัพยากรชายฝั่งทะเลที่ก่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์ทะเล เป็นแนวซัวลป้องกันและลดความรุนแรงของกระแสน้ำ ช่วยรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์ชายฝั่งทะเล ซึ่งปัจจุบันพบว่าในประเทศไทยมีหญ้าทะเลอยู่ถึง 11 ชนิด (หญ้าทะเลชนิดที่พญานเลือกกินเป็นอาหารนั้น จะมีลักษณะอ่อนนิ่ม เช่น หญ้าใบมะกรูด (*Halophila ovalis*) และหญ้าฉมนาง (*Halodule uninervis*)

ประโยชน์ของหญ้าทะเล

- เป็นอาหารหลักของพะยูน
- ลำต้นและรากซึ่งสานกันอย่างหนาแน่น เปรียบเสมือนตาข่ายที่ช่วยยึดนิเวศน์ดินไม่ให้ถูกน้ำพัดไป ป้องกันการพังทลายของชายฝั่งได้
- หญ้าทะเลเมื่อสังเคราะห์แสง จะให้ออกซิเจนจำนวนมากออกมา ซึ่งจำเป็นต่อการหายใจของสัตว์น้ำอื่น ๆ
- ใบและต้นของหญ้าทะเล เป็นที่อยู่อาศัยของพืชขนาดเล็ก ๆ นานาชนิด ซึ่งเป็นอาหารของสัตว์น้ำต่าง ๆ
- ส่วนต่าง ๆ ของหญ้าทะเล เมื่อตายลงก็จะย่อยสลายกลายเป็นสารอาหารที่จำเป็นแก่ระบบนิเวศน์ในทะเล

หญ้าทะเล (Sea Grass)

ด้วยสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้บริเวณแนวหญ้าทะเลเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำจำนวนมาก โดยเฉพาะสัตว์น้ำวัยอ่อน ซึ่งในช่วงหน้าจะกลายเป็นสัตว์น้ำขนาดใหญ่ ที่มีคุณค่ากับมนุษย์มหาศาล ถ้าเรารู้จักให้ประโยชน์จากหญ้าทะเลอย่างถูกต้องแล้ว แนวหญ้าทะเลก็เปรียบเสมือนโรงงานสร้างอาหารให้แก่เราได้โดยที่ไม่ต้องลงทุนแต่ประการใดเลย

เกาะลิบง (Koh Libong)

WHAT IS DUGONG?

Dugong, or 'sea cow' as the local people call it, evolved from land animal and shares the same ancestor with elephants. The southern people call it 'du-yong', a Malay word which means a mermaid. Even though dugongs are quite large, they live in peace and have no instincts for self-preservation. This leads to a rapid decrease in number of dugongs in Thailand. According to a research in January BE 2534, dugongs in Thailand in various areas were extinct, remaining the last herd of 60 dugongs at Li-bong Island, A. Kantang, Trang Province. Hence in BE 2535, dugongs were registered in the Wildlife Conservation and Protection Act.

HOW CAN WE CONSERVE DUGONGS?

• Change the attitudes that dugong meat is tasty, its bone can be used as a medicine, its tear is a magic potion, etc. These wrong beliefs lead to the dugong hunting which results in the decrease in number of dugongs in Thailand.

• Keeping the sea in a good condition will help preserve dugongs. Clean environment is vital to this creature. Conserving the seagrass, the main food of dugongs, will help save this sea creature. Seagrass grows along the coral lines. It helps slower the sea waves and maintains the balance in the eco-system. Eleven kinds of seagrass have been found in Thailand.

If there is a treat to the nature, the eco-system will be in balance and dugongs will stay with us for good.

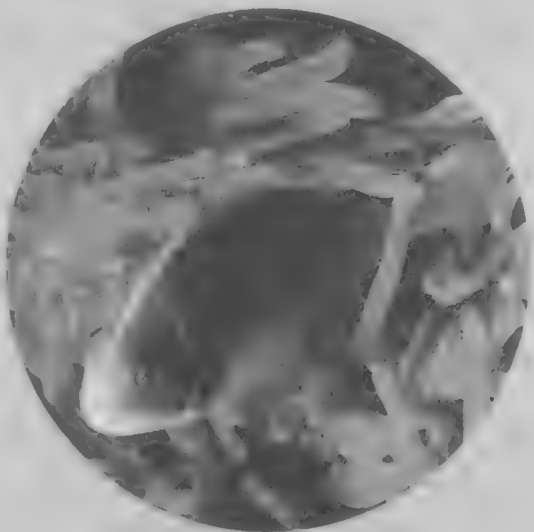

“ปะการัง”

ภาพวิจิตร

สายใยชีวิต

ใต้ทะเลลึก

ทะเลไทยมากมายไปด้วยสรรพชีวิต โดยเฉพาะปะการังน้ำตื้นและน้ำลึกที่รวมตัวกันจนเป็น “แนวปะการัง” อันทรงคุณค่าเปรียบดั่ง “ผืนป่าแห่งท้องทะเล” เป็นระบบนิเวศน์พื้นฐานที่สำคัญยิ่งสำหรับสิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเลชนิดอื่น ๆ

ความงามของแนวปะการังที่ปรากฏอยู่ท่ามกลางความกว้างใหญ่ไพศาล และแผ่ขยายอยู่นานนานนั้น มีความมหัศจรรย์อยู่ตรงที่ว่า มันเกิดจากแนวปะการังเล็ก ๆ ที่เกิดมาเพื่อจะมีชีวิตอยู่เพียง 2 สัปดาห์แล้วตายไป แล้วทุกชีวิตของปะการังเล็ก ๆ เหล่านั้น จะสะสมกันเป็นโครงสร้างหินปูนรวมกันเป็นแนวปะการังที่ยิ่งใหญ่อยู่ใต้ท้องทะเลในวันนี้

แต่เนื่องจากชีวิตในช่วงสั้นของปะการังเป็นเพียงชีวิตเล็ก ๆ ของท้องทะเล ปีหนึ่ง ๆ กลุ่มปะการังจึงสามารถสร้างโครงสร้างหินปูนได้เพียง 6-7 มม. เท่านั้น

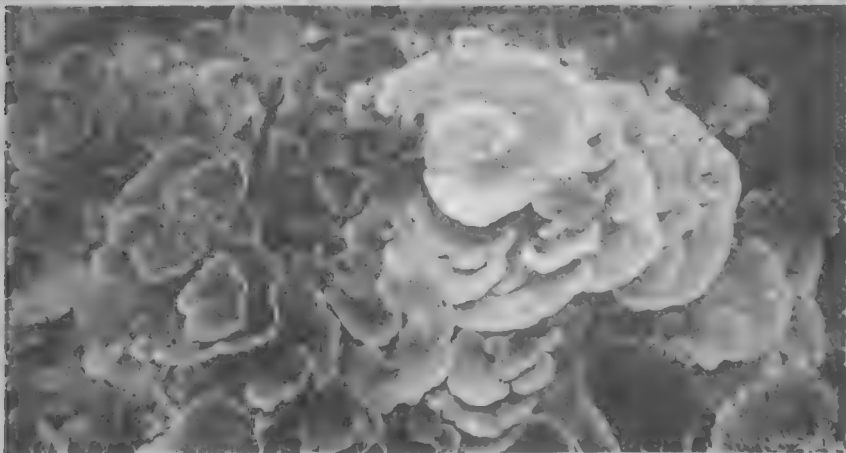
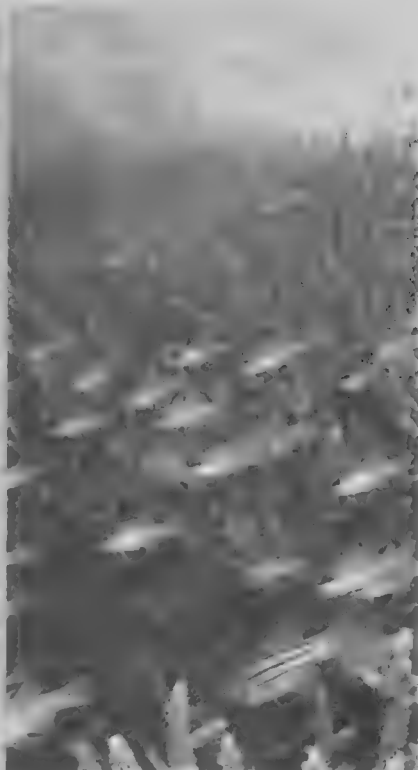
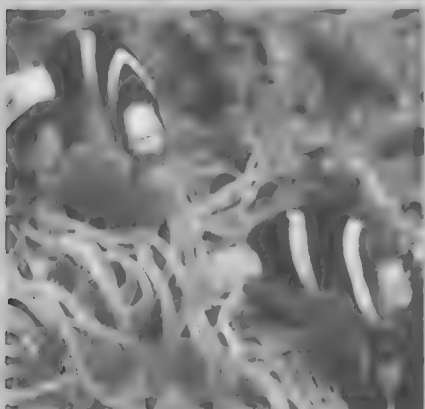
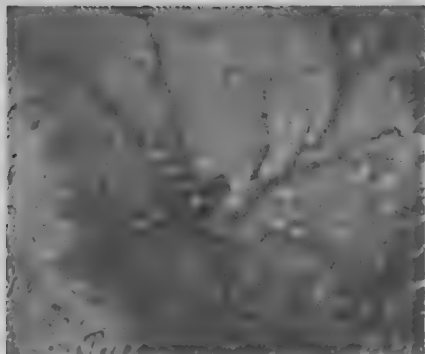
กว่าที่ปะการังถึงกันหนึ่ง ๆ จะเติบโตได้ 10 ซม. นั้นก็ต้องใช้เวลาจนถึง 10 หรือ 15 ปี

การเจริญเติบโตของปะการังมีขั้วจำกัดอยู่ที่ว่าอุณหภูมิของน้ำจะต้องสูงกว่า 18 องศาเซลเซียส และในความเสี่ยงของน้ำที่ไม่เกิน 50 เมตร มีค่าความเค็ม 30-36 ส่วนต่อน้ำ 1,000 ส่วน มีอัตราความขุ่นของน้ำต่ำ และต้องมีฐานหินที่ยึดที่มั่นคง

ชนิดของปะการัง

ปะการังพอแบ่งตามลักษณะภายนอกอย่างกว้าง ๆ ได้ดังนี้

1. ปะการังเขากวาง มีลักษณะคล้ายเขากวาง บริเวณแก่งจะมีตุ่มอยู่โดยรอบ ตุ่มเหล่านี้คือที่อยู่ของตัวปะการัง
2. ปะการังแบบแผ่นแบนราบ มีลักษณะการ

เติบโตขยายเป็นแผ่นแนวราบคล้ายโต๊ะ บางครั้งอาจซ้อนกันเป็นชั้น ๆ

3. ปะการังแบบหุ้มห่อ มีลักษณะเติบโตแผ่ขยายหุ้มฐานพื้นที่ปะการังติดอยู่

4. ปะการังแบบเป็นก้อน ชนิดนี้มีลักษณะเป็นก้อนตันคล้ายหินก้อน

5. ปะการังแบบกิ่งก้าน ชนิดนี้มีลักษณะการเติบโตรวมกันเป็นกระจุกค่อนข้างแน่น แต่ไม่ติดกันเป็นก้อนเดียวกัน

6. ปะการังแบบเป็นแผ่น ชนิดนี้มีลักษณะการเติบโตเป็นแผ่นซ้อน ๆ กันเป็นกระจุกคล้ายใบไม้

7. ปะการังแบบเห็ด ชนิดนี้มีลักษณะการเติบโตแผ่ออกคล้ายดอกเห็ด

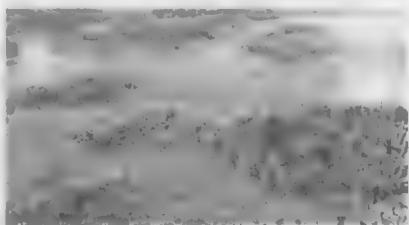
8. ปะการังสีน้ำเงิน ชนิดนี้มีสีน้ำเงินอยู่ในเนื้อของหินปูน

ระบบการสร้างและถ่ายทอดอาหารในแนวปะการังนั้น เริ่มจากมวลชีวิตเล็ก ๆ ได้แก่ สาหร่าย และแพลงตอน เป็นผู้สร้างธาตุอาหารจากพลังงานแสงอาทิตย์และจากธาตุอาหารในน้ำทะเลแล้ว สาหร่ายและแพลงตอนก็จะเป็อาหารให้กับสัตว์ทะเลเล็ก ๆ ได้แก่พวกหนอนทะเล สากทะเล แม่นทะเล กุ้ง หอย และปลา จากนั้นสัตว์ทั้งหลายนี้ก็เป็นอาหารให้กับสัตว์ใหญ่กว่าขึ้นไป เช่น ปลาหมึก กุ้งมังกร และปลานขนาดใหญ่ ซึ่งธาตุอาหารก็จะถ่ายทอดตามห่วงโซ่อาหารไปจนถึงผู้บริโภคขั้นสุดท้าย คือปลาฉลาม หรือมนุษย์ ปลาทุกชนิดในแนวปะการังต่างเป็นส่วนหนึ่งของกันและกันในระบบสลายใยอาหารที่มีความสมดุลในความสัมพันธ์ของผู้ล่าและผู้ถูกล่า

แนวปะการังที่พบในประเทศไทย

แนวปะการังที่พบในประเทศไทยนั้น โดยทั่วไปแล้ว จะกระจุกกระจายอยู่ตามเกาะขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบริเวณเกาะในแถบชายฝั่งทะเลอันดามันของประเทศไทย

จังหวัดตรัง พบบริเวณ เกาะโพง เกาะกระดาน และเกาะรอก เพราะสภาพแวดล้อมบริเวณนี้เหมาะสมต่อการเกิดและเจริญเติบโตของปะการัง

WONDERS OF THE SEA WORLD

Life deep down the sea is a wonder of the world. Everything is in harmony; vivid but tranquil. Coral reef was formed from the bones of very small sea animals and play an important part to the eco-system of sea animals. It is where sea animals produce and pass on food to one another. The very small forms of life, plankton, is food for the tiny sea animals which become food for the bigger ones. In this way sea animals along the coral reef are linked to one another, creating a food chain between sea animals.

However, the growth of coral reef is limited as it expands only 6-7 millimetres each year at the temperature of 18°C and at the depth of 50 metres.

The coral reef in Thailand lies along the small islands in the Andaman Sea. In Trang province, Koh Ngai, Koh Kradan, and Koh Rok are places where tourists deem to visit and admire the beautiful corals.

มรดก

วัฒนธรรม

อันโดดเด่น

คือความเป็น

ตรึง

ชุมชนต่าง ๆ ไม่มีชุมชนใดโดดเด่นเฉพาะทางวัฒนธรรม การแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวิถีชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่กันและกันระหว่างชุมชน จึงเป็นธรรมชาติวิสัยของผู้คนและสังคม

การกล่าวถึงมรดกทางวัฒนธรรมอันโดดเด่นซึ่งมีความเป็นหนึ่ง ในสังคมนี้ได้นำมาซึ่งความภูมิใจและตระหนักในมรดกทางวัฒนธรรมอันมีค่าอันมีลักษณะที่แตกต่างให้ แลกเปลี่ยนกันตลอดมาในประวัติศาสตร์

ประเพณีการจัดงานอวมงคลทางเพศในจังหวัดตรัง โดยศาลานพิตินีต่างไปจากบ้านเมืองอื่นในประเทศไทยนี้ โดยชาวทางศาลานพิตินีเหมือน ๆ กันมีพิเศสนอนไปบ้าง ก็ตรงการพิเศนคาร์ตเชิญใบใหญ่ ซึ่งถ้าคิดว่าขนาดใหญ่อาจเสียเป้าหมายเห็นท่าของการ์ตเชิญก็คิดการเชิญชวนไปรวมพิเศนงานศพนั้นเอง การ์ตใหญ่ การ์ตเล็ก ก็เป็นการ์ตเชิญเหมือนกัน

พิเศนิตินีก็ไม่ได้แตกต่างไปจากบ้านเมืองอื่นที่ถือปฏิบัติกันอยู่บ้างด้วยเป้าหมาย ก็เป็นไปเพื่อชำระร่างกายและจิตใจให้บริสุทธิ์ ปราศจากโรคภัยและกิเลสตัณหา หรือแม้กระทั่งศิลปะการเล่นแต่บั้งไฟขึ้นร้องประโคมดนตรี ก็เพื่อความบันเทิงรื่นรมย์ในหมู่มนุษย์สามัญชน

แต่สาเหตุที่ได้แยกย่อยมากล่าวถึงอีกในส่วนนี้ ก็เพราะเห็นว่าในชีวิตเป็นจิตใจ เป็นวิญญาณของชนเมืองตรังทั้งแผ่นดิน

ประเพณีงานศพ ถือเป็นงานสำคัญ เป็นงานรวมมิตรรวมญาติ แสดงความอาลัยรักผู้ล่วงลับ พบพบขวัญให้กำลังใจแก่ผู้ยังอยู่ เป็นคตินิยมทั้งหมู่ตังเขา ตรังทุ่ง ตรังนา ตรังเมืองและตรัง

ประเพณีพิเศนิตินีก็งานสำคัญของหมู่ตังเมือง แสดงเจตนาขจัดปัดเป่าทุกข์ในการตั้งเป้าหมายร่วมกันไปสู่ความสะอาดบริสุทธิ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

ศิลปวัฒนธรรมการแสดง ทั้งหนัง-ในรา รอง
เง็ง ลีเกปาและกาหลอกเป็นไปเพื่อความละเอียดอ่อน
แห่งจิตใจ การเสกขันธ์หรือร่ายกายศิลป์ นาฏศิลป์
เพื่อสรรสร้างอารมณ์ละเมียดละไม

ซึ่งทั้งหมดนี้ บังเอิญว่า คนเมืองตรังตั้งใจ
ปฏิบัติกันจริงจังมาแต่ครั้งบรรพกาลจนกระทั่งทุกวันนี้
ความสำคัญโดดเด่น ถ้าจะมีก็อยู่ตรงนั้นเอง

‘มาแต่ตรัง ไม่พ้นหนังในรา’

รองเง็ง ลีเกปาและาซอล

คนเมืองตรัง มีนิสัยเจ้าบทเจ้ากลอน ชอบ
ท่องเที่ยวเดินทางไปยังต่างถิ่นต่างจังหวัด เพื่อสร้าง
บารมีความใหญ่-ความยาว หรือความเป็นผู้กว้างขวางมี
คนรู้จักมาก ความเป็นผู้กว้างขวางนี้ ดูได้จากคำนิยม
‘นักเลง’ พูดเสียงดัง เปิดเมย ตรงไปตรงมา

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มี
พระราชหัตถเลขาอย่างคำร่าบับคมทูลของพระยา
รัชฎาธิษฐานประติษฐาน (คอซิมบี๊ ณ ระนอง) ความว่าหนุ่ม
ฉกรรจ์เมืองนี้เยี่ยงลักควายและร่ำในราห์ ถ้าไม่เป็นสอง
อย่างนี้ จะไปขอลูกสาวใครเขาไม่ได้หรอกเพราะพ่อแม่
ฝ่ายหญิงมองไม่เห็นทางว่าจะปกป้องคุ้มครองลูกสาวเขาได้
หรือจะท่ามาหากินได้อย่างไร

การลักควาย และการร่ำรำนในราห์ คือ
กิจกรรมของลูกผู้ชายชาติวีร ที่ทดสอบความเป็นหนุ่ม
ฉกรรจ์ว่า เขาเป็นความใหญ่-คนยาวที่พร้อมจะยืนหยัด
ต่อสู้เพื่อความดำรงอยู่อย่างเป็นที่ยอมรับในสังคม

การลักควายคือบททดสอบความกล้าหาญ ถ้า
สามารถลักควายได้สำเร็จครั้งหนึ่ง หมายถึงว่าความฉลาด
ไหวพริบปฏิภาณในการเอาตัวรอดได้จากการทำร้ายของ
เจ้าของควายงานอย่างอื่นไม่ว่าในท้องไร่ท้องนา ในทะเล
ลึก ก็มิได้ครานลูกผู้ชายชาติวีรได้ เป็นการสร้างความมัน
ใจในตนเองของหนุ่ม สร้างความเชื่อมั่นและยอมรับใน

หมู่พ่อแม่ญาติพี่น้องของฝ่ายเจ้าสาว ตลอดถึงตัวเจ้าสาว
เองได้มีโอกาสรู้จักคุ้นเคยกับเพื่อนฝูงต่างถิ่นต่างบ้านเป็น
คนกว้างขวาง เมื่อมีกิจธุระจำเป็นก็จะได้พึ่งพาอาศัยกัน

ยังมีนายหนังตะลุง 2 คณะ ได้ไปประชันโรง
กินที่จังหวัดกระบี่ ไปจากตรังทั้งสองคณะนั้นและก็รู้จัก
มักคุ้นกันคืออยู่ หลังแข่งขันประชันโรงเสร็จสิ้น นายหนัง
ทั้งสองก็พาคณะลูกคู่เดินทางกลับ ผ่านทุ่งนาป่าไร่
และหมู่บ้านเมื่อเดินทางมาถึงบ้านอ่าวลึก เห็นควายถึก
(ควายหนุ่ม) 2 ตัวผูกสามไว้กลางทุ่งใกล้บ้านผู้คน นาย
หนังทั้งสอง ก็แบ่งกิจในควายคนละตัว พอดีคนเลย
หยาบขี้มนั้นมา เกิดความครั่นคร้ามใจ ก็รีบร้อง
กลอนสดได้ทันทีว่า

นายหนัง 1: ‘พอเวลาตีเก้งถึงอ่าวลึก

นายหนัง 2: ได้สองถึงงานงามพอพราหมณ์’

ปรากฏว่าตำรวจสายตรวจผ่านมาได้ยินเข้าพอดี
จับได้คาเชิกนายหนังทั้งสองต้องไปร้องกลอนต่อหน้า
ศาลยุติธรรม ได้รับโทษตามควรแก่โทษไป ทั้งสองคน
อีกครั้งหนึ่ง นายหนังสองนายเป็นเพื่อนเกลอ
กันกับปลัดอำเภอนายหนังซึ่งหมอบหนังตะลุงอย่างเข้าเส้น
ลัญญ์กันว่า พวกกันที่เ็นต้องพูดเจรจากันเป็นกลอนทุก
ครั้งในทุกเรื่องที่สนทนา จนวันหนึ่งปลัดอำเภอขึ้นไปทำ
ธุระราชการที่สถานีตำรวจ พบนายหนังเพื่อนเกลอถูกขัง
อยู่ในคุกกรงเหล็กบนเรือนักนั้นจึงได้ทักทายปราศรัยลอบ
ถามเรื่องราวกันเป็นกลอนหนังตะลุงดังนี้

ปลัดอำเภอ: เห็นสองหนังนั่งหน้าตาเศร้า
หมองถูกเรื่องอะไรจึงต้องอยู่ห้องขัง

นายหนัง 1: ต้องคดี ลักวัวลักกลิ้งจิ้ง เป็น
คราวครั้งผิดพลาดความอาชญา

ปลัดอำเภอ: ถูกคดีลักวัวเมื่อใดเล่า

นายหนัง 2: ถูกเข้าเมื่อเดือนเก้าหลังพระเข้า
พรรษา

การแสดงไหวพริบปฏิภาณด้วยกลอนสดโว
หาญเจียมขนาดอย่างนี้เป็นคุณสมบัติของคนเมืองต้งทุกกลุ่ม
ในงานกุศลชดถุณผ้าป่า งานบวชงานงานมงคลสมรส
หรืองานอวมงคลอย่างงานศพ ก็ไม่ว่าหนึ่งตะลุงแสดง
มิได้ขาด นอกจากหนึ่งตะลุงแล้ว ยังมีนักเลงขับปี่หรือ
กลองต่าง ๆ ทั้งเพลงบดก ขับลาน หนึ่งตะลุงเมืองต้ง
ได้ฝึกวาตะปฏิภาณไปด้วยกับการขับร้องบทกลอนแบบ
ขับลานจนสามารถร้องกลอนปฏิภาณได้ สมัยก่อนนาย
หนึ่งต้องเจี๋ยงฉลาดในวาตะศิลป์ ปฏิภาณกวีต้องเป็น
เลิศมิฉะนั้น อาจารย์จะไม่รับเป็นศิษย์ฝึกสอนแม้ไม่การ
แสดงหนึ่งตะลุงให้หรอก

นายหนึ่งอาวุโสท่านหนึ่ง ปัจจุบันอายุ 80 ปี
เล่าว่า ตอนที่ท่านเริ่มหัดชานนั้น ท่านตั้งร้องกลอนใน
เวทีขับลาน (คือขับร้องกันกลางสนามบ้าน หรือ สนามวัด)
จนเชี่ยวชาญแล้ว อาจารย์จึงรับสอนวิชาหนึ่งให้ การ
กลอนต้องนั่งกันคนละข้างตะเกียงเจ้าพายุบนโรงหนึ่ง จับ
รูปคนละตัวและร้องกลอน พวกยุโรปเจรจาโต้ตอบกันทุก
กรอบวนท่า

เมื่อถึงบทขับนาง อาจารย์ยกกลอนขึ้นเสียง

ไพเราะหนักหนาว่า

‘แต่ตัวเสร็จน้องนางอย่างกลับ’

ลูกศิษย์ต่อทันที จะเว้นวรรคนานไม่ได้ เพราะ
ตนอยู่อยู่ไหนโรงจะให้ฮาให้ท่านต่อไปว่า

‘แม่งามสละทออย่าง เมื่อน้องอย่างหงส์’

เป็นต้นว่ารอดตัวไป และต่อมาท่านก็มีชื่อ
เสียงดังดังไปถึงภาคใต้เมื่อ 40-50 ปีที่แล้ว

คนต่างบ้านต่างเมือง เมื่อพบปะคนต้งก็จะ
พบไหวพริบปฏิภาณทางกลอนสดของตนเมืองนั้นด้วย จึง
สรุปตนเองต้งว่า ‘มาแต่ต้ง ไม่หนักก็โนรา’ นั่นคือ
พวกคนเมืองต้ง หรือ พวกมาแต่เมืองต้ง ถ้าไม่ เปีย
หนึ่งตะลุง ก็ต้องเป็นโนราเสียทุกกลไป การสร้างสรรค์
ศิลปะการขับเริงด้านการแสดงพื้นบ้านพื้นเมืองนั้นของคน
ต้งจึงได้ดังไปถึงหัวสิบสี่หัวเมืองบักขี้ไผ่มาแต่อดีต

หนึ่งเป็นตรด นายหนึ่งชื่อต้งของเมืองต้งเมื่อ
ประมาณ 100 ปีก่อนหรือก่อนหน้านั้นอีก มีชื่อเสียงโด่ง
ดังไปถึงจังหวัดสงขลา หัวเมืองใหญ่ทางฝั่งตะวันออก
โน้นจนแม้นักเลงฝั่งทะเลตะวันออกก็สรรเสริญสรร
ที่เมืองต้งโด่งดังหนึ่งเป็นตรด ตั้งกลอนสดสรรจาบยาบ

ขึ้น" ที่จำกันได้มากที่สุดคือคนทั่วไปก็ได้ คือบทพระ
หนังสือเล่มแรก ๆ ไม่สามารถสืบสาวได้ว่าเป็นบทของ
ของนาถนันทนโค บทพระนั้นเป็นบทเกี่ยวกับความว่า

มาแต่ตรงหัวใจให้ของฝาก เป็นลมปาก
หวานหูไม่รู้ยา

ปัจจุบันหนังสือเมืองสร้าง ยังคงมีแสดงอยู่
ไม่ขาดสายเหลือคณานับ และมีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่นิยม
ชมชอบของผู้คนทั่วทั้งปักษ์ใต้ แม้ประเทศมาเลเซียก็ยัง
เคยมีขึ้นหมากมารับไปแสดง ลูกหลานเมืองสร้าง ยังสืบทอด
ความเป็นศิลปินเอกของปักษ์ใต้ไม่มีวันขาดสูญ

ส่วนในราห์ หรือที่เรียกสั้น ๆ ตามวลีขลุ่ย
ได้ว่าในรา เน้นการร่ายรำตามแบบละครชาตรีที่ลงงาม
ฉับไว และบทพระที่ไพเราะ บทที่ฝึกหัดในราจึงต้องมีรูป
ร่างทรวดทรงงามระหง หน้าตาหล่อเหลา (สะสวย) เมื่อ
ขัดทำเยื้องกราย ลีลาสวยงามจับตาคนชม เสียงต้องกัง
กังวานไพเราะชนิดที่ตั้งกังไป 4-5 บังนา เพราะเครื่อง
ขยายเสียงสมัยนั้น ยังหาไม่ ในราจึงฝึกได้ยากมาก
เพราะมีปฏิภาณอย่างเดียว แต่ถ้ารูปร่างไม่ดี รำไม่สวยก็
ไม่มีคนดู ครูฝึกในราส่วนมากจึงสรุปว่าผู้ที่มาฝึกหัดในรา
ไม่จำเป็นต้องเดินทางด้านไหวพริบปฏิภาณในกลอนสด
เพราะบทในรามีตายตัวอยู่แล้ว ขอแต่รูปร่างสวย เสียงไพเราะ
มีความอดทนขยันฝึกซ้อมก็พอเพียงแล้วชาวตรังจึงสรุปว่า
'คนไม่หัดในรา คนปัญญาหัดหนัง'

นั่นคือทุกคนไม่ว่ามีไหวพริบปฏิภาณคล่อง
หรือขาดเขวมนไหว ก็เลือกฝึกหัดหัดในราเอาได้ตาม
ความสามารถและตามความถนัด

อันว่าในราเมืองตรังนั้น ผู้เฒ่าผู้แก่ท่านว่าได้
รับถ่ายทอดโดยตรงจากพ่อขุนศรีศรียาประมาจารย์ในรา
ในบทภาคครุฑนั้นแหละ จนเมืองตรังมีตำแหน่งขุนศรี
ศรียาสืบทอดต่อมาในวงการในราโบราณ ไม่ขาดสาย
ซึ่งครุฑในราสมัยเก่าว่า ขุนเทพ ขุนท้าว (ธำ) ก็คงมาจาก

พ่อขุนศรีศรียาเป็นแน่แท้

ขุนท้าวอยู่บ้านทุ่งหม้าย ขุนเทพน้องชายอยู่
ฝ่ายบ้านโพธิ์

ทุ่งหม้าย อยู่ในตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว
ส่วนบ้านโพธิ์ อยู่ในเขตอำเภอเมือง ฯ เลย กระพังครุฑ
ไปนิดเดียวก็ถึง ทั้งสองแห่งที่อ้างถึงเป็นแหล่งฝึกหัดในรา
มาแต่ยุคเก่าก่อน จนสมัยนี้ก็ยังมีในราที่มีชื่อเสียงอยู่ที่
บ้านดังกล่าว

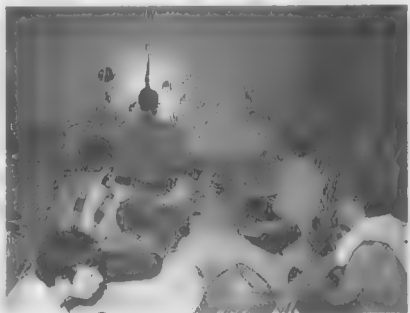
ที่โด่งดังไม่ทั่วลีสืบหาเมืองได้ ไม่เห็นมีในรา
คณะใดเกิด ในราเดิม บ้านเดิมอยู่ตรังของเราเลย

ในราเดิมบ้านอยู่อำเภอสิเกา โด่งดังขึ้นมา
เพราะไหวพริบปฏิภาณในกลอนสดร้องด้นเป็นยอดเยี่ยม
ในราคณะใดถ้าหาญกล้ามาประชันกลอนสดกับในราเดิม
แล้วเป็นได้เลือกโรงพักรับไปทุกราย

ในราเฟื่อง (เคยเป็นอาจารย์พิเศษสอนในราที่
วิทยาลัยดนตรีธรรมราช) ซึ่งมีชื่อเสียงว่ารำสวย รำ
งามรำตามแบบครูได้สมบูรณ์แบบที่ลุดในย่านลุ่มน้ำท่าจีน
(แม่น้ำตรัง) ร้องกลอนสดทำท่ายดั่งนี้ว่า

'ถ้าแพ้แลกเดิม งามเหลิมจะไม่รำ'

สมัยนั้น ในราที่เข้าแสดงในงานเฉลิมพระชนม
พรรษาถือว่าเป็นเกียรติอย่างสูงไม่มีในราคณะใดปฏิเสธ
งานเหลิมเด็ดขาด เพราะถือเป็นการรำเทิดพระเกียรติ

ถวายพระพรนับเป็นมิ่งมงคลคณะในราชของตนยิ่งนักหนา
ที่ในราเพื่อกล้าท้าทายถึงขนาดว่าถ้าแพ้เดิม จะไม่ยอม
รับงานเดิมต่อไป ถือว่าเป็นการที่หนักหนาสาหัส

ในราเดิมได้กลับไปว่า

‘ถ้าแพ้ลูกเฟื่อง จะถอดเครื่องจ่านา’

ที่นับว่าหนักหนาสาหัสยิ่งไปกว่าด้วยว่าในรานั้น

สืบมาแต่บรมครูเครื่องแต่งตัว อันมี ‘เทริด’ เป็นประธาน
นั้น เชื่อกันว่าได้รับพระราชทานมาจากพระยาสาละวินพาด
เจ้าผู้ครองอาณาจักรพิษณุโลกมาแต่โบราณกาลโพ้นในราเดิม
กล่าววันเดิมพันด้วยศักดิ์ศรีของบรมครู หมายถึงว่าถ้า
แพ้ในราเพื่อในราเดิมจะเลิกลาโรงไปเลยเสีย

เรื่องในรานั้นยังมีในรายละเอียดแบบการประเพณี
ในวงการศิลปะนี้เรียกกันว่าในราโคลน อันในราโคลนนี้เรื่อง
จำทำท่าเลียนแบบในราทุกบทตอนแต่บทร้องและทำรำ
เน้นการสละกล้อเลียนในราชจริงเป็นหลักสำคัญ การล้อเลียน
เริ่มตั้งแต่การภาศครูเลยกล่าวคือในบทภาศครูในร่าว่า

‘ลูกหัวแม่โคควดี

อรณีแม่ได้เป็นใหญ่

ลูกเล่นเด่นรำเหนือแม่

วันนี้เล่าขอทำความอภัย

หลักเกล้าเกษียเสียให้ไกล

ในวันนี้เล่าเจ้าแม่หนา’

แต่บทในราโคลนร้องเลียนว่า

‘เคยจีแผ่นดิน

ตั้งไว้เหนือเกล้าเกษีย

ดังไรไม่ขอบ

ครอบครัวครอบครัวเมืองครอบครัว’

เคยจีหรือกะปิเภา ที่บับเป็นแผ่นดินกลม เปรียบ
เหมือนแผ่นดิน ในความหมายว่าไว้พระแม่ธรณียกเกิด
ทุนไว้เหนือหัวตั้งไว้ คือกระดั่งเก่าขำรด ขอบกระดั่งขาด
หลุดไปหมดแล้วหมายถึงท้องฟ้าที่ครอบครัวครอบครัวเมืองอยู่

นับว่าจินตนาการของกวีในราในบทล้อเลียนนั้นเฉียบขาด
กว้างไกลน่านับถือดีแท้

ทุกวันนี้ในราโกสนไม่มีแล้ว! แต่ในราที่เป็น
แบบฉบับละครชาตรียังคงส่งเสียงขับขานกังวานแว่ว
เสียงกลองชาตรี น้องใหม่ และปี่กลองดังเจื้อยแจ้วขับ
กล่อมหมู่ตริงเขา ตริงทุ่ง-ตริงนา ผ่านตริงเมืองสุดตริงเล
ทำรำยังสวยงามจับตาเหมือนอย่างบรรพบุรุษในราที่ว่ารำ
ได้งามเหมือนเหวดดาเลดีจง หรืออย่างนางกินรีในเทศ
นิยายนั้น ยังคงหาชมได้ทั่วไปในหมู่บ้านตริงทุ่ง-ตริงนา
ดาดดิน

ขณะที่หมู่ตริงทุ่ง-ตริงนา และตริงเขาครึกครื้น
อยู่กับการแสดงและการเสวยสุนทริตรสแห่งศิลปะการ
แสดงหนึ่ง-ในรานั้น ทางหมู่ตริงเลก็มีลิเกป่า และรองเง็ง
เข้ามาเทียบ

ลิเกป่านั้น เกิดขึ้นที่ปากแม่น้ำตริง คือ อำเภอกันตัง
เดี๋ยวนี้เมือง ประมาณว่าพอ ๆ กับการเกิดลิเกเมื่อ
ในราชสมัยพระพุทธเจ้าหลวง รัชกาลที่ 5 แยกชายผ้า
จากเมืองกัลกัตตามาทำมาค้าขายอยู่ที่กันตัง จนได้แต่ง
งานอยู่กับคนสตรีชาวมุสลิมชาวพื้นเมืองเมื่อรำรวยขึ้น ก็
ชักชวนยาหียเมียรัก กลับไปบ้านอามังที่เมืองกัลกัตตา
ประเทศอินเดีย

บทร้องลิเกป่า กล่าวถึงการเดินทางทางเรือชม
เกาะแก่ง อ่าว ปลายต่าง ๆ ในทำนองนิราศ เสียงร้องสูง
ต่ำมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง แม้นักร้องหนึ่งแห่งกลอน
ใกล้เคียงกับกลอนหนึ่ง-ในรา แต่ลีลาขับร้องและน้ำเสียง
หาเหมือนกันไม่ น้ำเสียงสูงต่ำใกล้เคียงกับภาษากลาง
กรุงเทพฯ ถ้าไม่มีศัพท์ภาษาถิ่นเข้ามาปะปนในบทร้อง
หากใช้คำร่วมกันที่มีใช้ทั้งภาษากลางและภาษาถิ่นก็จะได้
คนเมืองกรุงย่อมฟังออก และเสวยรสไพเราะได้ไม่ยากเลย

ลองดูบทร้อง ก่อนแสดงเรื่องที่เรียกขานกันว่า
เป็นบท ‘ว่าชมดอก’ สักบท

‘โอ้ เจ้าจอมะกตกรที่รักเจ้าดอก’

ดอกกล้วยเถื่อน

ชมดาว เออเอ๋ย ล้อมเดือน

ชมเกล็ดขนนมสาวเอ๋ย’

ลูกคูที่ร้องรับประสานเสียง จ้าวหะกระทุ้ง

กลองรำมะนาอย่างหนักหน่วงรุนแรง เป็นการถ่ายทอด
อารมณ์ร้ายแห่งทะเลลึกสามบ้าคลั่งส่วเสียงร้อง
เจื้อยแจ้วของสาหร่ายนั้นเล่าปานประหนึ่งคลื่นนัยทยอกลิ้ง
ชายหาดหรือสายลมจรเรื้อยแผ่วผ่านทิวคลื่นหวัดหวัด

ยังการละเล่นเต้นรำ ในหมู่ตั่งและขับร้อง
กลอนสดด้นโต้ตอบกันระหว่างชายหนุ่มหญิงสาว ด้วย
ลีลาแห่ง‘รองเง็ง’เสียงขับขานเพราะพริ้งในบท ‘นารี
ปราโมทย์’ ดังตัวอย่าง

ต้นหยง ต้นหยง

กำปงละต้องจำชุดดอกเหมร

บังไปไม่รอดเสีแล้วเน

ถูกแทนน้ำตาปลาตหยง

คดข้าไลหวั่นึกถึงคูรัก

บึงกินไม่ลง

ถูกแทนน้ำตาปลาตหยง

ต้องสาตน้องเออ บังต้องตาย

ปลาตหยง หรือพะยูนที่สุนทรภูจินตนาการ
เป็นเงื่อนน้ำในเรื่องพระศกัณณีนั่นเอง หมู่ตั่งเลเชื่อว่า
น้ำตาของมันเอามาเข้าพิธีทำเป็นน้ำมันเสนห์ยาแผ่ได้
ขลังศักดิ์สิทธิ์นักแล และพะยูนวันนี้ ก็ยังคงมีอยู่ในดง
หญ้าทะเลเกาะลิบงและปากอ่าวสิเกาถ้าเรือวนลากไม่
รบกวนพวกมันมากนักจนเกือบสูญหาย นานหลายปีจึง
จะพบสักตัว ต้นปิ่นพัวตัวหนึ่ง เป็นซากไปแล้ว ที่ปาก

อ่าวสิเกา กระดุกซีโครงมันหัก เพราะแรงกระแทกจากอะไรไม่ทราบได้

ตำนานนางเงือก บอกเล่าชีวิตชายฝั่งทั้งลัดว้ทั้งพืชและทั้งคน ซึ่งมีควมสัมพันธ์ใกล้ชิดจนมีอาจสามารถแยกออกจากกันได้

หมู่บ้านตรังเล อ่าวสิเกา ปากแม่น้ำปะเหลียน ปากแม่น้ำรัง ป่าชายเลน ภูเขาทะเล มะกรัง คีรีหวงไซ่ ผูกสายสัมพันธ์ชีวิตเข้าไว้ด้วยกัน ใครเลยจะมาทำใจดำ ตัดสายสัมพันธ์ชีวิตเข้าไว้ด้วยกัน ใครเลยจะมาทำใจดำ ตัดสายสัมพันธ์อันเหนียวแน่น เน้นนามาแต่ดึกดำบรรพ์ นี้ออกจากกัน บทร้องรอนเง็ง บทขับกล่อมป่าจะบันทึกไว้ให้เป็นประวัติศาสตร์ของมวลมนุษย์ หวังว่าคงมีใครกล้า และหวังว่า ระบบนิเวศชายฝั่ง ศิลปวัฒนธรรมตรังเล จะคู่เคียงยืนหยัดทรงเสน่ห์อยู่ตราบนานเท่านาน

ดนตรีแห่งพระกาล ที่รู้จักกันในหมู่ตรังทุ่งตรัง นานว่า 'กาหลอ' นั้นวิเวกวังเวงชวนชวนลึกลับของงาน ฉาบปณิกศพหมู่ตรังทุ่ง-ตรังนา ตรังเขาหรือแม้กระทั่งตรังเลเฉพาะที่นับถือศาสนาพุทธ วงดนตรีกาหลอจะไปบรรเลงเพลงโคกกล่อมวิญญาณ ปลอบประโลมญาติมิตรที่อยู่ภายหลังให้เศร้าสร้อยหอยเหว้า ปีโฉน หรือบางวงใช้ปี่ชะวาลอบวิญญาณให้ผ่นคลายหายโศก อ่อนวอนพระกาลให้ไข่มุมรับดวงวิญญาณเข้าสู่ปรภพด้วยสักขวง ขณะที่เรื่องทำงหะเป็นทาบสองโย และฆ้องใหญ่ครางกระหึ่มในทิวบริเวณป่าช้า อันสงบเงียบ

โรงกาหลอนั้น มักปลูกไว้ใกล้ป่าช้าในวัดหรือใกล้เมรุเผาศพวิญญาณ ในความล่งดั่งแห่งคราดำหะมีน แสงเทียนอมแวมหน้าทาบศพ ญาติพี่น้องเฝ้าบงัน ดาวตกขีดฟ้าวาวแล้วหายวับ เสียงเพลงพญาโคกดังมาจากป่าช้า ใกล้เมรุ เป็นมาอย่างนี้มานานไม่สามารถหาจุดเริ่มต้นได้

ฟังตุลิลเพลงแห่งกาหลอ จัดว่าใกล้เคียงกับตุ้มโม่ ซึ่งเป็นดนตรีงานศพของผู้นับในเขตอีสานใต้ ซึ่งให้ความรู้สึกโหยหา อาลัยและน่ากลัวนั่น

เอ ยังก็ไม่รู้ เขียนถึงหนัง-โนรา, รวงเง็ง, ลิเก ป่าอยู่ ๆ กลับมาจบลงที่กาหลอเสียได้

• คตินิยมนี้ ค่อยจางหายไปตั้งแต่เริ่มการศึกษาศาสนาใหม่ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 และอำนาจรัฐให้ความคุ้มครองราษฎรทั่วถึงทั้งตังเขา, ตรังทุ่ง-ตรังนา และตรังเล

LIKAE PA LAE KALOR'

'Likae Pa' is in the Mouth of Trang River Village, the origin of it. it was supposed to have occurred during King Chulalongkorn Reign.

The Indians came to sell clothes at Kantang and one then married with a Muslim woman. Later when they were rich, the man persuaded his wife to live in Calcutta, India. The prose for Likae Pa is about the voyage of the man and his wife.

When they perform in general, there are groups of people acting as the ones who sang after each chorus.

Sometimes they sing together with drums and other musical instruments. Sometimes the rhythm is very hard and strong like when there is a storm at sea and sometimes the melody is very sweet like when the sea is calm. 'Rong-gneng' is a poetic conversation between young men and women.

'Kolor' is a music from the funeral party. The melody is seary and lonely. But the purpose of it is to calm the one who lost the loved one. It also asks for gods in hell or death gods to accept the souls. It is played at the night time only!

ประเพณีงานศพ เอกลักษณ์ ของเมืองตรัง

นักหนังสือพิมพ์ยักษ์ใหญ่ 'ไทยรัฐ' เคยเขียนถึงเรื่องราวชาวเมืองเอาไว้ว่าเป็นเมืองการรุดเชิญแผ่นดินใหญ่ที่ลุ่มในโลก ด้วยถือหลักมาตรฐานสากลของขนาดกับข้อความแผ่การรุดเชิญงานศพทั่วๆ ไป มาเปรียบเทียบกับแผ่นพิมพ์ประกาศกำหนดงานฌาปนกิจศพของเมืองตรัง

โดยมีวิธีการใช้ปฏิบัติแผนพิมพ์ประกาศกำหนดงานฌาปนกิจศพ ซึ่งนำไปติดประกาศไว้ตามทุกสถานร้านรวงเขตชุมชนลึกลงไปมา ไม่ได้ส่งแผ่นพิมพ์ประกาศฯ ดังกล่าวไปเชิญบุคคลโดยบุคคลหนึ่งเหมือนดังแผ่นการรุดเชิญงานศพทั่วๆ ไป ความต่างวิธีตรงนี้เองที่ซ่อนเร้นคุณค่าทางวัฒนธรรมประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์ของเมืองตรังที่แท้จริง

ผู้แก่ผู้เฒ่าเล่างานตรงกันว่า ประเพณีปิดแผ่นพิมพ์ประกาศกำหนดงานฌาปนกิจศพของเมืองตรัง เริ่มต้นมาจากหมู่คนจีนยุคแรกที่มาอาศัยในแผ่นดินตรังเมืองประกอบอาชีพปลูกผักค้าขาย ความเป็นเชื้อชาติไท้นเมืองลึกลับบ้าน ทำให้คนจีนทั้งสองกลุ่มอาชีพต้องพบปะกันหรือฝากข้อความส่งข่าวคราวแก่กัน ย่อมมีการตายเกิดขึ้น ความเป็นชาติไท้นเมืองพลัดบ้านเดียวกันจำเป็นต้องกล่าวต่อกัน จะเดินบอกแบบการรุดเชิญทุกบ้านย่อมไม่ได้ด้วยอาชีพที่เปื้อนปากท้องมีบีบรัดตัว การบอกกล่าวฝาก

ความจริงกลายมาเป็นเขียนปิดไว้ข้างฝาร้านค้าขายกาแฟที่บรรดาคนจีนนิยมดื่มกินกันในเมื่อเช้าจากการเขียนมาสู่ยุคการพิมพ์ จากกลุ่มคนจีน-มาสู่ไทยพุทธ เขตตรงเมืองจากเขตตรงเมืองมาสู่ตรังนา ตรังเขา และตรังเล และจากไทยพุทธ มาสู่แผ่นพิมพ์ประกาศกำหนดงานทำบุญ 40 วัน ของไทยมุสลิม นี่คือการยาวนานแห่งความเป็นมา และยังคงอยู่ของประเพณีแผ่นพิมพ์ประกาศกำหนดงานฉลองงานของเมืองตรัง

ผ่านรูปแบบของความเป็นมาของแผ่นพิมพ์ประกาศกำหนดงานฉลองงานมาสู่การสำรวจตรวจหาคุณค่าในความต่างไปจากความเป็นการค้าเชิงงานศพทั่วๆ ไป ปฐมคำข้อแรกที่เราเห็นได้เด่นชัดคือ จำนวนรายชื่อเจ้าภาพในแผ่นพิมพ์ประกาศที่เต็มไปด้วยเครื่องหมายเกือบครึ่งร้อยหรือมากกว่านั้น ก็มี ตรงนั้นนอกจากจะชักชวนมาร่วมทำบุญแล้ว ยังรียายยาวผูกโยงน้ำใจผู้ร่วมงานศพที่ไม่ได้เกิดจากการเชิญมาด้วยสายใยน้ำใจเพื่อนพ้อง

โดยที่แผ่นพิมพ์ประกาศกำหนดงานฉลองงานของแต่ละงานนำไปปิดไว้ทุกสถานร้านรวงที่ผู้คนมาติดต่องาน ดื่มกิน เสวนา หรือตามศาลาพักรอรถ ก่อให้เกิดการสำนึกถึงธรรมเนียมที่ดีรับเรื่องราวข่าวการตายของสังคมเมืองตรัง คนตรังที่ผ่านวัยเบญจเพสไปแล้วจะสนใจอ่านแผ่นประกาศงานศพด้วยใจจดใจจ่อแม้ว่าจะไม่รู้จักชื่อผู้ตายก็ตาม การค้นหาชื่อคณะเจ้าภาพ ดูเหมือนสำคัญพอ ๆ กับกับชื่อผู้ตาย ถ้าพบว่าตนรู้จัก ก็เป็นอันว่าต้องไปงานศพนั้นด้วย หน้าที่ตามประเพณีวัฒนธรรมที่สั่งสมผ่านแผ่นพิมพ์ประกาศงานศพมายาวนาน

‘อยู่เพื่อนศพ’ อาหารหวานความมากอย่างคือคุณค่าอันเป็นเอกลักษณ์ประเพณีงานศพของเมืองตรังอีกประการหนึ่ง ที่คนมองไม่ลึกซึ้งถือเอาฐานะทางเศรษฐกิจเป็นดัชนีชี้วัดว่า ล้นเหลือ ฟูมเฟื่อย เข้าลักษณะ ‘คน

ตายขายคนเป็น’ แต่หากมองในแง่มุมมองวิถีชีวิตประเพณีความฟูมเฟื่อยลักษณะความตายขายคนเป็นก็จะถูกบดบังด้วยคุณค่า ‘คนตายสร้างลายโฮตุนเป็น’ ด้วยเพราะผู้ไปงานศพนั้นนอกจากไปร่วมพิธีทางศาสนาแล้ว ยัง ‘อยู่เพื่อศพ’ การไปงานแบบนั่งเพื่อนศพเป็นเหมือนการประชุมสัมมนาอยู่ แลกเปลี่ยนเสวนา จากโต๊ะนี้ไปโต๊ะนั้น ลาระพันเรื่องราวให้รับรู้ ทั้งการเมือง การมั่ง กำนัน งานราษฎร์ งานหลวง พุดกันไปกินของคบเดียวกันไปพลางทำมากลางบรรยาภาคเป็นกันเอง การอยู่เป็นเพื่อนศพ จึงเป็นเหมือนสะพานเชื่อมความรู้ (วิถีชีวิต) ความรัก ความเข้าใจ อารมณ์ไว้ซึ่งความไม่เล้งน้ามัดในขณะที่ยังคงโลกกำลังเข้าลักษณะตัวใครตัวมัน

สำหรับอาหารหวานความมากอย่าง (กรณีตรังเมือง) กินแกงสมรม (กรณีตรังนา ตรังเขา ตรังเล) หากไม่ถือเอาความล้นเหลือมาตัดสิน ก็จะมองเป็นคุณค่าอันเป็นเอกลักษณ์ประเพณีไม่ยากนัก ด้วยอาหารหวานความเหล่านั้ เมื่อก่อนไม่ได้ซื้อหามาโดยตรง หากเกิดแต่ลูกหลานเจ้าภาพ เพื่อนบ้านเรือนเคียงช่วยกันทำ หรือเพื่อนสนิทมิตรสหายทำมาช่วย การช่วยกันหรือทำมาช่วยถือเป็นลักษณะสังคมสงเคราะห์เกื้อกูลกันและคุณค่าโดยนัยนี้ยังเห็นได้เด่นชัดในหมู่ตรังเขา ตรังนา และตรังเล เริ่มด้วยหน้าที่ตามธรรมชาติและสมรรถนะที่ไม่มีการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งใด ๆ ในหมู่บ้าน เมื่อมีการตายเกิดขึ้น ใครถนัดซื้อหามาถวายถวายก็ไปซื้อไปถวาย เรื่องเงินทองเอาไว้ที่หลัง หนุนเล็กหนุนใหญ่พมพิเตียงมาจากบ้านช่วยเชิดช่วยหั่น คนเผ่าคนแก่ประจวบเจ้าหญิงตมเด็กเล็กสาวเลิฟได้เ้ ล้างถ้วยเช็ดจาน คุณย่าคุณยายจัดที่หมากที่ยา ฯลฯ ล้วนแล้วเป็นหน้าที่ตามประเพณีวัฒนธรรมอันดีมาสูงส่งเหนือความล้นเหลือเป็นไหน ๆ

ประเพณี ถือศีลกินเจ

ชาวชลบุรีที่อยู่ในสันนิบาตกินเจ
จุดตะเกียงน้ำมัน 9 ดวงขึ้นสู่เสาสูงนาม 'เติง
โก' ตูแลรักษาไม่ให้ดับตลอด 9 วัน 9 คืน (ช่วงเดือน
ตุลาคม)

ความเชื่อดั้งเดิม ศรัทธา ค่านิยมในเรื่องการถือศีล
กินเจที่เมืองตรัง จากกลุ่มดั้งเดิมคือคนไทยเชื้อสายจีน
แผ่กว้างออกไปอย่างเห็นได้ชัดเพราะในช่วง 9 วัน 9 คืน
แห่งการถือศีลกินเจ เมืองตรังจะเต็มไปด้วยอาหารมังสวิรัติ
บริการของภัตตาคารบนถนนเมืองคนไทยแท้จากตรังนา

ทั้งเช้าส่วนหนึ่งเข้ามาร่วมศรัทธา และ
ขยายวงออกไปถึงในเขตชุมชนรอบนอก

ศาลเจ้าโรงเจใน
เมืองตรัง ซึ่งมีอยู่ถึง 19
แห่งต่างก็มีบาท
บาทใน

ประ

เพณีถือศีลกินเจ

โดยถ้วนหน้าแต่จะ

มีศาลเจ้าใหญ่ ๆ ที่มีการจัด

พิธีกรรมยิ่งใหญ่ อยู่เป็นประจำปี 2-3

แห่ง พิธีกรรมตามประเพณีกระบวน

การหลายขั้นตอนเพื่อที่จะอธิษฐานขอ

ศักดิ์สิทธิ์ คือพระอิศวรผู้เป็นใหญ่ และเทพนพเคราะห์ 9
องค์ที่วัดที่เรียกว่า 'ดาวพระเคราะห์ทั้ง 9' ให้มาเป็นพยาน
ในการประกอบพิธีกินเจแต่ละครั้งแต่ละปี นอกจากนั้นก็
จะมีการอธิษฐานเจ้เจ้อื่น ๆ ทั้งทางพุทธ ศาสนาอื่น ๆ
มาร่วมเป็นพยานเพื่อให้เกิดศรัทธา บางปีถึงกับมีการ
อธิษฐานเจ้หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์จากต่างจังหวัดมาร่วมพิธี
กันทีเดียว

การถือศีลกินเจของผู้ศรัทธา มุ่งถึงการสร้าง
ชาวชลบุรีให้เกิด

แต่การมุ่ง

อุบาสก

อาหาร

มังละ

บอก

ขึ้นทั้งร่างกายและใจ เริ่มตั้ง

หมี่ขาวบริสุทธิ์ การถือ

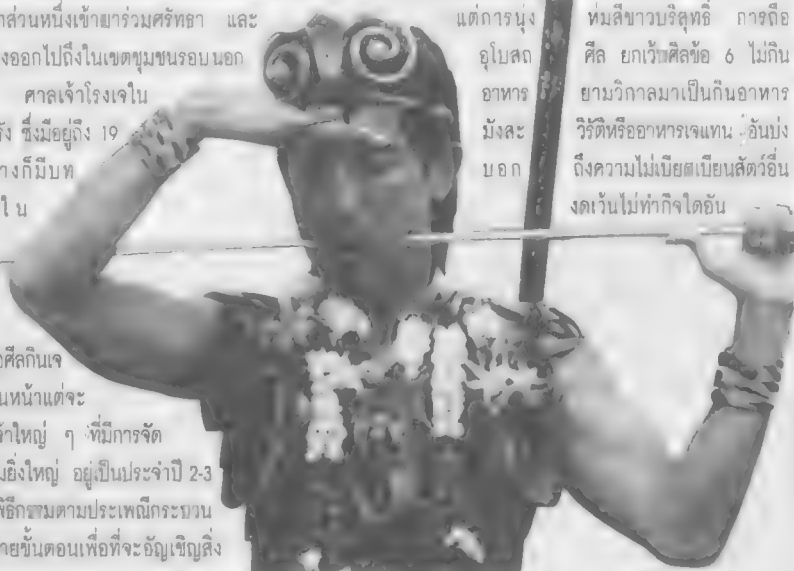
ศีล ยกเว้นศีลข้อ 6 ไม่กิน

ยามวิกาลมาเป็นกินอาหาร

วิธีหรืออาหารเจแทน อันมุ่ง

ถึงความไม่เบียดเบียนสัตว์อื่น

จนเว้นไม่ทำกิจได้อัน

นำมาซึ่งความเบียดเบียนเดือดร้อนแก่สัตว์ทั้งวง มีการปฏิบัติทำวัตรเช้า-เย็นแนวทางการปฏิบัติตามพุทธศาสนา คือทำสมาธิ รักษาจิตใจให้ผุดผ่อง สดใส ก่อเกิดปัญญาธรรม

ระหว่าง 9 วัน 9 คืน แห่งประเพณีถือศีลกินเจที่เมืองตรังเจ้าหน้าที่ประทับอยู่ในร่างของ 'คนทรง' หรือ 'ม้าทรง' จะออกเยี่ยมเยียนไปรษณีย์วัดไปตามอาคารบ้านเรือนซึ่งจัดโต๊ะบูชาไว้ต้อนรับไว้พร้อมเพรียงกระบวนแห่สีขาวยันยาวเหยียด เสียงประทัดที่จุดต้อนรับนับร้อยนับพันกองสนั่นติดต่อกันจากบ้านหนึ่งสู่อีกบ้านหนึ่ง จากถนนสายหนึ่งสู่ถนนอีกสายหนึ่ง พร้อมกับอิทธิฤทธิ์ อภินิหารที่เจ้าแสดงให้เห็นอย่างหวาดเสียว ไม่ว่าจะเป็นการทิ่มแทงศาสตราวุธตามร่างกายโดยมีมืออาการเจ็บปวดหรือเป็นอันตราย การปีนป่ายบันไดมิดอันคมกริบ การลุยไฟลุยดงหนามล้วนแสดงความศักดิ์สิทธิ์ก่อให้เกิดศรัทธาถึงจนจนายแก่ผู้พบเห็น กล่าวกันว่า การที่พระหรือเจ้าในร่างทรงต้องแสดงอภินิหารทำร้ายร่างกายตนเองอย่างนั้นเพื่อเป็นการรับเคราะห์ร้ายต่าง ๆ แทนมนุษย์ จึงให้เจ้าประกาศโดยอยู่ที่การวินิจฉัยในเหตุผลของแต่ละบุคคล

ศาลเจ้าท่ามกงเอี้ย (San Jao Tam Kong Year)

การกินเจ หรือกินอาหารละเว้นเนื้อและผลิตภัณฑ์ จากสัตว์ เป็นเรื่องที่นำขึ้นมเพราะเป็นจุดเน้นของร่วมกันประเพณีธรรม ละเว้นความชั่ว ส่วนประกอบอื่น ๆ อภินิหารที่ดี ก็กรรมเน้นความยิ่งใหญ่ของเทศกาลคือส่งเสริมแต่งให้เป็นศรัทธาที่สโรดเพิ่มขึ้น

ถึงเทศกาลถือศีลกินเจ ตามปฏิทินจันราวเดือนกันยายน-ตุลาคม ของทุกปี ร่วมประเพณีถือศีลกินเจที่เมืองตรัง สัมผัสถึงศรัทธา ความเชื่อค่านิยมและอภินิหารที่หลายคนยังเชื่อกครั้งไม่เชื่อกครั้งความบริสุทธิ์ในศีลของอภินิหารที่ยังหาคำตอบไม่ได้

นี่คือ... เล่นที่ในรอยบุญที่จะพบได้ที่เมืองตรัง...

เส้นทางสู่ตรัง

ทางอากาศ :

โดยสายการบินไทยและบางกอกแอร์เวย์ ออกเดินทางทุกวัน กรุงเทพฯ และตรัง หรือ กรุงเทพฯ-ภูเก็ต-ตรัง กรุงเทพฯ-สุราษฎร์-ตรัง นอกจากนี้ก็สามารถที่จะใช้เส้นทางบิน กรุงเทพฯ-หาดใหญ่ แล้วต่อแท็กซี่จากสนามบินถึงตรังอีกทางหนึ่ง

Air :

Thai Airways, the domestic carrier operates daily flight from Bangkok-Trang-Bangkok rates: 1750

ทางรถไฟ :

ออกจากสถานีรถไฟหัวลำโพง ล้นสุดปลายทางที่สถานีกันตังโดยรถเร็วและรถด่วน รวมระยะทาง 870 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 15 ชั่วโมง

Rail :

By train from Bangkok Railway station (Hua Lumpong) to Kantang takes around 870 km. within 15 hours

Bangkok-Trang-Kantang:

6.00 p.m. - 10.00 a.m. - 10.50 a.m.

Kantang-Trang-Bangkok:

1.20 p.m. - 2.00 a.m.

Fare (Bangkok-Trang):

3rd class 155.-

2nd class (seat) 302.-

2nd class (lower bed) 402.-

(upper bed) 372.-

2nd class air-conditioned

(lower bed) 552.-

(upper bed) 502.-

สถานีรถไฟตรัง / Trang Railway station

Tel.(075) 218012

ทางรถยนต์ :

จากกรุงเทพฯ เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวหรือใช้บริการรถยนต์: จากกรุงเทพฯ เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวหรือใช้บริการรถยนต์โดยสารของบริษัททรัพย์ไพศาลทัวร์ จำกัด ตามทางหลวงแผ่นดินสาย 41 รวมระยะทาง 862 กิโลเมตร

Road :

From Bangkok to Trang visitors can go either by car or by bus.

The coach trip takes around 864 Km.

กระบี่-อำเภอต่าง ๆ

จาก-ถึง	ระยะทาง (กม.)
Trang to	Distance (Kms)
ตรัง-กันตัง	24
Trang-Kantang	
ตรัง-ห้วยยอด	28
Trang-HuaiYod	
ตรัง-ย่านตาขาว	20
Trang-Yantakao	
ตรัง-ปะเหลียน	47
Trang-Pallen	
ตรัง-สี่เกา	33
Trang-Sikao	
ตรัง-วังวิเศษ	60
Trang-Wangwisert	
ตรัง-นาโยง	12
Trang-Nayong	
ตรัง-รัชฎา	64
Trang-Rassada	

กระบี่-จังหวัดใกล้เคียง

จาก-ถึง	ระยะทาง (กม.)
Trang to	Distance (Kms)
๓รัง-ภูเก็ต	87
Trang-Kantang	
ตรัง-กระบี่	136
Trang-Krabi	
ตรัง-นครศรีธรรมราช	132
Trang-Nakornsrihammarat	
ตรัง-พัทลุง	62
Trang-Pattalung	
ตรัง-หาดใหญ่	163
Trang-Hat Yai	
ตรัง-สตูล	146
Trang-Satool	

พักที่ไหนเมื่อไปกรุง

โรงแรม คลาริอัน เอ็ม.พี. รีสอร์ท

(โรงแรมระดับ 5 ดาว ในเครือฮอยล์ สหรัฐอเมริกา)

ถ.พหลุข ๓ เมือง จ.ตรัง

โทร. (075) 214230-45

โทรสาร (075) 211177

สำรองที่พัก : ชั้น 12 อาคารสำนักงาน

26/43 ถ.ชิดลม เพลินจิต กรุงเทพฯ 10330

โทร. 251-4200-1, 251-2069-71

โทรสาร 253-9586

CLARION M.P. RESORT HOTEL

Pattalung Rd., Amphur Muang, Trang.

Tel. (075) 214230-45

Fax. (075) 211177

Bangkok Reservation Office :

12th Fl., Orakarn Building, 26/43 Chidlom Rd.,

Ploenchit, Bangkok 10330

Tel. 251-4200-1, 251-1269-71

Fax. 253-9586

ห้องพัก (Room) :

- เพรซิเดนทียูนิท สวีท (Presidential Suite)
- เอ็กเซคคูทีฟคลับ สวีท (Executive Club Suite)
- จูเนียร์คลับ สวีท (Junior Club Suite)
- เอ็กเซคคูทีฟ สวีท (Executive Suite)
- จูเนียร์ สวีท (Junior Suite)
- คลับทวิน (Club Twin)
- คลับคิง (Club King)
- เดอลักซ์ทวิน (Deluxe Twin)
- เดอลักซ์คิง (Deluxe King)

บริการต่าง ๆ (Facilities) :

- ห้องอาหารญี่ปุ่น ทาคาราบูนะ (Takarabune Japanese Restaurant)
- ห้องอาหารจีน ตงหยวน (TongYuan Chinese Restaurant)
- ห้องอาหารหยงหลิง คอฟฟี่เฮ้าส์ (YongLing Coffee House)
- ห้อง เอ็ม.พี. คาราโอเกะ (M.P. Karaoke)
- ห้องประชุม ฟ้าตงแกรนด์ฮอลล์ (Fah-Trang Grand Hall)
- ล็อบบี้บาร์ มุมพักผ่อน (Lobby Bar)
- อินเฮาส์ทีวีและเคเบิลทีวี 12 ช่อง (In house TV / 12-channel Cable TV)
- ห้องฉายภาพยนตร์ (Mini Theatre)
- ห้องสนุกเกอร์ (Snooker Room)
- ห้องซาวน่า (Sauna)
- ห้องออกกำลังกาย (Fitness Centre)
- ห้องนวดแผนโบราณ (Yogi Massage)
- สระว่ายน้ำ (Swimming Pool)
- สนามเทนนิส 2 คอร์ท (Tennis Court)
- แจกuzzi (Jacuzzi)
- สนามไดร์ฟกอล์ฟ (Golf Driving Range)
- พิพิธภัณฑ์เรือจำลอง (Mini Boat Museum)
- หมู่บ้านจีนสมัยโบราณ (Ancient Chinese Village)
- ห้องไขว้เครื่องดนตรีจีน (Five-Colored Bowl)
- ลานแสดงสินค้า (Exhibition Hall)

โรงแรมธรรมรินทร์

Thumrin Hotel

สี่แยกธรรมรินทร์ จ.ตรัง

Thumrin Square, Trang

Tel. (075) 211011-30

Bangkok Sales Office : Tel. 437-0136 (20 lines)

Room :

- ห้องชุดธรรมรินทร์ (Thumrin Suite)
- เตียงเดี่ยว (Single Bed)
- เตียงคู่ (Double Beds)
- ภัตตาคาร ดอโฟ้ชอฟ และห้องประชุม
(Restaurant, Coffee shop, Convention Hall)

โรงแรมทรัง

Trang Hotel

สี่แยกทอมาพิกา จ.ตรัง

Clock Tower Intersection, Trang

Tel. (075) 218157, 218296, 218944

Room :

- ห้องพัดลม (Fan)
- ห้องปรับอากาศ (Air-conditioned)
- ห้องอาหาร ห้องประชุม
(Restaurant, Meeting Room)

โรงแรมควีน

Queen's Hotel

ถ.วิเศษกุล อ.เมือง จ.ตรัง

Visetkul Rd., Trang

Tel. (075) 218229, 218522, 218422, 218944

Room :

- ห้องพิเศษ (Luxury Room)
- ห้องปรับอากาศ (Air-Conditioned Room)
  - เตียงคู่ (Double Room)
  - เตียงเดี่ยว (Single Room)
- ห้องพัดลม (Fan)
  - เตียงคู่ (Double Room)
  - เตียงเดี่ยว (Single Room)
- ห้องอาหารไพลิน (Pilin Restaurant)

โรงแรมโกเต้ง

Koteng Hotel

ถ.ธรรมาราม 6 จ.ตรัง

Praram 6 Rd., Trang

Tel. (075) 218622

Room :

- ห้องพัดลม (Fan)
- ห้องปรับอากาศ (Air-Conditioned Room)

โรงแรมวัฒนา

Wattana Hotel

ถ.ธรรมาราม 6 จ.ตรัง

Praram 6 Rd., Trang

Tel. (075) 218184, 218288

Room :

- ห้องพัดลม (Fan)
- ห้องปรับอากาศ (Air-Conditioned Room)

โรงแรมพลาซ่า ฮอลิเดย์ Plaza or Holiday Hotel

ถ. วิเศษกุล ซอย 1, จ.ตรัง

Visetkul Rd., Soi 1, Trang

Tel. (075) 218720

Room :

- ห้องพัดลม (Fan)
- ห้องปรับอากาศ (Air-Conditioned Room)

ซีซาร์วิลล่าโมเทล

Caesar Villa Motel

ถ. เพลินพิทักษ์ จ.ตรัง

Pluenphitak Rd., Trang

Tel. (075) 210242, 210844

Room :

- ห้องพัดลม (Fan)
- ห้องปรับอากาศ (Air-Conditioned Room)

กระดาน ไอแลนด์ รีสอร์ท

Kradan Island Resort

25/36 ถ.สถานี อ.เมือง จ.ตรัง

25/36 Sathani Rd., Trang

Tel. (075) 219758

เกาะกระดาน / Kradan Island Tel. 211367

สง.กรุงเทพฯ / Bangkok Sales Office

Tel. 392-0635 Fax. 391-1315

ร้านอาหาร- กัดดาการ

ร้านอาหาร/ภัตตาคารมีมากมายสำหรับสวนอาหาร
ไฟกลางคืน และเสียงเพลงเร้าใจจากนักร้อง มีอยู่ทั่วไป

ลอบบี้บาร์

โรงแรม แคลเรียน เอ็มพี รีสอร์ท ทรัง. 214230-43

บรรยากาศทรูทรา ไอโดง เป็นที่นัดพบหรือนั่งพักผ่อน มี
อาหารว่างอร่อย ๆ พร้อมกาแฟเลิศรส เพลิดเพลินกับ
เสียงเพลงจากเปียโนอิเล็กทรอนิกส์

Lobby Bar

Clarion M.P. Resort Hotel Tel. 214230-43

Elegant atmosphere. Delicious snacks, coffee.

Relax with music from electronic piano

ถนนกัดดาการ

ถนนวิเศษกุล ทรัง. 211008-9 กัดดาการ 2 บรรยากาศ
แบบธรรมชาติและห้องแอร์

อาหารผิอื้อ : กุ้งกะทิจานร้อน หอยนางรมอบกระเทียม
อาหารตามสั่ง เครื่องดื่ม เปิด 11.00 - 22.00 น.

Kanok Restaurant

Huai Yod Rd. Tel. 211008-9 Open 11.00 - 22.00

Multi-atmosphere, natural surrounds. Recommended

dishes : Kung-Kati-Jan-Ron, Hoi-Nang-Rom-Op-

Kratiem. Menu. drinks.

น้ำมูน

ถนนพระราม 6 อ.เมืองตรัง ทรัง 218504

กัดดาการ 2 บรรยากาศ ห้องอาหารและสวนอาหาร

อาหารขึ้นชื่อ : ปลาหมึกน้ำตุนยาจีน เป็ดอบ อาหาร-เครื่อง
ดื่มตามสั่ง เปิด 11.00 - 22.00 น.

Nammul

Praram VI Rd., Muangtrang. Tel.218504

Open 11.00 - 22.00 'Multi-atmosphere' restaurant-food shop and garden. Remarkable dishes : Pla-Tuna-Yacheen, Pet-Op (Baked duck) Menu

กยาว

ถนนวิเศษกุล อ.เมืองตรัง โทร.219733

ภัตตาคารอาหารจีน แบบธรรมดาและห้องปรับอากาศ
อาหารขึ้นชื่อ : เป๊ะชะปลาเลาะบัน เนื้อทอดน้ำมันหอม
เปิดตอนกาแฟ เปิด 11.00 - 22.00 น.

Kayao

Thanon Huai Yod, Muangtrang Tel.219733

Open 11.00 - 22.00 Chinese Restaurant Some Air-Conditioned rooms Some non-air conditioned.
Remarkable dishes : Paesa-pla-lonban, Nue-tof-nam-man-hoi. Pet-op-kafae (baked duck in coffee)

โกเต็ง

(ใต้โรงแรมโกเต็ง) ถนนพระราม 6 โทร. 218148 กาแฟ
อาหารจานเดียว อาหารตามสั่ง อาหารขึ้นชื่อ : ซี่โครง
หมูทอด แกงกระหรี่ไก่ 07.30 - 21.00 น.

Koteng

(Underground Floor) Koteng Hotel Thonon Praram VI Tel. 218148 Coffee, serves. menu Recommended dishes : Seekrong Moo Tod. Kong ka re kai 07.00-21.00

โก๋ฮวน

ถนนเวียงกระพัง อ.เมืองตรัง โทร. 219991 อาหารไทย จีน
ตามสั่ง อาหารขึ้นชื่อ : แกงส้ม ขาหมูเย็น ขาหมูน้ำแดง
10.00-20.00 น.

Ko Choi

Thanon Wienkapang. Muangtrang Tel. 219991 Thai and Chinese food Recommended dishes : Kang Som. Ka mu yen. Ka Mu Nam Daaeng 10.00-20.00

ถอกกั้น

ถนนวิเศษกุล อ.เมืองตรัง โทร. 218868 เครื่องดื่ม
อาหารตามสั่ง อาหารขึ้นชื่อ : เป๊ะชะปลาอาหารประเภทยำ
11.00-22.00 น.

ไพลิน

(ใต้โรงแรมคีนัส) ๓ เมืองตรัง โทร. 218738 อาหารไทย,
อาหารตามสั่ง อาหารขึ้นชื่อ : ไก่มะนาว 06.00-02.00 น.

หมอบไฟโรบลัค

ถ.เจริญปัญญา อ.เมือง โทร. 218350 กาแฟ เครื่องดื่ม
อาหารไทย อาหารตามสั่ง ไก่ย่าง 5 ดาว ขนม
อาหารขึ้นชื่อ : ข้าวผัดน้ำมัน 06.00-18.00 น.

Sritrang Bakery

Thanon Pattalung. Muangtrang Tel. 218664 Coffee, Drinks. Thai food. Menu, Kaiyang 5 stars. Famous desserts. Pumpui Fried Rice.

สรบุญ

ถ.เวียงกะพัง อ.เมือง โทร. 218934 อาหารไทย จีน
อาหารตามสั่ง บรรยายภาคบ้านสวน อาหารขึ้นชื่อ : แกง
เลียง แกงคั่วพริกปลาตุ๋นเนื้ออ่อน 11.00-22.00 น.

กรอกปลาซีฟู๊ด

กรอกปลา ถ.พระราม 6 โทร. เครื่องดื่ม อาหารทะเลสด
อาหารเด่น : ห่อหุ้ม ปลาอาหารทะเลทุกชนิด 16.00-23.00 น.

Freeway

Wisatkoon Rd., Muangtrang. Tel. Drinks. Menu
remarkable dish : 'Tapmufaidang' 11.00-24.00

สุวิน

ถนนเวียงกะพัง อ.เมือง อาหาร เครื่องดื่ม 10.00-22.00 น.

ครัวชนบท

ถนนพัทลุง อ.เมือง อาหาร เครื่องดื่ม บรรยากาศชนบท

รัชภัทรภัณ

ถนนพัทลุง อ.เมือง อาหารเครื่องดื่ม นักร้อง ดนตรี

ริมน้ำ

ถ.รัชฎา อ.กันตัง โทร. 251327 เครื่องดื่ม อาหารทะเลสด
บรรยากาศริมแม่น้ำตรัง, อาหารเด่น : หมึกหอมทอด
หอยนางรมสด ยำไข่เต่า 11.00-22.00 น.

Rim Nam

Rusada Road, Kantang Tel. 251327 Drinks and fresh
seafood set amongst the atmosphere of Trang River,
Remarkable dishes : Mukhomtot, Hoyagromsot,
Yam Kaitao 11.00-22.00 น.

ทุ่งคลอง

ถนนห้วยยอด อ.ห้วยยอด อาหาร เครื่องดื่ม
(สวนอาหารริมทาง) อาหารเด่น : ทุ่งคลองเผา 10.00-
22.00 น.

Kung Nightclub

Thanon Wisatekoon Muangtrang 21.00-01.00. Food
and drinks. Music and dancing.

หมควิน สุกเกอร์คลับ

V.R. Thanon Wisatekoon, Muangtrang Tel. 218476
20.00-24.00. Food and drinks. Music with singers

ริทลีย์ พับ

ถ.ห้วยยอด อ.เมือง 20.00-24.00 น. อาหาร เครื่องดื่ม
ดนตรี-นักร้อง

Relax Pub

Thanon Hual Yod 20.00-24.00 Food and drinks. Music
and singers.

กรรณ พับ

ถ.รัชฎา อ.เมือง โทร. 210392 18.00-24.00 น. อาหาร
เครื่องดื่ม

ห้องพาสตรีกรับ

โรงแรมตรัง ถ.พิเศษกุล โทร. 218944 06.00-24.00 น.
อาหาร เครื่องดื่ม

Rose Cafe

Thanon Wisatekoon Tel. 218944 16.00-22.00 Food
and drinks. Light music.

Black Canyon

Thanon Pattalung, Trang (opposite the Police
Station) 7.00-22.00. Black Canyon Coffee. Air-
conditioned rooms.

ไชยกุล

ถนนวิเศษกุล อ.เมือง อาหารเครื่องต้ม 11.00-24.00 โทร.
219626

อีลอปด์ (คอกม้า)

ถนนท่ากลาง อาหาร บรรยากาศเย็นเขา โทร. 213033
16.00-23.00

ริชชี

ถนนราชดำเนิน อ.เมือง โทร. 211126 อาหารตามสั่ง
10.00-22.00 น.
298/12 หน้าบริษัทขนส่งจำกัด ถนนห้วยยอด ตำบลทับ
เที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง โทร. (075) 219679

คอฟฟี่ชอป - ไนต์คลับ

ไฟกลางคืนหลากสีไฟราตรีเสน่ห์สำหรับผู้รักราตรี
อาหาร, เครื่องดื่ม และบทเพลงเป็นสรวงค์ยามค่ำคืน...

COFFEE SHOPS / NIGHTCLUBS

The neonlights at night are charming for the
lovers of nightlife. Food, drink, and music are the
heaven of nightlife!

ห้องอาหารนานาชาติ หยกหลิน

โรงแรม แคลเรียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท อ.พัทลุง อ.เมือง จ.ตรัง
โทร. 214-230-43 ด้วยอาหารนานาชาติ ไทย จีน ยุโรป
มากมายกว่า 100 ชนิด พร้อมเพลงบรรเลงขับกล่อม
และนักร้องชั้นนำ

ลือกุล

ร.รักษา อ.กันตัง อาหารจีน อาหารทะเล
อาหารเด่น : ต้มยำ ซี่โครงหมูกรอบ 10.00 - 22.00 น.

Lorkung

Thanon Rasada. Kantang Chinese food. Seafood
Recommended dish 'Kung Hor Kaikem' 10.00 -
22.00

"ดื่ม - กิน" ที่ไหนเมื่อไปตรัง

ร้านอาหาร เมืองตรังสะพรั่งไปด้วยร้านอาหาร
ทุกสายถนน หลายระดับ...

ไถ่ ถนนห้วยยอด อ.เมืองตรัง 06.00 - 12.00 น. กาแฟ
หมุย่าง แบบเมืองตรัง

Ko Lan Thanon Huai Yodd Muang Trang 06.00-
12.00 Coffee and Barbequed pig cooked in the
Trang Style

รวกโงะ ถนนวิเศษกุล (ข้างโรงเรียนวัฒนาศึกษา)
อ.เมืองตรัง โทร. 210394 05.00 - 17.00 น. กาแฟ, หมุย่าง,
ป้าทองโก๋, ขนม แบบเมืองตรัง

Huat-O-Cha Thanon Wisatekoon (Next to Wattana
School) Muangtrang Tel. 210394 05.00 - 17.00
Coffee, Barbequed pig. Paton goh. Trang Style
desserts

จันจัน หรือ "ร้านโกเกลือ" สี่แยกท่าจีน ถ.ท่ากลาง
อ.เมืองตรัง โทร. - 06.00 - 12.00 น. กาแฟ, หมูย่าง,
ขนมจีบ ขนมแก้มกาแฟแบบเมืองตรัง

Jan Jan or 'Ko Kluea' The jeen Intersection,
Thanon Thaklang, Muang Trang. Coffee, Barbequed
pig. Kanom cheep. Trang Style Desserts

ชาวโธตา ถนนวิเศษกุล ซอย 5 (คลองห้วยยาง) อ.เมือง
ตรัง โทร. 210488 06.00 - 20.00 น. กาแฟ, ซาลาเปา
บะฉ่าง, นมหมี่ปู

Kao-O-Cha Thanon Wisatekoon Soi 5 (Klong Huai
Yang) Muangtrang Tel. 210488 06.00 - 20.00 Coffee,
Sa la pao. Ba chang. Crab noodles (Kuai Hiew pu)

แพชชีโยธา ถนนห้วยยอด (สามแยกหมี่) อ.เมืองตรัง
โทร. 219918 07.00 - 22.00 น. กาแฟ, ขนม, ข้าวต้มโจ๊ก,
หมี่สั่วไก่ตุ๋น

Pong-O-Cha Thanon Huai Yod (Samyak mee)
Muangtraang Tel. 219918 07.00 - 22.00 Coffee,
Dessert. Joke. Mee sua kai toon

กานดะวัน ถนนห้วยยอด อ.เมืองตรัง โทร. 218349 05.00
- 23.00 น. กาแฟ, ซาลาเปาทอด, บะฉ่าง, ขนมแก้ม
กาแฟ - ผักสด

Tan Ta Wan Thanon Kantang, Muangtrang Tel.
218349 05.00 - 23.00 Coffee. Fried foods, Sala pao.
Ba chang. Trang Style Desserts

กาแฟชาช่อง ถนนพัทลุง อ.เมืองตรัง โทร. 218759
07.00 - 22.00 น. กาแฟชาช่อง ขนมตำรับตรัง

Wang Cha Thanon Huai Yod (Samyakmee).
Muangtrang Tel. 210634 07.00 - 20.00 coffee.
Special 'Trang' Dessert

ชินจิ๋ว ถนนกันตัง อ.เมืองตรัง โทร. 218522 เปิด 24
ชั่วโมง กาแฟ, ข้าวจาก๊วย, ขนมจีบ, โจ๊ก, เลือดหมู

Sin Chiew Thanon Kantang, Muangtrang Tel.
218522 24 hour service Coffee. Iew ja kuai. Joke
(delicate boiled rice). Kanom Cheep

สาทรุ่น ถนนกันตัง อ.เมืองตรัง 06.00 - 22.00 น. กาแฟ,
ขนม, โจ๊ก

Sairung Kantang, Muangtrang Tel. - 06.00 - 23.00
(X) - 23.00 Coffee. Desserts, Joke

บัวหนอง ถนนพระราม 6 (สี่แยกกันตัง) อ.เมืองตรัง
06.00 - 24.00 น. กาแฟ, ขนม, ข้าวต้มโจ๊ก

Bow Daeng Muangtrang Thanon Praram VI
(Kantang Intersection) 06.(X) - 24.00 Coffee. Des-
serts. Joke

ร้านข้าวถั่ว

ข้าวถั่วอร่อย...จะนับเป็นอาหารหลัก หรือ
อาหารว่างรอบดึก แล้วแต่สะดวก...

ข้าวถั่วหมู ถนนพระราม 6 อ.เมือง โทร. 210127
เครื่องดื่ม, ข้าวต้มขาว, ข้าวต้มเครื่อง, อาหารขึ้นชื่อ
ปลากรอบปิ้งปิ้งผัดคั่ว, ยำไข่แดง 16.00 - 02.00 น.

ข้าวต้มเกี๊ยว ถ.พระราม 6 โทร. 218237 เครื่องดื่ม,
ข้าวต้มขาว, ต้มเครื่อง อาหารเดิน ปลาทอดกรอบก๊วยช่าย
18.00 - 02.00 น.

ข้าวต้มกิน ถ.กันตัง อ.เมือง ข้าวต้ม, เครื่องดื่ม 18.00 -
02.00 น.

ศรีบุญเรือน ถ.พิทลุง อ.เมือง เครื่องดื่ม, ข้าวต้ม,
อาหารตามสั่ง 17.30 - 23.00 น.

ข้าวต้มโคก ถนนพระราม 6 ๓.เมือง เครื่องดื่ม, ข้าวต้ม
18.00 - 23.00 น.

ลิ้มข้าวต้มปลา ถ.สถานี ๓.เมือง เครื่องดื่ม, ข้าวต้มปลา
17.00 - 23.00 น.

เครื่องดื่ม - อาหาร ตามสบายๆ

ตลาดอาหาร **พชรธรรมา** ถนนเก่า อ.เมืองตรัง อาหาร,
เครื่องดื่ม หลากชนิด 15.00 - 23.00 น.

ตลาดอาหาร **อ่างสุนักราคาโดนอนด์ ดิয়ারก-
เนกัสไฟร์** ถ.สถานี อ.เมืองตรัง อาหาร, เครื่องดื่ม
ขนม นานๆ ชนิด 16.00 - 23.00 น.

ย่านอาหาร **หน้าเทศบาลเมืองตรัง** ถ.วิเศษกุล
อ.เมืองตรัง อาหาร, ขนม, ผลไม้ 17.00 - 24.00 น.

ของฝากจากเมืองตรัง

- ผ้าทอนาหมื่นศรี กิ่ง อ.นาโยง
- ซิวข้าว ตราแพะ ถนนพิทลุง อ.เมือง
- ซิวข้าวตราแกะ ถนนห้วยยอด อ.เมือง
- ซิวข้าวตราถั่วทอง ตำบลย่านตาขาว
อ.ย่านตาขาว
- กาแฟเขาช่อง ถนนพิทลุง อ.เมือง

- เด็กบูมมิ่ง เด็กศรีเรียง เด็กน้ำแก่ง ต.ลำภูรา
อ.ห้วยยอด
- เด็กชินใหญ่เฮฮิง อ.เมือง
- เด็กรสเลิศ ถนนสถานีรถไฟ อ.เมือง
- เด็กสายใจ ถนนรัชฎา อ.เมือง
- เด็ก ชิมเบเกอร์ ถนนพิทลุง อ.เมือง

ทัวร์

พาเลซ อินเตอร์ทัวร์

บริษัท พาเลซ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด

เลขที่ 501 ถ.พิทลุง ๓.เมือง จ.ตรัง 92000

โทร. (075) 226880-1 โทรสาร (075) 226882

สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวตรัง

ถ.สถานี อ.เมืองตรัง จ.ตรัง

โทร. (075) 219598-9

Ko Hai Resort

Honey Tour

Trang Travel

First Andaman Travel Int'l Co., Ltd.

205-207 Pattalung Rd., Trang. Tel. (075) 210317

33 Visetkul soi 2, Trang. Tel. 219960, 218665

5 Thanni Rd., Trang. Tel. 219398-9

82-84 Visetkul Rd., Trang. Tel. 218035, 219513

ฉุกเฉิน...ติดต่อโรงพยาบาล

โรงพยาบาลดั่ง

ถนนโคกขันธ์ อำเภอเมืองดั่ง

โทร. 218018

โรงพยาบาลราชดำเนิน

ถนนไทรงาม ซอย 1 อำเภอเมืองดั่ง

โทร. 211203

โรงพยาบาลดั่งรวมแพทย์

ถนนควนทัญ อำเภอเมืองดั่ง

โทร. 219985-7

โรงพยาบาลดั่งชาตะสงเคราะห์

ถนนห้วยยอด อำเภอเมืองดั่ง

โทร. 218332

โรงพยาบาลย่านตาขาว

ถนนดั่ง-ปะเหลียน อำเภอย่านตาขาว

โทร. 281448-9

โรงพยาบาลกันดั่ง

อำเภอห้วยยอด โทร. 251256

โรงพยาบาลห้วยยอด

อำเภอห้วยยอด โทร. 271049

โรงพยาบาลสิเกา

อำเภอปะเหลียน โทร. 210898

โรงพยาบาลทุ่งยาว

อำเภอปะเหลียน โทร. 289010

โรงพยาบาลนาโยง

อำเภอนาโยง โทร. 299099

คลินิกทันตแพทย์หมอไพจิตร

อำเภอเมือง โทร. 210989

EMERGENCY NUMBERS

Trang Hospital

Thanon Kohan, Amphur Muang

Tel. 218018

Rachadamnern Hospital

Thanon Sai Ngam, Amphur Muang

Tel. 211203

Trang Ruam Pat Hospital

Thanon Kuanhan, Amphur Muang Trang

Tel. 219985-7

Trang Chatsongkroh Hospital

Thanon Huai Yod Amphur Muang

Tel. 218332

Yantakao Hospital

Thanon Trang-Palien Amphur Yantakao

Tel. 281448-9

Kantang Hospital

Amphur Huay Yod Tel. 251256

Huay Yod Hospital

Amphur Huay Yod Tel. 271049

Sikao Hospital

Amphur Palien Tel. 210898

Thungyao Hospital

Amphur Palien Tel. 289010

Nayong Hospital

Sub-Amphur Nayong Tel. 299099

Dr. Paljitra Dental Clinic

Amphur Muang Tel. 210989

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Name

Address

Telephone

Note:

[illegible]

Note:

This image shows a single page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or printed text on the page.

ที่ปรึกษา

นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ	ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง
ร.ต.ภิรมย์ สุขภาคกุล	รองผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง
นายเฉลิมชัย ปรีชานันท์	รองผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง
ว่าที่ร้อยตรีไวทย์ หาญคุณากุล	อดีตนายอำเภอเมืองตรัง
นายองชัย กิตติประสาน	ปลัดจังหวัดตรัง

ขอขอบคุณหน่วยงานราชการและบุคคลผู้ที่มีรายนามต่อไปนี้

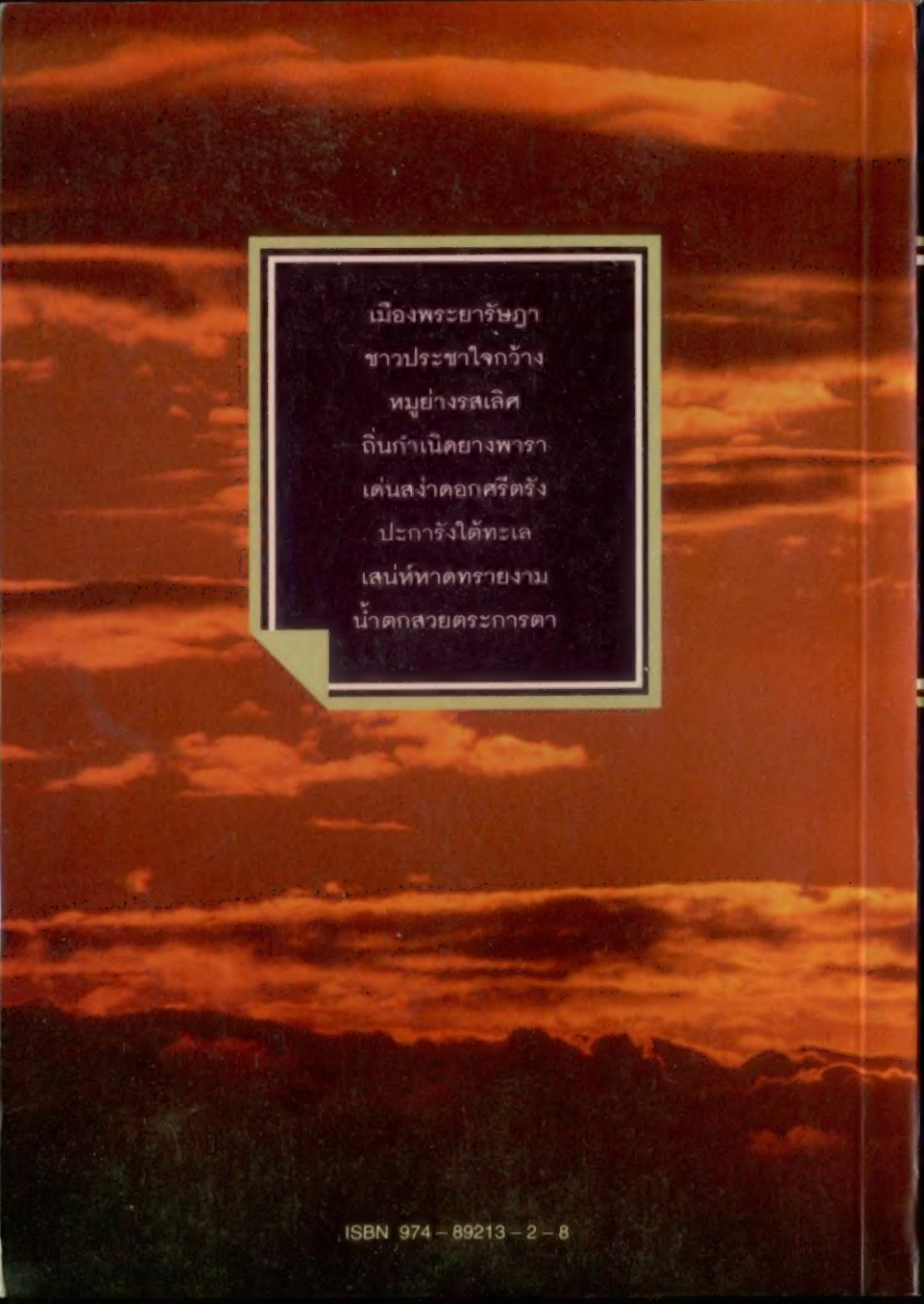
นายภิญโญ เฉลิมนันท์	อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง
นายอนุชา โสมเวช	อดีตรองผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สื่อมวลชนหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์
สำนักงานจังหวัดตรัง
กองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดตรัง
กองพันทหาร ร. 15 พัน 4
กรมทหารพรานที่ 42
สำนักงานป่าไม้จังหวัดตรัง
ชมรมผู้นำการท่องเที่ยวภาคใต้
และประชาชนชาวจังหวัดตรัง

คณะผู้จัดทำ

นายพิทักษ์ รังษีธรรม
โรงแรม แคลเรียน เอ็ม.พี. รีสอร์ท
โรงเรียน จินตวิทย์
บริษัท อาร์.เอส. รับเบอร์ จำกัด
บริษัท ฟีดตัง เคเบิลทีวี จำกัด
บริษัท เอ็ม.พี. ไฮเดิล แอนด์ รีสอร์ท จำกัด
บริษัท พาเลซ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด

เมืองพระยารัษฎา
ชาวประชาใจกว้าง
หมวย่างรลเลิศ
ถิ่นกำเนิดยางพารา
เด่นสง่าดอกศรีตรัง
ปะการังใต้ทะเล
เสน่ห์หาดทรายงาม
น้ำตกสวยตระการตา